

T.C.
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

MUHAMMED BİN AYAS KIYAFET-NAME
(İNCELEME-METİN-DİZİN)

Hazırlayan
Çetin CAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. Abdölbaki ÇETİN

Bingöl – 2019

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
YENİ TÜRK DİLİ BİLİM DALI

MUHAMMED BİN AYAS KIYAFET-NAME
(İNCELEME-METİN-DİZİN)

Hazırlayan
Çetin CAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof. Dr. Abdölbaki ÇETİN

Bingöl – 2019

İçindekiler

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ.....	V
TEZ KABUL VE ONAY.....	VI
ÖN SÖZ	VII
ÖZET.....	IX
ABSTRACT.....	X
KISALTMALAR	XI
TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ	XII
GİRİŞ	1
KIYAFET-NÂMELER.....	2
TANIMI, KONUSU.....	2
TÜRK EDEBİYATINDA KIYAFET-NÂME.....	2
a. Yusuf Has Hacib “Kutadgu Bilig”	2
b. Bedr-i Dilşâd “Murad-nâme”	2
c. Sarıca Kemal “Firâset-nâme”	3
d. Akşemseddin-zâde Hamdullâh Hamdi “Kıyâfet-nâme”	3
e. Firdevsi-i Rumî “Firâset-nâme”	4
f. Şaban-i Sivrihisârî “Kıyâfet-nâme”	4
g. Balizade Mustafa “Kıyâfet-nâme”	4
h. İlyas İbn-i İsa-yı Saruhânî “Kıyâfet-nâme”	4
ı. Abdülmecit b. Şeyh Nasuh “Kıyâfet-nâme”	4
j. Mustafa İbni Evranos “Kıyâfet-nâme”	5
k. Nesîmî “Kıyâfetü'l-Firâse”	5
l. Niğdeli Visâli “Vesîletü'l-İrfân”	5
m. Seyyid Lokman “Kıyâfetü'l-İnsaniye fi Şemâli'l-Osmaniyye”	5
n. Şeyh Ömerü'l-Halvetî “Kıyâfet-nâme”	6
o. Ömer Fânî “Kıyâfet-nâme”	6
p. Erzurumlu İbrahim Hakkı “Mârifet-nâme”	6
r. Gevrek-zâde Hafız Hasan “Kıyâfet-nâme”	6

s. A'vanzâde Mehmed Süleymân “Musavver ve Mükemmel Kıyâfet-nâme”	7
ş. Hüseyin Şakir “Fırâsetü'l- Hikemiyye fi Kıyâfeti'l-İnsâniyye”	7
t. Tahir Ömerzâde Yûsuf “Kıyâfet-nâme-i Cedîde”	7
KIYAFET-NAME	8
Yazarı	8
Yazılış Tarihi.....	8
Eserin Adı	8
BİRİNCİ BÖLÜM	9
İNCELEME	9
1.1. YAZIM(İMLA) ÖZELLİKLERİ	9
1.1.1. Ünlülerin Yazılışı	9
1.1.1.1. /a/ ve /e/ Ünlülerinin Yazılışı	9
1.1.1.2. /ı/ ve /i/ Ünlülerinin Yazılışı	10
1.1.1.3. /o/ ve /ö/ Ünlülerinin Yazılışı.....	10
1.1.1.4. /u/ ve /ü/ Ünlülerinin Yazılışı.....	11
1.1.2. Ünsüzlerin Yazılışı.....	12
1.1.2.1. /t/ Ünsüzü	12
1.1.2.2. / ñ / Ünsüzü	13
1.1.2.3. /ç/ Ünsüzü	13
1.1.2.4. /p/ Ünsüzü	13
1.1.2.5. /s/ Ünsüzü.....	13
1.2. SES BİLGİSİ.....	14
1.2.1. Ünlüler	14
1.2.1.1. Ünlü Uyumu.....	14
1.2.1.1.1. Büyük Ünlü Uyumu (Kalınlık-İncelik Uyumu).....	14
1.2.1.1.2. Küçük Ünlü Uyumu (Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu)	14
1.2.1.2. Ünlü Düşmesi.....	14
1.2.1.3. Ünlü Türemesi.....	15
1.2.1.4. Ünlü Birleşmesi.....	15
1.2.2. Ünsüzler	15
1.2.2.1. Ünsüz Değişmeleri	15
1.2.2.2. Ünsüz Benzeşmesi	15
1.2.2.3. Ünsüz Yumuşaması.....	16

1.2.2.4. Ünsüz Türemesi	16
1.2.2.4.2. /s/ İkizleşmesi.....	16
1.2.2.5. Ünsüz Düşmesi	17
1.2.2.6. Hece Düşmesi.....	17
1.3. ŞEKİL BİLGİSİ	17
1.3.1. Yapım Ekleri	17
1.3.1.1. İsimden İsim Yapım Ekleri	17
1.3.1.2. İsimden Fiil Yapım Ekleri.....	19
1.3.1.3. Fiilden Fiil Yapım Ekleri	19
1.3.1.4. Fiilden İsim Yapım Ekleri.....	20
1.3.2. İsim.....	21
1.3.2.1. Teklik İsim:	21
1.3.2.2. Çokluk.....	22
1.3.2.3. İyelik Ekleri.....	22
1.3.2.4. Hâl Ekleri	23
1.3.2.4.1. İlgi Hâli	23
1.3.2.4.2. Belirtme Hâli.....	23
1.3.2.4.3. Yönelme Hâli	23
1.3.2.4.3. Bulunma Hâli	24
1.3.2.4.4. Ayrılma Hâli.....	24
1.3.2.4.5. Eşitlik Hâli	24
1.3.2.4.6. Vasıta Hâli.....	24
1.3.2.4.7. Yön Gösterme Hâli	24
1.3.3. Zamir	25
1.3.3.1. Şahıs Zamirleri	25
1.3.3.2. İşaret Zamirleri.....	25
1.3.3.3. Dönüşlülük Zamirleri	25
1.3.3.4. Belirsizlik Zamirleri	26
1.3.4. Sıfat	26
1.3.4.1. Niteleme Sıfatları	26
1.3.4.2. Belirtme Sıfatları.....	26
1.3.4.3. İşaret Sıfatları	26
1.3.4.4. Sayı Sıfatları.....	26

1.3.4.5. Belgisiz Sıfatlar	27
1.3.5. Zarflar.....	27
1.3.5.1. Zaman Zarfları	27
1.3.5.2. Yer ve Yön Zarfları	27
1.3.5.3. Durum Zarfları	27
1.3.5.4. Azlık-Çokluk Zarfları.....	28
1.3.6. Edatlar	28
1.3.7. Bağlaçlar	29
1.3.8. Bildirme	29
1.3.9. Fiil Çekimi	30
1.3.9.1. Haber Kipleri.....	30
1.3.9.1.1. Görülen Geçmiş Zaman	30
1.3.9.1.2. Öğrenilen Geçmiş Zaman	30
1.3.9.1.3. Geniş Zaman	30
1.3.9.1.4. Gelecek Zaman.....	31
1.3.9.1.5. Şimdiki Zaman.....	31
1.3.9.2. Tasarlama Kipleri.....	31
1.3.9.2.1. İstek.....	31
1.3.9.2.2. Şart	31
1.3.9.3. Fiilimsiler	32
1.3.9.3.1. İsim-fiiller	32
1.3.9.3.2. Sıfat-fiiller.....	32
1.3.9.3.3. Zarf-fiiller.....	32
1.3.9.3.4. Birleşik Fiiller.....	33
İKİNCİ BÖLÜM.....	34
METİN	34
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	86
DİZİN.....	86
SONUÇ	310
KAYNAKÇA.....	311
ÖZ GEÇMİŞ	313

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım *Kıyâfet-Nâme Giriş-İnceleme-Metin-Dizin* adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanmasına kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

07 /08 / 2019

.....

Çetin CAN

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Çetin Can tarafından hazırlanan *Kıyâfet-Nâme Giriş-İnceleme-Metin-Dizin* başlıklı bu çalışma, [07.07.2019] tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda *oybirliği/oy çokluğuyla* başarılı bulunarak jürimiz tarafından *Türk Dili ve Edebiyatı* Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ (Unvanı, Adı ve Soyadı)

Başkan : Dr. Öğr. Üyesi Çimen ÖZÇAM İmza:

Danışman : Prof. Dr. Abdülbaki ÇETİN İmza:

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Osman ÖZER İmza:

ONAY

Bu Tez, Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun/..../
201.. tarih ve sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Yaşar BAŞ
Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

Muhammed bin Ayâs'ın yazdığı Kıyâfet-nâme öğretici bir eserdir. Günlük hayatta ilk kez karşılaştığımız insanları hiç tanımadığımız hâlde onlar hakkında fikir yürütürüz. Bunu yaparken de karşımızdakinin ellerine, yüzüne, saç rengine, bakışlarına, boyuna ve bunun gibi birçok uzvuna bakarak bazı değerlendirmelerde bulunuruz. Tabii ki bu değerlendirmeler her zaman bilimsel bir değer kazanmamaktadır. Sadece tecrübelerden, geçmiş izlenimlerden hareketle bazı değerlendirmelerde bulunabilmekteyiz. Bundaki amacımız ise karşımızdakini tanımak ve onunla ilgili kanaate varmaktır.

İnsan var olduğundan beri kendini ve hayatını sorgulamıştır. İlk önce kendini, daha sonra ise çevresini sorgulamaya başlar. “Ben kimim, nereden geldim ve nereye gideceğim?” tarzında devam eden sorular insanı merak eder. Kendini merak eden insan, bu arada başka insanların hayatını da merak eder ve onları da sorgular. Toplumsal hayattaki birlikteliğimiz nedeniyle karşımızdakini tanıma gereği hissederiz. Bu tanıma sürecinde herkesin kendine has bir tarzının olduğunu anlarız.

Kıyâfet-nâme üzerinde yapılmış bu çalışma Giriş, İnceleme, Metin ve Dizin bölümlerinden oluşmuştur.

Giriş bölümünde Kıyâfet-nâme'nin muhtevası, yazılış sebebi ve nüshaları hakkında bilgi verilmiştir.

İnceleme bölümü üç alt başlıktan oluşmuştur. İmla özellikleri, ses bilgisi ve şekil bilgisi. Eserin imla, ses ve şekil özellikleri bu bölümde örneklerle ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Metin bölümü Kıyâfet-nâme'nin transkripsiyonlu metninden oluşmaktadır. Muhammed bin Ayâs'ın Bursa İnebey Kütüphanesinde kayıtlı olan nüshasının transkripsiyonlu metnine yer verilmiştir. Metinde geçen Kur'an-ı Kerim ayetlerinin orijinal yazımları esas alınıp ayet numaraları ise dipnot şeklinde alt kısımda gösterilmiştir. Hadislerde ise dipnot kullanılmamıştır. Tezin en son kısmına ise dizin bölümü eklenmiş; sonuç, özet ve kaynakçalarla birlikte çalışma sonlandırılmıştır.

Çalışmamızda yapılan tüm kısaltmalar ve transkripsiyon işaretleri ise çalışmanın başında verilmiştir.

Çalışmamızın giriş kısmında “Kıyâfet” ilminden bahsettik. Bunun yanında genel olarak kıyâfet-nâmelerin tanımı, konusu ve muhtevasını ele aldık. Muhammed bin Ayâs’ın hayatı ve eseri hakkında kaynaklarda herhangi bir bilgiye rastlamadığımızdan hayatı ve eseri hakkında bir bilgi paylaşamadık. Muhammed bin Ayâs’ın Bursa İnebey Kütüphanesinde bulunan Kıyâfet-nâmesi’nin dışında dört tane daha nüshası olduğunu belirterek bu nüshalar hakkında kısaca bilgi verdik.

Çalışmamızın giriş kısmından sonra birinci bölümde, Kıyâfet-nâme’yi yazılış, ses ve şekil yönünden inceledik.

Bu çalışmamdaki temel amacım; Türk-İslâm kültürü içinde önemli bir yere sahip olan kıyâfet-nâme ilmini, Muhammed bin Ayâs’ın yazdığı Kıyâfet-nâme ile ele alıp günümüz ilim sahasına kazandırmaktır. Bunu yaparken kıyâfet ilminin kısaca tarihçesinden, içeriğinden ve bu alanda yazılan Türkçe kıyâfet-nâmelerden de bahsettik. Yaptığım bu çalışmada bana yardımcı olan, danışman hocam Sayın Prof. Dr. Abdülbaki ÇETİN’e, Dr. Öğr. Üyesi Sayın Osman ÖZER’e, Osmanlı Türkçesi metinlerini çevirmemde eksikliklerim noktasında bana katkı sunan Öğr. Görevlisi Sayın Şerif GÜZEL’e, Türkçe Öğretmeni Sayın Nuray BOSTAN’a ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

07/08/ 2019

Çetin CAN

ÖZET

Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tez Özeti

Tezin Başlığı : Kıyâfet-nâme (*Giriş-İnceleme-Metin-Dizin*)

Tezin Yazarı : Çetin CAN

Danışman : Prof. Dr. Abdülbaki ÇETİN

Ana Bilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Bilim Dalı : Yeni Türk Dili

Kabul Tarihi :

Sayfa Sayısı :

Kıyâfet-nâme adlı eseri, Arapçadan Türkçeye çeviren Muhammed bin Ayâs'tır. Kitabın asıl yazarı ise Ebu Abdullah bin Muhammed bin Ebi Talib el-Afşâri ed-Dımeşki'dir. Kitabın yazarının deyiimiyle bu eser bir edep ve siyâset kitabıdır. Metinde eserin yazılış tarihi Hazret-i Muhammed'in hicretinin yedi yüz elli yedinci senesi olarak belirtilmiş ve bu da tahminen 15. yüzyıla denk gelmektedir.

Kıyâfet-nâme üzerinde yapılan bu çalışma Giriş, İnceleme, Metin ve Dizin bölümlerinden oluşmuştur.

Giriş bölümünde, Kıyâfet-nâme adlı eserin muhtevası, nüshaları ve yazılış sebebi üzerinde durulmuştur.

İnceleme bölümünde, metnin dil özellikleri üzerinde durulmuş, yazım (imla), ses bilgisi ve şekil bilgisi özellikleri ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır.

Metin bölümünde ise eserin transkripsiyonlu metni verilmiştir. Dizin bölümünde ise metnin dizini oluşturulmuştur. Çalışmamızın sonunda yararlandığımız kaynakların yer aldığı Kaynakça yer alır.

Anahtar Kelimeler: Kıyâfet-nâme, Eski Anadolu Türkçesi, Dil İnceleme, Sözlük, Dizin.

ABSTRACT

Bingöl University Institute of Social Sciences Abstract of Master Thesis

Title of the Thesis: K1yâfet-nâme

Author: Çetin CAN

Supervisor: Asist. Prof. Dr. Abdölbaki Çetin

Department: Turkish Language and Literature

Sub-field: New Turkish Language

Date:

Pages:

It is Muhammad bin Ayâs, who translated the *K1yâfet-nâme* from Arabic into Turkish. The main author of the book is Ebi Abdullah bin Muḥammed bin Ebi Talib al-Afşâri ed-Dımeşki. As the author of the book says, it is a book of decency and politics. The writing date of the work is seven hundred and fifty-seventh years of the emigration of Prophet Muhammad. This corresponds to the 15th century.

This study on *K1yâfet-nâme* consists of Introduction, Review, Text and Index sections.

In the introductory part, the content, copies and the reason for the writing of the garment-name are discussed.

In the examination section, the language features of the text are emphasized and the spelling, phonetic and morphological features are discussed in detail.

In the text section, the transcribed text of the work is given.

In the index section, the text is indexed.

At the end of our study, there is a Bibliography which contains the resources we use.

Keywords: K1yafet-nâme, Old Anatolian Turkish, Language Analysis

KISALTMALAR

BÜ : Bingöl Üniversitesi

Age : Adı geçen eser

agmd. : Adı geçen madde

agy. : Adı geçen yazı

bkz. : Bakınız

böl. : bölüm

Hiz. : Hazreti

İA : İslâm Ansiklopedisi

Ktp. : Kütüphane

No : numara

s. : sayfa

TDK : Türk Dil Kurumu

TTK : Türk Tarih Kurumu

TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ

ء é

ث š

ح ħ

خ ħ

ذ z

ص š

ض d, ž

ط t

ظ z

ع è

غ ğ

ق k

ك ñ

GİRİŞ

1. Araştırmanın Önemi

Muhammed bin Ayâs'ın *Kıyâfet-nâme*'si bir edep ve siyâset kitabıdır. Lisan-ı hâlin insanları tanıma noktasında önem kazandığı bir zamanda bu eseri ilim sahasına kazandırarak olaylara farklı bir pencereden bakabilme açısı sunmak istedik. Eser dil özellikleri ve oldukça zengin kelime hazinesiyle önemli bir eserdir.

2. Araştırmanın Amacı

Buradaki amacımız; 15. yüzyıla ait Eski Anadolu Türkçesi ile yazılmış *Kıyâfet-nâme* adlı eserin transkripsiyonunu yapmak, yazım (imla), ses bilgisi, şekil bilgisi özelliklerini tespit etmek ve eserdeki kelimelerden hareketle dizin hazırlayarak bu eserin söz varlığını ortaya çıkarmak olmuştur.

Kapsam

Muhammed bin Ayâs'a ait *Kıyâfet-nâme* adlı eserin ikisi yurtdışı ve diğer ikisi yurtiçinde olmak üzere farklı dört nüshası daha bulunmaktadır:

1. Nüsha: Çorum Halk Kütüphanesi- *Kıyâfet-nâme*- 19 Hk 3165/2
2. Nüsha: Kastamonu Halk Kütüphanesi- *Kıyâfet-nâme*- 37 Hk 555/3
3. Nüsha: Vatikan- *Kıyâfet-nâme*- Vat. Turco 31
4. Nüsha: Almanya Milli Kütüphanesi- Ms. Or. Oct. 2821

Çalışmamızda kaynak olarak kullandığımız nüsha [HO1098/1] *Kıyâfetnâme*/Muhammed bin Ayâs/Sınıflama/Yer (133136) koleksiyonunda Bursa İnebey Yazma Eserler Kütüphanesi Haraççioğlu Kitaplığı'nda bulunan nüshadır. Bu nüsha 12x20,5 (7x13.5) cm ebatlarında harekesiz ta'lik yazıyla yazılmış 51 varaktan oluşmuş bir yazmadır. Ebru kâğıt kaplı, sol deffesi düşmüş bir cilt içinde olup, söz başları ve keşideleri kırmızıdır. Mavi, sarı ve beyaz kâğıt üzerine yazılmıştır.

3. Metod

Çalışmamız Giriş, İnceleme, Metin ve Dizin olmak üzere dört bölüm şeklinde oluşturuldu.

Giriş'te eserin muhtevası, nüshaları, te'lif tarihi ve bu eserin neden yazıldığı gibi konular ele alınmıştır. Ayrıca kıyâfet ilminden, kıyâfet-nâmelerin tanımından,

konusundan da bahsedilmiştir. Kitabın müellifi ile ilgili elimizde bir kayıt olmadığından yazar hakkında çok fazla bilgi verilmemiştir.

İnceleme bölümünde, metnin yazım (imla) özellikleri tespit edilip, ses ve şekil bilgisi örnekler verilerek anlatılmıştır.

KIYÂFET-NÂMELER

TANIMI, KONUSU

Kıyâfet-nâmeler, insanın dış görünümünden ruhunu tasvir etmek anlamına gelmektedir. Diğer bir ismi de ilm-i kıyâfettir.

Konusu ise; bir kimsenin saç, kulak, ayak ve bunun gibi birçok uzvundan ve dış görünümünden yola çıkarak onun ahlak, mizaç ve karakter özelliklerini, başka bir tabirle dış görünümünden hareketle iç ve ruhsal vasıflarını tahmin ve tespit etmek ilmidir.

TÜRK EDEBİYATINDA KIYÂFET-NÂME

Türk edebiyatında bu ilmi konu alan eserler şunlardır:

a. Yusuf Has Hacib “Kutadgu Bilig”

XI. yüzyılda yazılmış bir eser olan Kutadgu Bilig, Türk edebiyatında İslam etkisindeki ilk eser olmakla birlikte aynı zamanda da ilk siyâset-nâme örneğidir.

Bazı ölçütlerin ele alınmasına rağmen bunlar çok da derine inmeden bazı kişilerin bedensel yapılarından hareketle kişilikleri arasında ilişki kurulmuştur. Her ne kadar bu yönüyle ilm-i kıyâfet konusu gibi görünse de tamamen bu konunun işlenmediğini ve bunun bir kıyâfet-nâme olmadığını söyleyebiliriz.

b. Bedr-i Dilşâd “Murad-nâme”

Bedr-i Dilşâd’ın II. Murad’a sunduğu Murad-nâme Osmanlı sahasında yazılmış ilk örnektir. Manzum olan bu eser tercüme, Bab-ı Çihilüm Ender Gulâm ve Kenîzek Hırîden” başlıklı “Genç Erkek Hizmetçi ve Cariye Satın Almak Hakkında”ki kırkıncı babının kıyâfet ilmiyle alakalı olması bakımından dikkat çekmektedir. Bu bölüm,

Eğer kul karavaş alursan ‘aziz

Gerekdür ki olasin ehl-i temiz¹
beytiyle başlamakta ve,
Pes anı beyan eylemeklig için
Hüner ayb ne var dimeklik için²
beytiyle son ermektedir.³

Müellifin ele almış olduğu bu ilimden eserde sadece bir bapta bahsedilmiştir.

c. Sarıca Kemal “Fırâset-nâme”

Sultan Fatih devrinin önemli isimlerinden olan yazar, Kemal-i Zerd olarak da bilinir. Elimizde “Fırâset-nâme” adlı eserinin nüshası bulunmamaktadır ve eser hakkında da herhangi bir bilgi yoktur. Sarıca Kemal, 1490 yılında “Selâtin-nâme” adlı eserini tamamlamıştır. Şair bu eserinin:

Ki düzdüm Türkî dilde iki nâme

Fırâset-nâmedür, biri Sûz-nâme

beytiyle iki eserinin daha olduğunu ve bunlardan bir tanesinin ilm-i kıyâfete dair olduğunu aktarsa da maalesef bu iki eserin varlığını ancak şairden öğrenebilmekteyiz.⁴

d. Akşemseddin-zâde Hamdullâh Hamdi “Kıyâfet-nâme”

Dönemin ünlü alimlerinden aynı zamanda da Fatih Sultan Mehmed’in hocası Akşemseddin’in oğlu olan Hamdullah Hamdi hem şair hem de hamse yazarıdır. Hamdullah Hamdi’nin bu eserinin kütüphanelerde birçok nüshası bulunmaktadır. Tamamı yüz elli beyitten oluşan müstakil bir eserdir. Bu eseri yazmasının nedenini de Mevlana’nın isteği olarak belirtir.⁵

¹ Murad-nâme, c, II, s.878.

² A.g.e., s. 891.

³ ÇAKIR, Müjgan, “Kıyâfet-name’ler Hakkında Bir Bibliyografya Denemesi” Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, C 5, 2007, s. 334.

⁴ BOZKURT, Kenan, Kıyâfet İlmi, Türk Edebiyatında Kıyâfet-nâmeler ve Şa’ban-ı Sivri Hisarının Kıyâfet-namesi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır 2008

⁵ ÇELEBİOĞLU, Amil, “Kıyâfet İlmi ve Hamdullah ile Erzurumlu İbrahim Hakkı’nın Kıyâfetnâmeleri”, Ankara Üniversitesi, Edebiyat Fak. Dergisi, Ahmet Caferoğlu Özel Sayısı, Ankara, 1979

e. Firdevsi-i Rumî “Fîrâset-nâme”

XV. yüzyıldan itibaren itibaren birçok eser verilmeye başlanan bu alanda XVI. yüzyıl itibariyle yoğun gelişmeler yaşanmıştır. XVI. yüzyılda Osmanlı sahasında yazılmış eserlerinden birisi de Firdevsi-i Rumi'nin yazmış olduğu “Fîrâset-nâme”dir.

XVI. yüzyılda Osmanlı sahasında yazılmış bir diğer Türkçe eser Firdevsi-i Rumî'nin “Fîrâset-nâme”sidir. Eserin varlığı hakkındaki bilgiyi M. Tahir'in Osmanlı Müellifleri adlı eserinden öğrenmekteyiz. Eserin yazma nüshaları elde bulunmadığından eserin içeriği hakkında da bilgi sahibi değiliz.

f. Şaban-i Sivrihisârî “Kıyâfet-nâme”

XVI. yüzyılda yazılmış tercüme bir eser olup dönemin sadrazamı Damat İbrahim Paşa'nın isteğiyle yazılmış ve daha sonrasında dönemin padişahına sunulmuştur. Eserin bilinen tek nüshası Nuruosmaniye Kütüphanesindedir.

g. Balizade Mustafa “Kıyâfet-nâme”

XVI. yüzyılda tamamlanıp III. Murad'a sunulmuş olan eserin tek nüshası vardır ve o da Nuruosmaniye Kütüphanesindedir. Tamamı mensur olan eser, 65 varaktan oluşmaktadır. Eser, kısa bir girişin ardından mukaddime ile devam etmekte ve yedi bab ile sona ermektedir.

h. İlyas İbn-i İsa-yı Saruhânî “Kıyâfet-nâme”

XVI. yüzyılda yaşamış olan yazar, “Kıyâfet-nâme” adlı bir eser yazmıştır. Adından da anlaşılacağı üzere ilm-i kıyâfete ait gibi görünen bu eserin şu an için bir nüshası bulunmamaktadır. Ancak kaynaklardan Kıyâfet-nâme'sinin olduğunu bilmekteyiz. Ayrıca yazarın Kıyâfet-nâme dışında eserleri mevcuttur:

“Runuzu'l-Kunuz”, “Tabî'at-nâme”, “Ferâh-nâme”, “Fusûl-i Sabia”, “Fusûl-i Asâre”, “Manzûm Şerh-i Esmâ-yı Hüsna”, “Kavâidü't-Teshîr”, “Ebvâb-ı Sitte”, “Kenzü'l-Esrâr.

i. Abdülmecit b. Şeyh Nasuh “Kıyâfet-nâme”

XVI. yüzyılda yaşayan Abdülmecid b. Şeyh Nasuh, çok iyi bir eğitim almış ve çok sayıda eser vermiş bir kişidir.

j. Mustafa İbni Evranos “Kıyâfet-nâme”

XVI. yüzyılda yaşamış ve Kıyâfet-nâme adlı bir eserinin olduğu ve bunu II.Selim’e sunduğu belirtilmiştir. Elimizde eserin herhangi bir nüshası bulunmamaktadır.

k. Nesîmî “Kıyâfetü’l-Firâse”

XVI.yüzyılda yaşamış olan Nesimi ile ilgili pek fazla bir bilgiye sahip değiliz. “Kıyâfetü’l Firâse” adlı eserin sahibi olduğu ifade edilmektedir. Ancak bu Nesimi büyük divan şairi Nesimi’den farklı bir şahsiyettir. Hurufiliğin temsilcisi olan ünlü Azeri şair Nesimi ile ilgili birçok bilgiye sahibiz ama “Kıyâfetü’l Firâse” sahibi Nesimi’nin hayatı ve yaşayışı hakkında pek bir bilgiye sahip değiliz. Eserinin tek nüshası İstanbul Üniversitesi Türkçe yazmalar bölümü 5413 numarada kayıtlıdır. Eser ile ilgili herhangi bir araştırma yapılmamıştır.⁶

l. Niğdeli Visâli “Vesîletü’l-İrfân”

Asıl adı Muhammed olan yazar, iyi bir medrese eğitimi almış, medrese hocalığı ve kadılık yapmıştır. İlm-i kıyâfete ait yazdığı esere “Vesiletü’l İrfân” adını vermiştir. Yazılan kıyâfet-nâmelere nispeten daha geniştir. Şair, aruzu Türkçeye uygulamada oldukça başarılıdır. Yazılan bu eser dönemin padişahına ithaf edilmiştir. Eserin bilinen tek nüshası Atatürk Üniversitesi Kütüphanesi, Agah Sırrı Levent bölümü 269 numaralı yerde kayıtlıdır. Eser üzerine Cevat Yerdelen, yüksek lisans çalışması yapmıştır.

m. Seyyid Lokman “Kıyâfetü’l-İnsaniye fi Şemâli’l-Osmaniyye”

XVII. yüzyılda yazılan eserin tam ismi “Kıyâfetü’l İnsaniye fi Semaili’l-Osmaniyye” dir. Osmanlı padişahlarının portrelerinden yola çıkarak ideal insan tipini ortaya koymaya çalışmıştır. Seyyid Lokman'ın sultan portrelerinin tasvirine geçmeden önce yaptığı açıklama, portrelerin gerçeğe uygun olması gayretini aksettirmesi yönünden ayrı bir değer taşımakta ve Türk minyatür sanatında portrecilik anlayışını ortaya koymaktadır.

⁶ Kenan BOZKURT, Kıyafet İlmî, Türk Edebiyatında Kıyafet-nâmeler ve Şa’ban-ı Sivri Hisarının Kıyafet-namesi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır, 2008.

n. Şeyh Ömerü'l-Halvetî “Kıyâfet-nâme”

XVII. yüzyılda yazılmış kıyâfet-nâmelerden birisi de manzum olarak tercüme edilen “Kıyâfetnâmedir”dir. Eser ile ilgili elimizde nüsha bulunmadığından eserin içeriği ve eserin kimden tercüme edildiği hakkında da herhangi bir bilgi yoktur.

o. Ömer Fânî “Kıyâfet-nâme”

Çok iyi bir eğitim alan Ömer Fânî, tasavvufla ilgilenmiştir. Tefsir ilmi ile çok alakadar olduğu için kendisine “Tefsiri” de denilmiştir. Hücetü'n-Neyyire Fi-Beyani't-Tarikati'l-Münire ve Kıyâfetnâme adında iki eseri vardır. Ömer Fani'nin Kıyâfet-nâmesinin elimizde bilinen tek bir nüshası vardır. Bu nüsha, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesinde olup Türkçe yazmalar bölümünde 2695 numarada kayıtlıdır.⁷

p. Erzurumlu İbrahim Hakkı “Mârifet-nâme”

Kıyâfet-nâme alanında yapılmış önemli bir çalışma ise İbrahim Hakkı Efendi'ye ait olan Marifet-nâme adlı eserdeki ilm-i kıyâfete ait bölümdür. Kitabın ikinci ana bölümünün dört, beş, altı, yedi ve sekizinci kısımlarında kıyâfet ilminden bahsetmektedir. Yedinci kısmı manzum olup diğer kısımlar ise ağır ve seçici bir dilden oluşan divan nesridir. İbrahim Hakkı Hazretleri, “Kıyâfetnâmesinin baş kısmında insanların yüz hatlarından hareketle mizaçlarının ve ahlak yapılarının öğrenilebileceğini söylemiştir.

r. Gevrek-zâde Hafız Hasan “Kıyâfet-nâme”

XIX. yüzyılda yaşamış bir tıp doktoru olan Gevrek-zâde Hafız Osman ilm-i kıyâfet ile ilgili önemli bir eser yazmıştır. Yazar ayrıca Gazali'nin “İlm-i Lâddüni” adlı eserini Türkçeye tercüme etmiştir. Tıp alanında bir çok esere imza atan yazarın kıyâfet ilmiyle de ilgili bir eseri vardır. Gevrekzade'nin bu eseri, Yunanlı meşhur filozof Aristo'nun Yunanca olarak Büyük İskender için yazdığı ve sonradan Arapçaya tercüme edilen “Te'sisü's-Siyâse fi Tedbirü'r-Riyâse” adlı eserin dördüncü

⁷ Kenan BOZKURT, Kıyâfet İlmî, Türk Edebiyatında Kıyâfet-nâmeler ve Şa'ban-ı Sivri Hisarının Kıyâfet-nâmesi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır 2008

makalesinin tercümesidir.⁸ Gevrek-zâde bu eseri “Sırrü’l Esrar”adıyla tercüme işini de yapmıştır. 152 ve bu eserin tek bir yazma nüshası vardır. Eserin bilinen bu tek nüshası İstanbul Üniversitesi Kütüphanesinde olup Türkçe yazmalar bölümünde 2695 numarada kayıtlıdır. Bildiğimiz kadarıyla eser üzerinde herhangi bir bilimsel çalışma yapılmamıştır.⁹

s. A’vanzâde Mehmed Süleymân “Musavver ve Mükemmel Kıyâfet-nâme”

İlm-i kıyâfete ait önemli bir çalışma olan bu eser “Kıyâfet-nâmeye Dair Birkaç Söz” başlığı ile başlar ve yazar bu bölümde kıyâfet ilminin tanımını, özelliklerini okuyucu ile paylaşır. Daha sonra ise diğer bölümleri olan ilmü’l-ektâf, ilmü’lesarir, ilm-i kıyâfetü’l-beşer’den bahseder. İnsan-Erkek, Kadın, Kadınlarda Dimağ, Mukayese-i Zükûr u Nisvân, Simâ-yı ‘Urûk, Simâ-yı Milel, Mizâc, gibi başlıklarla insan uzuvlarının özelliklerini ve bu uzuvlar ile kişilikleri arasındaki bağı ortaya koymaya çalışır ve insanların mizaç özelliklerini aktarır.

ş. Hüseyin Şakir “Fırâsetü’l- Hikemiyye fi Kıyâfeti’l-İnsâniyye”

Mensur bir eser olan bu çalışma mukaddime ile başlayıp iki matlap ile devam eder ve hatime ile biter. Telif bir eser olmayıp “Fırâsetü’l- Hikemiyye fi Kıyâfeti’l-İnsâniyye” adlı eserin ilm-i kıyâfet ile ilgili olan 148. bâbın mensur bir tercümesidir. Hicri olarak 1276’da İstanbul’da matbu olarak tercüme edilmiştir.¹⁰

t. Tahir Ömerzâde Yûsuf “Kıyâfet-nâme-i Cedîde”

Eser hicri 1280 yılında İstanbul’da neşredilmiştir. Mukaddime ile birlikte asıl bölümden oluşan eserde 32 çeşit insanın kıyâfet ilmine göre karakter analizi yapılmıştır. Kişinin ilgi, kabiliyet, başarılı olabilecekleri veya olamayacakları alanlar üzerinde bilgi verilmiştir. Resimler üzerinden karakter analizi yapılmıştır bu eserde. Bu özelliğinden dolayı o döneme kadar kıyâfet-nâmelerden ayrılır.

⁸ Kenan BOZKURT, Kıyafet İlmî, Türk Edebiyatında Kıyafet-nâmeler ve Şa’ban-ı Sivri Hisarının Kıyafet-namesi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır 2008,

⁹ Kenan BOZKURT, Kıyafet İlmî, Türk Edebiyatında Kıyafet-nâmeler ve Şa’ban-ı Sivri Hisarının Kıyafet-namesi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır 2008,

¹⁰ Kenan BOZKURT, Kıyafet İlmî, Türk Edebiyatında Kıyafet-nâmeler ve Şa’ban-ı Sivri Hisarının Kıyafet-namesi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır 2008,

Kıyâfet-nâme

Yazarı

Muhammed bin Ayâs tarafından kaleme alınan Kıyâfet-nâme adlı eserde, Muhammed bin Ayâs ile ilgili herhangi bir bilgi bulunmamaktadır.

Yazılış Tarihi

Arapça olan bu eserin yazılış tarihi metinde Hazreti Muhammed'in hicretinin 757. yılı olarak geçmektedir. Fakat eserin tercüme kısmı ile ilgili tam bir bilgi bulunmamaktadır.

Kıyâfet-nâmeler içerisinde en yaygın olanı Hamdullah Hamdi'nin Kıyâfet-nâmesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Daha sonra ise en meşhur kıyâfet-nâme olarak İbrahim Hakkı Hazretleri'nin Mârifet-nâme adlı eserinde kıyâfet-nameden bahseden bölümdür. Kıyâfet-nâmeler içerisinde adı geçmeyen Muhammed bin Ayâs'ın Kıyâfet-nâmesi, gerek Türk dili ve gerekse kıyâfet-nâmeler açısından farklı bir yapıt olarak karşımıza çıkmaktadır.

Eserin Adı

Muhammed bin Ayâs'ın Arapçadan Türkçeye çevirdiği kitabın orijinal ismi Kitâbü'l Edeb Ve's'siyâseti 'İlmi'n-nażari ve'l-Firâsetehü" dur. Eserin kapak kısmında ise bu esere "*Kitab-ı Kıyâfet-nâme*" adını vermiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İNCELEME

1.1. YAZIM(İMLA) ÖZELLİKLERİ

Kıyâfet-nâmede, her ne kadar saklama koşullarından kaynaklı silik ifadeler bulunsa da okunaklı ve harekesiz bir ta'lik ile yazılmıştır.

1.1.1. Ünlülerin Yazılışı

Kıyâfet-nâme'deki ünlülerin yazılışında genel olarak bir düzen olduğunu görmekteyiz.

yapışmış یاپیشمیش (24a/3)

batmış باتمیش (23a/13)

1.1.1.1. /a/ ve /e/ Ünlülerinin Yazılışı

Kelime başında bu iki ünlü de ^۱ (elif) ile yazılmıştır:

ata انا (4b/3)

ana انا (4b/3)

eksüksüz اکسکسز (21a/11)

eyüdüür ایو در (3b/12)

alt الت (23b/1)

azu ازو (29a/2)

emüci اموجی (29a/6)

etlü اتلو (33a/1)

Kelime ortasında bazen ^۱ (elif) ile yazılmış bazen de yazılmamışlardır:

delü دلو (9a/6)

toprağı طپراغی (51b/2)

yapışık یاپیشق (38a/1)

kaşınuñ قشنگ (43b/1)

uyanmağa اوینمغه (11a/13)

1.1.1.2. /ı/ ve /i/ Ünlülerinin Yazılışı

Kelime başında /ı/ ve /i/ ünlüleri bazen ا (elif) bazen de ای (elif+ye) ile yazılmıştır.

/i/ ünlüsü aşağıdaki örnekte ا (elif) ile yazılmıştır.

ince اینجه (3a/7)

içerü ایچرو (46a/13)

Farklı örneklerde ise baştaki /i/ ünlüsü ای (elif+ye) ile yazılmıştır.

iki ایکی (12a/4)

içün ایچون (5b/12)

ķırık قیریک (30a/5)

Metnimizde /ı/ ile başlayan iki tane kelime vardır. Bunların birinde baştaki /ı/ ünlüsü ای (elif+ye) ile diğerinde ise sadece ا (elif) ile yazılmıştır.

ıraķ ایرق (18a/2)

issi اسی (14b/10)

Kelime ortasında /ı/ ve /i/ ünlüleri bazen ye ile yazılmış bazen de yazılmamıştır.

Aşağıdaki örnekte /ı/ ve /i/ ünlüleri yazılmıştır:

ķızı قزی (43b/3)

Aşağıdaki örneklerde /ı/ ve /i/ ünlüleri yazılmamıştır:

yıldurur یلدورر (19b/13)

ķişıde کشیده (3a/3)

ķızıl قزیل (10a/6)

1.1.1.3. /o/ ve /ö/ Ünlülerinin Yazılışı

Kelime başında bazen ا (elif) bazen de او (elif+vav) ile yazılmıştır.

Aşağıdaki örneklerde /o/ ve /ö/ ünlüleri sadece elif ile yazılmıştır.

oldı الدی (16b/5)

Aşağıdaki örneklerde ise او (elif+vav) ile yazılmıştır.

olsalar اولسه لر (3b/11)

öñegü اونهكو (30b/9)

önünde اوكندن (8a/9)

Kelime ortasında /o/ ve /ö/ ünlüleri bazen و (vav) ile yazılmış bazen de yazılmamıştır:

Aşağıdaki örneklerde و (vav) ile yazılmıştır:

gördüğünden كوردوكندن (22a/1)

söz سوز (15b/3)

sözlerinde سوزلرنده (47a/1)

toğrı طوغرى (14b/6)

sözlü سوزلو (12a/11)

çok چوق (11a/12)

bölük بولك (30b/6)

çökük چوكك (37a/4)

gözleri كوزلرى (42a/1)

Aşağıdaki örnekte ise ortadaki و (vav) yazılmamıştır:

yoğsa يقسه (20a/8)

1.1.1.4. /u/ ve /ü/ ünlülerinin Yazılışı

Kelime başında bazen ا (elif) bazen de او (elif+vav) ile yazılmıştır.

Aşağıdaki örneklerde baştaki /u/ ünlüsü او (elif+vav) ile yazılmıştır:

uykusuz اويقوسز (50b/11)

ulu اولو (14a/2)

uzun اوزون (46a/10)

ucı اوجي (14b/7)

Aşağıdaki örnekte baştaki /u/ ünlüsü sadece ا (elif) ile yazılmıştır:

üşengen اشنكن (24a/9)

Kelime ortasında ise /u/ ve /ü/ ünlüleri bazen و (vav) ile bazen de yazılmamıştır.

Aşağıdaki örneklerde و (vav) ile yazılmıştır:

burnı بورني (10a/7)

bükükde بوكوكده (34a/1)

kütük كوتك (36b/1)

buğunun بوطنك (39a/10)

Aşağıdaki örneklerde ise yazılmamıştır:

buyurur بيورر (1b/12)

1.1.2. Ünsüzlerin Yazılışı

1.1.2.1. /t/ Ünsüzü

Kalın ünlü olan kelimelerin başındaki /t/ ünsüzü genellikle ط (tı) ile yazılmıştır:

țamarlar طمرلر (16a/1)

țartağan طارطغان (30a/6)

țatlu طتلو (27b/5)

țaşrasına طسرسنه (37a/4)

țođrı طوغرى (14b/6)

țonuđ طونق (36b/7)

țutađları طوظقلى (27b/13)

tar طار (27a/12)

Aşağıda aynı kelimenin baştaki ünsüzü birinde ت (te) ile diğerinde ise ط (tı) ile yazılmıştır:

țolu طلو (33b/11)

tolu تولو (13a/12)

1.1.2.2. / ñ / Ünsüzü

Muhammed bin Ayâs'ın Kıyâfet-nâmesi'nde Eski Türkçede de var olan arka damak ünsüzü ñ ünsüzü genellikle ك (kef) ile gösterilmiştir:

şāhibinüñ صاحبينك (13b/4)

gözinüñ كوزنك (22a/3)

başınüñ باشنوك (14a/1)

kaşınüñ قاشنك (15b/4)

kişinüñ كشنك (8a/5)

1.1.2.3. /ç/ Ünsüzü

Aşağıdaki örneklerde /ç/ ünsüzü چ (çim) ile yazılmıştır.

çaqır چاقر (50b/1)

çatal چاتال (30b/11)

çatuk چتوق (12a/13)

1.1.2.4. /p/ Ünsüzü

Aşağıdaki örneklerde /p/ ünsüzü پ (pe) ile yazılmıştır.

topuğı طوپوغي (40b/3)

toprag طپراقى (51b/2)

Aşağıdaki örnekte /p/ ünsüzü ب (be) ile yazılmıştır.

olup اولوب (16a/6)

kapağı قباغى (20b/3)

1.1.2.5. /s/ Ünsüzü

İnce ünlüsü olan olan kelimelerde س (sin), kalın ünlüsü olan kelimelerde ise ص (sad) kullanılmıştır.

Aşağıdaki örneklerde /s/ ünsüzü س (sin) ile yazılmıştır:

senesinde سنسنده (2b/5)

semüzlükte سموزلكده (39a/5)

Aşağıdaki örneklerde /s/ ünsüzü ص (sad) ile yazılmıştır:

şaru صارو (18b/13)

şıçan صچان (49a/11)

şığır صغر (49a/8)

1.2. SES BİLGİSİ

1.2.1. Ünlüler

1.2.1.1. Ünlü Uyumu

1.2.1.1.1. Büyük Ünlü Uyumu (Kalınlık-İncelik Uyumu)

Muhammed bin Ayâs'ın Kıyâfet-nâme'sinin barındırdığı sözcük ve eklerde, kalınlık-incecik uyumunun sağlam bir şekilde işlendiği görülmektedir:

ayağınıñ (40b/11)

irişecek (45a/13)

yanındağı (46a/3)

1.2.1.1.2. Küçük Ünlü Uyumu (Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu)

Metnimizde gerek sözcük kök ve gövdelerinde gerekse eklerde düzlük yuvarlaklık uyumuna aykırı kullanımlar kendini göstermektedir. Bunun sebebi, düzlük-yuvarlaklık uyumunun Türk dilinde geç başlamış ve ağır gelişmiş olmasıdır.

eydür (13b/1)

eyü (16a/13)

ileri (16b/9)

kirpügi (21a/5)

kendüye (25b/6)

araları (28b/13)

1.2.1.2. Ünlü Düşmesi

fikri (< gönül+i) (15a/2)

vaqtin (< fikir+i) (15a/7)

burnından (< burun+ı) (15a/11)

fehmi (< fehim+i) (15a/10)

ömri (< ömür+i) (18b/11)

hüznile (< hüzn+ile) (19b/11)

beñzese (< beñiz+ese) (21b/3)

vaqtin (< vaqit+in) (21b/13)

çevre	(< çevir+e) (23b/5)
kıvrık	(< kıvrır+ık)(27b/8)
boynu	(< boyun+ı)(32a/2)
göñli	(<göñül+i) (32a/8)
yalnuz	(< yalın+uz) (46b/5)
vaḳti	(< vaḳit+i) (50a/10)

1.2.1.3. Ünlü Türemesi

pādiṣāh	(<pād-ṣāh) (14a/2)
---------	---------------------

1.2.1.4. Ünlü Birleşmesi

yoldaş	(< yolda+eş)(5b/2)
böyle	(< bu eyle) (3a/12)

1.2.2. Ünsüzler

1.2.2.1. Ünsüz Değişmeleri

ḳ > ḥ değişmesi

daḥı	(<taḳı) (13a/8)
------	-----------------

b > v değişmesi

var	(<bar) “mevcut” (45a/6)
var-	(<bar-) “ulaşmak” (48b/4)
vir-	(<bir-) “eriştirmek” (3b/13)

ṭ/t > d değişmesi

degül	(49a/8)
delü	(9a/6)
dil	(27b/7)
dökül	(20b/13)

1.2.2.2. Ünsüz Benzeşmesi

bit-tigi	(36a/12)
----------	----------

Muhammed bin Ayâs'ın Kıyâfet-nâmesi'nde ünsüz benzeşmesi fazla olmamıştır. Sözcükler f,s,t,k,ç,ş,h,p harflerinden biriyle bittikten sonra c,d,g harflerinden biri gelirse birçok sözcükte sertleşme olmamıştır.

nâsda	(2b/12)
-------	---------

libas**dan** (4b/12)

zikr olunmuş**dur**(5b/7)

işare**tdür** (6a/6)

hayvānāt**dan** (7a/12)

1.2.2.3. Ünsüz Yumuşaması

-k- > -ğ-

aya**k** : aya**ğ**+ı (40b/3)

ku**l**a**k** : ku**l**a**ğ**+ı (10a/7)

olma**k** : olma**ğ**-ıla (5a/13)

-k- > -g-

dir**l**ik : dir**l**ig+i (42b/7)

gö**k** : gö**g**+e (36b/9)

-ç- > -c-

avu**ç** : avuc+**ı**nda (42a/11)

-t- > -d-

ey**t**- : ey**d**-ür

ar**t** : ar**d**-na (8a/12)

it- : id-**e**cek (5a/5)

1.2.2.4. Ünsüz Türemesi

şerri (15a/9)

gammı (18b/5)

reddi (24a/11)

1.2.2.4.2. /s/ İkizleşmesi

issi (14b/10)

yaşşı (8a/3)

1.2.2.5. Ünsüz Düşmesi

ıra**k** (< yıra**k**) (18a/2)

1.2.2.6. Hece Düşmesi

vardur	(< var durur) (45a/6)
kimse	(< kim+er-se) (45b/2)
nesnedür	(< ne ise ne+dür) (4b/7)

1.3. ŞEKİL BİLGİSİ

1.3.1. Yapım Ekleri

1.3.1.1. İsimden İsim Yapım Ekleri

+ An

oğlandan < oğ(u)l+ an

+ sÜz

yiv+ siz (13b/9)

illet+ siz (16a/8)

şebāt+ suz (32a/12)

ülfet+ süz (51b/5)

hurūf+ suz (6a/6)

hayā+ suz (15a/10)

qıl+ suz (34b/8)

uyqu+ suzdur (50b/11)

en+ süz (12a/5)

illet+ süz (37b/1)

eksük+ süz (45a/1)

gayret+ süz (48a/2)

+ IU

boy+ lu (2b/13)

et+ lü (16a/2)

şehvet+ lü (20a/12)

rikkat+ lü (13b/10)

taḥavvür+ lü (13b/12)

söz+ lü (14a/12)

örtü+ lü (34a/3)

kıll+ lu (34b/11)

şu+lu (35a/13)

hulq+ lu (33a/9)

+IIk, +IUk

kızıl+ luğa (20a/8)

uzun+ luq (14a/8)

kısa+ lıq (14a/8)

ara+ lıq (23b/4)

seyrek+ lik (29a/12)

tar+ lıq (39a/6)

çok+ luq (45b/2)

+ CI

yalan+ cı (17b/12)

av+ cı (10b/9)

+ cUk

küçü(k)+ cük (16a/2)

+ II

yeş+ il (22b/2)

+ In

üst+ ün (24a/5)

+ **uz**

yal(u)n+ uz (46b/5)

1.3.1.2. İsimden Fiil Yapım Ekleri

+ **A-**

oy(u)n+ a- (14b/12)

ben(i)z+ e (19a/10)

+ **UK**

göz+ ök- (31b/10)

+ **IA**

bes(i)+le (44b/7)

giz+ le- (17a/9)

yumru+ la- (32b/3)

1.3.1.3. Fiilden Fiil Yapım Ekleri

- **I/UI-**

çek- il- (13b/6)

yarat- ıl- (2a/3)

yum- ul- (14b/6)

aç- ıl- (14b/6)

-**A**

kap- a (21a/9)

-**Un**

gör- ün- (18a/13)

-**dUr-**

it- dür- (21a/10)

yal- dur- (23b/6)

-**(I)ş-**

bit- iş- (14b/11)

bul- uş- (25b/5)

-n

gizle-n- (17a/9)

salla- n- (24a/3)

1.3.1.4. Fiilden İsim Yapım Ekleri

-A

kış- a (3a/6)

çev(i)r- e (23b/5)

-Ağ

tut- ağ (27b/4)

otur- ağ (39a/4)

-I/-U

tol- u (23b/1)

ay(ı)r- u (27a/13)

ört- ü (34a/3)

diz- i (29a/7)

-Um

bükl- üm (27a/4)

-gAn

üşen- gen (24a/9)

titre- gen (36a/2)

-K

büyü- k (17b/1)

kaşa- k(g) (21b/11)

tuta- k(g) (28a/3)

sür- me (16a/9)

çürü- k (29b/7)

-UK

at- uķ (14b/9)

aç- uķ (28b/13)

don-uķ (17a/4)

tut- uķ (23b/2)

düş- ük (24a/10)

ķıv(1)r- 1ķ (27b/8)

çık- 1ķ (29b/12)

yat- uķ (29b/12)

-I/UcI

aldat- 1c1 (18a/1)

ķov- 1c1 (19a/13)

-Me

sür-me (16a/9)

-An

gel- en (14b/7)

doğ- an (19a/12)

-I/UI

ay(1)r- 1l (25a/6)

1.3.2. İsim

1.3.2.1. Teklik İsim:

dil (2a/13)

kuvvet (3b/4)

yer	(5a/5)
art(d)	(8a/12)
tudağ	(10b/12)
şek(i)l	(14b/4)

1.3.2.2. Çokluk

+ lAr

kıl+ lar	(2a/5)
a+(n)+ lar	(3b/4)
şıfat+ ları	(5b/7)
noğta+ lar	(22b/9)
kelimāt+ lar	(3b/3)
şıfat+ ları	(5b/7)
đulađ+ larında	(8a/6)
đaş+ ları	(10a/6)
kemük+ leri	(38a/9)
beñ+ lerin	(43a/10)
đased+leri	(48a/6)

1.3.2.3. İyelik Ekleri

Metnimizde iyelik ekleri sadece belli şahıslarda kullanılmıştır. Buna göre kişilere göre tespit edilen iyelik ekleri şunlardır:

2. Teklik şahıs: avuç+ ın+da (42a/11)
3. Teklik şahıs: ayağ+ı (40b/3), đulađ(đ)+ ı (25a/1)
3. Çokluk şahıs: ³avrat+ lar+ı (48a/1)

1.3.2.4. Hal Ekleri

1.3.2.4.1. İlgi Hâli

İlgi durum ekinin, metinde çoğunlukla düzlük-yuvarlaklık uyumunu dikkate alınarak düz şekliyle **+(n)in** olarak yazımı söz konusudur:

ol feyyāz-ı kâināt+uñ (1b/5)

kişi+ nün (3a/5)

şāhib+ inün (10b/12)

қаpaғ+ inuñ (22a/3)

Az da olsa bu ekin düz şekli **+(n)In**, birkaç sözcükte tespit edilmiştir:

cümle+ sinün (6a/5)

bebek(g)+ inün (19b/1)

1.3.2.4.2. Belirtme Hâli

Metnimizde belirtme durum eki iki şekilde karşımıza çıkmaktadır. Biri **+I** biçimindeki yazımı, diğeri ise 3. teklik kişi iyelik ekinden sonra gelen **+n** ekidir. Bu ek düzlük-yuvarlaklık uyumunun dışında kullanılmıştır:

kapağlar+ın (19a/6)

kendü+yi (35b/3)

kemük+ leri (38a/9)

1.3.2.4.3. Yönelme Hâli

Yönelme durum eki **+A** biçiminde ünlü uyumuna uygun olarak tespit edilmiştir:

Һayvān+ a (5b/6)

a³zā+ sına (7a/13)

yuқaru+ sına (7b/9)

1.3.2.4.3. Bulunma Hâli

Bulunma durum ekinin, **+dA** olarak ünlü uyumlarına uygun, ancak ünsüz uyumuna aykırı bir şekilde yazımı görülmektedir:

kitap+ ların+ da	(3b/5)
omuz+ larında	(9a/5)
omuz+ ında	(33b/1)

1.3.2.4.4. Ayrılma Hâli

Bu ek de bulunma durum ekinde olduğu gibi ünlü uyumlarına uygun, ünsüz uyumuna aykırı olarak **+dAn** şeklinde tespit edilmiştir:

âlem-i ecsamdan	(1b/6)
kişinüñ kelimâtların+dan	(3b/3)
sâyir hayvânat+ dan	(7a/12)

1.3.2.4.5. Eşitlik Hâli

âksin+ ce ola	(7b/8)
enin+ ce yolları	(12a/2)

1.3.2.4.6. Vasıta Hâli

olmağ(ğ)+ıla	(5a/5)
fağrile	(14a/7)
huyuyla	(4a/4))

1.3.2.4.7. Yön Gösterme Hâli

yuğaru	(11a/7)
ileri	(32b/3)

1.3.3. Zamir

1.3.3.1. Şahıs Zamirleri

aña	(4b/3)
andan	(45a/3)

1.3.3.2. İşaret Zamirleri

Ol – Aña- Anı- Anlar- Anuñ

O, ona, onlar kişi ve işaret zamirleri metnimizde ol, ana ve anlar şeklinde görülmüştür:

andan	(5b/7)
anun	(2a/2)
anı	(3a/4)
anlar	(3b/4)
aña	(10/4)
anuñ	(18a/3)

1.3.3.3. Dönüşlülük Zamirleri

Türkiye türkçesinde genel olarak kendi şeklinde kullanılan zamir, bu eserde ise genel olarak kendü şeklinde kullanılmıştır. Bu aynı zamanda da düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı bir durumdur:

kendü	(2a/5)
kendünüñ	(2a/6)
kendü bildüğine	(44a/9)
kendü cinslerinden	(47a/4)
kendüyi	(15b/)
aña kendin	(109b/4)

kendünüñ (2a/6)

kendüye münāsib (25b/6)

1.3.3.4. Belirsizlik Zamirleri

kimse

Belgisiz zamir olan kimse sözcüğünün de metnimizde düzensiz bir yazımı vardır. Hem kimse hem de kimesne şeklinde görülmektedir:

kimseye (43a/4)

kimesne (5b/1)

1.3.4. Sıfat

1.3.4.1. Niteleme Sıfatları

yaramaz sözlü (14a/12)

ulu ʿālim (14a/2)

tez nefislü (16b/12)

1.3.4.2. Belirtme Sıfatları

Belirtme sıfatları işaret, sayı ve belgisiz sıfat olarak karşımıza çıkmaktadır. Soru sıfatları metnimizde bulunmamaktadır.

1.3.4.3. İşaret Sıfatları

O, bu

O işaret sıfatının yazımının ol olduğu görülmektedir:

ol vacibul vücudun (1b/1)

ol efzal-ı kainat (2a/1)

ol kişide (9a/2)

ol köşenüñ (14b/1)

bu cins gözi (16b/5)

1.3.4.4. Sayı Sıfatları

Sayı sıfatlarında bugünkü yazımı gibi tespit edilen bazı sayıların yazımı şu şekildedir:

beşinci delil	(3b/2)
yedi kişinin	(3b/3)
kırk şabâh	(1b/2)
iki tarafından	(14a/5)

1.3.4.5. Belgisiz Sıfatlar

bir kişinin	(13b/1)
-------------	---------

1.3.5. Zarflar

Muhammed bin Ayâs'ın Kıyâfet-nâmesinde zarf konusuyla ilgili zaman zarfı, yer-yön zarfı, durum zarfları, azlık-çokluk zarfları vardır.

1.3.5.1. Zaman Zarfları

hele	(1)
yer yer	(17a/5)
hiç	(18a/2)

1.3.5.2. Yer ve Yön Zarfları

yuğaru	(11a/7)
ilerü	(16b/9)
aşaga	(17b/4)
ileri	(32b/3)

1.3.5.3. Durum Zarfları

hulkı eyü ola	(8b/1)
mütekebbir ola	(21b/1)
hars ve yaramaz himmetlü ola	(24a/13)
sürme çekilmiş gibi gözükse	(16a/9)

1.3.5.4. Azlık-Çokluk Zarfları

üstüne çok	(12a/1)
çok t̄aife	(48b/12)
çok olsa	(14a/11)

1.3.6. Edatlar

İçin

İçin edatının yazımının *içün* şeklinde olduğu tespit edilmiştir:

olduğuna işaret için	(5b/12)
yemek için	(49a/1)

İle

Metinde vasıta durum eki görevini üstlenmiş olan *ile* edatı zarf yapma görevinde de kullanılmıştır. Bu edat ayrı yazılmış olmasının yanı sıra sözcüğe bitişik olarak da yazılmıştır. Bitişik yazımında söcüğün başındaki *i* ünlüsünün bazen düştüğü, bazen de düşmediği tespit edilmiştir:

şeri'ât-ı kâmil ile	(2a/7)
sâfiye ile	(4a/9)
yoldaş olmağıla	(5a/13)
hüznile	(19b/11)
ifrât ile	(49b/12)
āvāz ile	(51a/5)
āvāz ile eglenicidür	(51a/5)

Gibi

Metinde gibi edatı şimdiki kullanıldığı şekliyle yazılmıştır:

mum gibi	(7b/1)
saçı keten gibi	(9b/12)
güler gibi	(12b/6)

ucı gibi (14b/7)

zanbak gibi (16a/6)

1.3.7. Bağlaçlar

ve:

fācir ve aḥmaḳ (13b/2)

kim, ki:

kim sahibi (13b/2)

oldu ki (16b/5)

eğer:

eger bir kişinin (14b/6)

amma:

amma (17a/3)

hem...hem... :

hem yeşil hem saru olsa (18b/13)

ile:

elli ile altmış (45b/7)

boynu ile gögsinüñ (37a/7)

maḳhūrluḳ ile maymun (48b/10)

1.3.8. Bildirme

Ek fiilin geniş zaman 3.teklik kişi eki olan **+dUr** eki isim soylu sözcüklerin yanı sıra, çekimli fiillerin sonuna da gelerek bildirme eki olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu ek düzlük-yuvarlaklık uyumu dışında görülmektedir:

ḳıyāfeti beyanındadır (6b/13)

Eflāṭun'a işāretdür (6a/1)

bahādır ola (9b/7)

aldatıcıdır gāzavidir (48a/11)

ikdāmludur kuzı ifrāt ile gāfildür sevicidir kaçıcıdır (49b/12)

gerekdir (4b/5)

1.3.9. Fiil Çekimi

Metnimizde fiil çekiminde kullanılan belli başlı kip ekleri şunlardır:

1.3.9.1. Haber Kipleri

1.3.9.1.1. Görülen Geçmiş Zaman

mükerrem kıldı (1b/9)

mu'azzam kıldı (1b/11)

muḥabbetine yaratıldı (2a/3)

beyān olundu (5b/9)

taḥūra getürdi (1b/3)

1.3.9.1.2. Öğrenilen Geçmiş Zaman

şābit kılmış (2b/5)

taḥrir itmışlerdir (3b/5)

bulmuş ve bilmiş (3b/12)

ḥaṭā itmemişlerdür (3b/13)

söylemişdür (6a/7)

böyle dimışlerdür (7a/13)

inmiş olmasa (11b/4)

1.3.9.1.3. Geniş Zaman

Bu ekin çoğu zaman düzlük-yuvarlaklık uyumuna bağlı kullanıldığı tespit edilmiştir:

delālet eydür (9a/3)

ḳahrı sever (48a/13)

ḥürmeti sever (48b/3)

refāhiyyet sever (49a/6)

fesādı sever (49b/1)

sever (50b/7)

1.3.9.1.4. Gelecek Zaman

Gelecek zaman eki genellikle şart eki (-se,-sa) ile kullanılmamaktadır:

erişecek (45a/10)

irişecek (45a/13)

geçecek (45b/11)

1.3.9.1.5. Şimdiki Zaman

–**yor** şimdiki zaman eki sadece bir yerde kullanmıştır.

elini şallayorsa (41a/13)

1.3.9.2. Tasarlama Kipleri

Tasarlama kiplerinden emir kipi metnimizde geçmemektedir.

1.3.9.2.1. İstek

katli seve (9a/13)

ferāh seveler (48a/7)

sazı seveler (47a/5)

bildüğine gide (44a/9)

bildüğine gide (45a/9)

1.3.9.2.2. Şart

yaramaz olursa (4b/9)

olıcak olursa (45b/11)

ölürse (46b/2)

görse (48/10)

tamarları olmasa (7b/12)

dolaşsa (8b/12)

alçak olsa (14a/6)

bitişse (14b/11)

1.3.9.3. Fiilimsiler

1.3.9.3.1. İsim-fiiller

tercüme olmasına	(2a/13)
yerde olmakla	(5a/5)
kaşması	(10a/3)

1.3.9.3.2. Sıfat-fiiller

hicāb idecek yerde	(5a/5)
bā' iş olan	(2a/13)
bu zikr olan	(5b/3)
gözi olan	(20a/3)
yeşilden olanı	(23a/7)
yaramazlığı	(22b/6)

1.3.9.3.3. Zarf-fiiller

Metnimizde zarf-fiilerden sıkça kullanılan *-Up* ekidir. Bu ekin yanı sıra *-ken*, *-Inca*, *-Dukça*, *-U*, ekleridir. *-Up* dışındaki diğer eklerin kullanımı sınırlıdır. Bu eklerden *-up* ve *-U* eki düzlük-yuvarlaklık uyumuna aykırı olarak yazıldığı tespit edilmiştir.

üzerine olup	(3b/2)
aḥvālını çıkarup	(5b/5)
yuḡaru ḡalkup	(15a/6)
olmuş iken	(5a/1)
olmuş iken	(17b/6)
olmuş iken	(41a/13)
depesine ḡıḡınca	(7b/3)
ḡarınca ḡarisdür	(51b/8)
aḡsınca ola	(7b/8)
yanına iletmeyince	(17b/10)
boḡumuna gelince	(45a/1)

ayu habiŝdür	(48/3)
çekdikçe	(9a/8)
deyü	(3a/12)

1.3.9.3.4. Birleşik Fiiller

Oluşumları açısından üç çeşit birleşik fiil vardır:

Yardımcı fiille Yapılan Birleşik fiiller: Bu yapı için kullanılan birleşik fiiller it-, ol-, eyle- yardımcı fiilleridir.

kışa ol-	(35a/5)
beyān it-	(7a/10)
hüküm eyle-	(5b/4)
naql ol-	(5b/11)
lāl it-	(3a/4)

İKİNCİ BÖLÜM

METİN

1b

(1) Şükr-i bî-kıyās ol vācibü'l-vücūduñ vaḥdāniyyetine ki (2) ecsām-ı insāniyyeyi yed-i ḳudretle kırk şabāḥ taḥmīr eyleyüp (3) ṭahūra getürdi Nitekim hadīs-i ḳudsīsinde buyurur (4) “ḥammertü ṭıynetē ādeme erbaʿīne sabāḥan”¹¹ ve şenā-i bā-esās (5) Ol feyyāz-ı kāinātuñ ferdāniyyetine ki ervāḥ-ı benī ādeme ʿulūm-ı (6) evvelīn ve āḥirīn taʿlīm eyleyüp ʿālem-i ecsāmdan (7) ʿālem-i bāṭına yol gösterdi. Nitekim kelām-ı ḳadīmīnde buyurur (8) “Ve ʿalleme ādeme'l esmāe külleḥā”¹² ḳādir-i perverdigār kim cemīʿ-i maḥlūḳātđan (9) cins-i insāniyyeyi mükerrem ḳıldı “Ve le-ḳad kerremnā benī ādeme”¹³ (10) Ve sānīʿ-i emr-i zü kār ki cins-i insāniyyeyi fırḳa fırḳa idüp (11) zümre-i Muḥammediyyeyi cümlesinden muʿallem ve muʿazzam ḳıldı Nitekim āyet-i (12) ʿazīmīnde buyurur “Küntüm ḥayra ümmetin uḥricet li'n-nāsi”¹⁴

2a

(1) Ve şalli şalavāt ol efzal-i kāināt ve aḥsen-i maḥlūḳāt üzerine (2) olsun kim işbu yedi semāvāt ve ʿarzīn-i sebʿa anuñ (3) muḥabbetine yaratıldı Nitekim kitāb-ı münezzelinde buyurur “Levlāke levlāk (4) lemā ḥalaḳtü'l eflak”¹⁵ ve ümmetini sāyir enbiyānuñ ümmeti üzerine (5) muʿazzam ve mükerrem ḳıldı kim kendü kelām-ı ḳadīmīnde ḥalīfe taʿyīn itmekle (6) “ve ceʿaleküm ḥalāife fil-arz”¹⁶ ve kendüñün ʿilm-i ledünnīsine (7) şeriʿāt-ı kāmīl ile yol gösterdi nitekim buyurur “şehidallāhu ennehu

¹¹ Hadis-i şerif

¹² Bakara, 2/31, “Ve Adem’e bütün isimleri öğretti”

¹³ İsrā, 70, “And olsun, biz insanoğlunu şerefli kıldık.”

¹⁴ Al-i İmran, 3/110, “Siz, insanlar için çıkarılmış hayırlı bir ümmetsiniz.”

¹⁵ Hadis-i Şerif.

¹⁶ Fatır, 39, “Sizi yeryüzünde halifeler kıldı.”

lā ilāhe illā hüve (8) ve'l-melāiketü ve ulü'l-‘ilmi’’¹⁷ evlād ve aşhāb üzerine (9) olsun kim efzalu ümeme ve ‘alleme nebī ümemdür (?) Nitekim hāzret-i (10) risālet buyurur “ashabī ke’n-nücūmi bi-eyyihim iktedeytüm ihtedeytüm’’¹⁸ (11) amma ba‘dü hāmd el-Bārī ve ni‘met habībe ‘aleyhi’s-salāt ve ezkā (12) taḥiyyāt işbu risālenüñ lisān-ı ‘arabīden türki (13) diline tercüme olmasına bā‘iş olan asgarü’n-nās-

2b

(1) Muḥammed bin Ayās eydür kim işbu “kitābü’l-edeb ve’s-siyāseti (2) ‘ilmi’n-nāzari ve’l-firāseti’’¹⁹ te’līfū’l-‘ālimi’l-fāzili ferīdü (3) ‘asrihi ve vaḥīd-i dehrihi Ebī ‘Abdillah bin Muḥammed bin Ebī Ṭālib el-Afsārī (4) ed-Dımeşkī hicret-i resülün ‘aleyhi’s-selām yedi yüz elli (5) yedi senesinde cem‘ idüp delāyil-i vāzıha ile şābit kılmış (6) Evvel delīl āyet-i kerīme anda kim ḳavlühü te‘ālā “inne fī zālīke le āyāten (7) li’l-mü‘minīn’’²⁰ ve ḳavlühü “ta‘rifühüm bi-sīmāhim” İkinci delīl hātemü’l-enbiyānuñ (8) ḥadīs-i şahīḥiyle kim buyurur “İttekū ferāsete’l-mü‘minīn fe innehü yanḳuru (9) bi nūrillāhi’’²¹ ve ḳavlühü ‘aleyhi’s-selām “Allāhü cemīlün yuḥıbbü’l-cemāle’’²² ve ḳāle (10) ‘aleyhi’s-selām “el emānetü ve’l-kerāmetü fī tıvāli ümmetī ve istihāvetü ve’s-şecā‘atü (11) fī evāsıtı ümmetī ve’t-tekū min şıgāri ümmetī’’²³ Ve üçüncü delīl ‘aḳl-ı (12) kāmīl eylemege ba‘zı nāsda ba‘zı aḥlāḳ olur kim ba‘zı insānda (13) olmaz Meşelā ekşer uzun boylu olan ḥalīm ve ḥamül olur vesāyire

3a

¹⁷ Al-i İmran, 3/18, “Allah, melekler ve adaleti yerine getiren ilim sahipleri, O’ndan başka yaratıcı olmadığına şahitlik etmişlerdir.

¹⁸ Hadis-i Şerif.

¹⁹ Kitabın orijinal ismi.

²⁰ Hicr 77 “Onda da inananlar için bir ders vardır”

²¹ Hadis-i Şerif.

²² Hadis-i Şerif.

²³ Hadis-i Şerif.

(1) ve şābir ve sākin olur ve kışa boylu olan muḫṭaribü'l-ḥāl (2) ve seriü'l-ḥareke ve ḡazūb olur ve bunuñ emsāli ahlāk ki (3) ba'zı kişide vāki' olur bilā-iḥtiyār olur pes 'aql-ı kāmil (4) anı eşed lāl ider ki ḥilkatinde olan muḫālefeṭüñ muḫtezāsıdır (5) ki zuhūra gelür Dördüncü delīl mizācladır Meşelā bir kişinüñ mizācı (6) şuḡravī olsa ya sevdāvī olsa anuñ boyı kışa (7) olur ve gövdesi ince olur ve arık olur ve ṭabī'atı issi (8) olur pes lāzım gelür kim şāhibi şeci' ola ve cür'etlü ola (9) ve ḡayāli ve fikri ve ıztırābı ve ḡadābı ziyāde ola ve ḥilkāt-i kıyāfeti (10) tamām edā üzerine olmayup ḡaşır ve şaḡır ve raḡıḡ ola ve daḡı (11) ba'zı kişinüñ mizācı demevī olur veyā balḡamī olur Anuñ (12) boyı uzun ve cismi vāsī' olur ve ṭabī'atı mu'tedil olur (13) pes lāzım gelür kim şāhibi 'ākil ve kāmil ve emīn ola şābir ve ḡāşī' ola

3b

(1) ve umūr-ı dünyāvī teşahḡuş ve temyīz itmesinde müdür ola ḥilkati tamām (2) edā üzerine olup aḡsen-i taḡvīm ola Beşinci delīl ḡükemā-yı ızāmdan (3) ve 'ulemā-i kirāmdan yedi kişinüñ kelimātlarından naḡl olunmuşdur kim (4) anlar kuvveti 'aql-ı küll ve sür'at-i başar “yehdi's-sebīl”²⁴ ile diḡḡat (5) idüp bulmuşlardır Ve kitāblarında derc ve taḡrīr itmişlerdür Evvel Eflāṭūn (6) ikinci Aristotalis ḡakīm Üçüncü Mansūr Şāhib ḡakīmdür Dördüncü (7) Muḡammed-i Rāzi ḡakīm Beşinci İlävis ḡakīm Altıncı İmām İdrīs-i (8) Şāfi'ī raḡmetullāhi 'aleyh Yedinci şeyḡ Muḡyiddīn-i ḡazālī raḡmetullāhi 'aleyh (9) ve daḡı Altıncı delīl 'avāmü'n-nāsuñ 'aqlı yetişdüḡi yerdür kim meşelā (10) bir at veyā bir ḡatır veyā bir deve ve ṭuyūr ve sibā' olmalı (11) olsalar za'ḡdan ba'zı kimesne olur kim tecrübe ile ve başīret (12) nūrı ile bulmuş ve

²⁴ Ahzab ,4, “Doḡru yolu gösterir”

bilmiş kim bu atũ filān yeri eyũdũr (13) veyāhud yaramazdur cevāb virũr yavaşlığın ve yavuzluğın ve yõgrũkluđın

4a

(1) ve yorulđanlıđın ħaber virũr İnsān dağı andan kıyās oluna (2) kim  alāmetlerinden ħũkm oluna ef alinũn eyũsine ve yaramazına Yedinci (3) del l teşb hdir kim meřelā bir kiřinũn bir yerinde bir ħayvāna (4) mũřābeheti olsa ol kişi elbette ol-ħayvānun ħuyuyla (5) sõylenũr Bir kiřinũn meřelā simāsı arslana beņzese lā-bũdd (6) o kişi řec  ve meh b ola ve cũr etlũ ola Bir kiřinũn şekli (7) şoyuna beņzese lā-bũdd ol kişi ħafifũt-řab  ola ve ħal m (8) ve g afil olur Sekizinci del l oldur kim ařĥāb-ı şarişat (9) ve ednā ve ħaķiķāt-i  ulũm-ı mũkāřefe ve  aķl-ı meřriķā-i řāfiyye ile (10)  alem-i ķudsiye naşar idũp maşifet-i ilāh  tecell  nũruyla bõyle zũhũr (11) itmiftdir kim her kiřinũn bir nev a ķiyāfeti ola ol ķiyāfetũn elbette (12) taķazāsı bõyle ola deyũ ħũkm idũp ve didiklerinde ařlā (13) ħařā itmemiřlerdũr Toķuzuncu del l oldur kim ehl-i tevāriĥ ve naķl-i...

4b

(1) kelimāt mũlũk-i  izām bunuñ uezine olmuşdur ki her kişi bir (2) şıfatla vaşf idũp ķiyāfetinũn muķtezāsıdur deyũ řerĥ (3) itmiftdir Onuncu del l oldur kim atasıyla aña bir oğlanı (4) bir oğlandan terciĥ idũp oğerler tecrũbe ķuvvetiyle dirler kim (5) anũn filān yeri bõyledir řõyle olsa gerekdur deyũ ħũkm (6) eydũrler řaĥiĥ  ıķar ammā işbu kitāba naşar idũp ve aĥķāmını (7) firāset nũruyla istiĥrāc iden kimesne birķaķ nesnedur (8) g ayet diķķat etmek gerekdur kim ħařā etmeye Meřelā ba zı (9) kimesne der baş yaramaz olursa altı eyũ ķiyāfet olur (10) baş eyũ ol yaramaza muķābil olup bir eyũ zāidi şalur (11) pes lāzım gelũr kim anũn řāĥibi eyũ ola ve ba zı

kıyāfet (12) dağı olur kim bir libāsdan bir libāsa dağı girmekle ya hicābından (13) veyāđud đavfinden ol kıyāfetüñ đükmin itmeğe đadır olmaz tebdīl

5a

(1) eyler meşelā baʿzı kimesne olur kim ğanī olmuş iken dāyim ađvāli eyilük (2) üzerine olur nāĝāh fakirlik ʿarız olsa andan envāʿ (3) şürefā ve źuhūra eydür kıyāfetüñ đükmin icrā eydür ve baʿzı (4) kimesne dađı envāʿ yaramazlık ve feşādla mevcüd iken ya mādār (5) olmađla ya hicāb idecek yerde olmađıla veyā đavf idecek (6) yerde olmađla andan eyü đaşletler źāhir olur ve baʿzı kimesne (7) dađı itikādla kıyāfetüñ tađazāsını fesh ider Meşelā (8) bir kiři ĝāyet yaramaz iken Kūrān ve tesbīh ve naşīđat (9) işitmekle tebdīl-i ađlāk idüp eyü olur ve baʿzı kimesne (10) ĝāyet eyü iken vesvese terĝīb itmekle veyāđud bir nesneye (11) muđabbet idüp ʿāşık olmađla tebdīl-i ađlāk idüp (12) yaramaz olur ve baʿzı kimesne muđannes iken şeci kimesnelere (13) yoldaş olmađıla đabīʿat ol muđannesliđin źuhūra getüremez

5b

(5b/1) ol dağı şeci olur ve baʿzı şeci kimesne birđaş muğannes (5b/2) yoldaş olmağıla şecāʿatın yitürüp muğannes olur pes (5b/3) ehl-i başiret olana lāzımdur kim bu zıkr olan ađvāli tamām đesāb (5b/4) idüp anuñ kıyāfeti[n]üñ ađvālini çıkarup đükme eyleye (5b/5) ve illā đatā idüp dağı muşannif đatā etdi deyi taşavvur etmeye (5b/6) ve her kişinüñ bir đayvāna müşābeheti olduğı sebebden đayvānātuñ (5b/7) dağı şıfatları zıkr olunmuşdur tā kim andan ol kişinüñ ađvāli (5b/8) biline ve her bilāduñ bir đabʿı olduğı sebebden ol dağı (5b/9) beyān olundu deyi kitāba Kıyāfetnāme deyi ad virildi (5b/10) her şekliñ envāʿın beyān etdüğinden öturi ve yigirmi altı (5b/11) bāb üzerine vaż olundu ve her nađl ki oldu đanđı (5b/12) đakīmüñ ittifākıyla olduğına işāret için her

ḥakīmūn (5b/13) ismine bir ḥarf ta^{ʿyīn} olundı “Vāllāhu yaḥluḳu mā yeṣā^ʿu²⁵ ve yaḥkümü mā yürid²⁶”

6a

(1) **Ḥarf-i nūn** Eflāṭun’a işāretdür **Ḥarf-i tı** Aristotalise (2) işāretdür **Ḥarf-i şad** Manşūrī’ye işāretdür **Ḥarf-i ze** (3) Muḥammed Rāzī’ye işāretdür **Ḥarf-i sin** İlävus’a işāretdür (4) **Ḥarf-i ʿayn** İmām-ı Şāfī’ye işāretdür **Ḥarf-i be** Şeyḥ (5) Muḥyiddin-i ʿArabī’ye işāretdür **Ḥarf-i he** cümlesinūn ittifākına (6) işāretdür ve ḥurūfsuz olan naḳiller ʿAbdürrezzāk Kāşānī’ye (7) işāretdür kim Fārisi Kıyāfetnāme söylemişdür andan tercüme (8) olundı **El-Bābü’l-evvel** başuñ kıyāfeti beyānındadır (9) **El-Bābü’s-sanī** saçuñ kıyāfeti beyānındadır **El-Bābü’** (10) **ş-şālisü** yüzüñ kıyāfeti beyānındadır **El-Bābü’r-rābiʿu** (11) alnuñ kıyāfeti beyānındadır **El-Bābü’l-ḥāmisü** kaşuñ (12) kıyāfeti beyānındadır **El-Bābü’s-sādisü** gözüñ kıyāfeti (13) beyānındadır **El-Bābü’s-sābiʿu** kulağuñ kıyāfeti beyānındadır

6b

(1) **El-Bābü’s-şāminü** burnuñ kıyāfeti beyānındadır **El-Bābü’t** (2) **-tāsiʿu** ağızuñ ve tuṭağıñ ve dişleriñ kıyāfeti beyānındadır (3) **El-Bābü’l-ʿāşir** yañaḳ ve saḳal ve eñek kıyāfeti (4) beyānındadır **El-Bābü’l-ḥādī ʿaşere** boyuñ kıyāfeti beyānındadır (5) **El-Bābü’s-şānī ʿaşere** omuzuñ kıyāfeti beyānındadır **El-Bābü’** (6) **ş-şālisü ʿaşere** pazu ve dirsegüñ ve belüñ kıyāfeti beyānındadır (7) **El-Bābü’r-rābiʿu ʿaşere** el ve parmaḳ ve dirsek ve tırnaḳ (8) kıyāfeti beyānındadır **El-Bābü’l-ḥāmisü** aşere gögüs (9) ve qarın kıyāfeti beyānındadır **El-Bābü’s-sādisü ʿaşere** (10) arḳa kıyāfeti beyānındadır **El-Bābü’s-sābiʿu ʿaşere** (11) buṭ ve yan başları ve oturaḳ yeri kıyāfeti beyānındadır (12)

²⁵ Maide,17, “O, dilediğini yaratır.

²⁶ Maide,1, “O, dilediğini hükmeder.

El-Bābü's-sāminü aşere diz gözi ve baldır ve ayak (13) parmakları kıyāfeti beyānında

El-Bābü't-tāsi'u aşere

7a

(1) boy ve yürümek kıyāfeti beyānındadır El-Bābü'l-ısrīne āvāz (2) ve gülmek kıyāfeti beyānındadır El-Bābü'l-hādī ve'l-ısrīne (3) avuç içinde olan kıyāfet beyānındadır El-Bābü's-sānī ve'l-ısrīne (4) beñleriñ kıyāfeti beyānındadır El-Bābü's-sālisü ve'l-ısrīne (5) parmaklarıñ ğinā ve faķir cihetleri beyānındadır El-Bābü'r-rābi'u ve'l-ısrīne (6) ömr uzunluğın ve kışalığınun alāmetin beyān ider El-Bābü'l-hāmisü (7) ve'l-ısrīne eķālīm-i sebānuñ halkınıñ kıyāfeti beyānındadır (8) El-Bābü's-sādisü ve'l-ısrīne hayvānatun ve tuyūrun ve vuhūşun (9) ve haşerāt-ı arzun kıyāfeti beyānındadır Vallāhü a'lemü biş-şavāb (10) El-Bābü'l-evvelü başun kıyāfetin beyān ider Baş bedenun sum'asıdır (11) ve havās-ı hamse-i tāhire ve şifāt-ı seb'a-i bātına başda cāmi'dür (12) insānıñ sāyir hayvānātdan idrāki artuğ olmağı başda (13) konulmuşdur cümle hükemā böyle dimişlerdür Eger bir kişinun başı a'zāsına

7b

(1) göre olsa müdevver olsa mūm gibi dökme olsa üstine (2) tamarları olmasa bir miqdār eñsesine meyli olsa ve iki kulaqlarınun (3) üsti yanı depesine çıkınca düz olsa bina gibi (4) delālet ider kim aklı tamām ve fehmi serīe ola her fikri ve hayāli (5) şavāb ola ve kuvve-i hāfızası ğālib ola ahlākı cemīl (6) ola Nun Şad Ra Eger bir kişinun başı bedenine uymasa (7) ğayet küçücük olsa delālet ider kim hafifü'l-aql ola (8) muqaddemā zıkr olan evşāfun aşsınca ola Be Tı Ra (9) eger bir kişinun başı büyük olsa yukarusına uzun (10) olmasa müdevver olsa delālet ider kim ulüvv-i

himmət ola (11) fehmi gökçek ola inkıyādı ğālib ola ammā gāh gāh (12) ğaflet ʔarī
ola bedeni sıhhat üzerine ola nun şad (13) eger bir kişinüñ başı öñine egri olsa delālet
ider kim

8a

(1) niyyet ḥabīs ola nefsanıyesi ğālib ve hevāsına tābī^c (2) ola Eger bir kişinüñ başı
depesinden aşāğa başılmış (3) gibi yaşşı olsa delālet ider kim hırşı ğālib ola ve i^ctiķādı
(4) fāsıd olup tedbir-i muḥālif ve mekri yaramaz ola ve ḥalkā (5) muḥālefet ide şad
ra Eger bir kişinüñ başınıñ iki (6) cānibinde ve kulaķlarında çıķmış yumrı olsa delālet
(7) ider kim sāḥibi ḥasūd olmağa ve yaramaz nefislü olmağa (8) ve ğıybete meyl
itmege ve şehvetperest olmağa delālet (9) ider ķaf tı Eger bir kişinüñ başı ardından
ve öñinden (10) ve yanından yumrı yumrı olsa delālet ider kim sāḥibi (11) cāhil ve
ḥarīş ve mużtaribü'l-ḥāl ola Nun (12) Eger bir kişinüñ başı ardına egri olsa ve eñsesi
daḥı (13) yumrı olsa delālet ider kim şāḥibi ^cālim ola ve ṭab^cı

8b

(1) zekī ola ve ḥulķı eyü ola Nun Eger bir kişinüñ başı ğāyet büyük (2) olsa bedenine
uymasa delālet ider kim şāḥibi ebleh ola (3) ve fikri fāsıd ola re^yinde mağlūb ve
mużtarib ola (4) Vāllahü a^clemü bi'ş-şavāb El-Bābü^cs-şānī saçuñ kıyāfeti
beyānındadır (5) eger bir kişinüñ saçı ne çok olsa ve ne az olsa (6) ve ne ğāyet iri ve
ne yumuşak olsa ve ne şaru ne kıra (7) olsa kımral olsa ve ne tiz bite ve ne geç bite
ve ne kıru (8) olup birbirine dolaşa ve ne çekdükçe uzana delālet (9) ider kim
şāḥibinüñ ^caķlı zekī ola ve evşāfi gökçek ola (10) Nun tı Eger bir kişinüñ şaru iri olsa
dikine ʔursa (11) delālet ider kim fehmi yaramaz ola ammā şeci^c ola Nun şad Eger

(12) bir kişinin saçını kıvrık olsa birbirine dolaşsa (13) delâlet ider kim şâhibi hariş
ola hulkı yaramaz ola ve önegü

9a

(1) ola ve güşsası ziyâde olur Şad ra Eger bir kişinin saçını (2) kara olsa ol kişide
fâide gele ve eger şaru olsa gâyet (3) delâlet ider kim şâhibinün tab^cı yaramaz ola
hırşı gâlib ola (4) fehmi yaramaz ola Nun şad Eger bir kişinin saçını kıyım ve iri (5)
ve kara olsa gövdesinde ve omuzlarında ve baldırlarında dedigümüz (6) gibi olsa
delâlet ider kim şâhibi ahmağ ola ve delü ola (7) ve öykelü ola Nun tı Eger bir kişinin
saçını yumuşak ve ince (8) olsa çekdükçe uzansa kırılmasa delâlet ider kim şâhibi (9)
muħannes ve mekkâr ve hile-bâz ola Nun şad Eger bir kişinin (10) saçını kızıl olsa
rengi oda beñzese delâlet ider kim (11) şâhibinün hulkı tar ola ve tab^catı yaramaz ola
Nun tı Eger (12) bir kişinin saçını keten gibi aklığa mâyil ola delâlet (13) ider kim
şâhibi baħîl ve kezzâb ola ve yaramaz hulklu ola ve katli seve

9b

(1) Şad Eger bir kişinin saçını ne kızıl ve ne kara olsa (2) delâlet ider kim şâhibi
mu^ctedilü'l-hâl ola ve tab^cı kâbil ola (3) He Eger bir kişinin boynunda ve omuzunda
kılı çok olsa (4) delâlet ider kim şâhibi ahmağ ola ve cevre mâyil ola (5) ve eger
arķasında kılı çok olsa ve alında yüzinde (6) kılı çok olsa bunların her birisi delâlet
ider kim şâhibi (7) bahâdır ola ve kuvvetlü ola ve eger göğsünde ve karnında kılı (8)
çok olsa delâlet ider kim şâhibi şehvetperest ola (9) ve ebleh ola ve ammâ göğsünde
kılı az olsa ve karnında olmasa (10) delâlet ider kim şâhibinün tab^cı laṭîf ve saħi ola
eger baldırlarına (11) ve uyluklarında kılı çok olsa delâlet ider kim (12) şâhibi

kaş̄irü'l-himmet ola ve zihni çarışık ola ve eger yalnuz (13) omuzında olsa gögsinde ve çarnında ve uyluklarında

10a

(1) olmasa delâlet ider kim şâhibi şeci^c ammâ gâfil ola ve eger (2) yalnuz boynında olsa ğayri yerinde olmasa kuvvetlü ve cür³etlü (3) ola ve kaçması yavuz ola El-Bâbü's-sâlisü (4) yüzün kıyâfeti beyânındadır He Eger bir kişinün yüzi (5) gökçek olsa maḥbûb olsa levni mu^ctedil olsa (6) kızılığda kızıl ve ağılıkda ağ olsa ve gözleri ve kaşları (7) ve burnı ve kulağı yüzine uysa yüzinden sürür (8) ve beşâret görünse delâlet ider kim şâhibi kâmil ve her (9) nesnede kâbil ola şâhibi fâzıl ve ^câkil Nun Eger bir (10) kişinün yüzi degirmi olsa delâlet ider kim şâhibi şeci^c (11) ve kuvvetlü ola ve eger bir kişinün yüzi uzun olsa (12) delâlet ider kim şâhibi ḥabisü'n-niyyet ve mekkâr ola Eger bir (13) kişinün yüzi murabba^c olsa delâlet ider kim şâhibi

10b

(1) âkil ola ^cafif ve şihhat üzerine ola Nun tı (2) Eger bir kişinün yañaqları yumrı şişmiş gibi olsa (3) delâlet ider kim şâhibi ebleh ola ve câhil (4) ola Eger bir kişinün yüzi müşelleş olsa eñeginden (5) yaña sivri olsa delâlet ider kim şâhibi ḥâlis ola (6) ve ikdâmlu ve cür³etlü ola ve ḥârîs ola Eger bir kişinün yüzi (7) ince yaşşı olsa gözleri ve burnı küçük olsa (8) delâlet ider kim depeleyici ve öldürücü ve cenk idici ola (9) ve avcı ve ḥarâmî ola ve gönlü kasâvetle ola Nun (10) Eger bir kişinün yüzi yaşşı olsa delâlet ider kim sâhibi (11) kâhil ve baḥîl ola Şad ra Eger bir kişinün yüzi uzun (12) ve tuñaqları kalın olsa delâlet ider kim şâhibinün (13) tabî^catı galîz ola feşâda ve ^cişe mâyil ola Şad ra

11a

(1) Eger bir kişinin yüzi taşrasına çıkık olsa delâlet (2) ider kim şâhibi şecīc̄ ola ve ikdâmlu ve yürekli ola (3) ve gülegen ola Eger bir kişinin yüzi egri olsa (4) her kangı cānibe olursa olsun delâlet ider kim (5) şâhibinüñ tab^{c̄}ı yaramaz ola hulķı çirkin fitne ve feşādı (6) sū-i niyyeti şerre ola Şad ra Eger bir kişinin (7) yüzünüñ yukaru nişfi aşāgiki nişfindan büyük (8) olsa delâlet ider kim şâhibinüñ fehmi yaramaz ola (9) ve tã^{c̄}ati az ola Eger bir kişinin başınıñ nişfindan (10) aşāgısı yukarusından büyük olsa delâlet (11) ider kim şâhibinüñ tab^{c̄}ı ğalīz ola şerri su-i şerīr ola (12) He Eger bir kişinin yüzünüñ saĝ ve şol yanı çok (13) olsa delâlet ider kim şâhibi lehn ve uyanmaĝa māyil ola

11b

(1) Eger bir kişinin alnı büyük olsa delâlet ider kim şâhibi (2) ebleh ola Eger bir kişinin alnı inlü olsa delâlet (3) ider kim şâhibinüñ ^{c̄}aķlı az ola Eger bir kişinin alnı (4) küçük olsa ve saçı başınıñ alnına inmiş olmasa (5) delâlet ider kim şâhibi şecīc̄ ve laṭīfū'l-ḥareke ola (6) ve sür^{c̄}atle ğazūb ola Eger bir kişinin alnı kaşınıñ (7) üzerine inmiş olsa ve kaşu hareket etdükçe (8) alnı yoğun yoğun olsa ve yukarusına büyük olsa (9) delâlet ider kim şâhibi sefih ve kezzāb ola Nun tı (10) eger bir kişinin alnı yaşşı olsa ve kaşu yukaru (11) çekilmiş olsa üstinde yivleri olmayup düz (12) olsa delâlet ider kim şâhibi fitne ve çarıştırcı (13) ola huşūmeti seve Nun Eger bir kişinin alnı kaşınıñ

12a

(1) üstine çok olsa ve yukarudan aşāĝa kaşına (2) enince yolları olsa delâlet ider kim şâhibi kalīlū'l-aķl (3) ola ve ğazūb ola ammā ki nefsinde ketm eyleye ve feşādı şerri

(4) seve Nun Tı Eger alnı iki yanına uzun olsa (5) ammā enince olsa delālet ider kim şāhibi hafif (6) ve mütelevvin ola Eger bir kişinüñ alnı etlü olsa delālet (7) ider kim şāhibi kāhil ve gāfil ola Şad Ra Eger bir kişinüñ (8) alnı küçük olsa ve arkurısına yivleri olsa (9) delālet ider kim şāhibi māl cem^c etmesine hariş ola Ve eger bir (10) kişinüñ alnında çok yivleri olsa her taraftan delālet (11) ider kim şāhibi yaramaz sözlü ola dilāzar ola ^cAyn Eger bir (12) kişinüñ alnı ara olsa delālet ider kim şāhibi yaramaz (13) fehımlü ola Eger bir kişinüñ alnı çukur olsa ve kaşu çatuk

12b

(1) ve mużtaribü'l-^caql ola Ve eger bir kişinüñ yüzi küçücük olsa (2) gövdesine uymasa delālet ider kim deli ve yeyincek ve kovıcı (3) ola Nun Eger bir kişinüñ yüzi etlü olsa delālet ider kim (4) şāhibi ebleh ola Tı Eger bir kişinüñ yüzi aq olsa (5) delālet ider kim şāhibi yaramaz hulklı ola Şad Ra (6) eger bir kişinüñ yüzi güler gibi olsa delālet ider kim şāhibi (7) halimü'n-nefs ola Eger bir kişinüñ yüzi aqlar gibi olsa (8) delālet ider kim sāhibi mağdüb ola Sin ^cAyn (9) Eger bir kişinüñ yüzi haste yüzi gibi olsa delālet (10) ider kim şāhibi zai^cfü'n-nefs ola ve yaramaz hulklı ola (11) Eger bir kişinüñ yüzi meyyit yüzi gibi olsa delālet (12) ider kim şāhibi deniyyü'n-nefs ola ve yaramaz hulklı ola (13) halk arasında hor ola ve ^caqlı az ola ^cAyn Be

13a

(1) Eger bir kişinüñ yüzi nūrlu ve aq olsa ve gözleri kara (2) berrak olsa delālet ider kim şāhibi ne rica ve ne murād (3) idinse müyesser ola Nun Şad Ra Eger bir kişinüñ yüzi (4) maħabbetlü olsa ve hayāli olsa delālet ider kim şāhibi taqi (5) ola ve pāk ve dindār ola ve vallahü a^clem El-Babü'r-Rābı^cu (6) alın kıyāfeti beyanındadır He Eger bir kişinüñ alnı mu^ctedil (7) olsa ve yüzine muvāfik olsa murabba^c ve qurı olmasa (8)

başına yukarı çekilmiş olmasa yüzine havāle dahı olmuş (9) olmasa ne gāyet büyük ne gāyet küçük ve ne tar ve ne giñ (10) ve ne uzun ve ne kışa olmasa ve içine çökmüş olmasa (11) ve ilerüsine çıkmış olmasa ve üstinde beñler olmasa (12) ve başından aşağıya yivler olmasa tolu olmasa pāk (13) olsa delālet ider kim şāhibi ʿākil ve ʿālim ola ʿAyn

13b

(1) delālet ider kim şāhibi öñegü ve hāyin ola Şad Eger bir kişinüñ (2) alnı düz olsa delālet ider kim sāhibi fācir ve aħmak ve hāyin (3) ola Eger bir kişinüñ alnı murabbaʿ olsa ve arķurısına yivleri (4) olsa delālet ider kim şāhibinüñ fehmi tez ola ve ʿilmi seve Eger (5) bir kişinüñ alnı yaşşı olsa ve uzun olsa tā sağına (6) gelince çekilmiş olsa ve bir başından bir başına gelince yivleri olsa (7) yāhud arķurı tamarları olsa delālet ider kim şāhibi (8) mütekebbir ve leffāf ola ve muhāşamat seve Nun Eger bir (9) kişinüñ alnı yivsiz olsa ve dahı başından aşağıya (10) gözükür tamarları olsa delālet ider kim şāhibi cürʿetlü ve riķkätlü (11) ola Nun Tı Eger bir kişinüñ alnı müdevver olsa ve yumrı (12) olsa delālet ider kim şāhibi ebleh ve taħavvürlü ola Eger bir (13) kişinüñ alnı musatṭah başıyla berāber çekilmiş olsa alnınuñ

14a

(1) nışfi başınuñ saçına girmiş olsa delālet ider kim şāhibi (2) ulu ʿālim ola ve pādişāhlar muşāhibi ola vallahü aʿlemü bi's-şavab (3) el-Bābü'l-hāmisü kaşuñ kıyāfeti beyānındadır He (4) Eger bir kişinüñ kaşı kara olsa ve düz çekilmiş olsa (5) ve iki tarafından kıllar olmasa ve yuvanından yani kulağından (6) alçaķ olsa ve gözinüñ üstine düşmüş olmasa yüksek (7) olsa ve saçınuñ yatımı gözi üstine olmayup (8) kulağı yanına olsa ve uzunluķda kısalıķda muʿtedil olsa (9) ve kıyruğı ince olsa

delâlet ider kim şâhibi mübteniü'l-hâl ola (10) gâfil olmaya ve fehmi ziyâde ola Tı
Şad Eger bir kişinüñ kaçınıñ (11) saçı çok olsa ve ara olsa ve uzun olsa (12) tâ
şudğına varsa delâlet ider kim şâhibi yaramaz sözlü (13) ola ve mütekebbir ve leffâf
ola Nun Şad Eger bir kişinüñ kaçınıñ

14b

(1) ortasında bir köşe olsa ol köşenüñ bir ucı (2) ya^cnî aşağısı kemer gibi egilmiş
olsa delâlet ider kim sâhibi (3) baḥîl ve deniyyü'n-nefs ola Şad Ra eger bir kişinüñ
(4) kaşı yaşşı ve kışa olsa ve el şeklinde olsa delâlet (5) ider kim şâhibi tammâ^c ve
yaramaz hulklu ola ve ḥarîş ve baḥîl (6) ola NÛN Eger bir kişinüñ kaşı toğrı olsa
yüzinden (7) yaña gelen ucı gibi egilse uçları birbirine yaklaşısa (8) ammâ birbirine
kavuşmasa delâlet ider kim şâhibi zekîyyü't-tab^c (9) ve ḥüsn-i hulk ola Eger bir
kşinüñ kaşı çatuk olsa (10) delâlet ider kim şâhibi ülfet ve maḥabbet issi ola Eger
bir kişinüñ (11) kaşı çatuk ve uzun olsa tâ şudğına bitişse (12) delâlet ider kim şâhibi
lehvi ve oynamağı seve ve ḥulfi begenmeye (13) maşaralığı ile seve Eger bir kişinüñ
kaşı gözinüñ üstinden

15a

(1) degirmi tutsa nişfi ihâta itse delâlet ider kim şâhibinüñ (2) fikri yaramaz ve hulkı
tar ola Şad Ra Eger bir kişinüñ (3) kaşı gözinüñ kapağı üzerinden gelse delâlet ider
kim şâhibi (4) şeci^c ola ammâ hulkı yaramaz ve şehveti gâlib ola Nun Tı (5) Eger bir
kşinüñ kaşuña söylediği ve fiten hareket idüp (6) birisi yukaru kalkup ve birisi aşağı
inse ve bir yere (7) nazar itdüğü vaḳtin ilerüsine ve girüsine segirtse delâlet (8) ider
kim şâhibinüñ bāḫını ḥabîş ola ve ḥalka su-i zann olup (9) ve mekkār ve mütekebbir
ola ve şerri seve ve va^cdesine muḥâlefet ede (10) ve ḥayāsuz ola ve fehmi yaramaz

ola Tı Şad Eger bir kişinüñ (11) kaşı alından yukarı çekilmiş olsa burnından yana (12) uçları alında durmuş olsa delâlet ider kim şâhibi (13) ahmağ ola Nun şad Eger bir kişinüñ kaşı alından

15b

(1) yukarı çekilmiş olsa ve kulağından akrep kuyruğı yu (2) karusına egilmiş olsa delâlet ider kim şâhibi yaramaz (3) söz ola mütekebbir ve leffâf ola Nun Eger bir kişinüñ (4) kaşınuñ burnından yanı kalın ve yüksek olsa (5) kulağından yanı açık olursa delâlet ider kim şâhibi (6) kan dökmegi ve feşâd etmegi seve ve bātını habîs ola ve hulkı (7) yaramaz ve taḥavvürlü ola Nun Şad Eger bir kişinüñ kaşı (8) ince ve kılı az ve yumuşak olsa delâlet ider kim şâhibi zekî (9) ve laṭîf-ṭab^c ola ve kendüyi ömegi seve **El-Bābü's-sādisü** (10) gözün kıyāfeti beyānında He Eger bir kişinüñ gözi cüssede (11) mütevassıt olsa dāyiresinde olan kemüğüñ içi tamām (12) ṭolmuş olsa ağı gāyet ağ ve karası gāyet (13) kara olsa ve ağından karası ilerü çıkmış olsa ve karasında

16a

(1) noktalar olsa ve berrāk olsa üzerinde tamarlar olmasa ve alt (2) kapağıyla üst kapağı berāber olsa ne etlü olsa ne gāyet (3) büyük ve ne gāyet küçücük olsa ve ne gāyet bol ve ne gāyet (4) ṭar olsa beneginde ve kuyruğında çukur olmasa çok çok (5) açup tez tez yummasa gözünün içerüsi cāmid gibi ṭurup (6) veyāḥud zanbağ gibi hareket itmese biri büyük olup ve biri (7) küçük olmayup cüssede berāber olsa ve kuru olmayup (8) iletisüz yaş olsa ve gözünün karası (9) kapaqları altından sürme çekilmiş gibi gözükse ve endāmda (10) bādem gibi olsa ve karasınun cilāsı ağından artuğ (11) olsa ve gözünün pıñarı çukur olmayup etlü olsa (12) ve ağ olmayup kızıl

olsa bu tafzīl üzerine gözi (13) olan kişinin eger ğayr-i kıyāfeti eyü olmayup reddi
olsa

16b

(1) olursa dağı delālet ider kim şāhibinüñ ömri uzun ola (2) ve  ab i gökcek ola  ağlı
kāmil ola ve mürüvvetlü ola  ayrı  ok (3) ola ve zek i ola cem -i  aleme  usn-i  ulk
ile muttaşıf ola (4) cem -i a zānuñ eger i kıyāfeti delāletin işbāt ider Ammā g z (5)
kıyāfeti aşlā  a a eylemez  ukminde  anda oldu ki bu cins gözi (6) ol anuñ ğayrı
kıyāfetlerinde dağı a sen olıcağ  ukminde tamām tamām (7) zāhir olur Nun Eger bir
kişinüñ gözi küçük olsa delālet (8) ider kim şāhibi mu annes  afif -l- ađl ola Eger
bir kişinin (9) gözinüñ  arası ağından ilerü yumrılanup çıkmış olsa (10) delālet ider
kim şāhibi cāhil ola ve ebleh ve bencil ola Eger bir kişinin (11) gözi bir yerde t rmasa
her  arafa nazār eylese delālet ider kim (12) şāhibi tez nefislü ola  işe t b i  a  alk
gözine  or (13) g r ne ve şik r seve Nun Tı Eger bir kişinin gözinüñ

17a

(1) bebeginde  areket ider gibi nesne olsa delālet ider kim şāhibi (2) a mağ ola Eger
bir kişinin gözinüñ ağı  arasından çok (3) olsa delālet ider kim şāhibi heybetlü ola
ve ammā mu tarib -l-  l ola (4) Tı Şad Ra Eger bir kişinin gözi berrak olmasa t nuğ
olsa (5) ve yer yer ağında ve  arasında lem alar olsa delālet ider kim (6) şāhibi m l
cem  itmegi seve ve  avrat t ifesini sevmeye (7) ve bu gözlü kişinin e  linden
d şm ndan şakınur gibi şakınmağ (8) gerek Nun Tı Ra Eger bir kişinin gözi
aşağasına ve yukarusına (9) dönse g h ağı ve g h  arası gizlense delālet ider kim (10)
şāhibi a mağ ola ve şerri seve Nun Eger bir kişinin gözi (11)  or gibi kıızıl olsa

delâlet ider kim şâhibi ğazûb ola (12) katli ve şerri seve Nun Tı Şad Ra Eger bir kişinüñ (13) gözi büyük olsa delâlet ider kim şâhibi câhil ve kâhil

17b

(1) ve ebleh ola Nun Şad Eger bir kişinüñ gözi büyük olsa (2) ve üzerinde kızıl kızıl tamarlar olsa delâlet ider kim şâhibi (3) fuşşı ve zinâyı seve Şad Eger bir kişinüñ gözi dâyim (4) aşğa bakar olsa delâlet ider kim şâhibinüñ nefsi ħabîs (5) ola himmeti şerre ola ve ħalîlü'l-ĥayâ ola Şad Dal (6) Eger bir kişinüñ gözinüñ kirpikleri söylerken tez tez yumulsa (7) gene açılsa ve kirpikleri ĥareket üzerine olsa (8) delâlet ider kim şâhibinüñ niyyeti ħabîs ola himmeti şerre ola (9) Nun Tı Ra Eger bir kişinüñ gözi za'îfü'l-başar olsa ırakdan (10) göremese çak gözinüñ bebegi yanına iletmeyince görmese (11) delâlet ider kim şâhibinüñ tab'ı yaramaz ola ve niyyeti ħabîs (12) ve yalancı ve ĥarîş ve ĥulķı yaramaz ola Nun Tı Eger bir kişinüñ (13) gözi çukur olsa içine ğâyet batılmış olsa ĥuşuşıyla

18a

(1) ya gög ya yeşil olsa delâlet ider kim şâhibi aldaticı ola mekkâr (2) ve kezzâb ola ĥayırdan ırak ve şerre yakın ola ve hîç (3) nesneye emânet eylemeye anuñ şerrinden düşmân şerrinden (4) şakınur gibi şakınalar Nun Şad Eger bir kişinüñ gözinüñ (5) ağı karasından çok olsa ve aġınuñ üzerinde (6) kızıl tamarlar olsa delâlet ider kim şâhibinüñ tab'ı yaramaz ola (7) aldaticı ve ĥulķı yaramaz ola Nun Tı Eger bir kişinüñ gözinüñ (8) karası aġından çok olsa ammâ şâfî olsa delâlet (9) ider kim şâhibinüñ şerri az ola ve emîn ola ve ĥıyâneti olmaya (10) He Eger bir kişinüñ bunca uzunlugına çekilmiş olsa delâlet (11) ider kim şâhibinüñ nefsi ħabîs ola ve kindâr olup mekkâr

ola (12) Şad Ra Eger bir kişinüñ gözünüñ bebegi keçi gözi gibi şāfī (13) olsa çak
içerüsinden görünse delâlet ider kim şāhibinüñ

18b

(1) şehveti gālib ola Nun Tı Eger bir kişinüñ (2) gözi gāyet hiddet ile nazar itse
dāyim eṭrāfına nāzır olsa delâlet (3) ider kim şāhibinüñ fehmi ḥayālī gālib ola ve ḥile-
bāz ve mekkār (4) ve hırsuz ola Nun Eger bir kişinüñ gözi cāmīd tursa (5) hareket
itmese delâlet ider kim şāhibinüñ himmeti ve fikri ve gāmmı (6) gālib ola ammā
mekkār ola Dal Eger bir kişinüñ gözi (7) ʿavrat gözine beñzese bakduğı vaḳit
yumuşak baksa (8) delâlet ider kim şāhibi leffāf ve yalancı ve şehveti gālib ola (9)
Şad Ra Eger bir kişinüñ gözi bakduğı vaḳit oğlancık gibi (10) baksa ve gözinden
gülmek eglense bakduğça şāz gibi (11) olsa delâlet ider kim şāhibinüñ ʿömri uzun ola
ruḥu (12) kavī ola ve ḥulḳı eyü ola Tı Eger bir kişinüñ gözünüñ (13) bebegi hem yeşil
hem sarı olsa delâlet ider kim şāhibi öñegü ola

19a

(1) ve yalancı ola ve māl cemʿ itmege ḥarīş ola He Eger bir kişinüñ (2) gözünüñ bebegi
gög ile ağ alaca olsa delâlet ider kim (3) şāhibi ḳalīlü'l-ḥayāl ve gāfil ola ve zināyı
seve Tı Şad Eger bir (4) kişinüñ gözünüñ bebegi şaruyla yeşil olsa ve hareket (5)
eylese delâlet ider kim şāhibi kovıcı ve yalancı ola Nun (6) Eger bir kişinüñ gözi
dāyim bir yere baksa ve ḳapaḳların açsa (7) yine ḳapasa delâlet ider kim şāhibi
mecnūn ola ve aḳlı (8) tamām olmaya muḥbit ola Ra Eger bir kişinüñ gözünüñ (9)
bebegi gög olsa delâlet ider kim dāyiresinde zaʿferāna (10) beñzer bir ḥalḳa olsa
delâlet ider kim şāhibinüñ aḥvālī müşevveş (11) ola ve ḥulḳı yaramaz ve ebleh ola

ve korkak ola He Eger bir kişinin (12) gözi toğan gözine beñzese delâlet ider kim sâhibi aldaticı (13) ola ve kovıcı ve şerîr ve hırsuz ola Tı eger bir kişinin

19b

(1) gözünü bebeginün tolayısında noktalar olsa kendünün renginde (2) delâlet ider kim sâhibi aldaticı ve hîle-bâz ola ve şerri seve (3) Nun Tı Eger bir kişinin gözi ela olsa veyâ gök olsa (4) tolayısında firûze renginde noktalar olsa ve sıra ve ardı (5) dizilmiş olsa delâlet ider kim sâhibi kâfir-tab^c ola katl-i nefsi (6) seve ve şerri seve ve halka ^cazâb eyleye Nun Eger bir kişinin (7) gözünü bebegi aşıl rengine muhâlif renkle dâyesinde (8) halka olsa delâlet ider kim sâhibi hasûd ola ve kindâr ola (9) ve izhâr-ı şecâ^cat kıla ve ürkütmeği ve korkutmağı seve (10) He Eger bir kişinin gözünü bebeginün karasında noktalar (11) olsa ve dağı bir kişinin yüzine bakduğça hüznile ve gamla (12) baksa ve bebeginün dâyesinde kara ve şaru ve yeşil (13) yaldurur mevcler olsa ve ilerüsine çıkmış olsa delâlet

20a

(1) sâhibi mecnûn ola kendü akrabasından bir kimesneyi katl ide (2) ve nâ-mahreme güçle zinâ ide ve dâyim fikri ve niyyeti feşâd üzerine (3) ola ve bu vecihle gözi olan kimesneden gâyet hazer etmek (4) gerekdür Nun Şad Eger bir kişinin gözünü bebegi kara ve (5) veyâ gök olsa ve içinde altun veyâ za^cferân renginde (6) yaldurur nesne olsa delâlet ider kim sâhibi katli ve kan (7) dökmeği seve Ra Eger bir kişinin gözi sığır gözi (8) gibi taşrasına çıkmış olsa beler ve yoksa kızılığa (9) mâyil olsa delâlet ider kim sâhibi câhil ve tekebbür ve reddü'n (10) nefsi ve ha^ctâyâ muşır ola Nun Eger bir kişinin gözi (11) arslana beñzese şafî olsa delâlet ider kim sâhibi (12) ziyâde

şehvetlü ola  avratlara m yil ola  ı Eger bir kişinin  (13) gözi yengeç gözi gibi yumru ve sivri olsa

20b

(1) del let ider kim Ő hibi c hil ve mu tarib 'l-h l ola ve  n g  (2) ola He Eger bir kişinin  gözi g yet küçük olsa (3) ve çapağı büyük olsa del let ider kim Ő hibi reddiü'l-h l  (4) ve yaramaz fi ill  ola He Eger bir kişinin  gözi g yet büyük (5) olsa ve çapağı dağı büyük olsa del let ider kim (6) Ő hibi ehl-i zulüm ve ehl-i cevr ola ve  al l 'l-hay  ve  n g  (7) ola  ı Şad Eger bir kişinin  gözi küçük olsa ve hem (8) gök olsa ve d yim hareketde olsa del let ider kim (9) Ő hibi  avrata m yil ola ve  al l 'l-hay  ve h le-b z ola (10) Nun  ı Eger bir kişinin  g zinin  bebegi küçük olsa (11) ve gök olsa ve d yim hareketde olsa del let ider kim erkege m yil ola ve h l  (12) yaramaz ve m zi ola Nun Eger bir kişinin  g zinin  (13) biri biri üzerine d k lmif  olsa del let ider kim

21a

(1) Ő hibi açmak ve mekk r ola He Eger bir kişinin  gözi küçük (2) olsa her ne renkde olursa olsun ve cenk ider (3) gibi g zabla naz r eylese ve her  rafına tez hareket eylese (4) del let ider kim Ő hibi Őer r ola ve h l  yaramaz ola Nun Şad (5) Eger bir kişinin  g zinin  çapağı ve kirpigi denk  ursa (6) ve kirpiginin  ve g zinin  bebegi  urmasa hareket itse (7) del let ider kim Ő hibi m n al b 'l-h l ola ve yaramaz fikirl  c n na (8)  ar b ola Şad Ra Eger bir kişinin  gözi büyük (9) olsa g h tez açup  apasa ve g h geç geç açup (10)  apasa ve g h e rafına hareket itd rse ve g h c mid  ursa (11) del let ider kim Ő hibinin   aklı eksük ola ve fi li yaramaz (12) ola He Eger bir

kişinüñ gözi gök ve tar olsa (13) kapağına güçle şıgısa delâlet ider kim şâhibi fâcir ve yalancı ola

21b

(1) ve mütekebbir ola Şad Eger bir kişinüñ gözi koyun gözi gibi olsa (2) delâlet ider kim şâhibinüñ şerri ve cehli az ola ammâ az ola (3) He Eger bir kişinüñ gözi keler gözine beñzese müdevver olsa (4) delâlet ider kim şâhibi kezzâb ola ve mütelevvin ve meyyâl ola (5) Ra Eger bir kişinüñ gözi at gözine beñzese şâfî (6) olsa delâlet ider kim şâhibi kutlu ola ammâ ki lehve (7) ve şâhib-i hüsnlere mâyil ola Ra Eger bir kişinüñ gözi (8) muṭtasıl burnından yaña pınarına meyl eylese delâlet ider kim (9) şâhibi şeci^c ve iḳdâmlu ola ve kan dökmegi seve He (10) Eger bir kişinüñ bir yere baḳduğı vakıt kapağı gözini (11) örtse kapağı altından baḳsa delâlet ider kim şâhibinüñ (12) ^caḳlı az ola fi^cli yaramaz ola Şad Ra Eger bir kişinüñ (13) yere baḳduğı vakıtın ırağa baḳar gibi baḳsa ve eyreti

22a

(1) baḳsa veyâ gördüğinden soñra görmez gibi turmasa baḳsa delâlet ider kim şâhibi ḳalîlü'l-hayâ ola ve tehevürlü (2) ola ve yaramaz hulḳlu ola Nun Eger bir kişinüñ gözi (3) kapağınuñ dâyiresi gök veyâ kara olsa gözünüñ (4) rengine muḳâlif olsa delâlet ider kim şâhibinüñ niyyeti ḳabîs (5) ola ve himmeti yaramaz ola ve yaramaz ve şerre mâyil ola He (6) Eger bir kişinüñ gözünüñ kapaḳları ḡâyet ḳalın olsa (7) delâlet ider kim şâhibi ebleh ola ve şehveti nâḳış ola ve ṭab^c (8) ḡalîz ola ^cAyn Eger bir kişinüñ gözünüñ üst (9) kapağı yakılı olsa delâlet ider kim şâhibi ^cilmi seve (10) ve fi^cli ḳayrı seve ve nefsi yumuşaḳ ola fe-ammâ ḡâfil ola (11) He Eger bir kişinüñ

gözinüñ üst kapağı yumuşak (12) ola delâlet ider kim şâhibinüñ fehmi ziyâde ola ve
aklı kâmil (13) ola Tı Ra Eger bir kişinüñ gözinüñ ağı altun

22b

(1) rengine mâyl olsa delâlet ider kim şâhibi ikdâmlu ve cür^{et}lü ola ve ammâ (2)
katli seve Nun Eger bir kişinüñ gözi yeşil gök ve kuru (3) olsa delâlet ider kim
şâhibinüñ zihni muhteliğ ve deli ola (4) He Eger bir kişinüñ gözi gâyet gök olmayup
mu^{tedil} (5) olsa kirpikleri kara olsa delâlet ider kim şâhibi eyü (6) ola ammâ gâh gâh
gafletle yaramazlığı dağı ola Şad Ayn (7) Eger bir kişinüñ gözi gök yeşil olsa gögi
zernîğ (8) şarusına mâyl olsa ve yeşil efrüzına mâyl olsa (9) ve içinde kızıl kan gibi
noktalar olsa veyâhud aq noktalar (10) olsa delâlet ider kim şâhibi hâyin ola ve şerre
ve yaramazlığa (11) mâyl ola He Eger bir kişinüñ gözi şulu olsa ve kapağları (12)
az az hareket itse ve alnı yumuşak olsa delâlet ider kim (13) şâhibi mâl cem^{itmege}
hariş ve ilme muhabbeti ola Şad Ra Eger

23a

(1) bir kişinüñ gözi küçük olsa ve hareket itmese dursa (2) ve kaşı altına çekilmiş
olsa ve alnı munğabız olsa delâlet (3) ider kim şâhibinüñ hulğı yaramaz ola ve halka
muşallağ ola ve aldaticı (4) ve bağıl ola ve hariş ve mekkâr ola ızhâr-ı faqr eyleye He
(5) Eger bir kişinüñ gözleri şehlâ olsa ve şehlâsı hafif olsa (6) veyâ aqla karadan veyâ
gök ile yeşilden olsa aq karadan (7) olan iğâb gözine beñzese gök ile yeşilden olanı
(8) arslan gözine beñzese ve kirpikleri kara olsa ve vaz^{ında} (9) gökcek olsa delâlet
ider kim şâhibinüñ akli ve ilmi ve fehmi (10) ziyâde ola ve fi^{li} hayyiz ola ve hulğı
ve şıfatı gökcek ola (11) ve seçi^{ola} ve gülmeği seve He Eger bir kişinüñ gözi (12)

büyük olsa ya küçük olsa ve taşrasına çıkmış olsa (13) veyā içerüsine batmış olsa ve kapaqları kalın olsa ve gözinüñ

23b

(1) alt kapaqları tolu olsa ve gözinüñ bebegi altına baksa (2) ve rengi yeşil olsa şırçaya beñzese ağı tutuk olsa (3) ya şaruya veyā kıızıla veyā karaya māyil olsa veyāhud rengi (4) muhteliñ olup hıçbir renge beñzemesse ve göziyle kapağınıñ aralığı (5) ve çevre yanı maraz şış olsa ve zıbık gibi gözinüñ (6) içinde akar nesne olsa ve kedi gözi gibi içinden yaltursa (7) ve gözi her tarafına eyle dönse gizlense delālet ider kim şāhibi (8) eşerrü'n-nās ve ḥabīsü'n-nefs ola ve kāfir-ṭab^c ola fikri fāsıd (9) ve ḥayāli dāyim mekrü ḥīle ola bu aşıl gözlü kişiden gāyet (10) hazer eyleyeler kim mutlak nazar etmesiyle zarar irişür ve eger bir (11) kişinüñ bir gözinüñ bebegi aşığa ve bir gözinüñ bebegi yukaru (12) olsa delālet ider kim şāhibi gaddār ve mekkār ve ḥasūd ve ḥāyin (13) ola vallāhu a^clemü bi^cş-şavab El-Bābü's-sābi^cu kulağıñ

24a

(1) beyānındadır He Eger bir kişinüñ kulağı başınıñ miqdārına (2) münāsib olsa ve duruşında gāyet gökçek urulsa (3) bükülmüş olmasa veyā şallanup yapışmış dahı olmasa ve ince (4) ve kalın ve büyük ve küçük olmasa mu^ctedil olsa ve içinde (5) yivleri çok olmasa ve ağızında kıl bitmese ve üstün (6) yanı dik turup altında sarқан eti küçük olsa (7) ve rengi aq ile kıızıl olsa delālet ider kim şāhibi ^cākıl ve kābil (8) ve ḥulkı eyü ola ^cAyn Eger bir kişinüñ kulağında kıl bitse (9) delālet ider kim şāhibi üşengen ola ve ammā cāhil ve fehmi az ola (10) ^cAyn Be Eger bir kişinüñ kulağı büyük olsa ve yanına düşük (11) olsa delālet ider kim şāhibi aḥmaḳ ola ve himmeti

reddi ola (12) ve yalancı ola Nun Eger bir kişinin kulağı ayrı olsa yoğun (13) olsa delâlet ider kim şâhibi harîş ve yaramaz himmetlü ola

24b

(1) Şad Ra Eger bir kişinin kulağı ara olsa ve deliginün (2) ağzında kıl bitse delâlet ider kim şâhibi nâkışü'l-fehm (3) ola ve zânî ola ve câhil ve irkek ola He Eger bir kişinin (4) kulağı gâyet küçük delâlet ider kim şâhibinün fehmi ziyâde ola (5) ammâ aldatıcı ola ve şerre mâyil ola ve ömri az (6) ola Tı Eger bir kişinin kulağını çok yolları olsa (7) yumru yumru delâlet ider kim şâhibi kâhil ve gâfil ola (8)  Ayn Be Eger bir kişinin kulağı degirmi olsa ve yufka (9) olsa deriye beñzese ve ardına yetmiş olsa delâlet (10) ider kim şâhibi  âkil ve zekî ola ve hafifü'n-nefs ola (11) Şad Ra Eger bir kişinin kulağı büyük olsa ve uzunluğuna (12) kâyim olsa hayvân kulağı gibi toğrı  ursa delâlet (13) ider kim şâhibi câhil ve  ammâc ve ömri uzun ola Tı  Ayn

25a

(1) Eger bir kişinin kulağını yumuşağı gâyet inlü olsa (2) ve şarkmış olsa delâlet ider kim şâhibinün  ab  (3) galîz ve câyiz ola El-Bâbü's-sâminü Burnuñ kıyâfeti (4) beyânındadır He Eger bir kişinin burnı yüzine münâsib olsa (5) ne gâyet büyük ve ne küçük olsa ne uzun olsa (6) ve ne kısa olsa kemügi etinden ayrılıp  aşra çıkmasa (7) eti gâyet semiz ve gâyet arık olmasa mu tedil olsa (8) ve gâyet ince yüksek olmasa yoğun dağı olmasa (9) yu arudan a ağa dümdüz olsa ve alnına  avu duğı (10) yerde çukur olmasa ve delikleri büyük olmayup berâber (11) olsa nefesi gâyet tez ve gâyet geç  ıkmayup i tidâl (12) ile  ıkısa ve gökçek  okısa ve rengi la if olsa ađa (13) mâyil olsa ve üstinde beñ ve sigil olmasa

25b

(1) ve tamarlar olmasa ve içinde kıl az olsa ve burnunuñ içinde (2) dāyim sümük akmasa ve gāyet yābis daħı olmasa (3) ve hiçbir cānibe egri olmasa ve orta diregi gāyet yoğun (4) olmasa ve orta diregi yumrı ve çukur olmasa ve üst (5) tuṭađını buluşdurduğı yerde yumrı olmasa iki kanatları (6) yoğun olmasa kendüye münāsib olsa delālet ider kim şāhibi (7)  aķıl ve hulķı gökcek ola ve  omri uzun ola Nun Eger bir kişinuñ (8) iki cānib n orta diregi ince olsa delālet ider kim şāhibi (9) mütekebbir ola ve muḥāşamat seve Nun  ı Eger bir kişinuñ burnı (10) cümlesi ince olsa etlü olmasa delālet ider kim seri  (11) g zaḅ ola ve ferāḅı sevmeye az ola  Ayn Eger bir kişinuñ (12) burnı uzun olmasa ve kanatları ince olsa delālet ider kim (13) şāhibi  al l 'l-fehm ola ve azđun ve aḅmak ola He Eger bir kişinuñ

26a

(1) burnunuñ kem ginden aşaağası yoğun ve etlü delālet ider kim (2) şāhibi  al l 'l-fehm ve azđun ve lāđ idici ola Şad Ra (3) eger bir kişinuñ burnunuñ ḅortumu gibi burnunuñ üstinde şarkmış (4) olsa delālet ider kim şāhibinuñ  ab  gal z ve şehveti ziyāde (5) ola ve erkege māyil ola Nun Eger bir kişinuñ burnunuñ orta (6) yerinde olan kemügi yüksek ve toğrı olsa delālet ider kim (7) şāhibinuñ fehmi ziyāde ve  ab  zek  ola Şad Eger bir kişinuñ (8) burnı yaşşı olsa delālet ider kim şāhibi mütekebbir ve  ař  ola (9) ve  iře tābi  ola Nun  ı Eger bir kişinuñ burnı egri olsa (10) ve gal z olsa her  anđı cānibe olursa olsun delālet ider kim (11) şāhibi ḅab ř 'l-fikr ola ve hulķı yaramaz ola ve gal z 't- ab  ola (12) ve cāhil ola ve ezā ve feşadı seve Şad Eger bir kişinuñ (13) burnunuñ orta kemügi yay gibi bir cānibe egri olsa

26b

(1) delâlet ider kim şâhibinüñ fikri hâsed ve tekebbürlük ola Nun (2) Eger bir kişinüñ burnınun şaşabası  illetsüz şişmiş olsa (3) delâlet ider kim şâhibi ğalîzı't-tab c ola ve halk üzerine (4) zulmı ve cevri seve Nun Eger bir kişinüñ burnınun delikleri (5) büyük olsa ve  illetsüz iki c nibe şişmiş olsa delâlet (6) ider kim şâhibi serî u'l ğazab ve mütekebbir ve leff f ola ve intik m idici (7) ola Nun Eger bir kişinüñ burnınun üsti ğalîz olsa (8) delâlet ider kim şâhibinüñ hüsni ve a nlaması n kış ola Tı Şad (9)  Ayn Be Ra Eger bir kişinüñ burnı k pri kemeri gibi orta (10) yerinden  k p y zin n üstinde müdevver mun azır (11)  rsa delâlet ider kim şâhibi h s d ve kezz b ve ta avv rl  ba il (12) ola ve h le-b z ve yaramaz fi ll  ola ve kendüyi  vmegi (13) seve ve kend de olmayan nesnesi kend de söyleye ba zı

27a

(1) n sı sevmeye izh r-ı em net eyleye Tı Nun Eger bir kişinün (2) burnı kışa olsa ve ardına çekilmiş olsa delâlet ider kim (3) şâhibi hab s niyyet ve iğv  ola Tı Eger bir kişinün burnınun (4) şaşasında k rs  gibi bir büklüm olsa delâlet ider kim (5) şâhibi mütekebbir ola ve leff f ve ğalîz 't-tab c ola Nun Tı (6) Eger bir kişinün burnı uzun olsa ve kemügi yüksek (7) ve aş ğası ğalîz olsa delâlet ider kim şâhibi c r etl  ve şeca atl  (8) ola ve mütekebbir ve kav yy 'n-nefs ola ve fehmi az ola ve kend  (9) re yinden ğayrı re yi sevmeye  Ayn Eger bir kişinün burnı (10) d z olsa levninde ğ yet ey  olsa delâlet ider kim (11) şâhibi  avrata m yil ola ve şehveti ğalib ola Nun Eger (12) bir kişinün burnı müdevver olsa delikleri  ar olsa (13) delâlet ider kim şâhibi açmak ve mütekebbir ola Şad Eger bir kişinün burnı alnından kesilmiş gibi ayru olsa ve çukur olsa delâlet ider kim şâhibi mekk r ve c hil ola ve yaramaz fi ll  ola

27b

(1) eger bir kişinin burnunun ucu yukarusına baksa delâlet ider kim (2) şâhibi hod re'y ola ve mütekebbir ola **El-Bâbü't tāsî'u** (3) ağızın kıyâfeti beyânındadır He Eger bir kişinin ağızı büyüklükde (4) ve küçüklükde mu'tedil olsa ve tuşaklarının rengi kızıl olsa (5) ve tükürdüğü tatlı olsa ve tuşağının iç yüzi kızıl (6) olsa ve dişlerinin eti berâber olsa ve kızıl olsa (7) ve dili kızıl ve yumuşak olsa ve tuşakları yiv yiv olmasa (8) ve kalın olmasa ve taşrasına kıvrık olmasa ve ağı olsa (9) delâlet ider kim şâhibi âkil ve kelimâtı laşif ve řâdiķu'l-ķavl (10) ola Nun Eger bir kişinin ağızı giñ olsa delâlet ider kim (11) şâhibi şeci' ve cür'etlü ola Tı Eger bir kişinin ağızı tar (12) olsa delâlet ider kim şâhibi zekî ola Tı Eger bir kişinin (13) tuşakları ince olsa ve birisinden biri etlü olsa

28a

(1) delâlet ider kim şâhibi cür'etlü ve şedîdü'l-ğazab ola ve şasüd (2) ve şabîşü'n-niyyet ola Nun 'Ayn Eger bir kişinin tuşakları (3) kalın olsa delâlet ider kim şâhibi ğalîzü't-tab' ve aħmak ola (4) Ra Eger bir kişinin ağızı bol olsa ve alt tuşağı (5) üst tuşağından çok olsa delâlet ider kim şâhibi (6) kovıcı ola ve öñeđü ve nefsi yaramaz ola He Eger bir kişinin (7) alt tuşağı üst tuşağına üstinde tuşsa ya'ni (8) ilerü tuşsa delâlet ider kim şâhibi 'ilmi ve hikmeti bile ve fehmi (9) ziyâde ola ve emîn ola ve ammâ ğâfil ola 'Ayn Nun (10) Eger bir kişinin tuşağı ilerüsine çıkık olsa delâlet (11) ider kim şâhibi ebleh ve çok sözlü ola ve yaramaz hulķlü (12) ve baħîl ola şad Eger bir kişinin üst tuşağı alt (13) tuşağına üzerine düşmüş olsa delâlet ider kim

28b

(1) şāhibinüñ nefesi ḥabīs s̄abit ve kuvvetlü ola Nun Eger bir kişinüñ (2) tutaqları k̄ayim tursa ve ağız küçük olsa delālet (3) ider kim şāhibi kan dökücü ola ve azgun bahadır ola (4) Nun Eger bir kişinüñ ağız egri olsa her cānibe olursa (5) olsun delālet ider kim şāhibi şerri seve ve ziyāna (6) māyil ola ve zemmām ve lehve māyil ola Eger bir kişinüñ tutaqları (7) kızıl ve ağız olsa delālet ider kim şāhibi mürüvvetlü ola (8) Tı Eger bir kişinüñ alt tutağı ilerü çıkmış olsa (9) alt tutağı yerinde tursa delālet ider kim şāhibi (10) ḥasūd ve yaramaz fehımlü ola vallāhü a'lemü biş-şavāb ve aḥkemü (11) El-Bābü'l-āşiru dişler kıyāfeti beyānında He (12) Eger bir kişinüñ dişleri ağız olsa ve sır urdı dizilmiş (13) olsa birbirinüñ üzerine olmasa ve araları

29a

(1) açuk olsa delālet ider kim şāhibi ākıl ve emīn ve mīrlar (2) ola Tı Eger bir kişinüñ azu dişleri uzun ve büyük (3) ve berk olsa delālet ider kim şāhibinüñ bedeni kuvvetlü ve şecā'atlı (4) ve şehveti ziyāde ve yalancı ola Nun Eger bir kişinüñ dişleri (5) hurde sır urdı dizilmiş olsa delālet ider kim (6) şāhibi yalancı ve kovıcı ve emüci ola Şad Eger bir kişinüñ (7) dişlerinüñ dizisi muḥālif olsa kelb dişleri gibi (8) kimi uzun ve kimi kışa olsa birbirinüñ üzerine olsa (9) delālet ider kim şāhibinüñ şehveti ziyāde ve aldatıcı ve ḥasūd ola (10) Ayn Eger bir kişinüñ dişleri arasında ba'zısı ḡāyet (11) seyrek olsa delālet ider kim şāhibi reddi't-ṭab' ola Be (12) Eger bir kişinüñ dişleri ḡāyet seyrek olsa ammā seyrekliğinde (13) berāber olsa delālet ider kim şāhibinüñ ṭab' ziyāde zeyrek ola

29b

(1) Nun Eger bir kişinin dişleri üzerine çıkmış olsa (2) delâlet ider kim şâhibi hariş ola ve yaramaz himmetlü ola (3) Tı Eger bir kişinin alt dişi üst dişi önünde çursa (4) delâlet ider kim şâhibi cür'etlü ve hasûd ve bahîl ola Nun Eger (5) bir kişinin dişleri yaşsı olsa delâlet ider kim şâhibinün (6) hulkı yaramaz ve 'aklı nâkış ola ve bahîl ola Tı Eger bir (7) kişinin dişleri gâyet berk olsa çürüğü ve kurdı (8) olmasa delâlet ider kim şâhibinün bedeni kavî ve 'ömri uzun (9) ola Allahü a'lemü bi's-şavâb **El-Bâbü'l-hādî 'aşere** yañağ ve şakal (10) kıyâfeti beyânındadır He Eger bir kişinin yañağı kırmızı olsa (11) ve dâyiresi ağ olsa ve eñegi ile yañağı müdevver olsa ve eñegi (12) ilerüsine çıkık olsa ve girüsine yatuk olmasa ve eñegi (13) ile yañağınun mâbeynine gâyet arık ve ne gâyet semiz

30a

(1) olmasa mu'tedil olsa ve şakalınun rengi ya 'unnabî veyâhud (2) siyâh olsa ne gâyet az ve ne gâyet çok olsa ne gâyet (3) uzun ve ne gâyet kısa olmasa ve birbirine karışık olmasa (4) kılları gâyet ara ve gâyet yumuşak olmasa ve alt çenesinün (5) iki yanları açuk olmayup saçlar olsa ve kırık gibi iki (6) çatal olmasa ve her cânibe tartağan olmasa ve altına bükülmüş (7) olmasa müdevver ve murabba' olsa boğazı altından kıl bitüp (8) şakala ulaşmış olmasa ve başı saçına ulaştığı yerde (9) şakalı gümrâ olmayup az olsa ve yañaıklarına ulaşığ (10) olsa delâlet ider kim şâhibi 'âkil ve 'âlim ve pāk şeci' (11) ve gökcek hulklu ola. Nun Eger bir kişinin eñegi uzun (12) uzun olsa delâlet ider kim şâhibinün 'aklı az ola (13) ve seri'u'l gâzâb ola ammâ tez geçe ve münkalîbü'l-aḥvâl ola.

30b

(1) Nun Eger bir kişinüñ eñegi kışa olsa delâlet ider kim ʿaqlı zaʿîf (2) ola ammâ ihtimâmlu ve himmetlü ve cürʿetlü ola ve şerri seve He (3) Eger bir kişinüñ şakalı büyük ve murabbaʿ olsa ve kılları her (4) cānibe tağılmış olsa delâlet ider kim şāhibinüñ niyyeti (5) ḥabīs ola ve ḥulkı yaramaz ola ve feşādı seve ve ʿazīm-i eşedde (6) cürʿet eyleye He Eger bir kişinüñ şakalı iki bölük olsa (7) delâlet ider kim şāhibi şeciʿ ve aldaticı ve ḥabīsü'n-niyyet ola (8) Tı Ra Eger bir kişinüñ şakalı müdevver olsa ve eñeginüñ üsti (9) açuk olsa delâlet ider kim şāhibi mekkār ve önegü ola (10) Nun Tı Eger bir kişinüñ şakalı uzun ve ince olsa (11) ve iki çatal ve az olsa delâlet ider kim şāhibinüñ ḥalka (12) yaramaz zannı ola ve fitne seve ve cāhil ve küfrānü'n-niʿme (13) ola ve yalancı ve aldaticı ola Şad Eger bir kişinüñ şakalı yaşşı olsa

31a

(31a/1) delâlet ider kim şāhibinüñ ʿaqlı gökçek ola ammâ fehmi az ola Tı Eger bir kişinüñ şakalı (31a/2) müdevver olsa ve tamām bitmiş olsa açuk yeri olmasa delâlet (31a/3) ider kim şāhibinüñ ḥaşşāşiyeti gökçek ola ve cevdet zeyrek (31a/4) tabʿ ola ve fehmi tez ola Nun Eger bir kişinüñ şakalı murabbaʿ olsa (31a/5) taşrasına tağınık olmasa delâlet ider kim şāhibi ʿākil ola (31a/6) ve ḥalka menfaʿati ola He Eger bir kişinüñ şakalınuñ kıllı seyrek (31a/7) olsa ve rengi aq ile māyil olsa delâlet ider kim şāhibinüñ (31a/8) fehmi ziyāde ola ve kitābeti ve naqşı ve şaʿbezeyi seve Şad (31a/9) Eger bir kişinüñ şakalı keçi şakalı olsa delâlet ider kim şāhibi (31a/10) cāhil ola ve şehveti ziyāde ola ve mālı seve Tı Dal (31a/11) Eger bir kişinüñ şakalı köse olsa eñeginde olmasa iki (31a/12) yanlarında bitse delâlet ider kim şāhibinüñ ʿaqlı az ola (31a/13) ve ʿazīm işlere cürʿet ide Nun Eger bir kişinüñ şakalı köse

31b

(31b/1) eñeginde kanat gibi bitmiş olsa delâlet ider kim şāhibinüñ fehmi (31b/2) ziyāde ola ve ṭab^cı zeyrek ola ve cür²etlü ola He Eger bir kişinüñ (31b/3) şakalı gāyet köse olsa hīç kıll olmasa delâlet ider kim (31b/4) şāhibinüñ niyyeti ḥabīs ve ṭab^cı yaramaz ola Eger bir kişinüñ (31b/5) şakalı birbirine qarışık ve ara olsa delâlet ider kim şāhibi (31b/6) zekī ve ikdāmlı ola vallāhü a^clemü bi^c-ş-şavāb **El-Bābü^c-ş-sāni^c** ^caşere (31b/7) Boynuñ kıyāfeti beyānındadır He Eger bir kişinüñ boynu ṭoğrı (31b/8) olsa ve ne gāyet yoğun ve ne gāyet ince olsa ve ne gāyet (31b/9) uzun ve ne gāyet kısa olsa ve ağ ve düz olsa (31b/10) ṭamarları ve siñirleri gözükmese ve boğazınıñ ḥançeresi (31b/11) ve iki cenbinde olan siñirleri gözükmese ve eñsesi (31b/12) düz olsa siñirleri gözükmese ve kıllı olmasa yumuşak (31b/13) olsa üstinde siñirleri olmasa ve beñler olmasa

32a

(32a/1) delâlet ider kim şāhibinüñ ^caklı kāmil ve şüreti gökçek ola (32a/2) ve ḥulķı eyü ola Nun Ṭı Eger bir kişinüñ boynu kısa ve kalın (32a/3) olsa delâlet ider kim şāhibi öñegü ola ikdām ve cür²etlü (32a/4) ola ve şabırlu ve seçi^c ola Şad Ra Eger bir kişinüñ boynu (32a/5) yoğun ve başı küçük olsa ve yüzi uzun olsa (32a/6) delâlet ider kim şāhibi öñegü ve ikdāmlı ve ḥulķı yaramaz ola (32a/7) ^c**Ayn Be** Eger bir kişinüñ boynu uzun ve ince olsa (32a/8) delâlet ider kim şāhibi baḥīl ve za'īfu'n-nefs ola ve göñli (32a/9) yufka ola Şad Ra Eger bir kişinüñ boynu uzun ya şağına (32a/10) veyā şolına māyil olsa ammā ḥareket itmese kaşkatı ṭursa (32a/11) delâlet ider kim şāhibinüñ ^caklı az ola ve himmeti yaramaz ola (32a/12) ve nefsi za'īf ola ve zelīl ve ḥor ve şebātsuz ola (32a/13) **Nun** Eger bir kişinüñ boynu uzun olsa başı küçük olsa

32b

(32b/1) delâlet ider kim şâhibinüñ ʿaqlı az ve âvâzı gökçek ola Şad Ra (32b/2) ʿAyn Tı Eger bir kişinüñ boğazınun hañçeresi ve iki yanında ğay (32b/3) siñirleri boynından ilerü yumrılanup çıkmış olsa delâlet (32b/4) ider kim şâhibinüñ fikri yaramaz ola şerre ve faħş ʿişlere ikdâmlu (32b/5) ve baħıl ve câhil ola Nun Eger bir kişinüñ boynı geñşek olsa (32b/6) delâlet ider kim şâhibinüñ ʿömri az ola ve fehmi yaramaz ve âvâzı (32b/7) eyü ola He Eger bir kişinüñ boynı bir yanına başı ile bile egri (32b/8) olsa delâlet ider kim şâhibinüñ tab^cı ğalîz ve ğulķı yaramaz (32b/9) ve şeci^c ola Nun Tı Eger bir kişinüñ boynı ğalın ve başı (32b/10) büyük olsa ve delâlet ider kim şâhibi ebleh ve nefsin öğücü (32b/11) ola vallâhü aʿlemü biʿş-şavâb **El-Bâbüʿş şâlişü ʿaşere** (32b/12) omuzun kıyâfeti beyânındadır He Eger bir kişinüñ omuzları (32b/13) yaşşı olsa ve üsti semiz olsa ve kürekleri etlü

33a

(33a/1) etlü olsa ve ağ ve berk olsa ve üsti düz olsa (33a/2) çıkmış olmasa delâlet ider kim şâhibinüñ kuvveti ve şeci^cati ziyâde (33a/3) ola ve fehmi artuķ ve ehl-i kerem ola **Nun Şad ʿAyn Be** Eger (33a/4) bir kişinüñ omuzlarınun başı kanat başı gibi sivri (33a/5) olsa delâlet ider kim şâhibi baħıl ve ğariş ola ve mâl (33a/6) cem^c etmegi seve ve mekkâr ve zaʿîfü'n-nefs ola Nun (33a/7) Eger bir kişinüñ omuzları düşük ve etlü olsa delâlet (33a/8) ider kim şâhibi ehl-i kerem ve şeci^c ve zekîyyüʿt-tab^c ola ve gökçek (33a/9) ğulķlı ola ve şahîhu'l-mizâc ola Nun Tı Eger bir kişinüñ (33a/10) bir omuzundan bir omuzı alçaķ olsa delâlet ider kim (33a/11) şâhibinüñ nefsi zaʿîf ola ve fâlih marâzına uğraya (33a/12) ʿAyn Be Eger bir kişinüñ omuzınun siñirleri berk (33a/13) ve kuvvetlü olsa delâlet ider kim şâhibinüñ nefsi ğavî ve dâyim

33b

(33b/1) şād ola Tı Eger bir kişinüñ omuzında çöknek olsa (33b/2) ve çukur olsa delâlet ider kim şāhibinüñ nefsi za'îf (33b/3) ve ħor ve zelîl ola Şad Eger bir kişinüñ iki omuzınüñ (33b/4) arası tar olsa ve orta yeri çukur olmayup et (33b/5) örtmiş olsa delâlet ider kim şāhibinüñ nefsi kavî (33b/6) ve dāyim şād ola ve ammā fehmi yaramaz ola Şad Ra Eger bir kişinüñ (33b/7) omuzınüñ arası giñ olsa ammā arık olmayup tolu (33b/8) et olsa ve düz olsa delâlet ider kim şāhibinüñ (33b/9) bedeni şahîh ve kalbi kavî ve fehmi gökçek ve şeci' ola **El-Bābü'r-** (33b/10) **rābi'u 'aşere** pāzū ve dirsek ve bilek kıyāfeti beyānındadır (33b/11) He Eger bir kişinüñ pāzūsı tolu ve müdevver olsa ve aq (33b/12) olsa ve eti berk olsa ve siñirleri iri ve kavıyyü'l-hareket (33b/13) ve omuzdan müdevver ense ve üstinde kıl olmasa ve arı

34a

(1) tamarlar olmasa ve dirsegi sivri olmasa ve bükükde etiyle tolu (2) olsa ve derisi yumuşak olsa ve bilegi dirsekden cānibe (3) olan eti karnı gibi tolu ve yumuşak olsa kemükleri örtülü (4) olup gözükmese ve derisi yufka olsa üstinde (5) ve yanında kıl olsa ammā çok olmasa ince olsa o da aq (6) olsa ve tamarları gizli olsa ve pāzūdan bilegi ince olsa (7) delâlet ider kim şāhibi şeci' ola ve 'aqlı kāmil ola Nun Be (8) Eger bir kişinüñ pāzūsı gāyet kışa olsa delâlet (9) ider kim şāhibinüñ niyyeti ħabiş ve mekkār ve aldatıcı ola (10) Şad Eger bir kişinüñ pāzūsı yukarusından ince aşāgasından (11) kalın olsa delâlet ider kim ħulkı yaramaz ola ve mizācı (12) bozgün ola ve cigeri za'îf ola sevdā ve talak 'arız (13) ola Tı Eger bir kişinüñ pāzūsı ve bilegi kışa olsa

34b

(1) delâlet ider kim şâhibinüñ fehmi ve hulkı yaramaz ola Şad Nun Eger bir (2) kişinüñ dirsegi sivri olsa kemügi igne gibi çıkısa illetsüz (3) delâlet ider kim şâhibinüñ mizâcı fâsid ve tabîatı yaramaz ola (4) Şad Eger bir kişinüñ dirseginün derisi ayrı olsa illetsüz (5) delâlet ider kim şâhibinüñ hulkı yaramaz ve kovıcı ola Şad (6) Eger bir kişinüñ dirsegi kısa ve etlü olsa ve bileğine bedenine uymasa (7) delâlet ider kim şâhibinüñ tar ola ve aklı zaîf ola niyyeti (8) şerr ola Nun Tı Eger bir kişinüñ bilegi kılsuz olsa delâlet (9) ider kim şâhibinüñ fehmi küçük ola Nun Tı Eger bir kişinüñ bilegi tolu (10) kıl olsa delâlet ider kim şâhibinüñ fehmi yaramaz ola Şad Eger (11) bir kişinüñ elleri ve bilegi gâyet kıllu olsa delâlet ider kim (12) şâhibinüñ şehveti ziyâde ola Eger bir kişinüñ bilekleri uzun (13) olsa hattâ parmaklarını ucu dizinüñ ucına bitişse

35a

(1) delâlet ider kim şâhibi şeci ve ehl-i kerem ola ve mebzülü'n-nefs (2) vallâhü a'lemü biş-şavâb El-Bâbü'l-hâmisü aşere El ve parmak ve tırnak (3) kıyâfeti beyânındadır He Eger bir kişinüñ eli düz olsa ve (4) ve yumuşak olsa dışarı küçük olsa gâyet etlü (5) ve gâyet arık olmasa ve uzun ve kısa olmasa (6) müdevver ve yaşlı olmasa ve murabba olmasa ve uzunluğa mâyil olsa (7) ve parmaklarını ek yerleriniñ siñirleri gözükmeyüp örtülü (8) olsa ve tamarlar yumrılanup taşra çıkması etiyle düz olsa (9) ve parmakları uzun olsa kısa olmasa ve aşağısından (10) yukaruları ince olsa ve tırnakları şeffâf ve ağ olsa (11) ve tırnakları etinüñ içinde çıkışı şâfi düz olsa (12) ve üstüne başduğda şâfi kızıl renk olsa ve kesdükde (13) şulu olsa kuru olup kırılmasa ve vâsi uzun olsa

35b

(1) delâlet ider kim şâhibinüñ hulkı gökçek ola ve fehmi tez ola ve ʿaqlı (2) ziyâde ola ve mizâcı şahîh ola ve cigeri tendürüst ola ve zekâveti (3) muhkem ola ve nefsi münbasit ola ferâh üzerine ola ve halka kendüyi (4) ögmegi seve Nun Şad Eger bir kişinüñ eli büyük parmakları (5) kışacuğ olsa delâlet ider kim şâhibi kuvvetlü ve şecâʿatlü ola (6) nefsi kahretmegi ve kan dökmegi seve Tı ʿAyn Eger bir kişinüñ (7) eli yufka olsa ve parmakları kışa olsa delâlet ider kim (8) şâhibinüñ fehmi yaramaz ve nefsi zaʿîf ola ve hîle-bâz ve uğrılı (9) ola He Eger bir kişinüñ eli arık olsa ve tamarları iri (10) ve çıkmış olsa ve elinüñ ve parmaklarının üstinde kıllar bitse (11) ve parmakları kışa olsa delâlet ider kim şâhibinüñ hulkı yaramaz (12) ola ve mizâcı muhâlif ola ve ʿaqlı zaʿîf ola ve şehveti ziyâde (13) ola Tı Eger bir kişinüñ eli iri olsa ve yoğun olsa

36a

(1) delâlet ider kim şâhibinüñ fikri fâsid ve mużtaribü'l-hâl ola (2) **Nun Tı** Eger bir kişinüñ eli ʿilletsüz titregen olsa delâlet ider kim (3) şâhibinüñ fikri fâsid ve ʿaqlı zaʿîf ve mizâcı yaramaz ola (4) **Nun** Eger bir kişinüñ eli yumuşak ve parmakları uzun olsa (5) delâlet ider kim şâhibinüñ fehmi ziyâde ve tabʿı zekî ola **Nun Tı Ra** (6) Eger bir kişinüñ parmaklarından ziyâde parmakları olsa delâlet ider kim (7) şâhibinüñ hulkı yaramaz ve nefsi dar ola ve ʿaqlı zaʿîf ve mużtarib (8) ü'l-hâl ola Nun Ra Eger bir kişinüñ eli küçük kışa olsa (9) ve parmakları ince ve uzun olsa miqdârı sâyir aʿzâsına (10) uymasa delâlet ider kim şâhibinüñ hulkı yaramaz ola ve uğrı (11) ola ve hâyin ola Tı Eger bir kişinüñ parmakları uzun olsa (12) ve bittigi yerden egri bitse cümleten cânibine delâlet ider kim şâhibinüñ (13) hulkı yaramaz ola ʿaqlı az ve hayâsuz ola ʿAyn Eger bir kişinüñ parmaklarının

36b

(1) beher ucı  illets z k t k olsa del let ider kim Ő hibin n fehmi az (2) ve a mak
ola Nun Eger bir kişinin  rnaqları kara ve  aŐın (3) olsa del let ider kim Ő hibin n
 ulki yaramaz ve  neg  ola (4) He Eger bir kişinin parmaqları kire  gibi  uru olsa
(5) del let ider kim Ő hibin n  ulki yavuz ve Şehveti ziy de ola (6) **Tı Şad** Eger bir
kişinin  rnaqları düz olmasa ve rengi Őeff f (7) olmayup  onuk olsa ve d yiresi
detmek olsa del let (8) ider kim Ő hibin n fehmi yaramaz ola ve nefsi muŐtarib 'l-
  l ola (9) Nun Eger bir kişinin parmaqlarının rengi Şaruya vey  ud göge (10) m yil
olsa del let ider kim Ő hibin n fikri ve miz c  f sid (11) ola **Dal** Eger bir kişinin
 rnağı g yet kütük olsa del let (12) ider kim Ő hibi mu anneŐ ola ve  ile-b z ola
vall hu  lem  bi'Ő-Őav b (13) **El-B b 's-s dis **  aŐere gögüs ve  arın  iy feti
bey nındadır

37a

(1) He Eger bir kişinin gögsi inl  ve yaŐı olsa ve et ile  olu olsa (2) ve üzerinde  ıl
olsa amm  seyrek ve döŐenmiŐ olsa ve memeleri (3) etlü olsa ve aşağa yanı müdevver
ve yumuşak olsa içerüsine (4)   k k olsa ve  aŐrasına çıkık olsa ve  arnı  ıŐa (5) ve
yumuşak olsa g yet arık ve g yet semiz olmasa ve  arnı (6)  zerinde  ıl olsa amm 
Çok olmasa ve g gsin n m beyni (7) ne  adar ise boynı ile g gsin n ara yeri dağı ol
 adar (8) olsa del let ider kim Ő hibin n  aklı ziy de ola Őeci  ola (9) ve memd hu' l-
 iŐ l ola **Nun Tı** Eger bir kişinin gögsi  ar olsa (10) del let ider kim Ő hibin n nefsi
 a'if ve  aciz ve zelil ola Nun (11) Eger bir kişinin gögsi çıkık ve yumr  olsa del let
ider kim (12) Ő hibin n fehmi ve  ulki yaramaz ola He Eger bir kişinin gögsi
içerüsine (13)   k k olsa del let ider kim Ő hibin n niyyeti  ab  ve  ab  yaramaz
ola

37b

(1) ve ʿaqlı az ola Şad Eger bir kişinüñ gögsi arık ve kemükleri ʿilletsüz (2) çıkık olsa delâlet ider kim şâhibinüñ nefsi ve ʿaqlı zaʿîf ola (3) Tı Eger bir kişinüñ gögsinde çok kara kıllar olsa delâlet (4) ider kim şâhibinüñ fehmi yaramaz ve şehveti ziyâde ola Nun Eger bir kişinüñ (5) karnı yumuşak ve arık ve arkasına yapışmış olsa kıllı olmasa (6) delâlet ider kim şâhibinüñ fehmi ve hulkı zarif ve hafifü'n-nefs ola (7) He Eger bir kişinüñ karnı üstinde tamarlar olsa ve kıllu olsa (8) delâlet ider kim şâhibinüñ fehmi yaramaz ve baḥîl ola Nun ʿAyn Ra Eger bir kişinüñ (9) karnı semiz ve yumuşak olsa delâlet ider kim şâhibinüñ şehveti ziyâde (10) ola ve cigeri sağ ola ve halka muḥabbeti ola Şad Eger bir kişinüñ karnı (11) küçük olsa ve müdevver olsa delâlet ider kim şâhibinüñ fehmi pāk (12) ola ʿAyn Şad Eger bir kişinüñ karnı uzun ve giñ olsa (13) delâlet ider kim şâhibinüñ hulkı yaramaz ve baḥîl ve cāhil ola Tı Eger bir kişinüñ

38a

(1) karnı yapışık olsa ve göbegi çıkık olsa delâlet ider kim (2) şâhibinüñ nefsi zaʿîf ve nefsi nākış ola Şad Eger bir kişinüñ (3) iki yanı inlü olsa ve karnı ilerüsine çıkık olsa ve berk (4) yumrı dursa delâlet ider kim şâhibinüñ niyyeti ḥabīs ve şerre māyil (5) ola ve baḥîl ola vallahü aʿlemü **El-Bābü's-sābi'u ʿaşere** arka kıyāfeti beyānındadır (6) He Eger bir kişinüñ arkası giñ olsa ve ortası çukur (7) olsa ve çukurında zencîr gibi dizilmiş olsa ve karnından (8) inlü olsa ve aşağısından omuzları arası yaşşı olsa (9) ve eti berk ve aq olsa ve kemükleri ve siñirleri gizli olsa ve toḡrı (10) ve kılsuz olsa delâlet ider kim şâhibinüñ ʿömri uzun ola (11) ve şıfatı laḥîf ve şeci ʿ ola Şad Ra Eger bir kişinüñ arkası çıkık (12) sivri olsa eyü arkası gibi delâlet ider kim şâhibinüñ (13) şehveti ziyâde ola ṭabʿı ḡalîz ola ve ḥamarratlü muḡdim ve şābir ola

38b

(1) ʿAyn Be Eger bir kişinin arkası omuzları arasında yaşşı (2) ve giñ olsa delâlet ider kim şâhibinüñ ziyâde ola ve nefsi gökçek (3) ola Şad ʿAyn Ra Eger bir kişinin arkalarının iki yañları etlü (4) olsa orta yerindeki kemüklerini örtse ve siñirleri (5) gözükse ve eyegüleri gözükse delâlet ider kim şâhibinüñ (6) bedeni kavî ve zekî ola ve hissi gâlib ve hafifü'n-nefs (7) ola Şad Ra Eger bir kişinin arkası arık olmasa kemükleri (8) gözükse delâlet ider kim şâhibinüñ tab^cı yaramaz ve aldaticı ola (9) ve eger boynında kışa olacak olursa habîsü'n-niyet ola ve ʿîşe (10) mâyil ola **Tı Şad** Eger bir kişinin arkası egri olsa delâlet (11) ider kim şâhibinüñ niyyeti habîs ve bahîl ve mashara ola Şad Ra (12) Eger bir kişinin arkasının çıkığında iki yumrı olsa (13) delâlet ider kim şâhibinüñ hulķı yaramaz ola ve fehmi ve himmeti az ola

39a

(1) Şad Ra Eger bir kişinin arkasının aşağası ve yukarusı yaşşı (2) olsa yaşşılığında berâber olsa ve etlü olsa delâlet ider kim (3) şâhibinüñ katle meyli ola ve zâlim ola ve şaydı seve El-Bâbü's (4) sâminü ʿaşere buğ ve yan başları ve oturağ yeri (5) kıyâfeti beyânındadır He Eger bir kişinin buğı semizlükde ve arıklukda (6) ve giñlikde ve tarlıkda ve uzunlukda ve kısalıkda berâber olsa (7) berk olmayup yumuşağ olsa ve ağ olsa ve yan başları (8) gâyet semiz ve gâyet arık olmasa ve kemükleri gözükmeyüp (9) etiyle örtülmüş olmasa ve oturağ büyük olmasa ve yumrı (10) berk olmasa ve iki yanına çıkık olmasa buğının kılı ne (11) çok ve ne az olsa delâlet ider kim şâhibinüñ tab^cı zekî (12) ola ve hulķı gökçek ola ve şıfatı maħmüd ola Be Tı Nun (13) Eger bir kişinin buğı etlü ve büyük olsa delâlet ider kim şâhibinüñ

39b

(1) şehveti ziyāde ola ve kāhil ve ve muḥannes ola Şad Eger bir kişinüñ (2) buṭınuñ etleri az olsa delālet ider kim şāhibi (3) şecīc̄ ola Nun Eger bir kişinüñ buṭınuñ etleri az olsa ve baldırları (4) ince olsa ve boyı uzun olsa delālet ider kim şāhibinüñ (5) zekāveti az ola ve ġāyet yürekli ola ve zāifü'r-rūḥ ola (6) Nun Țı Şad Eger bir kişinüñ buṭı kışa ve kıllu olsa delālet (7) ider kim şāhibi kuvvetlü ola ve ve fehmi yaramaz ve cāhil ola ve şehveti (8) ziyāde ola Ra Eger bir kişinüñ buṭı illetsüz şişmiş olsa (9) yumrı olsa delālet ider kim şāhibinüñ mizācı yaramaz ola (10) Dal Eger bir kişinüñ buṭı siñirlü olsa delālet ider kim şāhibi (11) kuvvetlü ola ve şehveti ziyāde ola He Eger bir kişinüñ oturaḳ (12) yeri büyük olsa delālet ider kim şāhibi kuvvetsiz ola (13) He Eger bir kişinüñ oturaḳ yeri düz olsa ve az olsa

40a

(1) delālet ider kim şāhibinüñ ḥulḳı yaramaz ola ve yürekli ve şecīc̄ ola ve önegü (2) ola Țı Eger bir kişinüñ yan başları etlü ve siñirleri örtülü (3) olsa delālet ider kim şāhibinüñ kuvvetlü ve mizācı şāhīḥ ola ve şabūr (4) ve şehveti ziyāde ola Nun Eger bir kişinüñ yan başı arıḳ (5) olsa delālet ider kim şāhibinüñ ʿaḳlı ve fehmi zāif ola **El-Bābü't** (6) tāsīu ʿaşere diz gözi ve baldır ve ayaḳ ve parmaḳ kıyāfeti beyānındadır (7) He Eger bir kişinüñ baldır etlülükde ve arıḳlıkda muʿtedil olsa (8) ve siñirlü olsa ve dizi gözi tolu olsa ve yumuşaḳ olsa (9) ve kemügi murabbaʿc̄ olsa ve baldır ne ġāyet çok ve ne ġāyet az (10) az olsa delālet ider kim şāhibinüñ ṭabʿı zekī ola ve ḥulḳı (11) gökçek ve fehmi ziyāde ve ʿāḳil ola He Eger bir kişinüñ baldır (12) ġalīz ve etlü olsa delālet ider kim şāhibi şecīc̄ ve ebleh ola (13) He Eger bir kişinüñ baldır uzun olsa delālet ider kim şāhibi

40b

(1) ḥodbīn ve cömerd ola He Eger bir kişinüñ baldırı kışa ve egri (2) olsa delâlet ider kim şāhibi feşādı ve fitneyi seve ve ṭab^ᶜı yaramaz (3) ola He Eger bir kişinüñ ayağı düz olsa ve topuğı kılları (4) degirmi ve ökçesinüñ altı az olsa ve segri gizli olsa (5) ve parmaklarınuñ segri çıkık olsa ve tırnakları sağ olsa (6) delâlet ider kim şāhibinüñ ṭab^ᶜı laṭif ve ʿākıl ve fehmi ziyāde ola (7) Ra Eger bir kişinüñ ayağınıñ parmakları uzun ve siñirleri (8) çıkık olsa delâlet ider kim şāhibinüñ fehmi yaramaz ve kâhil ola (9) Şad Ra Eger bir kişinüñ ayağı niñ parmakları artuğ olsa delâlet (10) ider kim şāhibinüñ nefsi tez ve muṣṭaribü^ᶜl-hāl ola He Eger bir kişinüñ (11) ayağınıñ parmakları birbirinüñ üzerine bitmiş olsa delâlet (12) ider kim şāhibi güzele māyil ola ve ḥafifü^ᶜr-ruḥ ve ʿişreti seve (13) Şad Eger bir kişinüñ ökçe ve topuğı yoğun olsa delâlet ider kim

41a

(1) şāhibi cebbār ola ve ḥalka cevri seve ve ḥorlayıcı ola ve zālīm ola (2) **El-Bābü^ᶜl ʿişrine** boy ve yürümek kıyāfeti beyānındadır He Eger bir (3) kişinüñ boyı ne uzun ve ne kışa olsa ve ne kütük ve ne egri (4) olsa delâlet ider kim şāhibi ṣecī^ᶜ ve cömerd ola Nun Eger bir (5) kişinüñ boyı ince olsa ve uzun olsa ve yüzinüñ kıllı (6) ağ olsa delâlet ider kim şāhibi mekkār ve aldaticı ola ve ʿaklı (7) az ola ve lehvi seve ve erkege māyil ola Nun Ṭı Eger bir kişinüñ (8) boyı kışa olsa delâlet ider kim şāhibi cür^ᶜetlü ola ve mekr ve ḥile (9) ve fikir şāhibi ola Ṭı Eger bir kişinüñ yürüyüşü serḥoş gibi (10) olsa delâlet ider kim şāhibi mütekebbir ve mu^ᶜaccib ve muḥanneṣ ola ʿAyn (11) Eger bir kişi adımın tez tez adup sür^ᶜatle yürüse delâlet (12) ider kim şāhibinüñ himmeti yaramaz ola ve ʿişinde ʿacele ede He (13) Eger bir kişi yürürken bir elini şallayorsa delâlet ider kim şāhibi

41b

(1) mu^ʿaccib ve mütekebbir ola ve şecī^ʿ ola ve ġāfil ola **El-Bābü'l-ḥadi ve'l ʿiṣrüne** āvāz (2) ve gülmek kıyāfeti beyānındadır He Nun Eger bir kişinüñ avāzı gökçek (3) ve yumuşak olsa delālet ider kim şāhibinüñ nefsi laṭif ola ve ʿaqlı (4) az ola HE Eger bir kişinüñ şavtı yoğun ve kaba olsa olsa delālet (5) ider kim şāhibi bahādır ola ve ṭab^ʿı ġalīz ola Şad Eger bir kişinüñ (6) at āvāzına beñzese delālet ider kim şāhibi kuvvetlü ve iqdāmlu ola (7) He Eger bir kişinüñ āvāzı kuş avāzına beñzese delālet ider kim ol (8) ḥayvānuñ şıfatında ola Nun Eger bir kişinüñ āvāzı tonuğ olsa (9) geñzinden söylese delālet ider kim şāhibinüñ ḥulķı yaramaz ola ve mekkār (10) ola ve ḥīle-bāz ve ḥulķı aldaticı ola ʿAyn Eger bir kişinün āvāzı ġāyet (11) ʿālī olsa delālet ider kim şāhibinüñ şehveti ziyāde ola ve kuvvetlü (12) ola Nun Eger bir kişinüñ söylerken ağızından tükürük aḳsa çağırduğı (13) vaḳtin öksürük dutsa delālet ider kim şāhibinüñ ṭab^ʿı yaramaz

42a

(1) ve ḥabīsü'n-nefs ola Nun Eger bir kişinüñ gülerken gözleri yumulsa (2) delālet ider kim şāhibi mekkār ola ʿAyn Eger bir kişinüñ gülerken (3) ağızından şu aḳsa delālet ider kim şāhibi cāhil ve mütekebbir ola (4) Ra Eger bir kişi güldüğü vaḳtin elin eline ursa delālet ider kim (5) şāhibinüñ ʿaqlı za^ʿif ve baḥīl ve ḥasūd ola Nun Tı Eger bir (6) kişinüñ güldüğü vaḳtin ḥayķırı āvāzla gülse delālet (7) ider kim şāhibi cāhil ola Şad Eger bir kişi güldüğü vaḳtin (8) uğunmaḳ itse delālet ider kim şāhibi nāķıṣu'l ʿaqlı ola (9) **El-Bābü'sṣ ṣālisü ve'l ʿiṣrüne** avuç içinde olan şeklinüñ (10) ʿalāmeti beyānındadır ḥukemā-i müteḳaddiminden naḳl olunur ki insānuñ (11) avucında olan on ʿaded ʿalāmet beyān ider evvel ʿalāmet (12) bir kişinüñ avucında bu

vecihle şekil olsa ve şalib (13) gibi böyle arçurı dürülen olsa delâlet ider kim ne kadar
aded

42b

(1) olursa ol kadar vilâyete hükm ide hâkim ola alâmet-i sâni eger (2) bir kişinün avucında bu vecihle şekil olsa delâlet ider kim (3) şâhibi cömerd ola alâmet-i sâlisü Eger bir kişinün avucında (4) bu vecihle şekil olsa delâlet ider kim şâhibi hâlimü'n-nefs ola (5) alâmet-i râbi budur ki Eger bir kişinün avucında (6) bu vecihle şekil olsa delâlet ider kim şâhibi bî-haber (7) iken azîm māl bula nimete irişe ve ömri uzun ola ve dirliği (8) gökçek ola alâmet-i hâmisü Eger bir kişinün avucında bu vecihle şekil olsa (9) delâlet ider kim şâhibinün hulķı gökçek ola (10) ve mestürül-hâl ve sa'idü'l-ahvâl ola alâmet-i sâdisü Eger bir kişinün (11) avucında bu vecihle şekil olsa delâlet ider kim şâhibi (12) heybetlü ola ve mālı çok ola ve çok tâife kendüye rağbet ve muhabbet (13) eyleye alâmet-i sâbi Eger bir kişinün avucında bu vecihle şekil olsa

43a

(1) delâlet ider kim şâhibi bahâdır ve muqaddem ola alâmet-i (2) sâminü eger bir kişinün avucında bu vecihle şekil olsa (3) delâlet ider kim şâhibi âlim ve ârif ola ammâ maldan fakir ola (4) nefsi ğanî ola kimseye ihtiyaç göstermeye alâmet-i tâsi (5) Eger bir kişinün avucında bu vecihle şekil olsa delâlet (6) ider kim şâhibinün ömri uzun ola rızķı çok ola ve ehl-i huzür (7) ola refâhiyyet üzerine ola ve māl cem itmeye nice gelürse eyle gide (8) alâmet-i aşiru Eger bir kişinün avucında bu vecihle şekil olsa (9) delâlet ider kim şâhibinün rızķı az ola ve dirliği (10) tar ola **El-Bâbü's sâlisü ve'l-işrüne** beñlerün kıyâfeti beyânındadır (11) Buķraṭ-ı hâkîm naklinde; Eger

bir kiřinüñ yüzünde beñler olsa ve gövdesinde (12) dağı olsa delâlet ider kim řāhibinüñ muhabbeti halkla az ola ve  avrat (13) řāifesini sevmeye ve mizâcında sevdâvî marazlar ola Eger bir kiřinüñ

43b

(1) kařınıñ bitdügi yerde beñi olsa delâlet ider kim řāhibi halkla ülfeti (2) ola eger bir kiřinüñ burnınıñ üstinde beñi olsa delâlet ider kim (3) řāhibinüñ oğlı ve kıızı yaşamaya eger bir kiřinüñ bir tarafında mercimek (4) kadar beñi olsa delâlet ider kim řāhibi halka sevgülü ola Eger bir kiřinüñ (5) üst tuțađınıñ orta yerinde beñi olsa delâlet ider kim řāhibi (6) oğlana mâyil ola oğlı kıızı olmaya Eger bir kiřinüñ sağ yañađında (7) beñi olsa delâlet ider kim řāhibi aldaticı ve bağıl ola Eger bir kiřinüñ (8) şol yañađında beñi olsa delâlet ider kim řāhibi şağı ve aldaticı ola (9) eger bir kiřinüñ kulađınıñ ardında beñi olsa delâlet ider kim řāhibinüñ (10) tedbiri yaramaz ola Eger bir kiřinüñ iki cânibinden birisinde beñi olsa (11) delâlet ider kim řāhibi pâk ve řālih ola eger bir kiřinüñ boğazında (12) beñi olsa delâlet ider kim sâzende ola ve sâzı seve eger bir kiřinüñ yüzinden (13) yaña omuzında beñi olsa delâlet ider kim řāhibi vüs at üzerine

44a

(1) huźür ide Eger bir kiřinüñ sađ omzınıñ başında beñi olsa delâlet (2) ider kim bir vilâyete hükm idüp hâkim ola Eger bir kiřinüñ iki omuzınıñ (3) ortasında beñi olsa ve üzerinde kıl bitmiş kızıl sigil gibi (4) yumrılar olsa delâlet ider kim řāhibi ehl-i sefer ola ve seferinde rızıklar (5) tağsil ide Eger bir kiřinüñ iki eliniñ birisinde beñi olsa delâlet (6) ider kim řāhibi dostına dost ola Eger bir kiřinüñ parmađlarınıñ (7) birisinde beñi olsa delâlet ider kim řāhibinüñ hulkı yaramaz ola (8) eger bir kiřinüñ

göğsinde beñi olsa fi'ilde kimseye uymaya (9) kendü bildüğine gide Eger bir kişinüñ
karnında beñi olsa delâlet (10) ider kim şâhibi  avrata mâyil ola eger bir kişinüñ
arkasınuñ ortasında (11) beñi olsa delâlet ider kim şâhibinüñ eline çok māl gire (12)
yā mirâsdan veyâhud fitnelikden Eger bir kişinüñ belinde beñi olsa (13) delâlet ider
kim şâhibi  ulemā-i sū ve  ilminden maḥzūz ola Eger bir kişinüñ

44b

(1) sağ uyluğında beñi olsa delâlet ider kim kendü nefsinde rābis (2) ola Eger bir
kışinüñ şol uyluğında beñi olsa delâlet ider kim (3) şâhibi ticâretten fâ'ide eyleye
Eger bir kişinüñ iki dizinüñ birisinde (4) beñi olsa delâlet ider kim şâhibi keşde rüy
ola ve yürügen (5) ola Eger bir kişinüñ baldırlarınun birisinde beñi olsa delâlet (6)
ider kim şâhibinüñ ma'îşeti az ola Eger bir kişinüñ ayağınun üstinde (7) beñi olsa
delâlet ider kim şâhibi şakī ola ve nefsin beslemekde (8)  aciz ola “vallāhü a'lemü
bi'ş-şavāb”²⁷ **El-Bābü's sālīsü ve'l işrüne** ğinā (9) ve fakr cihetinden kıyāfetin bildirir
ki refāhiyyet ile geçmekden (10) ve daḥı fakrile geçüp ehl-i sa'adet ve ehl-i şekāvet
olmaḥdan (11)  ulemā-ı Hindüñ kavliyle delâlet ider tarīki budur ki; Bir ince ipi alasin
(12) ve sağ elinüñ baş parmağın tamām düz ve toğrı tutasın (13) ve her parmağınun
tırnağı ağızından iç yüzünden ki öbür parmağın üçünci

45a

(1) boğumı çak elün ayasındadır ol aḥer boğumına gelince işi tamām eksüksüz (2)
ölçesin ve tamām olduğı yerde ol ipe  alāmet idüp ol ipün (3) bir ucını dirsegün
ucındadır ki sivrisidür andan dursun (4) ve bir ucın toğrı çekesin el ayasından gelen
ucı niḥāyet bulduğı (5) yerdür nazar idesin eger ipün ucı serçe parmağınun üçüncü

²⁷ “Doğruyu en iyi bilen Allah'tır.

boğumundan aşağı (6) bir **boğun** dağı vardır kim bir ucu şehadet parmağıyla orta parmağı (7) arasına varmışdır ol boğumuna yanaşup üçüncü boğumıyla ol boğumunu (8) ortasında kalursa delâlet ider kim şahibi şakî ola ve mahrûm ola (9) ol dinâra mâlik olmaya olursa dağı yine tez gide eger mezbûr (10) ip ucunu serçe parmağı üçüncü bükümüne erişecek olursa (11) delâlet ider kim şahibi fakîr ve âciz ola yigirmi dînar kesb itmege (12) mâlik olmaya kâdir olursa yine tez gide Eger üçüncü bükümünü geçüp (13) boğumunu nıfına erişecek olursa veyâhud dağı girişinde

45b

(1) kalup hele üçüncü bükümü geçerse delâlet ider kim şahibi ehl-i kesb (2) ola mâişetine kâdir ola kimseden istemeden ve eger akçe saklamak (3) istese yüz dînardan artuk cem eylemege kâdir olmaya eger ipü (4) ucu serçe parmağı orta bükümüne erişecek olursa veyâhud (5) dağı yukarısına geçecek olursa delâlet ider kim şahibinü hâli (6) hoş olup beş yüz dînâra mâlik ola ziyâde olmaya (7) eger ipü ucu yukaru büküme erişecek olursa delâlet ider kim (8) şahibinü vağı hoş olup mâişeti murâdı üzerine ola bi (9) dînâra mâlik ola artuğına dağı mâlik ola ammâ harç ede eger ipü (10) ucu çak serçe parmağıyla berâber olacak olursa ve yukaru (11) bükümü geçecek olursa delâlet ider kim şahibinü cemî ömri ğinâ (12) üzerine geçüp ehl-i saâdet ola mâldâr ola hâkim olup vilâyet (13) şahibi ola ve yüzbi dînar hazîne ide vallâhü âlemü biş-şavâb

46a

(1) **El-Bâbü'r-râbi'u ve'l işrûn** ömr uzunluğunu ve kısalığını ve evlâdu (2) çokluğunu ve azlığını beyân ider meselâ elini tamâm açıveren düz duta (3) nazar ide

eger serçe parmağı yanındağı bir parmağınuñ evvelki büklümini (4) geçecek olursa delâlet ider kim şāhibinüñ ʿömri uzun ola eger (5) ol büklümüyle berāber olacak olursa delâlet ider kim şāhibinüñ (6) ʿömri orta ola eger büklümden aşığa olacak olursa ʿömri az (7) ola ve orta ʿömri elli ile altmış mābeyninde bir nevʿi dağı budur ki (8) elüñ ayasınuñ içinde bir çekilmiş büklüm vardur anuñ bir ucı serçe (9) parmağınuñ altından gelmişdür eger ol büklüm elüñ ayasında uzanup (10) geçecek olursa delâlet ider kim şāhibinüñ ʿömri uzun ola eger elüñ (11) ayasıyla berāber olacak olursa delâlet ider kim şāhibinüñ ʿömri orta (12) ola eger ayadan kışa olacak olursa delâlet ider kim ʿömri kışa (13) ola eger bir kişinüñ başparmağınuñ içeri tarafınuñ büklümi çift olacak

46b

(1) delâlet ider kim şāhibinüñ evlādı çok ola eger tek olacak olursa (2) delâlet ider kim evlādı az ola ölürsē yine tez ola **El-Bābü'l-hāmisü** (3) ve'l ʿiṣrüne ekālim-i sebʿa ḥalkınuñ tebyāʿını beyān ider ehl-i şark (4) zekī ola himmetleri ʿālī ve başiretlü olalar ve ʿağılları (5) ṣaḳīl ve umurlarında yalnız olalar ve mekkār ve mütereddidü'l-aḥvāl (6) ve baḥīl ve ehl-i siyāset olalar ahālī-i ʿArab cāhil olalar ve kuvvetlü (7) olalar ḥalkları yaramaz ola baḥīl ve muʿannid olalar ve ḥile-bāz olalar ṭabīʿatları (8) ḡalīz ve eşirrä olalar ve muʿannid ve töhmet idici ve öñegü olalar (9) ehl-i zibā ḡāfil olalar ṭabīʿatları ḡalīz ve baḥīl ve muzṭaribü'l-ḥāl (10) olalar ve ʿağılluları mekkār olalar ehl-i sevāhil emīn olalar (11) ve saḥī olalar ve şehvetleri ḡalib ve fehimleri seriʿe ola ḥıfzları az ola (12) ve ḡayretsüz olalar ehl-i ḥicāz zekī ve keremlü olalar fāʿide idici olalar (13) ve maşlahatlarında muḳaddem olalar ve ḥıfzları ziyāde ve nefisleri ince ola ve ʿāşık

47a

(1) olalar ve sözlerinde aldayıcı olalar ve lehvi ve ma'rifeti seveler ehl-i Rüm (2) ğalīz ve ehli't-tekellüf olalar ve 'ahidlerine vefâ ideler ve ögünüci ve maldâr (3) ve baḥīl ve âşikâre ğâfil olalar ehl-i 'acem zekî olalar 'aқılları kavî ola (4) ve bedenleri kavî ve baḥīl ve mütekebbir olalar kendü cinslerinden ğayri begenmeyüp (5) hürîleri ve sâzı seveler ve erkege mâyil olalar ve 'avratlarınıñ (6) ṭab'ı zekî ola ve 'âşık olalar ehl-i 'Irâq aldaticı ve mekkâr ve münâfık (7) olalar ve maşḥaralığı seveler baḥīl ve mütekebbir olalar ve ṭammâ' olalar zekâvetleri (8) ve fehimleri ve şehvetleri ziyâde ola vefâları az ola ve kimseye dost (9) olmayalar ehl-i Bedaḥşân Zekî ve faṭīn ve kuvvetlü olalar ve ögülmegi (10) seveler ve kan dökücü olalar ehl-i Bedaḥşân Süflî ehl-i sâz (11) olalar ve ehl-i ma'rifet olalar ve ğâyet güzel olalar ammâ baḥīl olalar (12) ehl-i Hind a'lâ şeci' olalar ve cāhil olalar ve ğâfil ve aldaticı (13) ve ḥāyin ve yalancı olalar ve şehvetleri ziyâde ola ve ḥulḳları yaramaz ola ziyâde

47b

(1) şabırları az ola ve kovıcı olalar ehl-i Hind-i cezâyir şāliḥ ve ğâfil olalar (2) ve ḥākim olalar 'ahidlerine vefâ ideler kendü nefisleriniñ yanlarında āsân ola (3) ehl-i şin ḥafifü'l-'aql olalar ve mekkâr ve ḥasūd ve zekî olalar (4) hikâyetler ve şan'atlar te'lîf ideler ğaddâr ve münâfık ve baḥīl olalar (5) ehl-i Hıṭâ ve Ḥoten ehli's-şin gibi olalar ammâ vefâları ziyâde ola (6) mu'ameleleri gökçek ola ve ğamları az ola ve dāyim şād olalar ehl-i (7) Yemen şādık ve muṭi' olalar ve nefisleri za'if ola ve şehvetleri ziyâde (8) ola ve ḥasūd olmayalar 'acz ve ğaflet üzerine olalar fe-ammâ baḥīl olalar (9) ehl-i Ḥabeş ğâfil olalar 'ahidlerine vefâ ideler muḥabbetleri gökçek (10) ola ve fehimleri az ola ve ṭabī'atları ğalīz ola ehl-i nevbe (11) ehl-i lu'b ve nāqıṣu'l-'aql ve baḥīl ola ve ḥāyin ve cāhil ve (12) ḥabīsü'n-nefs olalar ve ḥulḳları

yaramaz ola ve şehvetleri ziyāde ola (13) ehl-i Berber nefisleri gālīz ve h̄aris olur
hıfzları ziyāde

48a

(1) ve baḥīl ve yalancı olalar ve ʿavratları güzel ola Ehl-i Mısır (2) gāfletleri gālīb ve
fiḥnatları az ve gāyretsüz olalar nefisleri (3) zimmī ve umurlarında tedbirleri olmaya
baḥīl ve öñegü ola ve ʿilme mültefit (4) olmayalar ve bahşdan kaçalar ʿavratlarınıñ
şehveti ziyāde ola ehli'ş-Şam (5) gāfil ve mütekebbir olalar qalbleri selīm ola
içlerinde ḥayr zāhirlerinde (6) kibr ola ve ḥasedleri olmaya ʿişlerinde mütereddid
olalar şādīk nāşih (7) olalar ve ferāḥ seveler ve lehivleri gālīb ola Ehl-i Yunan ʿālim
(8) ve ʿāqil olalar ḥakīm ve zekī ve tabiʿatları ve himmetleri ʿāli ola vallāhü aʿlemü
bi's-şavāb (9) **El-Bābü's-sādisü ve'l ʿiṣrīne** ḥayvānatuñ ve tıyūruñ ve ḥaşerāt-ı ʿarzuñ
(10) tabiʿatın beyān ider **arслан** ʿāli-himmetlüdür saḥīdür şabūrdur (11) aldatıcıdur
gāzavīdür ḥilminden soñra ḥalīm nefsi şaḥānedür fiʿli ürkekdür (12) **kaplan**
mütekebbirdür kendüyi görıcıdür faḥr idicidür nefsinde (13) olan gizlicedür
himmetlüdür utancaḥdur ḥasūddür qatli ve qahrı sever

48b

(1) kendüni incideni incidür fiʿli deşeddür fe-ammā kimesne ile ülfet (2) bağlamaz
pars mütekebbirdür gāzūbdur kendü nefsin görıcıdür (3) tezdür ve ivediklidür
refāhiyyeti ve ḥürmeti sever **ayu** ḥabīşdür gāfildür (4) cāhildür yalancıdur zānīdür
toḡrı varmaz yanın varur ve tırrur (5) kaçmaz şābirdür ʿabeş yere gāzabludur **şirtlan**
kavīdür aḥmaḥdur (6) ve ininde muḥannesdur ve yabanda yüreklüdür ve aldatıcıdur
gāfleti gālībdür (7) **kurt** cerʿīdür zālīmdür uğrıdur gāfleti gālībdür ḥarīşdür (8)
zulümde yoldaşına muvāfiḥdur aldatıcıdur **hınzır** nefsi murdārdur (9) zānīdür

hasūddür cāhildür ve önegüdüür efāli yaramazdur her kimi (10) görse hamle ider
maḫhūrluḫ ile **maymūn** zānīdür ḫīle-bāz dur (11) zekīdür ḫabīsdür cāhildür **kelb**
ülfetlūdür vefāludur baṣīretlūdür (12) ṭammā^cdur baḫīldür ḫariṣdür önegüdüür himmeti
açıḫdur ḫulḫı yaramazdur (13) ḫayāsı azdur ḫurbetde muḫanneṣdür evde bahādırdur
ḡarībi sevmez

49a

(1) maḫṣūdı yemek için aldayıcıdur dāyim uyanıḫdur ḡāfil degıldür (2) **dilkü**
mekkārdur ḫīle-bāz dur nefsi zelīldür ürkütücüdür fi^cli (3) ^cabeṣdür **bebr** cer^cīdir ^cālī-
himmetdür ve ṣāddur aldayıcıdur (4) ve mütekebbirdür dāyim saḫınmaḫ üzerinedür
gelincik nefsi za^cīfdür (5) denīdür uğrıdur ḫordur ḫazīnedārdur ve kaçıcıdur **kedi** (6)
ülfetlūdür nefsin görıcıdür refāhiyyet sever ṣāz dur (7) ve muḫanneṣdür ḫariṣdür ḫīle-
bāz dur ülfeti mekāiledür insānla (8) degıldür illā murād vaḫtinde **ṭavṣan** ṣabūrdur
ḫālīlü's- (9) şırdur ḫānī^cdür nefsinde ürkekdür **kirpi** (10) ḫabīsdür şerīrdür cāhildür
yaramaz ṭabī^catludur kaçıcıdur (11) **sincap** zekīdür ülfetlūdür ḫīle-bāz dur uğrıdur
şıcan (12) ḫabīsü'n-niyyet nisyānı ḡālibdür feṣādı çokdur rızḫına ḫariṣdür (13)
uğrıdur zānīdür **fil** nefsi ḫavīdür ve zekīdür bahādırdur

49b

(1) ^cālī-himmetlūdür vaḫarludur ḫabīsü'l-fikirdir feṣādı sever zānīdür (2) **gergedān**
zekīdür şerīrdür nefsi ḫavīdür zālimdür ḫiç kimseye (3) ülfet itmez **zürāfa** laṭīfü'n-
nefsdür cāhildür ülfetlūdür (4) nefsin görıcıdür **deve** ṣabūrdur cāhildür ülfetlūdür
kīndārdur (5) kerīmdür **şuşıḡırı** zekīdür ḡayretlūdür (6) ülfetlūdür bahādırdur
kīndārdur cabbārdur yādı ḫiṣiyi sevmez (7) **ḫarasıḡır** ülfetlūdür şābirdür zekīdür ṭab^c
ḡalīzdür (8) ḫazīndür ṣehveti ziyādedür ikdāmlıdur **yabanşıḡırı** (9) faḫr idicidür

kaçıcıdur musahhar cāhildür fi'li 'abesdür **keçi** (10) zekīdür aldayıcıdur ve nefesine fā'idelüdür şehveti ziyādedür (11) **koynun** gāfildür ülfetlüdür hayırlıdur şerri azdur 'abes yere (12) ikdāmludur **kuzı** ifrāt ile gāfildür sevicidür kaçıcıdur (13) **at** kavīdür ve yürüyicidür ülfetlüdür ve şabūrdur

50a

(1) kendüyi görıcidür bahādırur ikdāmludur hayāl idicidür **katır** (2) habīsdür terbiyete kâbildür kavīdür ülfetlüdür fi'li 'abesdür **eşek** (3) hasūddür kaçıcıdur habīs ü'n-nefisdür şehveti ziyādedür (4) bu bāb şu cānavarlarını beyān ider **şu atı** kuvvetlüdür (5) şerri azdur bahādırur **timsāh** mütekebbirdür ve cerīdür (6) zālimdür aldayıcıdur tab'ı yaramazdur **deñiz köpegi** şerīdür (7) hīle-bāzdur gayretlüdür **kunduz** zekīdür ögünücüdür (8) **yengeç** dönücüdür iki yüzlüdür şakımcıdur uğrıdur nefsinde (9) olanı ketm idicidür avcıdur **kurbaga** cāhildür (10) habīsdür tab'ı yaramazdur vaḳti hurşīd gibidür bilür öter (11) **şu yılanı** tab'ı yaramazdur vallāhü a'lemü bi's-şavāb bu bāb (12) tıyūr beyān ider **kartal** kavīdür cerīdir ülfetlüdür (13) ve aldayıcıdur şāhānedür **şungur** şāhānedür cabbārdur

50b

(1) kavīdür berk yapışur nefesine mütekebbirdür **çakır** kavīdür cerīdür (2) başīrdür mütekebbirdür ebsem olucıdur şāhānedür saczı? görıcidür (3) şakımcıdur endā³ götürür **babakuşu** hīle-şıfatdur (4) nefsi murdārdur kaçıcıdur hulḳı yaramazdur 'ömri uzundur (5) **çaylak** habīsdür önegüdür yalancıdur kaçıcıdur **kuzgun** (6) zekīdür şakımcıdur aldayıcıdur uğrıdur tab'ı gālīzdür yalnūzluḡı (7) sever **keklük** cenk idicidür şerīdür kavīdür kaçıcıdur (8) hīle-bāzdur ve yaramazlıḡa şabırlıdur **leglek** yavrısın (9) sevicidür kovıcıdur hāyındür fiṭnatlıdur **karakarga** (10) şakımcıdur

uğridur h̄ile-bāz dur muta^ʿaşşıbdur yoldaşlarına (11) **ördek** cer'îdür şakıncıdur
uykusuzdur **kaz** (12) h̄alîmdür za'îfü'l-hâldür iqdâm idicidür seferinde şâddur (13)
turna kavîdür mütehevvidür niyyetlüdür cāhildür görıcidür **deve kuşu**

51a

(1) cāhildür ahmağdur şābirdür himmetlüdür hafıfı'n-nefsdür (2) **tavus**
mütekebbirdür nefesine ve ^ʿaşıkdur gündüzün görıcidür (3) yalnız yürüyicidür **horus**
kerîmdür kâyimdür ^ʿıyālını saklayıcıdur (4) ve fahr idicidür ve gayretlüdür ve
uyanıkdur **durrâc** uludur (5) ve âvâz ile eglenicidür kaçıcıdur ^ʿaşıkdur **gögercin** (6)
ülfetlüdür şerri azdur ve şâddur **bıldırcın** kavîdür ^ʿaşıkdur (7) kaçıcıdur nefsin
şakıncıdur **şığırıcık** ^ʿaşıkdur şakıncıdur (8) söyleyicidür **serçe** şakıncıdur
mütehevvidür feşâdı çokdur (9) ve eşine muqayyetdür **karlanguç** kovıcıdur
mütekebbirdür kâni^ʿdür (10) nefsin görıcidür **yarasa** za'îfü'l-hâldür şerîrdür kaçıcıdur
(11) **hüdhüd** görıcidür ülfetlüdür nâşihdür h̄alîmdür şerri sevmez (12) ve hayr beşâret
ider mübeşşirdür **kılkuyrık** başîrdür zekîdür (13) şabûrdur kaçıcıdur vallâhü a'lemü
bi'ş-şavâb bu bâb haşerât-ı arz

51b

(1) beyân ider **yılan** ülfetlüdür korkucıdur h̄abîşdür ^ʿâkıldür (2) tab^ʿı yamazdur ne
yerde olsa ol yerüñ toprağı renginde olur (3) nefsi şakîdür **akreb** şerîrdür tab^ʿı
yamazdur zâlimdür (4) **çekirge** ülfetlüdür mütehevvidür muztaribü'l-ağlağdur **şaru**
arı (5) tab^ʿ-ı zâlimdür ininde şerîrdür gurbetde zelîldür cāhildür ülfetsüzdür (6)
birbirini ekl ider **bal arısı** ülfetlüdür şakıncıdur çalışıcıdur bahîldür şāhibine (7)
tābi^ʿdür **siñek** önegüdür nefsi denîdür kaçıcıdur harişdür (8) **karınca** harişdür şerîrdür

baḥıldür cabbārdur aldaticıdur (9) maşlahatında ḳavī şecīdür (10) vallāhü alemü biş-
şavab (11) temmetül-kitāb bi-avn'illāhi'l (12) melikü'l vehhāb

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DİZİN

A

a : O (Üçüncü teklik şahıs zamiri)

a. + ña (4b/3), (10/4)

a. + nda (2b/6)

a. + ndan (4a/1), (5a/2), (5a/6), (5b/7), (6a/7), (45a/3),

a. + nı (3a/4)

a. + nlar (3b/4)

a. + nuñ (2a/2), (3a/6), (3a/11), (4b/5), (4b/11), (5b/5), (16b/6), (18a/3),
(46a/8),

[= 20]

°**Abdürrezzāk Kāšāni** : < Ar. Kıyâfetnâmedeki hurûfsuz olan naķillerin sahibi

°a. (6a/6)

°**abeş** : < Ar. Anlamsız, boş

°a. (48b/5), (49b/11)

°a. + dür (49a/3), (49b/9), (50a/2)

[= 5]

°**acele** : < Ar. Çabuk, çabukluk

°a. (41a/12)

°**acem** : < Ar. Arap olmayan, İranlı

°**acz** : < Ar. Kuvvetsizlik, güçsüzlük

°a. (47b/8)

°**āciz** : < Ar. Gücü bir işe yetmez olan, güçsüz.

̣ā. (37a/10), (44b/8), (45a/11)

[= 3]

aç- : Açmak.

a.-sa (19a/6)

a.-up (16a/5), (21a/9)

[= 3]

açık : Açık olan.

a. (15b/5), (31a/2)

a. + dur (48b/12)

[= 3]

açıl- : Açılmak.

a.-sa (17b/7)

açıver- : Açıvermek.

a.-en (46a/2)

açuk : Açık

a. (29a/1), (30a/5), (30b/9)

[= 3]

ad : İsim, unvan.

a. (5b/9)

̣aded : < Ar. Sayı, tane, rakam

̣a. (42a/11), (42a/13)

[= 2]

ādem : < Ar. İnsan, insanoğlu, adam.

a. + e (1b/4), (1b/5)

[= 2]

adım : Yürümek için yapılan ayak atışlarının her biri.

a. + m (41a/11)

afif : < Ar. İffetli, namuslu, temiz

a. (10b/1)

ahid : < Ar. Verilen söz, anlaşma

a. + lerine (47b/2), (47a/2), (47b/9)

[= 3]

ahirin : < Ar. Sonuncu.

a. (1b/6)

ağ : Beyaz

a. (10a/6), (13a/1), (15b/12), (16a/12), (19a/2), (27b/8), (28b/12), (28b/7),
(29b/11), (31b/9), (33a/1), (35a/10), (41a/6)

a. + a (25a/12)

a. + ı (15b/12), (17a/2), (17a/9), (18a/5), (22a/13), (23b/2)

a. + ında (17a/5)

a. + ından (15b/13), (16a/10), (16b/9), (18a/8)

a. + ınıñ (18a/5),

[= 26]

ağla- : Üzüntü, acı, sevinç, pişmanlık vb.nin etkisiyle gözyaşı dökmek.

a.-r (12b/7)

ağlık : Beyazlık.

a. + da (10a/6)

ağ(1)z : Yüzde, avurtlarla iki çene arasında bulunan, ses çıkarmaya, soluk alıp vermeye yarayan ve besinlerin sindirilmeye başlandığı organ.

a. + ı (27b/10), (27b/11), (27b/3), (28a/4), (28b/2), (28b/4)

a. + ında (24a/5), (24b/2)

a. + ından (41b/12), (42a/3), (44b/13)

a. + uñ (27b/3)

a. + uñ (6b/2)

[= 13]

ahālī-i ʿArab : < Ar. Arap halkı.

a. (46b/6)

aḥlāk : < Ar. Huy, mizaç, davranış tarzı.

a. (3a/2)

āḥir : < Ar. Son.

a. (45a/1)

aḥkām : < Ar. Hükümler, kanunlar.

a. + ını (4b/6)

aḥlāk : < Ar. Huy, tabiat, insanın davranış tarzı.

a. (2b/12), (5a/9), (5a/11),

a. + ı (7b/5)

[= 4]

aḥmak : < Ar. Akılsız, sersem, budala.

a. (9a/6), (9b/4), (13b/2), (15a/13), (17a/2), (17a/10), (21a/1), (24a/11),
(25b/13), (27a/13), (28a/3), (36b/2),

a. + dur (48b/5), (51a/1)

[= 14]

aḥsen : < Ar. En güzel, pek güzel.

a. (16b/6)

aḥsen-i maḥlūkāt : < Ar. Yaratılanların en güzeli.

a. (2a/1), (3b/2)

[= 2]

aḥsen-i taḳvīm : < Ar. En güzel boy ve sūret. Bedenen ve rûhen en güzel olan.

aḥvāl : < Ar. Oluşlar, bulunuşlar, durumlar.

a. (42b/10)

a. + i (5a/1), (5b/3), (5b/7), (19a/10)

a. + ini (5b/5)

[= 6]

aḳ : Beyaz.

a. (12b/4), (22b/9), (23a/6), (24a/7), (31a/7), (33b/11), (34a/5), (38a/9),
(39a/7)

[= 9]

aḳ- : Sıvı maddeler veya çok ince taneli katı maddeler bir yerden başka bir yere doğru gitmek.

a.-ar (23b/6)

a.-masa (25b/2)

a.-sa (41b/12), (42a/3)

[= 4]

aḳçe : Madeni para, akçe.

a. (45b/2)

ʿaḳ(ı)l : < Ar. Zihnin anlama ve düşünce sıfatı

ʿa. (42a/8)

ʿa. + a (3b/5)

ʿa. + ı (11b/3), (16b/2), (19a/7), (21a/11), (22a/12), (23a/9), (29b/6), (2b/11),
(30a/12), (30b/1), 31a/1), (31a/12), (32a/1), (32a/11), (32b/1), (34a/7), (34b/7),

(35b/1), (35b/12), (36a/13), (36a/3), (36a/7), (37a/8), (37b/1), (37b/2), (3b/9), (40a/5),
(41a/6), (41b/3), (42a/5), (7b/4), (8b/9)

a. + ları (46b/4), (47a/3)

[= 37]

°akl-ı kāmīl : < Ar. Çok akıllı olan.

°a. (3a/3)

°akl-ı küll : < Ar. Ortak akıl, her şeyi kavrayan akıl

°a. (3b/4)

°akl-ı meşrika-i şāfiyye : Safi zihniyetli olan, iyi niyetli olan.

°a . (4a/9)

°a. + ı

°ākīl : < Ar. Akıllı

°ā. (10a/9), (13a/13), (24b/10), (25b/7), (30a/10), (31a/5), (3a/13), (40a/11),
(40b/6), (48a/8), (24a/7), (29a/1), (10b/1), (27b/9)

°ā. + dūr (51b/1)

[= 15]

aklık(ğ) : < T. Beyazlık

a. + a (9a/12)

°ākīllu : < Ar. + T. Akıllı

°ā. + ları (46b/10)

akraba : < Ar. Aralarında soyca yakınlık olanlar, yakınlar.

a. + sından (20a/1)

°akreb : < Ar. En yakın, ziyade yakın

°a. (51b/3), (15b/1)

[= 2]

ʿaḵs : < Ar. Yankı, yansıma, tersi

ʿa. + ince (7b/8)

al- : Bir şeyi elle veya başka bir araçla tutarak bulunduğu yerden ayırmak, kaldırmak.

a.-asın (44b/11)

aʿlā : < Ar. Daha yüksek, en yüksek, pek yüksek.

a. (47a/12)

alaca : Birkaç rengin karışımından oluşan renk, ala.

a. (19a/2)

ʿalāmet : < Ar. İşaret, nişan

ʿa. (42a/11), (42a/11), (45a/2)

ʿa. + i (42a/10)

ʿa. + in (7a/6)

ʿa. + lerinden (4a/2)

[= 6]

ʿalāmet-i şānī : < Ar. İkinci işaret.

ʿa. (42b/1)

ʿalāmet-i şālīs : < Ar. Üçüncü işaret.

ʿa. (42b/3)

ʿalāmet-i rābī : < Ar. Dördüncü işaret.

ʿa. (42b/5),

ʿalāmet-i ḥāmīs : < Ar. Beşinci işaret.

ʿa. (42b/8)

ʿalāmet-i sādīs : < Ar. Altıncı işaret.

ʿa. (42b/10),

°alāmet-i şāmin : < Ar. Sekizinci işaret.

°a. (43a/1), (43a/2)

°alāmet-i tāsi° : < Ar. Dokuzuncu işaret.

°a. (43a/4)

°alāmet-i āşir : < Ar. Onuncu işaret.

°a. (43a/8)

°aleyhi's-selām : < Ar. Allah'ın selâmı onun üzerine olsun!

°a. (2b/4), (2b/9), (2b/10)

[= 3]

°ālem : < Ar. Dünya, cihan.

°ā. + e (16b/3)

°ālem-i ecsām : < Ar. Cisimlerin dünyası, alemi.

°ā. (1b/6), (1b/7), (4a/10)

[= 3]

°ālī : < Ar. Yüce, yüksek

°ā. (41b/11), (48a/8), (46b/4)

[= 3]

°ālī-himmet : < Ar. Gayreti çok, gayretli.

°ā. + dür (49a/3)

°ālī-himmetlü : < Ar. + T. Çok gayretli.

°ā. + dür (48a/10), (49b/1)

[= 2]

alçak : Yerden uzaklığı az olan, yüksek karşıtı.

a. (14a/6), (33a/10)

[= 2]

aldat- : Beklenmedik bir davranışla yanıltmak.

a. -ıcı (24b/5), (34a/9), (41b/10), (47a/12), (47a/6)

a. -ıcıdur (48a/11)

[= 6]

aldatıcı : Aldatan kişi.

a. (18a/1), (18a/7), (19b/2), (19a/12), (23a/3), (29a/9), (30b/7), (30b/13),
(38b/8), (41a/6), (43b/7), (43b/8)

a. + dur (48b/6), (48b/8), (51b/8)

[= 15]

aldayıcı : Aldatıcı.

a. + dur (49a/1), (49a/3), (49b/10), (50a/13), (50a/6), (50b/6), (47a/1)

[= 7]

al(ı)n : Yüzün, kaşlarla saçlar arasındaki bölümü.

a. (13a/6)

a. + ı (11b/1), (11b/10), (11b/13), (11b/2), (11b/3), (11b/6), (11b/8), (12a/12),
(12a/13), (12a/4), (12a/6), (12a/8), (13a/6), (13b/11), (13b/13), (13b/2), (13b/3),
(13b/5), (13b/9), (22b/12), (23a/2)

a. + ma (11b/4), (25a/9)

a. + ında (9b/5), (12a/10), (15a/12),

a. + ından (15a/11), (15a/13), (27a/13)

a. + muñ (13b/13)

a. + uñ (6a/11)

[= 32]

ālim : < Ar. Bilgin, ilim sahibi

ā. (13a/13), (14a/2), (30a/10), (43a/3), (48a/7), (8a/13)

[= 6]

alt : Bir şeyin yere bakan yanı, zir, üst karşıtı.

a. (16a/1), (23b/1), (28a/4), (28a/7), (28a/12), (28b/8), (28b/9), (29b/3), (30a/4)

a. + ı (40b/4), (4b/9),

a. + ına (23a/2), (23b/1), (30a/6)

a. + ında (24a/6)

a. + ından (16a/9), (21b/11), (30a/7), (46a/9)

[= 19]

altı : Beşten sonra gelen sayının adı.

a. (5b/10)

altıncı : Altıncı sırada olan.

a. (3b/7), (3b/9)

[= 2]

altmış : Elli dokuzdan sonra gelen sayının adı.

a. (46a/7)

altun : Kolay işlenen, yüksek değerli, paslanmaz element.

a. (20a/5), (22a/13)

[= 2]

añla- : Bir şeyin ne demek olduğunu, neye işaret ettiğini kavramak.

a.-ması (26b/8)

ammā : < Ar Çelişkili ve tutarsız iki cümleyi birbirine bağlamaya yarayan bir söz, ama, lakin, velakin.

a. (4b/6), (7b/11), (8b/11), (9b/9), (10a/1), (12a/3), (12a/5), (14b/8), (15a/4), (16b/4), (17a/3), (18b/6), (18a/8), (21b/2), (21b/6), (22b/1), (22b/6), (24a/9), (24b/5),

(28a/9), (29a/12), (30a/13), (30b/2), (31a/1), (32a/10), (33b/6), (33b/7), (34a/5),
(37a/2), (37a/6), (43a/3), (45b/9), (47b/5), (47a/11),

[= 34]

ara : İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, aralık, boşluk, mesafe.

a. (12a/12), (14a/11), (24b/1), (30a/4), (31b/5), (37a/7),

a. + ları (28b/13)

a. + sı (19b/4), (33b/4), (33b/7), (38a/8),

a. + sına (8a/12), (24b/9), (27a/2), (45a/7)

a. + sında (8a/9), (12b/13), (29a/10), (38b/1), (43b/9),

[= 20]

arab : < Ar. Orta Doğu ile Kuzey Afrika'nın büyük bir bölümünde yaşayan halk ve bu halkın soyundan olan kimse.

a. (46b/6)

arabī : < Ar. Arapça, Arap kavmine mensup

a. + den (2a/12)

a. + ye (6a/5)

[= 2]

aralık(ğ) : Yarı açık, tam kapanmamış

a. + ı (23b/4)

arı : Saf, temiz.

a. (33b/13)

arı : Zar kanatlılardan, bal ve bal mumu yapan, iğnesiyle sokan böcek

a. (51b/4)

a. + sı (51b/6)

[= 2]

arık : Zayıf, cılız, kuru, sıska.

a. (3a/7), (25a/7), (29b/13), (33b/7), (35a/5), (35b/9), (37b/1), (37b/5), (37a/5),
(38b/7), (39a/8), (40a/4)

[= 12]

arıklık : Zayıflık, cılız, kuruluk, sıskalık.

a. + da (39a/5), (40a/7)

[= 2]

Aristotalis : Psikolojinin temellerini atmış Batı düşünce tarihini büyük ölçüde etkilemiş, birçok kuramın babası, filozof, bilgi adamı.

a. (3b/6), (6a/1)

[= 2]

arğa : Bir şeyin temel tutulan yüzünün tam ters yanı, ön karşıtı.

a. (6b/10), (38a/5)

a. + larınıñ (38b/3)

a. + sı (38b/1), (38a/6), (38b/7), (38b/10), (38a/11), (38a/12),

a. + sına (37b/5)

a. + sında (9b/5)

a. + sınıñ (38b/12), (39a/1), (44a/10)

[= 14]

arğurı : Tersine, ters, aykırı.

a. (13b/7), (42a/13)

a. + sı (4a/5), (20a/11), (23a/8), (48a/10),

a. + sına (12a/8), (13b/3)

[= 8]

artuk(ğ) : İçildikten, yenildikten veya kullanıldıktan sonra geriye kalan.

a. (7a/12)

a. + ina (45b/9)

[= 2]

artuḵ : Daha çok, daha fazla.

a. (16a/10), (33a/3), (40b/9), (45b/3)

[= 4]

ʾarz-ı beyān : Açıklamasını sunma.

a. (51a/13)

ʾarḏin-i sebʾa : < Ar. Yedi kat yer.

a. (2a/2)

āsān : < Far. Kolaylık.

a. (47b/2)

aşgarü'n-nās : < Ar. İnsanların en küçüğü.

a. (2a/13)

aşhāb : < Ar. Sahabeler, yani Peygamberimiz Hz. Muhammed'i (A.S.M.)

görmüş ve mü'min olarak ona ve onun mesleğine bağlı kalmış olan zatlar.

a. (2a/8)

aşhāb-ı tarīkat : < Ar. Tarikat sahipleri.

a. (4a/8)

aşıl : < Ar. Asıl, yedek olmayan.

a. (19b/7)

aşīl : < Ar. Köklü, soylu.

a. (23b/9)

aşlā : < Ar. Hiç bir vakit.

a. (3a/12), (16b/5)

[= 2]

aşağa : < Ar. Aşağı.

a. (8a/2), (12a/1), (13b/9), (13a/12), (15a/6), (17b/4), (23b/11), (25a/9),
(37a/3), (45a/5), (46a/6),

a. + s1 (14b/2), (26a/1), (27a/7), (39a/1)

a. + sına (17a/8)

a. + sından (34a/10), (35a/9), (38a/8)

[= 19]

aşağı : Aşağı.

a. + ki (11a/7)

a. + s1 (11a/10)

[= 2]

āşere : < Ar. Onuncu.

a. (6b/8)

at(d)- : Atmak.

a.-up (41a/11)

at : Binme, yük çekme, taşıma vb. hizmetlerde kullanılan, tek tırnaklı hayvan, beygir, düldül.

a. (21b/5), (3b/10), (41b/6), (49b/13)

a. + 1 (50a/4)

a. + uñ (3b/12)

[= 6]

ata : Kişinin geçmişte yaşamış olan büyükleri.

a. + sıyla (4b/3)

āvāz : < Far. Ses, seda.

a. (7a/1), (41b/1), (51a/5)

a. + ı (41b/2), (41b/7), (41b/8), (41b/10), (32b/1), (32b/6)

a. + ına (41b/6), (41b/7)

a. + la (42a/6)

[= 12]

avcı : Avı kendine iş edinen kimse.

a. (10b/9)

a. + dur (50a/9)

[= 2]

avrat : < Ar. Kadın

avrat a. (17a/6), (18b/7), (43a/12)

avrat a. + a (20b/9), (27a/11), (44a/10)

avrat a. + lara (20a/12)

avrat a. + ları (48a/1)

avrat a. + larınıñ (47a/5), (48a/4)

[= 10]

av(u)ç : Elin parmak uçlarıyla bilek arasındaki iç bölümü.

a. (42a/9), (7a/3)

a. + ında (42a/11), (42a/12), (42b/11), (42b/13), (42b/2), (42b/3), (42b/5),
(42b/8), (43a/2), (43a/5), (43a/8)

[= 13]

aya : < Ar. Elin parmak dipleriyle bilek arasındaki iç bölümü, avuç içi.

a. + dan (46a/12)

a. + sında (46a/9)

a. -sından (45a/4)

a. + sındadur (45a/1)

a. + sinuñ (46a/8)

a. + sıyla (46a/11)

[= 6]

ayak(ğ) : Bacakların bilekten aşağıda bulunan ve yere basan bölümü.

a. (40a/6), (6b/12)

a. + ı (40b/3), (40b/9)

a. + inuñ (40b/11), (40b/7), (44b/6)

[= 7]

āyet-i evvel : < Ar. İlk ayet.

a. (1b/11)

āyet-i kerīme : < Ar. Kur'an'ın her bir cümlesi.

a. (2b/6)

ayrı : Başka, başka türlü.

a. (24a/12), (34b/4), (27a/13)

[= 3]

ayrıl- : Ayırma işine konu olmak.

a.-up (25a/6)

ayu : Ayı.

a. (38a/12)

az : Nicelik, nitelik, güç, süre, sayı bakımından eksik, çok karşıtı.

a. (8b/5), (9b/9), (11b/3), (11a/9), (15b/8), (18a/9), (21b/2), (22b/12), (24b/5), (24a/9), (25b/1), (25b/11), (27a/8), (30a/2), (30a/9), (30b/11), (30a/12), (31a/1), (31a/12), (32b/1), (32b/6), (32a/11), (36b/1), (36a/13), (37b/1), (38b/13), (39b/2), (39b/3), (39b/5), (39a/11), (39b/13), (40b/4), (40a/9), (40a/10), (41b/4), (41a/7),

(43a/12), (43a/9), (44b/6), (46b/2), (46a/6), (46b/11), (47b/1), (47b/6), (47a/8),
(47b/10), (48a/2)

a. + dur (48b/13), (49b/11), (50a/5), (51a/6)

[= 51]

a^ˆzā : < Ar. Uzuvlar.

a. + nuñ (16b/4)

a. + sina (7a/13), (36a/9)

[= 3]

ˆazāb : < Ar. İşkence, keder.

ˆa. (19b/6)

azğun : Azmış olan, azılı, kudurgan.

a. (25b/13), (26a/2), (28b/3)

[= 3]

azlık(ğ) : Az olma durumu.

a. + ını (46a/2)

azu : Köpek dişlerinden sonra içeriye doğru, alt ve üst çenenin iki yanında
beşer tane bulunan ve yiyecekleri öğütmeye yarayan dişlerin ortak adı, öğütücü diş.

a. (29a/2)

ˆa. (47a/3)

ˆa. + uñ (7a/9), (48a/9)

ˆāšī : < Ar. Karşı gelen.

ˆā. (26a/8)

ˆāşık : < Ar. Birine, bir şeye tutkun.

ˆā. (5a/11), (46b/13), (47a/6)

ˆā. + dur (51a/2), (51a/5), (51a/6), (51a/7)

[= 7]

āşikāre : < Ar. Açıktan

°a. (47a/3)

°avāmü'n-nās : < Ar. Soylu ve bilgin olmayan halk

°a. + uñ (3b/9)

°ayn : < Ar. Arap alfabesine ait bir harf

°a. (6a/4), (12b/8), (12a/11), (12b/13), (13a/13), (22b/6), (22a/8), (24a/8), (24b/8), (24a/10), (24b/13), (25b/11), (26b/9), (27a/9), (28a/2), (28a/9), (29a/10), (32b/2), (32a/7), (33a/3), (33a/12), (35b/6), (36a/13), (37b/8), (37b/12), (38b/1), (38b/3), (41a/10), (41b/10), (42a/2)

[= 30]

°azīm : < Ar. Büyük, ulu, iri.

°a. (31a/13), (42b/7)

°a. + inde (1b/12)

[= 3]

°azīm-i eşed : < Ar. Çok istekli, aşırı istekli.

°a. (30b/5)

B

bāb : < Ar. Bölüm.

b. (5b/11), (50a/4), (50a/11), (51a/13),

[= 4]

babakuşı : Eserde geçen bir çeşit kuş.

b. (50b/3)

bādem : Far. Yaş ve kuru yenilen bir yemiş türü.

b. (16a/10)

bā-esās : < Ar. Esaslı, temelli.

b. (1b/4)

bağla- : Bir şeyi bir yere veya bir şeye tutturmak

b.-maz (48b/2)

baḥīl : < Ar. Cimri, avare, başıboş.

b. (10b/11), (23a/4), (26b/11), (28a/12), (29b/4), (29b/6), (32a/8), (32b/5),
(33a/5), (37b/13), (37b/8), (38a/5), (38b/11), (42a/5), (43b/7), (46b/6), (46b/7),
(46b/9), (47a/11), (47a/3), (47a/4), (47a/7), (47b/11), (47b/4), (47b/8), (48a/1),
(48a/3), (9a/13), (14b/3), (14b/5)

b. + dūr (48b/12), (51b/6), (51b/8)

[= 33]

bahādır : < Far. Cesur, yiğit.

b. (43a/1), (9b/7), (41b/5), (28b/3)

b. + dur (48b/13), (49a/13), (49b/6), (50a/1), (50a/5)

[= 7]

baḥş : < Far. İhsan etme, verme.

b. + dan (48a/4)

bā'ış : < Ar. Yol açan, sebep olan.

b. (2a/13)

bāṭın : < Ar. İç, gizli, görünmeyen nesne.

b. + a (1b/7), (7a/11)

b. + ı (15a/8), (15b/6)

[= 4]

baḳ- : Bakışı bir şey üzerine çevirmek.

b.-ar (17b/4), (21b/13)

b.-duğı (18b/7), (18b/9), (21b/10), (21b/13)

b.-duķça (18b/10), (19b/11)

b.-sa (18b/10), (18b/7), (19a/6), (19b/12), (21b/11), (21b/13), (22a/1), (22a/1),
(23b/1), (27b/1)

[= 18]

bukrat-ı hakīm : < Ar. Hipokrat.

b. (43a/11)

bal arısı : Bal yapan bir tür eklem bacaklı böcek.

b. (51b/6)

baldır : Bacağın dizden ayak bileğine kadar olan bölümü, incik.

b. (40a/6), (6b/12)

b. + ı (40a/11), (40a/13), (40a/7), (40a/9), (40b/1)

b. + ları (39b/3)

b. + larına (9b/10)

b. + larında (9a/5)

b. + larınıñ (44b/5)

[= 11]

balğamī : < Ar. Bir tür huy, karakter.

b. (3a/11)

baş- : Vücudun ağırlığını verecek bir biçimde ayak tabanını bir yere veya
bir şeyin üzerine koymak.

b. + ar (3b/4)

b.-duķda (35a/12)

[= 2]

başılmış : Basık.

b. + ılmış (8a/2)

başır : < Ar. Her şeyi gören.

b. + dür (50b/2), (51a/12)

[= 2]

başiret : < Ar. Görüş, ileriye görme gücü. Hakikati kalbiyle görüp anlama.

b. (3b/11), (5b/3)

başiretlü : < Ar. + T. İleriye görme gücü olan, hakikati kalbiyle görüp anlayabilen kişi.

b. (46b/4)

b. + dür (48b/11)

[= 2]

baş : Temel, esas. Bir şeyin uçlarından biri. Kafa, ser.

b. (44b/12), (4b/10), (4b/9), (7a/10)

b. + da (7a/11), (7a/12)

b. + ı (30a/8), (32a/13), (32a/5), (32b/7), (32b/9), (33a/4), (33a/4), (40a/4),

(7a/13), (7b/13), (7b/6), (7b/9), (8a/12), (8a/2), (8a/9), (8b/1)

b. + ına (13a/8), (13b/6)

b. + ında (44a/1)

b. + ından (13b/6), (13b/9), (13a/12)

b. + ınıñ (11b/4), (8a/5), (14a/1), (11a/9), (24a/1)

b. + uñ (6a/8), (7a/10)

b. + ıyla (13b/13)

b. + ları (6b/11), (39a/4), (39a/7), (40a/2)

[= 40]

baş parmak : El ve ayakta bulunan en kalın parmak, badem parmak.

b. + inîñ (46a/13)

bat- : Bir sıvının üstüneyken içine gömülmek.

b.-miş (23a/13)

batıl- : Batırma işine konu olmak.

b.-miş (17b/13)

ba^czı : < Ar. Birazı, bir kısmı.

b. (2b/12), (3a/11), (3a/3), (3b/11), (4b/8), (4b/11), (5a/1), (5b/1), (5a/3),
(5a/6), (5a/9), (5a/12), (26b/13)

b. + sı (29/10)

[= 14]

be : < Ar. Arap alfabesinin ikinci harfi.

b. (6a/4), (7b/8), (12b/13), (24a/10), (24b/8), (26b/9), (29a/11), (32a/7),
(33a/3), (33a/12), (34a/7), (38b/1), (39a/12),

[= 13]

bebr : < Far. Kaplan.

b. (49a/3)

bebek : Meme veya kucak çocuğu.

b. + i (17b/10), (18a/12), (18b/13), (19a/2), (19a/4), (19a/9), (19b/7), (20a/4),
(20b/10), (21a/6), (23b/1), (23b/11), (23b/11)

b. + inde (17a/1)

b. + inüñ (19b/10), (19b/12), (19b/1)

[= 17]

Bedahşân Süfli: ?

b. (47a/10), (47a/9)

[= 2]

beden : Canlı varlıkların maddi bölümü, vücut.

b. + i (29a/3), (29b/8), (33b/9), (38b/6), (7b/12)

b. + ine (34b/6), (7b/6), (8b/2)

b. + leri (47a/4)

b. + üñ (7a/10)

[= 10]

begen- : İyi veya güzel bulmak.

b.-meye (14b/12)

b.-meyüp (47a/4)

[= 2]

beher : < Far. Her, herbir.

b. (36b/1)

bel : İnsan bedeninde göğüsle karın, sırtla kalçalar arasında daralmış bölüm.

b. + inde (44a/12)

b. + üñ (6b/6)

[= 2]

beler- : Göz, akı iyice belirecek bir biçimde açılmak.

b. (20a/8)

beñ : Çoğu doğuştan, tende bulunan ufak, koyu renkli leke veya kabartı.

b. (25a/13)

b. + i (44b/1), (44b/5), (43b/1), (43b/10), (43b/12), (43b/13), (43b/2), (43b/4), (43b/5), (43b/7), (43b/8), (43b/9), (44a/1), (44a/11), (44a/12), (44a/3), (44a/5), (44a/7), (44a/8), (44a/9), (44b/2), (44b/4), (44b/7)

b. + ler (13a/11), (31b/13), (43a/11)

b. + lerüñ (7a/4) (43a/10)

[= 29]

benī ādem : < Ar. İnsanoğlu, insanlık.

b. + e (1b/5)

benī ümem : < Ar. Ümmetlere ait.

b. (2a/9)

bencil : Yalnız kendini düşünen, kendi çıkarlarını herkesinkinden üstün tutan, hodbin, hodkâm, egoist.

b. (16b/10)

benek : Herhangi bir şey üzerindeki ufak leke, nokta, puan.

b. + inde (16a/4)

beñze- : İki kişi veya nesne arasında birbirini andıracak kadar ortak nitelikler bulunmak, andırmak.

b.-mese (23b/4)

b.-r (19a/10)

b.-rse (4a/5)

b.-se (18b/7), (19a/12), (20a/11), (21b/3), (21b/5), (23a/7), (23a/8), (23b/2), (24b/9), (41b/6), (41b/7), (4a/7), (9a/10)

[= 16]

berāber : < Far. Birlikte bulunan, bir arada, bir hizada.

b. (13b/13), (16a/2), (16a/7), (25a/10), (27b/6), (29a/13), (39a/2), (39a/6), (45b/10), (46a/11), (46a/5)

[= 11]

berk : Katı, sert; sıkı, sağlam.

b. (29a/3), (29b/7), (33a/1), (33a/12), (33b/12), (38a/9), (39a/10), (39a/7),
(50b/1), (38a/3)

[= 10]

berrak : < Ar. Pek parlak, duru.

b. (17a/4), (16a/1), (13a/2)

besle- : Yiyecek ve içeceği sağlamak, yedirmek.

b.-mekde (44b/7)

beş : Dörtten sonra gelen sayının adı.

b. (45b/6)

b. + inci (3b/2), (3b/7)

[= 3]

beşâret : < Ar. Müjde, sevindirici haber.

b. (10a/8), (51a/12)

beyân : < Ar. Açıklama, anlatma.

b. (42a/11), (46a/2), (46b/3), (48a/10), (50a/12), (50a/4), (51b/1), (5b/10),
(5b/9), (7a/10), (7a/6)

b. + ında (15b/10), (28b/11), (6b/13)

b. + ındadır (10a/4), (14a/3), (24a/1), (25a/4), (27b/3), (29b/10), (31b/7),
(32b/12), (33b/10), (35a/3), (36b/13), (38a/5), (39a/5), (40a/6), (41a/2), (41b/2),
(42a/10), (43a/10), (6a/10), (6a/11), (6a/12), (6a/13), (6a/13), (6a/8), (6a/9), (6b/1),
(6b/10), (6b/11), (6b/2), (6b/4), (6b/4), (6b/5), (6b/6), (6b/8), (6b/9), (7a/1), (7a/2),
(7a/3), (7a/4), (7a/5), (7a/7), (7a/9), (8b/4), (13a/6)

[= 58]

bıldırıcın : Tavukgillerden, boz renkli, benekli, yurdumuzda en çok sonbaharda
eti için avlanan, etinden ve yumurtasından yararlanılan göçebe kuş

b. (51a/6)

bī-kıyās : < Far. + Ar Kıyassız, ölçüsüz.

b. (1b/1)

bil- : Bir şeyi anlamış veya öğrenmiş bulunmak.

b.-düğine (44a/9)

b.-miş (3b/12)

b.-ür (50a/10)

[= 3]

bilā-ihtiyār : < Far. + Ar İradesiz.

b. (3a/3)

bilād : < Ar. Şehirler, memleketler.

b. + in (5b/8)

bildir- : Herhangi bir şeyi veya bir bilgiyi haber vermek.

b.-ir (44b/9)

bile : Birlikte, beraber, ile.

b. (28a/8), (32b/7)

[= 2]

bilek(g) : Elle kolun, ayakla bacağın birleştiği bölüm.

b. (33b/10)

b. + i (34a/13), (34a/2), (34a/6), (34b/11), (34b/8), (34b/9)

b. + ine (34b/6)

b. + leri (34b/12)

[= 9]

bilin- : Bilme işine konu olmak, anlaşılmak, öğrenilmek.

b.-e (5b/8)

biñ : Dokuz yüz doksan dokuzdan sonra gelen sayının adı.

b. (45b/8)

bīnā : < Ar. Yapı.

b. (7b/3)

bir : Sayıların ilki, belgisizlik bildiren kelime.

b. (10a/11), (10a/12), (10a/4), (10a/9), (10b/10), (10b/11), (10b/2), (10b/4), (10b/6), (11a/1), (11a/12), (11a/3), (11a/6), (11a/9), (11b/1), (11b/10), (11b/13), (11b/2), (11b/3), (11b/6), (12a/11), (12a/13), (12a/6), (12a/7), (12a/9), (12b/1), (12b/11), (12b/3), (12b/4), (12b/6), (12b/7), (12b/9), (13a/1)eger, (13a/3), (13a/6), (13b/1), (13b/11), (13b/12), (13b/3), (13b/5), (13b/6), (13b/6), (13b/8), (14a/10), (14a/13), (14a/4), (14b/1), (14b/1), (14b/10), (14b/13), (14b/3), (14b/6), (14b/9), (15a/10), (15a/13), (15a/2), (15a/5), (15a/6), (15b/10), (15b/3), (15b/7), (16b/10), (16b/11), (16b/13), (16b/7), (16b/8), (17a/10), (17a/12), (17a/2), (17a/4), (17a/8), (17b/1), (17b/12), (17b/3), (17b/6), (17b/9), (18a/10), (18a/12), (18a/4), (18a/7), (18b/1), (18b/12), (18b/4), (18b/6), (18b/9), (19a/1), (19a/10), (19a/11), (19a/13), (19a/3), (19a/6), (19a/6), (19a/8), (19b/10), (19b/11), (19b/3), (19b/6), (20a/1), (20a/10), (20a/12), (20a/4), (20a/7), (20b/10), (20b/12), (20b/2), (20b/4), (20b/7), (21a/1), (21a/12), (21a/5), (21a/8), (21b/1), (21b/10), (21b/10), (21b/12), (21b/3), (21b/5), (21b/7), (22a/11), (22a/13), (22a/2), (22a/6), (22a/8), (22b/11), (22b/2), (22b/4), (22b/7), (23a/1), (23a/11), (23a/5), (23b/10), (23b/11), (23b/11), (24a/1), (24a/10), (24a/12), (24a/8), (24b/1), (24b/11), (24b/3), (24b/6), (24b/8), (25a/1), (25a/4), (25b/11), (25b/13), (25b/7), (25b/9), (26a/12), (26a/13), (26a/3), (26a/5), (26a/7), (26a/9), (26b/2), (26b/4), (26b/7), (26b/9), (27a/1), (27a/12), (27a/13), (27a/3), (27a/4), (27a/6), (27a/9), (27b/1), (27b/10), (27b/11), (27b/12), (27b/3), (28a/10), (28a/12), (28a/2), (28a/4), (28a/6), (28b/1), (28b/12), (28b/4), (28b/6),

(28b/8), (29a/10), (29a/12), (29a/2), (29a/4), (29a/6), (29b/1), (29b/10), (29b/3), (29b/5), (29b/6), (30a/11), (30b/1), (30b/10), (30b/13), (30b/3), (30b/6), (30b/8), (31a/1), (31a/11), (31a/13), (31a/4), (31a/6), (31a/9), (31b/2), (31b/4), (31b/7), (32a/13), (32a/2), (32a/4), (32a/7), (32a/9), (32b/12), (32b/2), (32b/5), (32b/7), (32b/7), (32b/9), (33a/10), (33a/10), (33a/12), (33a/4), (33a/7), (33a/9), (33b/1), (33b/11), (33b/3), (33b/6), (34a/10), (34a/13), (34a/8), (34b/1), (34b/11), (34b/12), (34b/4), (34b/6), (34b/8), (34b/9), (35a/3), (35b/13), (35b/4), (35b/6), (35b/9), (36a/11), (36a/13), (36a/2), (36a/4), (36a/6), (36a/8), (36b/11), (36b/2), (36b/4), (36b/6), (36b/9), (37a/1), (37a/11), (37a/12), (37a/9), (37b/1), (37b/10), (37b/12), (37b/13), (37b/3), (37b/4), (37b/7), (37b/8), (38a/11), (38a/2), (38a/6), (38b/1), (38b/10), (38b/12), (38b/3), (38b/7), (39a/1), (39a/13), (39a/5), (39b/1), (39b/10), (39b/11), (39b/13), (39b/3), (39b/6), (39b/8), (3a/5), (3b/10), (3b/10), (3b/10), (40a/11), (40a/13), (40a/2), (40a/4), (40a/7), (40b/1), (40b/10), (40b/13), (40b/3), (40b/7), (40b/9), (41a/11), (41a/13), (41a/13), (41a/2), (41a/4), (41a/7), (41a/9), (41b/10), (41b/12), (41b/2), (41b/4), (41b/5), (41b/7), (41b/8), (42a/1), (42a/12), (42a/2), (42a/4), (42a/5), (42a/7), (42b/10), (42b/13), (42b/2), (42b/3), (42b/5), (42b/8), (43a/11), (43a/13), (43a/2), (43a/5), (43a/8), (43b/10), (43b/11), (43b/12), (43b/2), (43b/3), (43b/3), (43b/4), (43b/6), (43b/7), (43b/9), (44a/1), (44a/10), (44a/12), (44a/13), (44a/2), (44a/2), (44a/5), (44a/6), (44a/8), (44a/9), (44b/11), (44b/2), (44b/3), (44b/5), (44b/6), (45a/3), (45a/4), (45a/6), (45a/6), (46a/13), (46a/3), (46a/7), (46a/8), (46a/8), (4a/11), (4a/3), (4a/3), (4a/3), (4a/5), (4a/6), (4b/1), (4b/10), (4b/12), (4b/12), (4b/3), (4b/4), (5a/10), (5a/8), (5b/13), (5b/6), (5b/8), (7a/13), (7b/13), (7b/2), (7b/6), (7b/9), (8a/12), (8a/2), (8a/5), (8a/9), (8b/1), (8b/10), (8b/12), (8b/5), (9a/1), (9a/12), (9a/4), (9a/7), (9a/9), (9b/1), (9b/3)

b. + irisi (15a/6), (15a/6)

b. + isinde (44a/5), (44a/7), (44b/3), (44b/5)

[= 406]

birbiri : Karşılıklı olarak bir diğeri.

b. + ne (14b/8), (30a/3), (31b/5)

b. + ni (51b/6)

b. + niñ (40b/11)

b. + nüñ (29a/8), (28b/13)

b. + ne (14b/7), (8b/12), (8b/8)

[= 10]

bir : Bir tanesi.

b. (16a/6), (16a/6), (20b/13), (20b/13), (27b/13)

b. + si (9b/6)

b. + sinde (43b/10)

b. + sinden (27b/13)

[= 8]

birkaç : Çok olmayan, az sayıda, az.

b. (4b/7), (5b/1)

[= 2]

bit- : Tükenmek, sona ermek.

b.-dügi (43b/1)

b.-e (8b/7), (8b/7)

b.-mese (24a/5)

b.-miş (31a/2), (31b/1), (40b/11), (44a/3)

b.-se (24a/8), (24b/2), (31a/12), (35b/10), (36a/12)

b.-dügi (36a/12)

b.-üp (30a/7)

[= 15]

bitiş- : Birbirine dokunacak kadar yanaşmak.

b.-se (14b/11), (34b/13)

[= 2]

boğaz : Boğaz.

b. + ı (30a/7)

b. + ında (43b/11)

b. + ınıñ (31b/10), (32b/2)

[= 4]

boğum : Boğulmuş, sıkılmış yer.

b. + ı (45a/1)

b. + ına (45a/1), (45a/7)

b. + ından (45a/5)

b. + ınıñ (45a/7)

b. + uñ (45a/13)

b. + ıyla (45a/7)

[= 7]

bol : İçine girecek şeyin boyutlarından daha büyük veya geniş olan, dar karşıtı.

b. (16a/3), (28a/4)

[= 2]

boy : Bir şeyin tabanı ile en yüksek noktası arasındaki uzaklık.

b. (41a/2), (7a/1)

b. + ı (3a/12), (3a/6), (41a/8), (39b/4), (41a/3), (41a/5)

b. + uñ (6b/4)

[= 9]

boylu : Boyu olan, boyu benzerlerinden uzun olan.

b. (2b/13), (3a/1)

[= 2]

boy(u)n : Gövdenin başla omuz arasında kalan bölgesi.

b. + ı (31b/7), (32a/13), (32a/2), (32a/4), (32a/7), (32a/9), (32b/5), (32b/7),
(32b/9), (37a/7)

b. + ında (10a/2), (38b/9), (9b/3)

b. + ından (32b/3)

b. + uñ (31b/7)

[= 15]

bozğun : Bir toplulukta karşılıklı güvenin bozulması ile beliren karışıklık.

b. (34a/12)

bölük : Bir bütünden ayrılmış olan parça, kısım.

b. (30b/6)

böyle : Bunun gibi, buna benzer.

b. (3a/12), (42a/13), (4a/10), (7a/13)

b. + dür (4b/5)

[= 5]

bu : erde, zamanda veya söz zincirinde en yakın olanı gösteren bir söz.

b. (16a/12), (16b/5), (17a/7), (20a/3), (23b/9), (2a/12), (2a/2), (2b/1), (3b/12),
(42a/12), (42b/11), (42b/13), (42b/2), (42b/4), (42b/6), (42b/8), (43a/2), (43a/5),
(43a/8), (50a/11), (50a/4), (51a/13), (5b/3)

b. + dur (42b/5), (44b/11), (46a/7)

b. + nlaruñ (9b/6)

b. + nuñ (3a/2), (4b/1)

[= 29]

bul- : Arayarak veya aramadan bir şeyle, bir kimse ile karşılaşmak, bir şeyi elde etmek.

b. + a (42b/7)

b. + duğı (45a/4), (25b/5)

b. + mış (3b/12)

b. + mışlardır (3b/5)

[= 5]

bunca : Bu kadar, bu denli, epey, çok.

b. (18a/10)

bur(u)n : Ağızla üst dudak arasında bulunan, çıkıntılı, iki delikli koklama ve solunum organı.

b. + ı (10a/7), (10b/7), (25a/4), (25b/12), (25b/9), (26a/8), (26a/9), (26b/9), (27a/12), (27a/13), (27a/2), (27a/6), (27a/9)

b. + ından (15a/11), (15b/4), (21b/8)

b. + inuñ (25b/1), (26a/1), (26a/13), (26a/3), (26a/3), (26a/5), (26b/2), (26b/4), (26b/7), (27a/3), (27b/1), (43b/2)

b. + uñ (25a/3), (6b/1)

[= 30]

buğ : İnsan vücudunun kalça ile diz arasındaki bölümü.

b. (39a/4), (6b/11)

b. + ın (39a/13), (39a/5), (39b/10), (39b/6), (39b/8)

b. + inu (39b/2), (39b/3), (39a/10)

[= 10]

buyur- : Bir şeyin yapılmasını veya yapılmamasını kesin olarak söylemek, emretmek.

b.-ur (1b/12), (1b/3), (1b/7), (2a/10), (2a/3), (2a/7), (2b/8)

[= 7]

büklüm : Kıvrım, dönemeç, viraj.

b. (27a/4), (46a/8), (46a/9)

b. + den (46a/6)

b. + e (45b/7)

b. + i (45b/1), (45b/11), (46a/13)

b. + ine (45a/10), (45b/4)

b. + ini (45a/12), (46a/3)

b. + iyle (46a/5)

[= 13]

bükük : Bükülmüş, eğilmiş olan.

b. + de (34a/1)

bükül- : Bükme işine konu olmak, katlanmak.

b.-miş (30a/6) (24a/3)

[= 2]

büyük : Boyutları, benzerlerinden daha fazla olan (somut nesne), makro, küçük karşıtı.

b. (11a/10), (11a/7), (11b/1), (11b/8), (13a/9), (16a/3), (16a/6), (17a/13), (17b/1), (20b/3), (20b/4), (20b/5), (21a/8), (23a/12), (24a/10), (24a/4), (24b/11), (25a/10), (25a/5), (26b/5), (29a/2), (30b/3), (32b/10), (35b/4), (39a/13), (39a/9), (39b/12), (7b/9), (8b/1)

[= 29]

büyüklik : Büyük olma durumu.

b. + de (27b/3)

C

cāhil : < Ar. Bilgisiz, tecrübesiz, Allah'ı unutmuş olan, gafil.

c. (10b/3), (16b/10), (17a/13), (20a/9), (20b/1), (24a/9), (24b/13), (24b/3),
(26a/12), (27a/13), (30b/12), (31a/10), (32b/5), (37b/13), (39b/7), (42a/3), (42a/7),
(46b/6), (47a/12), (47b/11), (8a/11)

c. + dür (48b/11), (48b/4), (48b/9), (49a/10), (49b/3), (49b/4), (49b/9), (50a/9),
(50b/13), (51a/1), (51b/5)

[= 32]

cāmi^f : < Ar. İçinde namaz kılınan ibadet yeri.

c. + dür (7a/11)

cāmid : < Ar. Ruhsuz, cansız, donuk, katı.

c. (16a/5), (18b/4), (21a/10)

[= 3]

cānavar : < Far. Can alıcı, kahredici.

c. + larını (50a/4)

cānib : < Ar. Taraf, cihet, yan.

c. + e (11a/4), (25b/3), (26a/10), (26a/13), (26b/5), (28b/4), (30a/6), (30b/4),
(34a/2)

c. + inde (8a/6)

c. + inden (43b/10)

c. + ine (36a/12)

c. + üñ (25b/8)

[= 13]

cāyız : < Ar. Din, yasa, töre vb. bakımdan işlenmesinde, yapılmasında sakınca olmayan, yapıp işlenmesine izin verilen.

c. (25a/3)

cebbār : < Ar. Güçlü olan. Kudret sahibi Allah.

c. (41a/1)

c. + dur (49b/6), (50a/13), (51b/8)

[= 4]

cehl : < Ar. Cahillik, bilgisizlik.

c. + i (21b/2)

cem^c : < Ar. Toplama, yığma.

c. (12a/9), (17a/6), (19a/1), (22b/13), (2b/5), (33a/6), (43a/7), (45b/3)

[= 8]

cemī^c-i^f ālem : < Ar. Cümle alem.

c. + e (16b/3)

cemī^c : < Ar. Bütün, hepsi.

c. (45b/11), (16b/4)

[= 2]

cemīl : < Ar. Tüm güzellikleri kendinde toplayan. Çok güzel olan.

c. (7b/5)

cemī^c-i maḥlūqāt : < Ar. Yaratılanların hepsi, tamamı, cümlesi.

c. + dan (1b/8)

cenb : < Ar. Yan, taraf.

c. + inde (31b/11)

cenk : < Far. Kahramanca mücadele, çarpışma, savaş

c. (10b/8), (21a/2), (50b/7)

[=3]

cerī : < Ar. Cesur, gözü pek, cesaretli.

c. + dūr (50a/5), (48b/7), (50b/11), (50a/12), (50b/1), (49a/3)

[=3]

cevāb : < Ar. Sorulan şeye verilen karşılık.

c. (3b/13)

cevdet : < Ar. İyilik, güzellik, kusursuzluk, olgunluk.

c. (31a/3)

cevr : < Ar. Haksızlık, zulüm.

c. (20b/6)

c. + i (26b/4), (41a/1)

[=3]

cezāyir : < Ar. Adalar, cezireler.

c. (47b/1)

ciger : < Far. Akciğerlerle karaciğerin ortak adı.

c. + i (34a/12), (35b/2), (37b/10)

[=3]

cihet : < Ar. Yan, yön, taraf.

c. + inden (44b/9)

c. + leri (7a/5)

[=2]

cilā : < Ar. Bir şeyi parlatmak için kullanılan kimyasal bileşik.

c. + s1 (16a/10)

cins : < Ar. Tür, çeşit.

c. (16b/5)

c. + lerinden (47a/4)

[= 2]

cins-i insāniyye : < Ar. İnsan türü, cinsi.

c. (1b/10), (1b/9)

[= 2]

cis(i)m : < Ar. Doğada element, bileşik veya bunların karışımları hâlinde bulunan, kütlesi ve ağırlığı olan, duyuyla algılanabilen şey. Gövde, vücut.

c. + i (3a/12)

cömerd : < Ar. Eli açık, cömert.

c. (40b/1), (41a/4), (42b/3)

[= 3]

cümle : < Ar. Bütün, hep.

c. (7a/13)

c. + si (25b/10)

c. + sinden (1b/11)

c. + sinüñ (6a/5)

[= 4]

cümleten : < Ar. Bütün, tümüyle.

c. (36a/12)

cünün : < Ar. Delirme, çıldırma delilik.

c. + a (21a/7)

cür²et : < Ar. Cesaret, yüreklilik.

c. (30b/6), (31a/13)

[= 2]

cür'etlü : < Ar. + T. Cesaret sahibi, yürek sahibi.

c. (10a/2), (10b/6), (13b/10), (22b/1), (27a/7), (29b/4), (30b/2), (31b/2),
(32a/3), (41a/8), (4a/6), (3a/8), (27b/11), (28a/1)

[= 13]

cüsse : < Ar. İnsan gövdesi.

c. + de (15b/10), (16a/7)

[= 2]

Ç

çak : Tam, tamam.

ç. (18a/13), (45b/10), (45a/1), (17b/10)

[= 4]

çaķır : Açık mavi, hareli ela.

ç. (50b/1)

çağır- : Herhangi birinin bir yere gelmesini istemek, davet etmek.

ç.-duğı (41b/12)

çalışıcı : Çalışan kişi, çalışan.

ç. + dur (51b/6)

çatal : Yol, ağaç gibi kollara ayrılan şeylerin ayrılma yeri.

ç. (30a/6), (30b/11)

[= 2]

çatuk : Çatılmış olan.

ç. (12a/13), (14b/11), (14b/9)

[= 3]

çaylak : Henüz olgunlaşmamış kişi, toy, tecrübesiz.

ç. (50b/5)

çek- : Bir şeyi tutup kendine veya başka bir yöne doğru yürütmek.

ç.-dükçe (9a/8) (8b/8)

ç.-esin (45a/4)

[= 3]

çekil- : Çekme işi yapılmak.

ç.-miş (11b/11), (13a/8), (13b/13), (13b/6), (14a/4), (15a/11), (15b/1), (16a/9),
(18a/10), (23a/2), (27a/2), (46a/8)

[= 12]

çekirge : Düz kanatlılardan, uzun olan art bacaklarına dayanarak uzağa sıçrayabilen, birçok türü olan bir böcek.

ç. (51b/4)

çene : <Far. Canlılarda baş bölümünde yer alan, kemik veya kıkırdak ile desteklenen, altlı üstlü dişleri taşıyan ve ağzın kapanıp açılmasını sağlayan kasları üzerinde barındıran iki parçaya verilen ad.

ç. + sinüñ (30a/4)

çevre : Bir şeyin yakını, dolayı, etraf, periferi.

ç. (23b/5), (9b/4)

[= 2]

çık- : İçeriden dışarıya varmak, gitmek.

ç.-ar (4b/6)

ç.-ınca (7b/3)

ç.-masa (25a/6)

ç.-ması (35a/8)

ç.-mayup (25a/11)

ç.-miş (15b/13), (16b/9), (19b/13), (20a/8), (23a/12), (28b/8), (29b/1), (32b/3),
(33a/2), (35b/10)

ç.-sa (25a/12), (34b/2)

ç.-up (26b/10)

[= 18]

çıkār- : Birinin veya bir şeyin çıkmasını sağlamak, çıkmasına sebep olmak.

ç.-up (5b/5)

çıkık : Bir kemik veya organın yerinden çıkmış olması.

(11a/1), (29b/12), (37a/11), (37b/2), (38a/1), (38a/11), (38a/3), (39a/10),
(40b/5), (40b/8), (38b/12), (28a/10), (37a/4),

ç. + mış (13a/11), (8a/6)

ç. + ında (38b/12)

[= 16]

çıkış : Çıkma işi.

ç. + ı (35a/11)

çift : <Far. Birbirini tamamlayan iki tekten oluşan.

ç. (46a/13)

çirkīn : <Far Göze veya kulağa hoş gelmeyen, güzel karşıtı

ç. (11a/5)

çok : Sayı, nicelik, değer, güç, derece vb. bakımından büyük ve aşırı olan,
az karşıtı.

ç. (11a/12), (12a/10), (14a/11), (16a/4), (16a/4), (16b/2), (17a/2), (18a/5),
(18a/8), (24a/5), (24b/6), (28a/11), (28a/5), (30a/2), (34a/5), (37a/6), (37b/3),
(39a/11), (40a/9), (42b/12), (43a/6), (44a/11), (46b/1), (8b/5), (9b/11), (9b/3), (9b/5),
(9b/6), (9b/8), (12a/1), (42b/12)

ç. + dur (49a/12), (51a/8)

ç. + luğunu (46a/2)

[= 34]

çök- : Bulunduğu düzeyden aşağı inmek, çukurlaşmak.

ç.-miş (13a/10)

çöknek : Çukur yer.

ç. (33b/1)

çökük : Çökmüş, çukurlaşmış, içeri çekilmiş.

ç. (37a/13), (37a/4)

[= 2]

çukur : Çevresine göre aşağı çökmüş olan yer.

ç. (12a/13), (16a/11), (16a/4), (17b/13), (25a/10), (25b/4), (27a/13), (38a/6),
(33b/2), (33b/4)

ç. + ında (38a/7)

[= 11]

çürük(g) : Çürümüş olan.

ç. + i (29b/7)

D

dağı : Dahi, de, da, bile.

d. (13a/8), (13b/9), (16b/1), (16b/6), (19b/11), (20b/5), (22b/6), (24a/3),
(25a/8)ve, (25b/2), (37a/7), (3a/10), (3b/9), (43a/12), (44b/10), (45a/13), (45a/6),
(45a/9), (45b/5), (45b/9), (46a/7), (4a/1), (4b/12), (4b/12), (5a/4), (5a/7), (5b/1),
(5b/5), (5b/7), (5b/8), (8a/12)

[= 31]

dāyim : < Ar. Sürekli, sonsuz.

d. (5a/1), (17b/3), (18b/2), (19a/6), (20a/2), (20b/11), (20b/8), (23b/9), (25b/2),
(33a/13), (33b/6), (47b/6), (49a/1), (49a/4)

[= 14]

dāyire : < Ar. Yuvarlak şekil, baş, kafa manasında.

d. + si (22a/3), (29b/11), (36b/7)

d. + sinde (15b/11), (19a/9), (19b/12), (19b/7)

[= 7]

dar : Sıkıntılı.

d. (36a/7)

de- : Söylemek, söz söylemek.

d.-digümüz (9a/5)

d.-r (4b/9)

d.-yü (3a/12), (4b/2), (4b/5), (5b/5), (5b/9), (5b/9)

[= 8]

degil : Değil.

d. + dür (49a/8), (49a/1)

degirmi : Yuvarlak, toparlak.

d. (10a/10), (15a/1), (24b/8), (40b/4)

[= 4]

delālet : < Ar. Delil, yol gösterme, kılavuz.

d. (10a/1), (10a/10), (10a/12), (10a/13), (10a/8), (10b/10), (10b/12), (10b/3),
(10b/5), (10b/8), (11a/1), (11a/10), (11a/13), (11a/4), (11a/8), (11b/1), (11b/12),
(11b/2), (11b/5), (11b/9), (12a/10), (12a/12), (12a/2), (12a/5), (12a/6), (12a/9),
(12b/11), (12b/2), (12b/3), (12b/5), (12b/6), (12b/8), (12b/9), (13a/13), (13a/2),
(13a/4), (13b/1), (13b/10), (13b/12), (13b/2), (13b/4), (13b/7), (14a/1), (14a/12),

(14a/9), (14b/10), (14b/12), (14b/2), (14b/4), (14b/8), (15a/1), (15a/12), (15a/3), (15a/7), (15b/2), (15b/5), (15b/8), (16b/1), (16b/10), (16b/11), (16b/7), (17a/1), (17a/11), (17a/13), (17a/3), (17a/5), (17a/9), (17b/11), (17b/2), (17b/4), (17b/8), (18a/1), (18a/10), (18a/13), (18a/6), (18a/8), (18b/11), (18b/13), (18b/2), (18b/5), (18b/8), (19a/10), (19a/12), (19a/2), (19a/5), (19a/7), (19a/9), (19b/13), (19b/2), (19b/5), (19b/8), (20a/11), (20a/6), (20a/9), (20b/1), (20b/11), (20b/13), (20b/3), (20b/5), (20b/8), (21a/11), (21a/13), (21a/4), (21a/7), (21b/11), (21b/2), (21b/4), (21b/6), (21b/8), (22a/1), (22a/12), (22a/4), (22a/7), (22a/9), (22b/1), (22b/10), (22b/12), (22b/3), (22b/5), (23a/2), (23a/9), (23b/12), (23b/7), (24a/11), (24a/13), (24a/7), (24a/9), (24b/12), (24b/2), (24b/4), (24b/7), (24b/9), (25a/2), (25b/10), (25b/12), (25b/6), (25b/8), (26a/1), (26a/10), (26a/4), (26a/6), (26a/8), (26b/1), (26b/11), (26b/3), (26b/5), (26b/8), (27a/10), (27a/13), (27a/13), (27a/2), (27a/4), (27a/7), (27b/1), (27b/10), (27b/12), (27b/9), (28a/1), (28a/10), (28a/13), (28a/3), (28a/5), (28a/8), (28b/2), (28b/5), (28b/7), (28b/9), (29a/1), (29a/11), (29a/13), (29a/3), (29a/5), (29a/9), (29b/2), (29b/4), (29b/5), (29b/8), (30a/10), (30a/12), (30b/1), (30b/11), (30b/4), (30b/7), (30b/9), (31a/1), (31a/12), (31a/2), (31a/5), (31a/7), (31a/9), (31b/1), (31b/3), (31b/5), (32a/1), (32a/11), (32a/3), (32a/6), (32a/8), (32b/1), (32b/10), (32b/3), (32b/6), (32b/8), (33a/10), (33a/13), (33a/2), (33a/5), (33a/7), (33b/2), (33b/5), (33b/8), (34a/11), (34a/7), (34a/8), (34b/1), (34b/10), (34b/11), (34b/3), (34b/5), (34b/7), (34b/8), (35a/1), (35b/1), (35b/11), (35b/5), (35b/7), (36a/1), (36a/10), (36a/12), (36a/2), (36a/5), (36a/6), (36b/1), (36b/10), (36b/11), (36b/3), (36b/5), (36b/7), (37a/10), (37a/11), (37a/13), (37a/8), (37b/11), (37b/13), (37b/2), (37b/3), (37b/6), (37b/8), (37b/9), (38a/1), (38a/10), (38a/12), (38a/4), (38b/10), (38b/13), (38b/2), (38b/5), (38b/8), (39a/11), (39a/13), (39a/2), (39b/10), (39b/12), (39b/2), (39b/4), (39b/6), (39b/9), (40a/1), (40a/10), (40a/12),

(40a/13), (40a/3), (40a/5), (40b/11), (40b/13), (40b/2), (40b/6), (40b/8), (40b/9),
(41a/10), (41a/11), (41a/13), (41a/4), (41a/6), (41a/8), (41b/11), (41b/13), (41b/3),
(41b/4), (41b/6), (41b/7), (41b/9), (42a/13), (42a/2), (42a/3), (42a/4), (42a/6), (42a/8),
(42b/2), (42b/4), (43a/1), (43a/12), (43a/3), (43a/5), (43a/9), (43b/1), (43b/11),
(43b/12), (43b/13), (43b/2), (43b/4), (43b/5), (43b/7), (43b/8), (43b/9), (44a/1),
(44a/11), (44a/13), (44a/4), (44a/5), (44a/7), (44a/9), (44b/1), (44b/11), (44b/2),
(44b/4), (44b/5), (44b/7), (45a/11), (45a/8), (45b/1), (45b/11), (45b/5), (45b/7),
(46a/10), (46a/11), (46a/12), (46a/4), (46a/5), (46b/1), (46b/2), (7b/10), (7b/13),
(7b/4), (7b/7), (8a/10), (8a/13), (8a/3), (8a/6), (8a/8), (8b/11), (8b/13), (8b/2), (8b/8),
(9a/10), (9a/12), (9a/3), (9a/6), (9a/8), (9b/10), (9b/11), (9b/2), (9b/4), (9b/6), (9b/8),

d. + in (16b/4)

[= 369]

delāyil-i vāziḥa : < Ar. Açık deliller.

d. (2b/5)

deli : Aklını yitirmiş olan, akli dengesi bozulmuş olan, mecnun.

d. (12b/2), (22b/3), (9a/6)

[= 3]

delīl : < Ar. Yol gösteren kılavuz.

d. (2b/11), (2b/6), (3a/13), (3a/5), (3b/2), (3b/9), (4a/3), (4a/8), (4b/3)

[= 9]

delik : Dar, küçük açıklık.

d. + inüñ (24b/1)

d. + leri (25a/10), (26b/4), (27a/12)

[= 4]

demevī: < Ar. Öfkeli, sinirli bir karakter türü.

d. (3a/11)

denī : < Ar. Soysuz, alçak.

d. + dūr (51b/7), (49a/5)

deniyyü'n-nefs : < Ar. Soysuz, alçak nefis.

d. (12b/12), (14b/3)

[= 2]

denk : Eşit, denk.

d. (21a/5)

deñiz : Yer kabuğunun çukur bölümlerini kaplayan, birbiriyle bağlantılı, tuzlu su kütlesi.

d. (50a/6)

depe : Bir şeyin en üstteki bölümü.

d. + sinden (8a/2)

d. + sine (7b/3)

[= 2]

depele- : Ayakları altında ezmek.

d.-yici (10b/8)

derç : < Ar. İçine alma, biriktirme.

d. (3b/5)

deri : İnsan ve hayvan vücudunu kaplayan tüy, kıl veya pulla kaplı tabaka, cilt, ten.

d. + si (34a/2), (34a/4), (34b/4)

d. + ye (24b/9)

[= 4]

det- : ?

d.-mek (36b/7)

deve : Geviş getiren memelilerden, boynu uzun, sırtında bir veya iki hörgücü olan, yük taşımakta kullanılan hayvan.

d. (3b/10), (49b/4), (50b/13)

[=3]

dışarı : Dış çevre, dış yer, hariç, içeri karşıtı.

d. + sı (35a/4)

di- : Söylemek, söz söylemek.

d.-diklerinde (3a/12)

d.-mişlerdür (7a/13)

d.-rler (4b/4)

[=3]

dik : Yatay bir düzleme göre yer çekimi doğrultusunda bulunan, eğik olmayan.

d. (24a/6)

d. + ine (8b/10)

[=2]

dikkat : <Ar. Duygularla düşünceyi bir şey üzerinde toplama, uyanıklık.

d. (3b/4), (4b/8)

[=2]

dil : Ağız boşluğunda, tatmaya, yutkunmaya, sesleri boğumlamaya yarayan etli, uzun, hareketli organ, tat alma organı.

d. + ine (2a/13)

d. + i (27b/7)

[=2]

dilkü : Tilki.

d. (49a/2)

dilāzār : < Far. Gönül kıran, inciten.

d. (12a/11)

dīnār : Bahreyn, Cezayir, Irak, Karadağ, Kuveyt, Libya, Sırbistan, Tunus ve Ürdün kullanılan para birimi.

d. (45a/11), (45b/13)

d. + a (45a/9), (45b/6), (45b/9)

d. + dan (45b/3)

[= 6]

dindār : < Far. Dinin emirlerini yerine getiren.

d. (13a/5)

direk : Ağaçtan veya demirden yapılan uzun ve kalın destek.

d. + i (25b/3), (25b/4), (25b/8)

[= 3]

dirlik : Yaşayış, hayat, sağlık, varlık, geçim.

d. + i (42b/7), (43a/9)

[= 2]

dirsek(g) : Kol ile ön kol arasındaki eklemin arka yanı.

d. + i (34a/1), (34b/2), (34b/6)

d. + inüñ (34b/4), (45a/3)

d. + üñ (6b/6)

d. + den (34a/2)

[= 7]

diş : Çene kemiklerinin üstüne dizili, ısırıp koparmaya ve çiğnemeye yarayan sert, beyaz organlardan her biri.

d. + i (29b/3), (29b/3)

d. + ler (28b/11)

d. + leri (28b/12), (29a/10), (29a/12), (29a/2), (29a/4), (29a/7), (29b/1), (29b/5), (29b/7)

d. + lerinüñ (27b/6), (29a/7)

d. + lerüñ (6b/2)

[= 14]

diz : Kaval, baldır ve uyluk kemiğinin birleştiği yer.

d. (40a/6), (6b/12)

d. + i (40a/8)

d. + inüñ (44b/3), (34b/13)

[= 5]

dizi : Yan yana, art arda veya zaman sırasına göre sıralanmış birbiriyle ilişkili nesne veya olayların oluşturduğu bütün sıra.

d. + si (29a/7)

[= 2]

dizil- : Dizi durumuna getirilmek, dizme işi yapılmak.

d.-miş (19b/5), (28b/12), (29a/5), (38a/7)

[= 4]

dolaş- : Gezmek, gezinmek.

d.-a (8b/8)

d.-sa (8b/12)

[= 2]

dost : <Far. Sevilen, güvenilen, yakın arkadaş, gönüldaş, iyi anlaşılan kimse, düşman karşıtı.

d. (44a/6), (47a/8)

d. + ina (44a/6)

[= 3]

dök- : Sıvı veya tane durumunda olan şeyleri buldukları kaptan başka bir yere boşaltmak.

d.-me (7b/1)

d.-megi (35b/6), (15b/6), (20a/7), (21b/9)

[= 5]

döküci : Dökme işini yapan kişi.

d. (28b/3), (47a/10)

dökül- : Dökme işi yapılmak veya dökme işine konu olmak.

d.-miş (20b/13)

dön- : Kendi ekseninde veya başka bir şeyin dolayında hareket etmek.

d.-se (17a/9), (23b/7)

[= 2]

dönüci : Dönen kimse.

d. + dür (50a/8)

döşen- : Döşeme işi yapılmak.

d.-miş (37a/2)

dur- : Hareketsiz durumda olmak.

d.-miş (15a/12)

d.-sun (45a/3)

d.-sa (38a/4)

[= 3]

durrāc : < Ar. Turaç kuşu, sülüngillerden uzunluğu 34 cm olan soyu azalmış bir çeşit kuş.

d. (51a/4)

duruş : Durma işi.

d. + ında (24a/2)

dut- : Elde bulundurmak, ele almak.

d.-a (46a/2)

d.-sa (41b/13)

[= 2]

dümdüz : Çok düz.

d. (25a/9)

dünyāvī : < Ar. Dünyaya ait.

d. (3b/1)

dürül- : Dürme işine konu olmak veya dürme işi yapılmak.

d.-en (42a/13)

düş- : Durduğu, bulunduğu, tutunduğu yerden ayrılarak veya dayanağını, dengesini yitirerek yukarıdan aşağıya inmek.

d.-miş (14a/6), (28a/13)

[= 2]

düşmān : < Far. Düşman, yağı.

d. (18a/3),

d. + dan (17a/7)

düşük : Aşağı doğru düşmüş, aşağı sarkmış.

d. (24a/10), (33a/7)

[= 2]

düz : Yatay durumda olan, eğik ve dik olmayan.

d. (11b/11), (13b/2), (14a/4), (27a/10), (31b/12), (31b/9), (33a/1), (33b/8),
(35a/11), (35a/3), (35a/8), (36b/6), (39b/13), (40b/3), (44b/12), (46a/2), (7b/3)

[= 17]

dört : Dört sayısının adı.

D. + üncü (3a/5), (3b/6)

E

Ebi ʿAbdullah bin Muhammed bin Ebi Ṭalib el Afşari ed-Dımeşki : < Ar.

e. (2b/3), (2b/3)

[= 2]

ebleh : < Ar. Akılsız, budala.

e. (10b/3), (11b/2), (12b/4), (13b/12), (16b/10), (17b/1), (19a/11), (22a/7),
(28a/11), (32b/10), (40a/12), (8b/2), (9b/9)

[= 13]

ebsem : Susmak.

e. (50b/2)

ecsām-ı insāniyye : < Ar. İnsanın vücudu, cismi.

e. + ye (1b/2)

ed- : Bir işi yapmak.

e.-e (15a/9), (41a/12), (45b/9)

[= 3]

edā : < Ar. Borç veya borç gibi olan herhangi bir şeyi ödeme.

e. (3a/10), (3b/2)

[= 2]

edeb : < Ar. Toplum töresine uygun davranma.

e. (2b/1)

ednā : < Ar. Pek aşağı, en bayağı, çok alçak.

e. (4a/9)

efāl : < Ar. Fiiller, işler.

e. + i (48b/9)

e. + inüñ (4a/2)

e. + inden (17a/7)

[= 3]

Eflāṭun : Plâton. (M.Ö. 429 - 347) Aristo'nun üstadı, Sokrat'ın talebesi, eski Yunan filozofu.

e. (6a/1)

efrüz : < Far. Aydınlatıcı, parıltı.

e. + ina (22b/8)

efzal-i kâināt : < Ar. Kainatın en faziletli olanı.

e. (2a/1)

eger : < Far. Eğer.

e. (10a/1), (10a/11), (10a/12), (10a/4), (10a/9), (10b/10), (10b/11), (10b/2), (10b/4), (10b/6), (11a/1), (11a/12), (11a/3), (11a/6), (11a/9), (11b/1), (11b/10), (11b/13), (11b/2), (11b/3), (11b/6), (12a/11), (12a/13), (12a/4), (12a/6), (12a/7), (12a/9), (12b/1), (12b/11), (12b/3), (12b/4), (12b/6), (12b/7), (12b/9), (13a/3), (13a/6), (13b/1), (13b/11), (13b/12), (13b/3), (13b/4), (13b/8), (14a/10), (14a/13), (14a/4), (14b/10), (14b/13), (14b/3), (14b/6), (14b/9), (15a/10), (15a/13), (15a/2), (15a/5), (15b/10), (15b/3), (15b/7), (16a/13), (16b/10), (16b/13), (16b/7), (16b/8), (17a/10), (17a/12), (17a/2), (17a/4), (17a/8), (17b/1), (17b/12), (17b/3), (17b/6), (17b/9),

(18a/10), (18a/12), (18a/4), (18a/7), (18b/1), (18b/12), (18b/4), (18b/6), (18b/9),
(19a/1), (19a/11), (19a/13), (19a/3), (19a/6), (19a/8), (19b/10), (19b/3), (19b/6),
(20a/10), (20a/12), (20a/4), (20a/7), (20b/10), (20b/12), (20b/2), (20b/4), (20b/7),
(21a/1), (21a/12), (21a/5), (21a/8), (21b/1), (21b/10), (21b/12), (21b/3), (21b/5),
(21b/7), (22a/11), (22a/13), (22a/2), (22a/6), (22a/8), (22b/11), (22b/13), (22b/2),
(22b/4), (22b/7), (23a/11), (23a/5), (23b/10), (24a/1), (24a/10), (24a/12), (24a/8),
(24b/1), (24b/11), (24b/3), (24b/6), (24b/8), (25a/1), (25a/4), (25b/11), (25b/13),
(25b/7), (25b/9), (26a/12), (26a/3), (26a/5), (26a/7), (26a/9), (26b/2), (26b/4), (26b/7),
(26b/9), (27a/1), (27a/11), (27a/13), (27a/3), (27a/6), (27a/9), (27b/1), (27b/10),
(27b/11), (27b/12), (27b/3), (28a/10), (28a/12), (28a/2), (28a/4), (28a/6), (28b/1),
(28b/12), (28b/4), (28b/6), (28b/8), (29a/10), (29a/12), (29a/2), (29a/4), (29a/6),
(29b/1), (29b/10), (29b/3), (29b/4), (29b/6), (30a/11), (30b/1), (30b/10), (30b/13),
(30b/3), (30b/6), (30b/8), (31a/1), (31a/11), (31a/13), (31a/4), (31a/6), (31a/9),
(31b/2), (31b/4), (31b/7), (32a/13), (32a/2), (32a/4), (32a/7), (32a/9), (32b/12),
(32b/2), (32b/5), (32b/7), (32b/9), (33a/12), (33a/3), (33a/7), (33a/9), (33b/1),
(33b/11), (33b/3), (33b/6), (34a/10), (34a/13), (34a/8), (34b/1), (34b/10), (34b/12),
(34b/4), (34b/6), (34b/8), (34b/9), (35a/3), (35b/13), (35b/4), (35b/6), (35b/9),
(36a/11), (36a/13), (36a/2), (36a/4), (36a/6), (36a/8), (36b/11), (36b/2), (36b/4),
(36b/6), (36b/9), (37a/1), (37a/11), (37a/12), (37a/9), (37b/1), (37b/10), (37b/12),
(37b/13), (37b/3), (37b/4), (37b/7), (37b/8), (38a/11), (38a/2), (38a/6), (38b/1),
(38b/10), (38b/12), (38b/3), (38b/7), (38b/9), (39a/1), (39a/13), (39a/5), (39b/1),
(39b/10), (39b/11), (39b/13), (39b/3), (39b/6), (39b/8), (40a/11), (40a/13), (40a/2),
(40a/4), (40a/7), (40b/1), (40b/10), (40b/13), (40b/3), (40b/7), (40b/9), (41a/11),
(41a/13), (41a/2), (41a/4), (41a/7), (41a/9), (41b/10), (41b/12), (41b/2), (41b/4),
(41b/5), (41b/7), (41b/8), (42a/1), (42a/2), (42a/4), (42a/5), (42a/7), (42b/1), (42b/10),

(42b/13), (42b/3), (42b/5), (42b/8), (43a/11), (43a/13), (43a/2), (43a/5), (43a/8),
(43b/10), (43b/11), (43b/12), (43b/2), (43b/3), (43b/4), (43b/6), (43b/7), (43b/9),
(44a/1), (44a/10), (44a/12), (44a/13), (44a/2), (44a/5), (44a/6), (44a/8), (44a/9),
(44b/2), (44b/3), (44b/5), (44b/6), (45a/12), (45a/5), (45a/9), (45b/2), (45b/3), (45b/7),
(45b/9), (46a/10), (46a/12), (46a/13), (46a/3), (46a/4), (46a/6), (46a/9), (46b/1),
(7a/13), (7b/13), (7b/6), (7b/9), (8a/12), (8a/2), (8a/5), (8a/9), (8b/1), (8b/10), (8b/11),
(8b/5), (9a/1), (9a/11), (9a/2), (9a/4), (9a/7), (9a/9), (9b/1), (9b/10), (9b/12), (9b/3),
(9b/5), (9b/7)

[= 369]

egerçi : < Far Eğer.

e. (16b/4)

egil- : Bir yana doğru eğik duruma gelmek.

e.-se (14b/7)

e.-miş (14b/2), (15b/2)

[= 2]

eglen- : Neşeli, hoşça vakit geçirmek.

e.-se (18b/10)

eglenici : Eğlenen, hoşça vakit geçiren kişi.

e. + dür (51a/5)

egri : Doğru veya düz olmayan, bir noktasında yön değiştiren, çarpık,
münhani, doğru karşıtı.

e. (11a/3), (25b/3), (26a/13), (26a/9), (28b/4), (32b/7), (36a/12), (38b/10),
(40b/1), (41a/3), (7b/13), (8a/12)

[= 12]

eh(i)l : < Ar. Yetkili, işi bilen, mahir.

e. (20b/6), (20b/6), (33a/3), (33a/8), (35a/1), (3a/13), (43a/6), (44a/4), (44b/10), (44b/10), (45b/1), (45b/12), (46b/10), (46b/12), (46b/3), (46b/6), (46b/9), (47a/10), (47a/10), (47a/11), (47a/3), (47a/6), (47a/9), (47b/1), (47b/10), (47b/11), (47b/13), (47b/3), (47b/5), (47b/6), (47b/9), (48a/1), (5b/3)

[=33]

ehl-i Berber : < Far. Afrika'nın kuzeyinde yaşayan Berberiler kavminden olan.

b. (47b/13)

ehl-i Hind : < Ar. Hindistanlılar.

e. (47a/12)

ehl-i kerem : < Ar. Cömertlik ve vicdan sahipleri.

k. (33a/3), (33a/8), (35a/1)

[=3]

ehl-i Mısır : < Ar. Mısır halkı.

e. (48a/1)

ehl-i nevbe : < Ar.?

e. (47b/10)

ehli-rüm : < Ar. Eskiden Anadolu'da yaşayānların bir ismi.

e. (47a/1)

ehli's-şīn : < Ar. Çinliler.

e. (47b/5)

ehli's-şam : < Ar. Şamlılar.

e. (48a/4)

ehl-i şekāvet : < Ar. Eşkiyalar, haydutlar.

e. (44b/10)

ehli't-tekellūf : < Ar. Zorluklara katlanan kişiler.

e. (47a/2)

ehl-i yemen : < Ar. Yemen halkı.

e. (47b/7)

ehl-i Yunan : < Ar. Yunan ehli, milleti.

e. (48a/7)

ehl-i saz : < Ar. Saz ehli.

e. (47a/10)

ehl-i zibā : < Ar. Güzel, süslü, yakışıklı olanlar.

z. (46b/9)

ek : Bir şeyin eksikliğini tamamlamak için ona katılan parça.

e. (35a/7)

ekālim-ı seb'a : < Ar. Yedi iklim.

e. (46b/3),

s. + nıñ (7a/7)

[= 2]

ekl : < Ar. Yeme işi.

e. (51b/6)

ekser : < Ar. Pek fazla, daha çok.

e. (2b/13)

eksük : Bir bölümü olmayan, noksan, natamam.

e. (21a/11)

eksiksüz : Eksikliği olmayan, tam, tamam.

e. (45a/1)

el : Kolun bilekten parmak uçlarına kadar olan, tutmaya ve iş yapmaya yarayan bölümü.

e. (14b/4), (2b/10), (2b/3), (35a/2), (45a/4), (6b/7)

e. + i (35a/3), (35b/13), (35b/4), (35b/9), (36a/2), (36a/4), (36a/8), (35b/7)

e. + in (42a/4),

e. + ine (42a/4), (44a/11)

e. + ini (41a/13), (46a/2)

e. + inüñ (35b/10), (44a/5), (44b/12)

e. + üñ (46a/8), (46a/9), (45a/1), (46a/10)

e. + leri (34b/11)

[= 27]

ela : Gözde sarıya çalan kestane rengi.

e. (19b/3)

elbette : Her hâlde, şüphesiz, kuşkusuz, elbet.

e. (4a/11), (4a/4)

[= 2]

elli : Kırk dokuzdan sonra gelen sayının adı.

e. (2b/4), (46a/7)

[= 2]

emānet : < Ar. Emniyet edilen kimseye bırakılan şey, eşya veya kimse.

e. (18a/3), (27a/1)

[= 2]

emīn : < Ar. Emniyet sahibi, korkusuz, kendisine güvenilen.

e. (18a/9), (28a/9), (29a/1), (3a/13), (46b/10)

[= 5]

emşāl : < Ar. Örnekler, masallar, hikayeler.

e. + i (3a/2)

emüci : Emme özelliği olan.

e. (29a/6)

enbiyā : < Ar. Müstakil şeriat sahibi olmayan peygamberler, yalvaçlar.

e. + nuñ (2a/4)

endām : < Ar. Beden, vücut, boy pos.

e. + da (16a/9)

en : Genişlik.

e. + ince (12a/2)

eñek(g) : Çene.

e. (6b/3)

e. + inden (10b/4)

e. + i (30a/11), (29b/11), (29b/12), (30b/1)

e. + nüñ (30b/8)

e. + inde (31a/11), (31b/1)

[= 9]

ense : Boynun arkası.

e. + si (31b/11)

[= 2]

ensüz : Eni küçük olan, dar.

e. (12a/5)

envā^c : < Ar. Çeşitler, türler.

e. (5a/2), (5a/4)

e. + m (5b/10)

[= 3]

eñse : Boynun arkası.

e. (33b/13)

e. + si (8a/12)

e. + sine (7b/2)

[=3]

eriş- : Varılması zamana, emeğe bağlı olan veya uzakta bulunan bir amaca varmak, ulaşmak.

e.-ecek (45a/10)

erkek(g) : Yetişkin adam, bay, er kişi.

e. + e (20b/11), (26a/5), (47a/5), (41a/7)

[=3]

ervāh-ı benī ādem : < Ar. İnsanoğlunun ruhları.

e. + e (41b/5)

eşed : < Ar. Çok şiddetli.

e. (3a/4)

eşek : Atgillerden, uzun kulaklı binek ve hizmet hayvanı, merkep, karkaça, uzun kulaklı.

e. (50a/2)

eş : Karı kocadan her biri, hayāt arkadaşı, refik, refika.

e. + ine (51a/9)

et : İnsanlarda, hayvanlarda deri ile kemik arasındaki kas ve yağdan oluşan tabaka.

e. (33b/4), (33b/8), (37a/1)

e. + i (24a/6), (25a/7), (27b/6), (33b/12), (34a/3), (38a/9)

e. + inden (25a/6)

e. + inüñ (35a/11)

e. + iyle (34a/1), (35a/8), (39a/9)

e. + leri (39b/2), (39b/3)

[= 16]

eṭrāf : < Ar. Yanlar, uçlar, kıyılar.

e. + ina (18b/2), (21a/10)

[= 2]

et- : Bir işi yapmak.

e.-di (5b/5)

e.-düginden (5b/10)

e.-mek (20a/3), (4b/8), (15b/6)

e.-megi (33a/6)

e.-mesine (12a/9)

e.-mesiyle (23b/10)

e.-meye (4b/8), (5b/5)

e.-dükçe (11b/7)

[= 11]

etlü : İçinde et bulunan.

e. (12a/6), (12b/3), (16a/11), (16a/2), (25b/10), (26a/1), (27b/13), (32b/13),
(33a/1), (33a/7), (34b/6), (35a/4), (37a/3), (38b/3), (39a/13), (39a/2), (40a/12), (40a/2)

[= 18]

etlülük : Etlü olma durumu.

e. + de (40a/7)

ev : Yalnız bir ailenin oturabileceği biçimde yapılmış yapı.

e. + de (48b/13)

evlād : < Ar. Çocuklar, oğul kız çocuğu.

e. (2a/8)

e. +1 (46b/1), (46b/2)

e. + uñ (46a/1)

[=4]

evşāf : < Ar. Vasıflar, özellikler.

e. +1 (8b/9)

e. + uñ (7b/8)

evvel : < Ar. Önce, ilk, birinci.

e. (2b/6), (3b/5), (42a/11)

e. + in (1b/6)

[=4]

evvelki : < Far. Önce olan, önceki.

e. (46a/3)

eyegü : Eye kemigi, kaburga.

e. + leri (38b/5)

eyilük : İyi olma durumu, salah.

e. (5a/1)

eyle : Öyle.

e. (23b/7), (43a/7)

[=2]

eyle- : Bir kişiden veya bir şeyden yoksun bırakmak.

e.-mege (2b/12), (45b/3)

e.-meye (18a/3)

e.-mez (16b/5)

e.-r (5a/1)

e.-se (16b/11), (19a/5), (21a/3), (21a/3), (21b/8)

e.-yeler (23b/10)

e.-ye (12a/3), (19b/6), (23a/4), (27a/1), (30b/6), (42b/13), (44b/3), (5b/5)

e.-yüp (1b/2), (1b/6)

[= 21]

eyreti : Issız, sessiz ve göze çarpmayān, تنها, kutu.

e. (21b/13)

eyü : İstenilen, beğenilen nitelikleri taşıyan, beğenilecek biçimde olan, kötü karşıtı.

e. (16a/13), (18b/12), (22b/5), (24a/8), (27a/10), (32a/2), (32b/7), (4b/10), (4b/10), (4b/11), (4b/9), (5a/10), (5a/6), (5a/9), (8b/1)

e. + dür (3b/12)

e. + sine (4a/2)

[= 17]

ezā : < Ar. Sıkıntı, eziyet, zulüm, cevr, sitem, renc, incinmek. İnsanın kerih görüp mahzun olduğu şey.

e. (26a/12)

F

fācir : < Ar. Fücür sahibi, fena huylu, günahkâr.

f. (13b/2), (21a/13)

[= 2]

faḥr : < Ar. Övünme, böbürlenme, büyüklenme.

f. (48a/12), (49b/9), (51a/4)

[= 3]

faḥş : < Ar. Aşırı çirkin şeyler.

f. (32b/4)

fāʿidelü : < Ar. + T. Faydalı, yararlı.

f. + dūr (49b/10)

fāʿide : < Ar. Fayda, yarar.

f. (46b/12), (44b/3), (9a/2)

[= 3]

faķīr : < Ar. Geçimini güçlükle sağlayān, yoksul, fukara, zengin karşıtı.

f. (45a/11), (7a/5), (43a/3)

[= 3]

faķīrlük : < Ar. + T. Yoksulluk, muhtaç olma durumu.

f. (5a/2)

faķr : < Ar. Geçimini güçlükle sağlayān, yoksul, fukara, zengin karşıtı.

f. (44b/9), (23a/4)

f. + ile (44b/10)

[= 3]

fālih : < Ar. İsteğine kavuşan, kurtulan.

f. (33a/11)

fārisi : < Far. Farsça, Fars dili ile ilgili.

f. (6a/7)

fāsīd : < Ar. Fesatlık çıkarıcı, bozguncu.

f. (23b/8), (34b/3), (36a/1), (36a/3), (36b/10), (8a/4), (8b/3)

[= 7]

faķīn : < Ar. Zeki, kavrayışlı.

f. (47a/9)

fāzıl : < Ar. Fazilet sahibi, erdemli.

f. (10a/9)

feh(i)m : < Ar. Anlama, kavrama.

f. (26a/2)

f. + i (11a/8), (13b/4), (14a/10), (15a/10), (18b/3), (22a/12), (23a/9), (24a/9),
(24b/4), (26a/7), (27a/8), (28a/8), (31a/1), (31a/4), (31a/8), (31b/1), (32b/6), (33a/3),
(33b/6), (33b/9), (34b/1), (34b/10), (34b/9), (35b/1), (35b/8), (36a/5), (36b/1),
(36b/8), (37a/12), (37b/11), (37b/4), (37b/6), (37b/8), (38b/13), (39b/7), (40a/11),
(40a/5), (40b/6), (40b/8), (7b/11), (7b/4), (8b/11), (9a/4)

f. + leri (46b/11), (47a/8), (47b/10)

[= 47]

fehimplü : < Ar. + T. Anlayışlı olan.

f. (12a/13), (28b/10)

[= 2]

ferāh : < Ar. Sevinç, rahar, huzur.

f. (35b/3), (48a/7), (25b/11)

ferdāniyyet : < Ar. Yalnızlık, birlik, teklik.

f. + ine (1b/5)

feşād : < Ar. Bozuk ve fenalık. Karışıklık. Haddi tecavüz edip zulmetmek.

f. (15b/6), (20a/2)

f. + a (10b/13)

f. + ı (11a/5), (12a/3), (26a/12), (30b/5), (40b/2), (49a/12), (49b/1), (51a/8)

f. + la (5a/4)

[= 12]

fesh : < Ar. İptal etme, bozma, kaldırma.

f. (5a/7)

feyyāz-ı kāināt : < Ar. Kainatta çok bereket ve bolluk veren.

f. + uñ (1b/5)

fırça : < Ar. Bölük, insan topluluğu.

f. (1b/10), (1b/10)

[= 2]

fiṭnat : < Ar. Kavrayış ,zekilik.

f. + ları (48a/2)

fiṭnatlu : < Ar. + T. Kavrayışı iyi olan ,akıllı.

f. + dur (50b/9)

fiʿl : < Ar. İş, davranış.

f. + i (21a/11), (21b/12), (22a/10), (23a/10), (48a/11), (48b/1), (49a/2),
(49b/9), (50a/2)

f. + inde(44a/8)

[= 10]

fik(i)r : < Ar. Fikir, düşünce, idrak.

f. (41a/9), (26a/11)

f. + i (15a/2), (18b/5), (20a/2), (23b/8), (26b/1), (32b/4), (36a/1), (36a/3),
(36b/10), (3a/9), (7b/4), (8b/3)

[= 14]

fikirlü : < Ar. + T. Fikreden, düşünceli, idraki olan.

f. (21a/7)

filan : < Ar. Falan.

f. (3b/12), (4b/5)

[= 2]

firāset : < Ar. Anlayış, sezmiş, sezgi.

f. (4b/7)

firūze : <Far. Nişabur'da çıkan açık mavi renkli ve kıymetli bir taş,. Turkuaz rengi.

f. (19b/4)

fiten : <Ar. Fitneler, ayārtmalar, azdırmalar.

f. (15a/5)

fitne : <Ar. Fitne, ayārtma, azdırma.

f. (11a/5), (11b/12), (30b/12)

f. +yi (40b/2)

[=4]

fitnelik : <Ar. +T. Fitneli, ayartmalı, azdırmalı.

f. + den (44a/12)

fuḥ(u)ṣ : İçinde bulunulan toplumun kurallarına uymayan bir biçimde bir veya birkaç kişiyle para karşılığında cinsel ilişkide bulunma.

f. +1 (17b/3)

G

ğaddār : <Ar. Kahredici, öldürücü. Ahdine vefâ etmeyip hıyânet eden. Hâin, zâlim, çok zulmeden.

g. (23b/12), (47b/4)

[=2]

ğāfil : <Ar. Gafletde bulunan, ihmal eden.

g. (10a/1), (12a/7), (14a/10), (19a/3), (22a/10), (24b/7), (28a/9), (41b/1), (46b/9), (47a/12), (47a/3), (47b/1), (47b/9), (48a/5), (49a/1), (4a/8)

g. +dür (48b/3), (49b/11), (49b/12)

[= 19]

ġaflet : < Ar. Gafillik, boş bulunma.

g. (47b/8), (7b/12)

g. + i (48b/6), (48b/7)

g. + le (22b/6)

g. + leri (48a/2)

[= 6]

ġāh : < Ar. Bazen, ara sıra.

g. (17a/9), (17a/9), (21a/10), (21a/10), (21a/9), (21a/9), (22b/6), (22b/6), (7b/11), (7b/11)

[= 10]

ġālib : < Ar. Galebe eden, galebe çalan, üstün gelen, yenen.

g. (18b/1), (18b/3), (18b/6), (18b/8), (27a/11), (38b/6), (46b/11), (48a/2), (48a/7), (7b/11), (7b/5), (8a/1), (8a/3), (9a/3), (15a/4)

g. + dür (48b/6), (48b/7), (49a/12)

[= 18]

ġalīz : < Ar. Çirkin, kaba.

g. (25a/3), (26a/10), (26a/4), (26b/7), (27a/7), (32b/8), (40a/12), (41b/5), (46b/8), (46b/9), (49b/7), (47a/2), (10b/13), (47b/13), (38a/13), (22a/8), (11a/11), (47b/10)

g. + dür (50b/6)

[= 18]

ġalīzū't-ṭab^c : < Ar. Çirkin, kaba ruhlu.

g. (28a/3), (26b/3), (27a/5), (26a/11)

[= 4]

ġam : < Ar. Keder, tasa, kaygı, dert.

g. + la (19b/11)

g. + (m)ı (18b/5)

g. + ları (47b/6)

[= 3]

ġanī : < Ar. Zengin, varlıklı, bol, doygun.

g. (5a/1), (43a/4)

[= 2]

ġarīb : < Ar. Kimsesiz, zavallı.

g. + i (48b/13)

ġāyet : < Ar. Nihayet, uç, son.

g. (7b/7), (13a/9), (13a/9), (15b/12), (15b/12), (16a/2), (16a/3), (16a/3), (16a/3), (17b/13), (18b/2), (20a/3), (20b/2), (20b/4), (22a/6), (22b/4), (23b/9), (24a/2), (24b/4), (25a/1), (25a/11), (25a/11), (25a/5), (25a/7), (25a/7), (25a/8)ve, (25b/2), (25b/3), (27a/10), (29a/10), (29a/12), (29b/13), (29b/13), (29b/7), (30a/2), (30a/2), (30a/2), (30a/3), (30a/4), (30a/4), (31b/3), (31b/8), (31b/8), (31b/9), (34a/8), (34b/11), (35a/4), (35a/5), (36b/11), (37a/5), (37a/5), (39a/8), (39a/8), (39b/5), (40a/9), (40a/9), (41b/10), (47a/11), (4b/8), (5a/10), (5a/8), (8b/1), (8b/6), (9a/2)

[= 64]

ġayr : < Ar. Ayır, başka, özge.

g. + i (10a/2)

ġayretlü : < Ar. + T. İstekli, azimli.

g. + dūr (49b/5), (50a/7), (51a/4)

[= 3]

ġayretsüz : < Ar. + T. İsteksiz, azimsiz.

g. (46b/12), (48a/2)

[= 2]

ğayrı : < Ar. Ayrı, başka, özge.

g. (27a/9), (47a/4), (16b/6)

[= 3]

ğayr-i kıyâfet : < Ar. Kıyâfet dışı, başka kıyâfet,

g. + i (16a/13)

ğazâb : < Ar. Gazap, hiddet.

g. (30a/13)

g. + ı (3a/9)

g. (26b/6), (28a/1), (25b/11)

g. + la (21a/3)

[= 6]

ğazâblu : < Ar. + T. Gazaplı, hiddetli.

g. + dur (48b/5)

ğazûb : < Ar. Gazap eden, hiddet eden.

g. (11b/6), (17a/11), (3a/2), (12a/3)

g. + dur (48b/2)

[= 5]

ğınâ : < Ar. Zenginlik.

g. (44b/8), (45b/11), (7a/5)

[= 3]

ğıybet : < Ar. Arkadan çekiştirmek. Hazır olmayan birisinin aleyhine konuşmak. Birisinin gıyabında hoşuna gitmeyen bir şeyi söylemek.

g. + e (8a/8)

ğurbet : < Ar. Yabancılık, gariplik.

g. + de (51b/5) (48b/13)

[= 2]

ğuşşa : < Ar. Üzüntü, keder, tasa.

g. + sı (9a/1)

geç : Kararlaştırılan, beklenen veya alışılan zamandan sonra, erken karşıtı.

g. (21a/9), (25a/11), (8b/7)

[= 4]

geç- : Bir yerden başka bir yere gitmek.

g.-e (30a/13)

g.-ecek (45b/11), (46a/4), (46a/10), (45b/5)

g.-erse (45b/1)

g.-üp (44b/10), (45a/12), (45b/12)

g.-mekden (44b/9)

[= 8]

gel- : Ulaşmak, varmak.

g.-e (9a/2)

g.-en (14b/7), (45a/4)

g.-ince (13b/6), (13b/6), (45a/1)

g.-mişdür (46a/9)

g.-se (15a/3)

g.-ür (3a/13), (3a/5), (3a/8), (4b/11)

g.-ürse (43a/7)

[= 13]

gelincik : Yazın kırlarda, özellikle ekin tarlalarında yetişen, kırmızı ve otsu bitki, gün gülü.

g. (49a/4)

gene : Yine, tekrar manasında.

g. (17b/7)

geñ(i)z : Ağız ve burun boşluğunun arka bölümü.

g. + inden (41b/9)

gerek : İcap etmek, lazım olmak.

g. (17a/8)

g. + dür (4b/5), (4b/8), (20a/4)

[= 4]

gergedān : Gergedangillerden, sıcak ülkelerde yaşayān, burnunun üstünde bir veya iki boynuzu bulunan, kalın derili, saldırgan bir hayvan.

g. (49b/2)

geñşek : Sıkı veya gergin olmayan, gevşemiş olan.

g. (32b/5)

getür- : Gelmesini sağlamak.

g.-di (1b/3)

g.-emez (5a/13)

[= 2]

giñ : Geniş.

g. (33b/7), (37b/12), (38a/6), (38b/2), (13a/9), (27b/10)

[= 6]

gibi : -e benzer.

g. (10b/2), (12b/11), (12b/6), (12b/7), (12b/9), (14b/2), (14b/7), (16a/10), (16a/5), (16a/6), (16a/9), (17a/1), (17a/11), (17a/7), (18a/12), (18a/4), (18b/10), (18b/9), (20a/13), (20a/8), (21a/3), (21b/1), (21b/13), (22a/1), (22b/9), (23b/5), (23b/6), (24b/12), (26a/13), (26a/3), (26b/9), (27a/13), (27a/4), (29a/7), (30a/5), (31b/1), (33a/4), (34a/3), (34b/2), (36b/4), (38a/12), (38a/7), (41a/9), (42a/13), (44a/3), (47b/5), (7b/1), (7b/3), (8a/3), (9a/12), (9a/6)

g. + dür (50a/10)

[= 52]

git(d)- : Bir yere doğru yönelmek.

g.-e (43a/7), (44a/9), (45a/9), (45a/12)

[= 4]

gîñlik : Genişlik.

g. + de (39a/6)

gir- : Dışarıdan içeriye geçmek.

g.-e (44a/11)

g.-miş (14a/1)

g.-mekle (4b/12)

[= 3]

girü :Geri, arka..

g. + sine (29b/12), (15a/7)

g. + sinde (45a/13)

[= 3]

gizlen- : Kendi kendini gizlemek, saklanmak.

g.-se (17a/9), (23b/7)

[= 2]

gizli : Görünmez, belli olmaz bir durumda olan, edimsel karşıtı, mahfi.

g. (34a/6), (38a/9), (40b/4)

[= 3]

gizlice : Kimseye göstermeden, kimseye belli etmeksizin, gizli olarak, zuladan.

g. + dür (48a/13)

göbek(g) : İnsan ve memeli hayvanlarda göbek bağının düşmesinden sonra karnın ortasında bulunan çukurluk.

g. + i (38a/1)

gögercin : Güvercin.

g. (51a/5)

gög(ü)s : Göğüs.

g. (36b/13), (6b/8)

g. + i (37a/1), (37a/11), (37a/12), (37b/1), (37a/9)

g. + inde (37b/3), (44a/8), (9b/13), (9b/7), (9b/9)

g. + inüñ (37a/6), (37a/7)

[= 13]

gök : İçinde gök cisimlerinin hareket ettiği sonsuz boşluk, uzay, sema, asuman, feza.

g. (18a/1), (19a/2), (19a/9), (19b/3), (20a/5), (20b/11), (20b/8), (21a/12), (22a/3), (22b/2), (22b/4), (22b/7), (23a/6), (23a/7)

g. + e (36b/9)

g. + i (22b/7)

[= 16]

gökçek : Güzel, sevimli.

g. (10a/5), (23a/10), (24a/2), (25a/12), (31a/1), (31a/3), (32a/1), (32b/1), (33a/8), (33b/9), (35b/1), (38b/2), (39a/12), (40a/11), (41b/2), (42b/8), (47b/6), (47b/9), (7b/11), (8b/9), (16b/2), (23a/9), (25b/7), (30a/11)

[= 24]

göñ(ü)l : Sevgi, istek, düşünüş, anma, hatırlama vb. kalpte oluşan duyguların kaynağı.

g. + i (32a/8), (10b/9)

[= 2]

gör- : Göz yardımıyla bir şeyin varlığını algılamak, seçmek.

g.-düginden (22a/1)

g.-emese (17b/10)

g.-mese (17b/10)

g.-mez (22a/1)

g.-se (48b/10)

[= 5]

göre : Bir şeye uygun olarak, bir şey uyarınca, gereğince.

g. (7b/1)

görici : Gören kimse.

g. + dür (48b/2), (49a/6), (49b/4), (50a/1), (50b/13), (51a/10), (51a/11), (51a/2), (50b/2), (48a/12)

[= 8]

görün- : Görülür duruma gelmek, görülür olmak, gözükmek.

g.-se (10a/8), (18a/13)

g.-e (16b/13)

[= 3]

göster- : Birini veya bir şeyi işaretle belirtmek, görünmesini sağlamak.

g.-di (1b/7), (2a/7)

g.-meye (43a/4)

[= 3]

götür- : Taşımak, ulaştırmak veya koymak.

g.-ür (50b/3)

gövde : İnsan bedeninde baş, kol ve bacaklar dışında kalan bölüm.

g. + si (3a/7)

g. + sinde (43a/11), (9a/5)

g. + sine (12b/2)

[= 4]

göz : Görme organı, basar.

g. (16b/4)

g. + i (14a/7), (15b/10), (16a/12), (16b/11), (16b/5), (16b/7), (17a/10), (17a/13), (17a/4), (17a/8), (17b/1), (17b/13), (17b/3), (17b/9), (18a/12), (18b/2), (18b/4), (18b/6), (18b/9), (19a/12), (19a/6), (19b/3), (20a/10), (20a/13), (20a/13), (20a/3), (20a/7), (20a/7), (20b/2), (20b/4), (20b/7), (21a/1), (21a/12), (21a/8), (21b/1), (21b/1), (21b/3), (21b/5), (21b/7), (22a/2), (22b/11), (22b/2), (22b/4), (22b/7), (23a/1), (23a/11), (23b/6), (23b/7), (40a/6), (40a/8), (6b/12)

g. + inden (18b/10)

g. + ine (16b/12), (18b/7), (19a/12), (21b/3), (21b/5), (23a/7), (23a/8)

g. + ini (21b/10), (17b/10)

g. + inüñ (14a/6), (14b/13), (15a/3), (16a/11), (16a/5), (16a/8), (16b/13), (16b/9), (17a/2), (17b/6), (18a/12), (18a/4), (18a/7), (18b/12), (19a/2), (19a/4), (19a/8), (19b/1), (19b/10), (19b/7), (20a/4), (20b/10), (20b/12), (21a/5), (21a/6),

(22a/11), (22a/13), (22a/3), (22a/6), (22a/8), (23a/13), (23b/1), (23b/11), (23b/11),
(23b/5)

g. + iyle (23b/4)

g. + leri (10a/6), (10b/7), (13a/1)eger, (23a/5), (42a/1)

g. + üñ (15b/10), (6a/12)

[= 105]

gözlü : Gözü olan.

g. (17a/7), (23b/9)

[= 2]

gözüük- : Görünmek.

g.-mese (31b/10), (31b/11), (31b/12), (34a/4)

g.-meyüp (35a/7), (39a/8)

g.-se (38b/5), (38b/5), (38b/8), (16a/9)

g.-ür (13b/10)

[= 11]

güç : Kuvvet, yetenek, takat.

g. + le (20a/2), (21a/13)

[= 2]

gül- : İnsan, hoşuna veya tuhafına giden olaylar, durumlar karşısında,
genellikle sesli bir biçimde duygusunu açığa vurmak.

g.-dügi (42a/4), (42a/6), (42a/7)

g.-er (12b/6)

g.-erken (42a/1), (42a/2)

g.-megi (23a/11)

g.-mek (18b/10), (41b/2), (7a/2)

g.-se (42a/6)

[= 11]

gülegen : Yüzü güleç olan.

g. (11a/3)

gümrā : < Far. gümrah. Bol, gü.

g. (30a/9)

gündüz : Günün sabahtan akşama kadar süren aydınlık bölümü.

g. + in (51a/2)

güzel : Göze ve kulağa hoş gelen, hayranlık uyandıran, çirkin karşıtı.

g. (47a/11), (48a/1)

g. + e (40b/12)

[= 3]

H

haber : < Ar. Haberi olan, bilgisi olan.

h. (4a/1)

habeş : < Ar. Afrika'nın Kızıldeniz sâhili güneyinde müstakil bir memleket.

Bu memleket ahalisinden olan.

h. (47b/9)

habīs : < Ar. Kötü, pis.

h. (15a/8), (15b/6), (17b/11), (17b/4), (17b/8), (18a/11), (22a/4), (23b/8),
(26a/11), (27a/3), (28a/2), (28b/1), (30b/5), (31b/4), (34a/9), (37a/13), (38a/4),
(38b/11), (38b/9), (42a/1), (47b/12), (50a/3), (8a/1)

h. + dür (48b/11), (48b/3), (49a/10), (50a/10), (50a/2), (50b/5), (51b/1)

[= 31]

habīsü'l-fik(i)r : < Ar. Kötü fikirli olan.

h. + dir (49b/1)

ḥabīsü'n-niyyet : < Ar. Kötü niyetli olan.

h. (30b/7), (10a/12)

h. + dür (49a/12)

[= 3]

ḥadīṣ-i ḳudsī : < Ar. Manası Allah'a, lafzı Hazreti Peygambere ait olan hadistir.

h. (1b/3)

ḥadīṣ-i ṣaḥīḥ : < Ar. Sahih Hadis.

h. + iyle (2b/8)

ḥāfīza : < Ar. Bellek, ezberleme yeteneği.

h. + sı (7b/5)

ḥafīf : < Ar. Tartıda ağırlığı az gelen, yeğni, ağır karşıtı.

h. (12a/5), (23a/5)

[= 2]

ḥafīfü'l-akl : < Ar. Akli az olan.

h. (47b/3), (7b/7), (16b/8)

[= 3]

ḥafīfü'n-nefs : < Ar. Nefsi geniş olan.

h. (24b/10), (37b/6), (38b/6)

h. + dür (51a/1)

[= 4]

ḥafīfü'r ruh : < Ar. Ruhu hafif olan, ruhu geniş olan.

h. (40b/12)

ḥafīfü't-tab^c : < Ar. Tabiatı, yaratılışı geniş olan, hafif olan.

h. (4a/7)

ḥākīm : < Ar. Her şeye hükmeden, Tanrı.

h. (42b/1), (44a/2), (45b/12), (47b/2)

[= 3]

ḥaḳīqāt-i ʿulūm-ı mükāşefe : < Ar. Gerçek ilimlerin keşfi, ortaya çıkması.

h. (4a/9)

ḥakīm : < Ar. Hükmeden.

h. (3b/6), (3b/7), (3b/7), (48a/8)

h. + dūr (3b/6)

h. + üñ (5b/12), (5b/12)

[= 7]

ḥāl : < Ar. Şimdiki zaman, oluş, bulunuş, durum.

h. + i (45b/5)

ḥalīfe : < Ar. Birinin yerine geçen kimse, Hz. Muhammed'in vefatından sonra ümmet idaresinin başına geçen kimse.

h. (2a/5)

ḥālīs : < Ar. Saf, katışıksız, bahadır ve haris kimse.

h. (10b/5)

ḥalīm : < Ar. Tabiatı yavaş olan, yumuşak huylu.

h. (2b/13), (4a/7), (48a/11)

h. + dūr (50b/12), (51a/11)

[= 5]

ḥalīmü'n-nefs : < Ar. Nefsi yumuşak olan.

h. (12b/7), (42b/4)

[= 2]

ḥalḳ : < Ar. Yaratma, yaratılma, insanlar, insanlardan bir bölüm

h. (12b/13), (16b/12), (26b/3)

h. + a (15a/8), (19b/6), (23a/3), (30b/11), (31a/6), (35b/3), (37b/10), (41a/1),
(43b/4), (8a/4)

h. + inuñ (46b/3), (7a/7)

h. + la (43b/1), (43a/12)

h. + ları (46b/7)

[= 18]

ħalka : < Ar. Ortası boş yuvarlak şekil.

h. (19a/10), (19b/8)

[= 2]

ħamūl : < Ar. Sabırlı, metanetli, dayanıklı.

h. (2b/13)

ħamarratlū : < Ar. + T. Becerikli, elinden iş gelir, cerbezeli.

h. (38a/13)

ħamle : < Ar. Atılış, atılma, saldırış, saldırma.

h. (48b/10)

ħançere : < Ar. Gırtlak.

h. + si (31b/10), (32b/2)

[= 2]

ħarāmī : < Ar. Hırsız, haydut, eşkıya

h. (10b/9)

ħarç : < Ar. Harcanan para, masraf.

h. (45b/9)

ħareket : < Ar. Bir cismin durumunun ve yerinin değişmesi, devinim, aksiyon.

h. (11b/7), (15a/5), (16a/6), (17a/1), (17b/7), (18b/5), (19a/4), (21a/10),
(21a/3), (21a/6), (22b/12), (23a/1), (32a/10)

h. + de (20b/11), (20b/8)

[= 15]

ḥarf : < Ar. Dildeki bir sesi gösteren ve alfabeyi oluşturan işaretlerden her biri, kod

h. (5b/13)

ḥarīṣ : < Ar. Aşırı hırs eden.

h. (10b/6), (14b/5), (17b/12), (22b/13), (23a/4), (33a/5), (8b/13), (12a/9),
(47b/13), (8a/11)

h. + dūr (48b/12), (49a/12), (49a/7), (29b/2), (19a/1), (48b/7), (24a/13),
(51b/7), (51b/8)

[= 19]

ḥaşlet : < Ar. Tabiat, yaratılıştan gelen huy.

h. + ler (5a/6)

ḥaşṣāṣiyet : < Ar. Duyarlık.

h. + i (31a/3)

ḥased : < Ar. Kıskançlık, çekememezlik.

h. (26b/1)

h. + leri (48a/6)

[= 2]

ḥaşūd : < Ar. Haset eden.

h. (19b/8), (23b/12), (28a/1), (28b/10), (29a/9), (29b/4), (42a/5), (8a/7),
(26b/11), (47b/3), (47b/8), (48b/9)

h. + dūr (48a/13), (50a/3)

[= 13]

ḥaste : <Far. Hastalık, kaza veya yaralanma dolayısıyla fizik veya ruh sağlığı bozulmuş ve tedavi edilmesi gereken kimse, rahatsız.

h. (12b/9)

ḥaṣerāt-ı ʿarż : <Ar. Toprakta yaşayan haşereler.

h. (51a/13)

h. + uñ (48a/9), (7a/9)

[= 3]

ḥaṣīn : <Ar. Sert, kırıcı, gönül kırıcı.

h. (36b/2)

ḥāṣīʿ : <Ar. Kuru.

h. (3a/13)

ḥaṭā : <Ar. İstemeyerek ve bilmeyerek yapılan yanlış, kusur, yanılma, yanılğı.

h. (16b/5), (3a/13), (4b/8), (5b/5), (5b/5)

h. + ya (20a/10)

[= 6]

ḥatta : <Ar. Bile, hem de, üstelik.

h. (34b/13)

ḥavāle : <Ar. Bir işi bir başkasının sorumluluğuna bırakma, ısmarlama, devretme.

h. (13a/8)

ḥavās-ı ḥamse-i ṭāhire : <Ar. Beş duyu organı.

h. (7a/11)

ḥavf : <Ar. Korku, korkma.

h. (5a/5)

h. + inden (4b/13)

[= 2]

ḥayā : < Ar. Utanma duygusu, utanç, utanma, sıkılma.

h. + sı (48b/13)

ḥayāl : < Ar. Zihinde tasarlanan, canlandırılan ve gerçekleşmesi özlenen şey, imge, hülya.

h. (50a/1)

h. + i (18b/3), (23b/9)

[= 3]

ḥayālī : < Ar. Gerçekte var olmayan, gerçek olmayan, fantastik, ütöpik.

h. (13a/4), (3a/9), (7b/4)

[= 3]

ḥayāsuz : < Ar. + T. Utanması olmayan, sıkılmayān.

h. (15a/10), (36a/13)

[= 2]

ḥaykırı : < Ar. Haykırarak.

h. (42a/6)

ḥayvān : < Ar. Canlılık, dirilik, canlı şey.

h. (24b/12)

h. + a (4a/3), (5b/6)

h. + uñ (41b/8), (7a/8), (5b/6)

[= 6]

ḥayvānat : < Ar. Canlılar, hayvanlar, diri olan şeyler.

h. + dan (7a/12)

h. + uñ (48a/9)

[= 2]

ḥayyiz : < Ar. Cihet, yön. Mekân.

h. (23a/10)

ḥāyin : < Ar. Zarar vermektten, üzmetkten veya kötülük yapmaktan hoşlanan

h. (13b/1), (13b/2), (22b/10), (23b/12), (36a/11), (47a/13), (47b/11)

h. + dür (50b/9)

[= 8]

ḥazer : < Ar. Çekinme. Zarar verebilecek şeyden kaçınma. Korunma.

h. (20a/3), (23b/10)

[= 2]

ḥazīn : < Ar. Hüzünlü, mahzun olarak, kederli, gamlı.

h. + dür (49b/8)

ḥazret-i risālet: < Ar. Peygamberimiz Hz. Muhammed (A.S.M.)

h. (2a/9)

ḥayırılı : < Ar. + T. Yararı, hayrı olan.

h. + dur (49b/11)

ḥayr : < Ar. İyilik, karşılık beklenmeden yapılan yardım.

h. (48a/5), (51a/12)

h. + a (1b/12)

h. + dan (18a/2)

h. + ı (22a/10), (16b/2)

[= 6]

ḥazīne : < Ar. Devlet malının, devlet parasının saklandığı yer.

h. (45b/13)

ḥazīnedār : < Ar + Far. Bir hazineyi bekleyen, yöneten kimse.

h. + dur (49a/5)

he : Arap alfabesinde bir harf.

h. (10a/4), (11a/12), (13a/6), (14a/3), (15b/10), (18a/10), (19a/1), (19a/11), (19b/10), (20b/2), (20b/4), (21a/1), (21a/12), (21b/3), (21b/9), (22a/11), (22a/5), (22b/11), (22b/4), (23a/11), (23a/4), (24a/1), (24b/3), (25a/4), (25b/13), (27b/3), (28a/6), (28b/11), (29b/10), (30b/2), (30b/6), (31a/6), (31b/2), (31b/7), (32b/12), (32b/7), (33b/11), (35a/3), (35b/9), (36b/4), (37a/1), (37a/12), (37b/7), (38a/6), (39a/5), (39b/11), (39b/13), (40a/11), (40a/13), (40a/7), (40b/1), (40b/10), (40b/3), (41a/12), (41a/2), (41b/2), (41b/4), (41b/7), (6a/5), (9b/3)

[= 60]

hem : < Far. Açıklayıcı nitelikte olan ikinci cümleyi birinciye bağlayan bir söz.

h. (18b/13), (18b/13), (20b/7)

[= 3]

her : Önüne geldiği ismin benzerlerini `teker teker hepsi, birer birer hepsi, birer birer tamamı` anlamıyla kapsayacak biçimde genelleştiren söz.

h. (10a/8), (11a/4), (12a/10), (16b/11), (21a/2), (21a/3), (23b/7), (26a/10), (28b/4), (30a/6), (30b/3), (44b/13), (48b/9), (4a/11), (4b/1), (5b/10), (5b/11), (5b/12), (5b/6), (5b/8), (7b/4), (9b/6)

[= 22]

ḥesāb : < Ar. Ödenecek ücretin dökümünü ve tutarını gösteren kâğıt, hesap pusulası, adisyon.

h. (5b/3)

hevā : < Ar. İstek. Nefsin isteği. Düşkünlük. Gelip geçici olan heves. Nefsin zararlı ve günah olan arzuları.

h. + sına (8a/1)

heybetlü : < Ar. + T. Görünümü korku ve saygı uyandıran.

h. (17a/3), (42b/12)

[= 2]

hıfz : < Ar. Saklama. Koruma. Siyanet. Muhafaza.

h. + ları (46b/11), (46b/13), (47b/13)

[= 3]

hırş : < Ar. Şiddetli arzu, istek.

h. + ı (8a/3), (9a/3)

[= 2]

hınzır : < Ar. Domuz.

h. (48b/8)

hırsuz : Başkasının malını çalan kimse, uğru.

h. (18b/4), (19a/13)

[= 2]

hıyānet : < Ar. Hainlik, vefasızlık.

h. + i (18a/9)

hicāb : < Ar. Utanma, utanç, sıkılma.

h. (5a/5)

h. + ından (4b/12)

[= 2]

hicāz : < Ar. Arabistan'da Mekke-i Mükerrerme ile Medine-i Münevvere'nin bulunduğu mntık.

hicret-i resül : < Ar. Hz. Muhammed'in hicreti.

h. + üñ (2b/4)

hiç : < Far. Olumsuz yargılı cümlelerde fiilin anlamını pekiştiren bir söz.

h. (18a/2), (31b/3), (49b/2)

[= 3]

hiçbir : Bir addan önce getirilerek o adın bildirdiği varlıktan bir tanesinin bile olmadığını anlatan bir söz.

h. (23b/4), (25b/3)

hikāyet : < Ar. Öyküler, hikayeler, anlatılar.

h. + ler (47b/4)

hikmet : < Ar. İnsanın, mevcudatın hakikatlerini bilip hayırlı işleri yapmak sıfatı. Hakîmlik. Eşyanın ahvâlinden, hârici ve bâtini keyfiyetlerinden bahseden ilim.

h. + i (28a/8)

hîle : < Ar. Oyun, aldatma.

h. (23b/9), (41a/8)

[= 2]

hîle-bāz : < Ar. + Far. Yalancı, düzenbaz, oyuncu.

h. (18b/3), (19b/2), (20b/9), (26b/12), (35b/8), (36b/12), (41b/10), (46b/7), (9a/9)

h. + dur (48b/10), (49a/11), (49a/2), (49a/7), (50a/7), (50b/10), (50b/8)

[= 16]

hîle-şifat : < Ar. Yalancı, düzenbaz sıfatı olan.

h. + dur (50b/3)

h. (46b/12)

hilm : < Ar. Doğuştan olan huy yumuşaklığı. şiddete tahammül. Nefsini heyecandan korumak.

h. + inden (48a/11)

hiddet : < Ar. Öfke, kızgınlık.

h. (18b/2)

himmet : < Ar .Yardım, kayırma, çalışma, emek.

h. (7b/10)

h. + i (17b/5), (17b/8), (18b/5), (22a/5), (24a/11), (32a/11), (38b/13), (41a/12), (48b/12)

h. + leri (46b/4), (48a/8)

[= 12]

himmetli : < Ar. + T. Yardım eden, çalışan.

h. (24a/13), (29b/2), (30b/2)

h. + dür (48a/13), (51a/1)

[= 5]

hind : Hindistan halkından veya bu halkın soyundan olan kimse.

h. (47b/1)

h. + üñ (44b/11)

[= 2]

hişs : < Ar. Duygu, his..

h. + i (38b/6)

hilkat : < Ar. Yaratılış.

h. (3a/9)

h. + i (3b/1)

h. + inde (3a/4)

ḥod : < Far. Kendi.

h. (27b/2)

ḥodbīn : < Far. Başkasına hak tanımayıp, kendi lezzet ve menfaatını tâkib eden. Bencil. Enaniyetli. Kibirli.

h. (40b/1)

ḥor : < Far. Kıymetsiz, ehemmiyetsiz.

h. (12b/13), (16b/12), (32a/12), (33b/3)

h. + dur (49a/5)

[= 5]

ḥorlayıcı : < Far. + T. Hor gören, küçük gören.

h. (41a/1)

ḥorṭum : < Ar. Genellikle plastikten uzun ve esnek boru

h. + ı (26a/3)

ḥorus : < Far. Tavukgillerden, tavuğun erkeği olan kümes hayvanı

h. (51a/3)

ḥoş : < Far. Güzel, iyi, tatlı.

h. (45b/6), (45b/8)

[= 2]

ḥūri : < Ar. Cennette yaşadığına inanılan dişi varlık.

h. + leri (47a/5)

ḥulf : < Ar. Ahdinde durmamak. Ahdini bozmak. Sözde durmamak.

h. + ı (14b/12)

ḥulḳ : < Ar. Huy. Ahlâk. Tabiat. Yaratılıştan olan haslet. Seciyye. Cibilliyet.

h. (16b/3)

h. + ı (11a/5), (15a/2), (15a/4), (18a/7), (18b/12), (19a/11), (20b/11), (21a/4),
(23a/10), (23a/3), (24a/8), (25b/7), (26a/11), (29b/6), (30b/5), (32a/2), (32a/6),
(32b/8), (34a/11), (34b/1), (34b/5), (35b/1), (35b/11), (36a/10), (36a/13), (36a/7),
(36b/3), (36b/5), (37a/12), (37b/13), (38b/13), (39a/12), (40a/1), (40a/10), (41b/10),
(41b/9), (44a/7), (48b/12), (50a/4), (8b/1), (8b/13), (9a/11), (şekl.i :

h. + ları (47b/12), (47a/13)

[= 46]

hulıklı : < Ar. + T. Huylu, ahlaklı.

h. (33a/9), (9a/13), (14b/5), (12b/12), (12b/10), (12b/5), (22a/2), (28a/11),
(30a/11)

[= 9]

hurde : < Far. Bir şeyin küçüğü, ufağı.

h. (29a/5)

hurşīd : < Far. Güneş.

h. (50a/10)

hurūf : < Ar. Harfler.

h. + suz (6a/6)

huşūmet : < Ar. Hasım olma durumu, düşmanlık.

h. + i (11b/13)

huşūş : < Ar. Özellik.

h. + ıyla (17b/13)

huy : < Ar. Ahlak, karakter.

h. + uyla (4a/4)

hulık : < Ar. Huy. Ahlāk. Tabiat. Yaratılıştan olan haslet. Seciye. Cibilliyet.

h. + ı (15b/6), (17b/12), (37b/6)

[= 3]

huzūr : < Ar. Hazır olma, bulunma, rahat olma.

h. (43a/6), (44a/1)

[= 2]

hüdhüd : Çavuş kuşu.

h. (51a/11)

hükemā : < Ar. Hakîmler, bilginler, filozoflar.

h. (7a/13)

hükemā-i müteḳaddimīn : < Ar. Eski hekimler.

h. + den (42a/10)

hükemā-yı izzām : < Ar. En büyük hakîmler, bilginler, filozoflar.

h. (3b/2)

hük(ü)m : < Ar. Yargı, karar.

h. (3a/12), (42b/1), (44a/2), (4a/2), (4b/5), (5b/5)

h. + inde (16b/5), (16b/6)

h. + in (4b/13), (5a/3)

[= 10]

hürmet : < Ar. Saygı.

h. + i (48b/3)

hüsn : < Ar. Güzellik. İyilik. Eksiksizlik. Cemal ile kemal.

h. + i (26b/8)

h. + lere (21b/7)

hüsn-i hulk : < Ar. Güzel, iyi, eksiksiz yaratılış.

h. (16b/3), (14b/9)

[= 2]

hüzün : < Ar. Hüziin, keder, sıkıntı.

h. + ile (19b/11)

[= 2]

I

ırak : Uzak.

1. (18a/2)

1. + a (21b/13)

1. + dan (17b/9)

[= 2]

ırac : < Ar. Dicle nehrinden aşağı Basra'ya kadar Şat suyunun iki tarafı olan memleket.

ı. (47a/6)

ıssı : Sıcaklık, hararet, ısı.

1. (3a/7), (14b/10)

[= 2]

ıyāl : < Ar. Eş, hanım.

ı. + ini (51a/3)

ızırāb : < Ar. Sıkıntı, aşırı elem.

1. + 1 (3a/9)

İ

icrā : < Ar. Yapma, yerine getirme, bir işi yürütme.

i. (5a/3)

iç : İç, gönül, kalp.

i. (27b/5), (44b/13)

i. + i (15b/11)

i. + inde (20a/5), (22b/9), (23b/6), (24a/4), (25b/1), (25b/1), (35a/11), (42a/9),
(46a/8), (7a/3)

i. + inden (23b/6)

i. + ine (13a/10), (17b/13)

i. + lerinde (48a/5)

[= 17]

içeri : İçeri, içerisi.

i. (46a/13)

i. + si (16a/5)

i. + sinden (18a/13)

i. + sine (37a/12), (37a/3), (23a/13)

[= 6]

içün : Amacıyla, maksadıyla.

i. (49a/1), (5b/12)

[= 2]

it(d)- : Etmek, yapmak, eylemek.

i.-e (42b/1), (44a/1), (44a/5), (45b/13), (46a/3), (8a/5), (20a/1), (20a/2),
(31a/13)

i.-ecek (5a/5), (5a/5)

i.-eler (47b/2), (47a/2), (47b/4), (47b/9)

i.-en (4b/7)

i.-er (10a/1), (10a/10), (10a/12), (10a/13), (10a/8), (10b/10), (10b/12), (10b/3),
(10b/5), (10b/8), (112/12), (11a/11), (11a/13), (11a/2), (11a/4), (11a/8), (11b/1),
(11b/12), (11b/3), (11b/5), (11b/9), (12a/11), (12a/12), (12a/2), (12a/5), (12a/7),
(12a/9), (12b/10), (12b/2), (12b/3), (12b/5), (12b/6), (13a/13), (13a/2), (13a/4),

(13b/1), (13b/10), (13b/12), (13b/2), (13b/4), (13b/7), (14a/1), (14a/12), (14a/9), (14b/10), (14b/12), (14b/2), (14b/5), (14b/8), (15a/1), (15a/12), (15a/3), (15a/8), (15b/2), (15b/5), (15b/8), (16b/1), (16b/10), (16b/11), (16b/4), (16b/8), (17a/1), (17a/1), (17a/11), (17a/13), (17a/3), (17a/5), (17a/9), (17b/11), (17b/2), (17b/4), (17b/8), (18a/1), (18a/11), (18a/13), (18a/6), (18a/9), (18b/11), (18b/13), (18b/3), (18b/5), (18b/8), (19a/10), (19a/12), (19a/2), (19a/5), (19a/7), (19a/9), (19b/2), (19b/5), (19b/8), (20a/11), (20a/6), (20a/9), (20b/1), (20b/11), (20b/13), (20b/3), (20b/5), (20b/8), (21a/11), (21a/13), (21a/2), (21a/4), (21a/7), (21b/11), (21b/2), (21b/4), (21b/6), (21b/8), (22a/1), (22a/12), (22a/4), (22a/7), (22a/9), (22b/1), (22b/10), (22b/12), (22b/3), (22b/5), (23a/3), (23a/9), (23b/12), (23b/7), (24a/11), (24a/13), (24a/7), (24a/9), (24b/10), (24b/13), (24b/2), (24b/4), (24b/7), (25a/2), (25b/10), (25b/12), (25b/6), (25b/8), (26a/1), (26a/10), (26a/4), (26a/6), (26a/8), (26b/1), (26b/11), (26b/3), (26b/6), (26b/8), (27a/10), (27a/13), (27a/13), (27a/2), (27a/4), (27a/7), (27b/1), (27b/10), (27b/12), (27b/9), (28a/1), (28a/11), (28a/13), (28a/3), (28a/5), (28a/8), (28b/3), (28b/5), (28b/7), (28b/9), (29a/1), (29a/11), (29a/13), (29a/3), (29a/5), (29a/9), (29b/2), (29b/4), (29b/5), (29b/8), (2b/1), (30a/10), (30a/12), (30b/1), (30b/11), (30b/4), (30b/7), (30b/9), (31a/1), (31a/12), (31a/3), (31a/5), (31a/7), (31a/9), (31b/1), (31b/3), (31b/5), (32a/1), (32a/11), (32a/3), (32a/6), (32a/8), (32b/1), (32b/10), (32b/4), (32b/6), (32b/8), (33a/10), (33a/13), (33a/2), (33a/5), (33a/8), (33b/2), (33b/5), (33b/8), (34a/11), (34a/7), (34a/9), (34b/1), (34b/10), (34b/11), (34b/3), (34b/5), (34b/7), (34b/9), (35a/1), (35b/1), (35b/11), (35b/5), (35b/7), (36a/1), (36a/10), (36a/12), (36a/2), (36a/5), (36a/6), (36b/1), (36b/10), (36b/12), (36b/3), (36b/5), (36b/8), (37a/10), (37a/11), (37a/13), (37a/8), (37b/11), (37b/13), (37b/2), (37b/4), (37b/6), (37b/8), (37b/9), (38a/1), (38a/10), (38a/12), (38a/4), (38b/11), (38b/13), (38b/2), (38b/5), (38b/8), (39a/11), (39a/13),

(39a/2), (39b/10), (39b/12), (39b/2), (39b/4), (39b/7), (39b/9), (3a/4), (40a/1), (40a/10), (40a/12), (40a/13), (40a/3), (40a/5), (40b/10), (40b/12), (40b/13), (40b/2), (40b/6), (40b/8), (41a/10), (41a/12), (41a/13), (41a/4), (41a/6), (41a/8), (41b/11), (41b/13), (41b/3), (41b/5), (41b/6), (41b/7), (41b/9), (42a/11), (42a/13), (42a/2), (42a/3), (42a/4), (42a/7), (42a/8), (42b/2), (42b/4), (43a/1), (43a/12), (43a/3), (43a/6), (43a/9), (43b/1), (43b/11), (43b/12), (43b/13), (43b/2), (43b/4), (43b/5), (43b/7), (43b/8), (43b/9), (44a/10), (44a/11), (44a/13), (44a/2), (44a/4), (44a/6), (44a/7), (44b/1), (44b/11), (44b/2), (44b/4), (44b/6), (44b/7), (45a/11), (45a/8), (45b/1), (45b/11), (45b/5), (45b/7), (46a/10), (46a/11), (46a/12), (46a/2), (46a/4), (46a/5), (46b/1), (46b/2), (46b/3), (48a/10), (48b/10), (50a/12), (50a/4), (51a/12), (51b/1), (51b/6), (5a/3), (5a/3), (5a/7), (7a/10), (7a/6), (7b/10), (7b/13), (7b/4), (7b/7), (8a/10), (8a/13), (8a/3), (8a/7), (8a/9), (8b/11), (8b/13), (8b/2), (8b/9), (9a/10), (9a/13), (9a/3), (9a/6), (9a/8), (9b/10), (9b/11), (9b/2), (9b/4), (9b/6), (9b/8)

i.-erler (4b/6)

i.-esin (45a/5)

i.-üp (15a/5), (1b/10), (2b/5), (3a/12), (3b/5), (44a/2), (45a/2), (4a/10), (4b/2), (4b/4), (4b/6), (5a/11), (5a/11), (5a/9), (5b/5), (5b/5)

[= 420]

idici : Yapan, eden.

i. (26a/2), (10b/8), (26b/6), (46b/12), (46b/8)

i. + dür (48a/12), (49b/9), (50a/1), (50a/9), (50b/12), (50b/7), (51a/4)

[= 12]

idin- : Edinmek, gereğini yapmak.

i.-se (13a/3)

idrāk : < Ar. Anlayış, akıl erdirme.

i. + i (7a/12)

ifrāt : < Ar. Herhangi bir konuda çok ileri gitme, ölçüyü aşma, aşırı davranma, taşkınlık, tefrit karşıtı.

i. (49b/12)

iġvā : < Ar. Azmak, azdırmak.

i. (27a/3)

igne : Dikiş dikmeye yarayan, ince, ucu sivri, bir ucunda iplik geçecek deliği bulunan çelik araç.

i. (34b/2)

iḥāṭa : < Ar. Kuşatma, kavrayış.

i. (15a/1)

iḥtiyaç : < Ar. İhtiyaç.

i. (43a/4)

ihtimamlu : < Ar. + T. Özenli, itinalı.

i. (30b/2)

ikāb : < Ar. Ceza, azap.

i. (23a/7)

iḳdām : < Ar. Gayret ve sebatla çalışma, devamlı çalışma.

i. (32a/3), (50b/12)

[= 2]

iḳdāmlu : < Ar. + T. Gayretli ve sebatla çalışan, devamlı çalışan.

i. (21b/9), (22b/1), (32a/6), (32b/4), (41b/6), (10b/6), (11a/2)

i. + dur (49b/12), (50a/1)

[= 9]

iki : Birden sonra gelen sayının adı.

i. (12a/4), (14a/5), (25b/5), (25b/8), (26b/5), (30a/5), (30a/5), (30b/11), (30b/6), (31a/11), (31b/11), (32b/2), (33b/3), (38a/3), (38b/12), (38b/3), (39a/10), (43b/10), (44a/2), (44a/5), (44b/3), (50a/8), (7b/2), (8a/5)

[= 24]

ikinci : Sırada önem bakımından birinciden sonra gelen.

i. (2b/7), (3b/6)

[= 2]

ilāhī : < Ar. Tanrı ile ilgili olan, Tanrı'ya özgü olan, tanrısal, lahuti.

i. (4a/10)

ile : Kelimenin sonuna geldiğinde birliktelik, beraberlik, araç, neden veya durum anlatan cümleler yapmaya yarayan bir söz.

i. (14b/13), (16b/3), (18b/2), (19a/2), (23a/6), (23a/7), (24a/7), (25a/12), (29b/11), (29b/13), (2a/7), (2b/5), (31a/7), (32b/7), (37a/1), (37a/7), (3b/11), (3b/12), (3b/4), (44b/9), (46a/7), (48b/1), (48b/10), (49b/12), (4a/9), (51a/5)

[= 26]

ilerü : Önce, önceleri.

i. (15b/13), (16b/9), (28b/8), (28a/8), (32b/3)

i. + sine (29b/12), (38a/3), (19b/13), (15a/7)

i. + süñe (13a/11), (28a/10)

[= 10]

ilet- : Götürmek, ulaştırmak, nakletmek, geçirmek

i.-meyince (17b/10)

il(i)m : < Ar. Bilme, biliş.

ī. + e (22b/13), (48a/3)

ī. + i (23a/9), (28a/8)

[= 4]

ʿilm-i ledünnî : < Ar. Sadece insanların bilmediği ve sadece Allah'ın seçtiği kullarına bahşettiği bir sır ve gayb bilgisi ile yöntemi.

ʿi. (2a/6)

ʿilmî : < Ar. Bilme, biliş olarak

ʿi. (22a/9), (2b/2), (44a/13), (13b/4)

[= 4]

ʿilletsüz : < Ar. + T. Hastaliksız, sebepsiz, hedefsiz.

ʿi. (16a/8), (26b/2), (26b/5), (34b/2), (34b/4), (36a/2), (36b/1), (37b/1), (39b/8)

[= 9]

İmām İdrīs-i Şāfiʿî : < Ar. Ehl-i sünnetin amelde dört hak mezhebinden biri olan, Şafî mezhebinin imamı, kurucusu.

i. (3b/7), (6a/4)

[= 2]

in : Mağara.

i. + inde (48b/6), (51b/5)

[= 2]

in- : Yüksekten veya yukarıdan aşağıya doğru gelmek.

i.-miş (11b/4), (11b/7)

i.-se (15a/6)

[= 3]

ince : Kendi cinsinden olanlara göre dar ve kalınlığı az olan, kalın karşıtı.

i. (10b/7), (14a/9), (15b/8), (24a/3), (25a/8)ve, (25b/10), (25b/12), (25b/8), (27b/13), (30b/10), (31b/8), (32a/7), (34a/10), (34a/5), (34a/6), (35a/10), (36a/9), (39b/4), (3a/7), (41a/5), (44b/11), (46b/13), (9a/7)

[= 23]

inci : İstiridye gibi bazı kavrıklı deniz hayvanlarının içerisinde oluşan, değerli, küçük, sert, sedef renginde süs tanesi.

i. + dür (48b/1)

incit(d)- : İncitmek.

i.-eni (48b/1)

inķıyād : < Ar. Boyun eğme, uyma.

i. + ı (7b/11)

inlü : Eni büyük olan, geniş.

i. (11b/2), (25a/1), (37a/1), (38a/3), (38a/8)

[= 5]

insān : < Ar. Toplum hâlinde bir kültür çevresinde yaşayān, düşünme ve konuşma yeteneği olan, evreni bütün olarak kavrayābilen, bulguları sonucunda değiştirebilen ve biçimlendirebilen canlı.

i. (4a/1)

i. + da (2b/12)

i. + uñ (42a/10), (7a/12)

i. + la (49a/7)

[= 5]

intikām : < Ar. İntikam, öç alma.

i. (26b/6)

ip : ip.

i. (45a/10)

i. + e (45a/2)

i. + i (44b/11)

i. + üñ (45a/2) (45a/5), (45b/3), (45b/7), (45b/9)

[= 8]

iri : Olağandan daha hacimli, olağanı aşan büyüklüğü olan, ince karşıtı.

i. (33b/12), (35b/13), (35b/9), (8b/10), (8b/6), (9a/4)

[= 6]

iriş- : Varılması zamana, emeğe bağlı olan veya uzakta bulunan bir amaca varmak, ulaşmak.

i.-e (42b/7)

i.-ecek (45a/13), (45b/4), (45b/7)

i.-ür (23b/8)

[= 5]

irkek : Yetişkin adam, bay, er kişi.

i. (24b/3)

işbāt : < Ar. Şahit ve delil göstererek doğrusunu meydana çıkarma.

i. (16b/4)

is(i)m : < Ar. İsim, ad.

i. + ine (5b/13)

iste- : İstek duymak, arzulamak.

i.-meden (45b/2)

i.-se (45b/3)

[= 2]

istihrāc : < Ar. Bir şeyin içinden bir şey çıkarma; ilmî ve mânevî güçle Kur'ân-ı Kerimden mânâ çıkartma.

i. (4b/7)

îş : < Ar. Yaşamak, zevk-ü sefa sürmek.

°i. + e (26a/9), (10b/13), (38b/9), (16b/12)

°i. + i (45a/11)

°i. + inde (41a/12)

°i. + lere (31a/13), (32b/4)

°i. + lerinde (48a/6)

[= 9]

°işret : < Ar. İçki, içkili eğlence.

°i. + i (40b/12)

°iřrīn : < Ar. Yirmi.

°i. + e (48a/9)

°i. + (41a/2), (7a/1), (41b/1), (42a/9), (44b/8), (46b/3)

[= 7]

iřāret : < Ar. Anlam yükletilen şey, anlamlı iz, im.

i. (5b/12)

i. + dür (6a/1), (6a/2), (6a/2), (6a/3), (6a/3), (6a/4), (6a/6), (6a/7), (6a/5)

[= 10]

işbu : Bu, özellikle bu.

i. (4b/6), (2a/12), (2a/2), (2b/1)

[= 4]

işit- : Kulakla algılamak, duymak.

i.-mekle (5a/9)

it- : Bir işi yapmak, yerine getirmek.

i.-er (35b/7)

i.-dügi (15a/7)

i.-mege (22b/13), (45a/11), (4b/13), (8a/8), (19a/1)

i. megi (17a/6)

i.-mekle (2a/5), (5a/10)

i.-memişlerdür (3a/13)

i.-mese (16a/6), (18b/5), (23a/1), (32a/10)

i.-mesinde (3b/1)

i.-mez (49b/3)

i.-mişdür (4a/11)

i.-mişlerdir (3b/5), (4b/3)

i.-se (15a/1), (18b/2), (21a/6), (22b/12), (42a/8)

[=24]

itdür- : Etme işini yaptırmak.

i.-se (21a/10)

itme : Etmek işi.

i. + ye (43a/7)

itidāl : < Ar. Aşırı olmama durumu, ılımlılık, ölçülülük.

i. (25a/11)

itikād : < Ar. Düğümleli kalma, bir şeye bağlanma, inanma.

i. + ı (8a/3)

i. + la (5a/7)

[=2]

ittifāk : < Ar. Birleşme, uyuşma, sözleşme.

i. + ına (6a/5)

i. + ıyla (5b/12)

ivedikli : Çabuk, hemen yapılma gerekliliği.

i. + dür (48b/3)

ʿizām : < Ar. Çok büyük, en büyük.

ʿi. (4b/1)

ʿi. + dan (3b/2)

[= 2]

izhār-ı fakr : < Ar. Fakirliğini ortay koymak.

ı. (23a/4), (27a/1)

[= 2]

izhār-ı şecaʿat : < Ar. Yiğitliği, kahramanlığı ortaya çıkarma, gösterme.

i. (19b/9)

K

ḳaba : Özensiz, gelişigüzel yapılmış, zevksiz, sakil, ince karşıtı.

k. (41b/4)

ḳābil : < Ar. Elverişli.

k. (10a/9), (24a/7), (9b/2)

k. + dūr (50a/2)

[= 4]

ḳaç- : Hızla koşup bir yere saklanmak.

k.-maz (48b/5)

k. -alar(48a/4)

[= 3]

ḳaçıcı : Hızla koşup bir yere saklanan kişi.

k. + dur (49a/5), (49b/12), (49b/9), (50a/3), (50a/4), (50b/5), (50b/7), (51a/10),
(51a/13), (51a/5), (51a/7), (51b/7), (49a/10)

[= 13]

ḳadar : Ölçüsünde, derecesinde.

k. (37a/7), (37a/7), (42a/13), (42b/1), (43b/4)

[= 5]

ķādir : < Ar. Bir iři yapmaya gűcű yeten. Kudret sāhibi ve herřeye kudreti yeten.

k. (45a/12), (45b/2), (45b/3), (4b/13)

[= 4]

ķādir-i perverdigār : < Ar. Bir iři yapmaya gűcű yeten. Kudret sahibi ve herřeye kudreti yeten Allah.

k. (1b/8)

kāfir-ṭab^c : < Ar. Acımasız, zalim yaratılışlı olan.

k. (19b/5), (23b/8)

kāhil : < Ar. Erişkin.

k. (10b/11), (12a/7), (17a/13), (24b/7), (39b/1), (40b/8)

[= 6]

ķahr : < Ar. Çok kederlenme, űzűlme.

k. + ı (48a/13)

k. et- (35b/6)

kāināt : < Ar. Evren.

k. + uñ (1b/5), (2a/1)

ķakı- : Bir kimsenin yaptıđı iřin beđenilmediđini kendisine sert sűzlerle sűylemek.

k.-ması (10a/3)

ķal- : Gitmek űzere yerinden ayrılmak.

k.-up (45b/1)

k.-ur (4b/10)

k.-ursa (45a/8)

[= 3]

ḳalb : < Ar. Duygu, his.

k. + i (33b/9)

k. + leri (48a/5)

[= 2]

ḳalb : < Ar. Kalp.

ḳalın : Cisimlerde uzunluk ve genişlik dışında üçüncü boyutu çok olan (cisim), ince karşıtı.

k. (10b/12), (15b/4), (23a/13), (24a/4), (27b/8), (32a/2), (32b/9), (34a/11), (28a/3), (22a/6)

[= 10]

ḳalīlü'l-fehm : < Ar. Anlayışı az, kıt olan.

k. (26a/2), (25b/13)

[= 2]

ḳalīlü'l-aḳl : < Ar. Akı az olan, zekası geri olan.

k. (12a/2)

ḳalīlü'l-ḥayā : < Ar. Utanma duygusu az olan.

k. (17b/5), (20b/6), (20b/9), (22a/1)

[= 4]

ḳalīlü'l-ḥayāl : < Ar. Hayal duygusu az olan.

k. (19a/3)

ḳalīlü's-sır : < Ar. Sır saklama huyu az olan, fazla sır saklayamayan.

k. + dur (49a/8)

ķalk- : Ėitmek üzere yerinden ayrılmak.

k.-up (15a/6)

ķan : Atardamar ve toplardamarların içinde dolaşarak hücrelerde özümleme, yadımlama görevlerini sağlayan plazma ve yuvarlardan oluşmuş kırmızı renkli sıvı.

k. (15b/6), (20a/6), (21b/9), (22b/9), (28b/3), (35b/6), (47a/10)

[= 7]

ķanat : < Ar. Kuşlarda ve böceklerde uçmayı sağlayan organ.

k. (31b/1), (33a/4)

k. + ları (25b/12)

[= 3]

ķanda : Nerede.

k. (16b/5)

ķanęı : Hangi.

k. (26a/10), (11a/4)

ķāmil : < Ar. Yetkin, erişkin, eksiksiz, ağırbaşlı, mkemmek, olgun.

k. (10a/8), (22a/12), (2a/7), (2b/12), (32a/1), (34a/7), (3a/13), (3a/3), (16b/2)

[= 9]

ķanat : Kuşlarda ve bceklerde umayı sağlayan organ.

k. + ları (25b/5)

ķanęı : Hangi.

k. (5b/11)

ķāni^c : < Ar. Yetinen, kanaat eden.

k. + dr (49a/9), (51a/9)

[= 2]

ķapa- : Bir aķıklıđı ۆrtmek iķin bir Şeyi, aķık yerin ۆzerine getirmek.

k.-sa (19a/7), (21a/10), (21a/9)

[= 3]

ķapak(đ) : Her tۆrlۆ kabın ۆstۆnۆ ۆrtmeye veya bir deliği kapamaya yarayan nesne.

k. + ı (15a/3), (16a/2), (20b/3), (20b/5), (21a/5), (21b/10), (21b/11), (22a/11), (22a/9)

k. + ina (21a/13)

k. + inuñ (22a/3), (23b/4)

k. + ıyla (16a/2)

k. + ları (16a/9), (22b/11), (23b/1), (22a/6), (23a/13)

k. + ların (19a/6)

[= 18]

ķaplan : Kedigillerden, enine siyah ķizgili, koyu sarı postu olan, Asya'da yaşayan ķevik ve yırtıcı hayvan.

k. (48a/12)

ķār : AlıŐveriŐ iŐlerinin sağladığı para kazancı, fayda, yarar.

k. (1b/10)

ķara : En koyu renk, siyah, ak, beyaz karşıtı.

k. (13a/1), (14a/4), (15b/13), (19b/12), (20a/4), (22a/3), (22b/5), (23a/8), (36b/2), (37b/3), (8b/6), (9a/2), (9a/5), (9b/1)

k. + dan (23a/6), (23a/6)

k. + sı (15b/12), (15b/13), (16a/8), (16b/9), (17a/9), (18a/8)

k. + sığır (49b/7)

k. + sında (17a/5), (19b/10)

k. + sından (17a/2), (18a/5)

k. + sınıñ (16a/10)

k. + sında (15b/13)

k. + ya (23b/3)

[= 30]

ķaraķarġa : Kuzgun.

k. (50b/9)

ķaraşıġır : Orta Anadolu'da yetişen, sert ve kurak iklime dayanıklı, küçük yapılı bir tür sığır.

k. (49b/7)

ķar(ı)n : İnsan ve hayvanlarda gövdenin kaburga kenarlarından kasıklara kadar olan ön bölgesi.

k. (36b/13), (6b/9)

k. + ı (34a/3), (37a/4), (37a/5), (37b/10), (37b/12), (37b/5), (37b/7), (37b/9), (38a/1), (38a/3)

k. + ında (44a/9), (9b/13), (9b/7), (9b/9)

k. + ından (38a/7)

[= 17]

ķarınca : Zar kanatlılardan, toplu olarak yaşayān, yuvaları topraġın altında olan ve birçok türü bulunan böceklerin genel adı.

k. (51b/8)

ķarışıķ : Ayrı nitelikteki şeylerden oluşmuş.

k. (30a/3), (31b/5), (9b/12)

[= 3]

karıştır- : Fitne çıkaran, problem çıkaran.

k.-ı1 (11b/12)

karīb : < Ar. Çok yakın.

k. (21a/8)

karlanguĉ : Kır1angıĉgillerden, geniş gagalı, çatal kuyruklu, ince uzun kanatlı, küçük göçebe kuş.

k. (51a/9)

kartal : Kartalgillerden, genellikle kızıl siyah tüylü, çok güçlü, yuvasını yüksek kayalık1ar üzerinde kuran, iri, yırtıcı bir tür kuş.

k. (50a/12)

kaşa : Kenar kısmı.

k. + sında (27a/4)

kaşaba : Şehirden küçük, köyden büyük, henüz kırsal özelliklerini yitirmemiş olan yerleşim merkezi, belde.

k. + s1 (26b/2)

kaşir : < Ar. Çok kısa.

k. (3a/10)

kaşirü'l-himmet : < Ar. Gayreti çok az olan.

k. (9b/12)

kaşkatı : Kıpırdamaksızın, hareketsiz veya donmuş olarak.

k. (32a/10)

kasāvet : < Ar. Üzüntü, tasa, kaygı, sıkıntı.

k. + le (10b/9)

kaş : Gözlerin üzerinde kemerli birer çizgi oluşturan kısa kıllar.

k. + ı (14b/4), (14b/6), (15a/11), (11b/10), (11b/7), (12a/13), (14a/4), (14b/11),
(14b/13), (14b/9), (15a/13), (15a/3), (15b/7), (23a/2)

k. + uñ (6a/11)

k. + inuñ (14a/13), (11b/6), (14a/10), (15b/4), (43b/1), (11b/13)

k. + ları (10a/6)

k. + u

k. + iña (15a/5)

[=23]

katır : Atgillerden, kısırak ile erkek eşeğin çiftleşmesinden doğan melez hayvan.

k. (3b/10), (50a/1)

[=2]

katl : < Ar. Öldürmek.

k. (20a/1)

k. + e (39a/3)

k. + i (17a/12), (20a/6), (22b/2), (48a/13), (9a/13)

[=7]

katl-i nefsi : < Ar. Nefsini öldürmek, nefsinin duygularına hakim olmak.

k. + i (19b/5)

kavî : < Ar. Kuvvetli, güçlü.

k. (18b/12), (29b/8), (33a/13), (33b/12), (33b/5), (33b/9), (38b/6), (47a/3),
(47a/4), (50b/7), (51b/9)

k. + dür (48b/5), (49a/13), (49b/13), (49b/2), (50a/12), (50a/2), (50b/1),
(50b/1), (50b/13), (51a/6)

[=21]

ḳaviyyü'n-nefs : < Ar. Nefsi kuvvetli, güçlü olan.

k. (27a/8)

ḳavl : < Ar. Lakırdı, söz.

k. + iyle (44b/11)

ḳavuş- : Ayrı kalınan, sevilen bir kimseyle bir araya gelmek, onu yeniden görmek. Yokluğu çekilen veya çok istenen bir şeye erişmek, onu elde etmek.

k.-duğı (25a/9)

k.-masa (14b/8)

[= 2]

ḳāyim : < Ar. Durucu, duran.

k. (28b/2), (9a/4), (24b/12)

k. + dūr (51a/3)

[= 4]

keçi : Geviş getiren memelilerden, eti, sütü, derisi ve kılı için yetiştirilen hayvan.

k. (18a/12), (31a/9), (49b/9)

[= 3]

keci : Kedigillerden, memeli, köpek dişleri iyi gelişmiş, çevik ve kuvvetli, evcil, küçük hayvan, pisik.

k. (23b/6), (49a/5)

[= 2]

keklük : Sülüngillerden, güvercin büyüklüğünde, eti için avlanan, tüyü boz, ayakları ve gagası kırmızı renkte bir kuş.

k. (50b/7)

kelām-ı kadīm : <Ar. Allah'a ait olduğu için varlığının başı ve öncesi olmayan kelâm, Kur'ân.

k. (1b/7), (2a/5)

[= 2]

kelb : <Ar. Köpek.

k. (29a/7), (48b/11)

[= 2]

keler : Köpek balıkları takımının kelergiller familyasından, ılık ve tropik denizlerde yaşayan, uzunluğu 1,5 metre kadar olan, bir defada 20 yavru doğuran bir tür balık, keler balığı.

k. (21b/3)

kelimāt : <Ar. Kelimeler.

k. (4b/1)

k. + ı (27b/9)

k. + larından (3b/3)

[= 3]

kemer : Yay biçimindeki yapı.

k. (14b/2)

k. + i (26b/9)

[= 2]

kemük(g) : İnsanın ve omurgalı hayvanların çatisını oluşturan türlü biçimdeki sert organların genel adı.

k. + i (25a/6), (26a/13), (26a/6), (27a/6), (34b/2), (40a/9)

k. + leri (37b/1), (38a/9), (38b/7), (39a/8)

k. + lerileri (34a/3)

k. + inden (26a/1)

k. + üñ (15b/11)

k. + lerini (38b/4)

[= 14]

kendü : İyelik ekleri alarak kişilerin öz varlığını anlatmaya yarayan dönüşlülük zamiri, öz.

k. (20a/1), (27a/8), (2a/5), (44a/9), (44b/1), (47a/4), (47b/2), (48b/2)

k. + de (26b/13), (26b/13)

k. + ni (48b/1)

k. + nüñ (19b/1), (2a/6)

k. + ye (25b/6), (42b/12)

k. + yi (15b/9), (26b/12), (35b/3), (48a/12), (50a/1)

[= 20]

keremlü : < Ar. + T. İkrâm sahibi olanlar, cömert olanlar.

k. (46b/12)

kerim : < Ar. Her şeyin iyisi, faydalısı. Kerem ile muttasıf olan, ihsan ve inayet sâhibi. Şerefli ve izzetli. Muhterem, cömert, müsamahakâr.

k. + dür (49b/5), (51a/3)

[= 2]

kes- : Bıçak, makas vb. bir araçla bir şeyi ikiye ayırmak, parçalamak, doğramak.

k.-dükde (35a/12)

kesb : < Ar. İnsandaki seçme hareketi, istek, ihtiyâr. İsteğin uygulama safhasına sokularak ortaya konulması. Çalışarak kazanma.

k. (45a/11), (45b/1)

[= 2]

kesil- : Kesme işi yapılmak, kat olunmak.

k.-miş (27a/13)

keş : ?

k. + de (44b/4)

keten : Ketengillerden, çiçekleri gözalcı, mavi renkte ve beş taç yapraklı, lifleri kumaş yapımında kullanılan otsu bir bitki ve bundan yapılan bir çeşit bez.

k. (9a/12)

ketm : < Ar. Gizleme, saklama.

k. (12a/3), (50a/9)

[= 2]

kezzāb : < Ar. Çok yalancı.

k. (11b/9), (18a/2), (21b/4), (26b/11), (9a/13)

[= 5]

kıl : Bazı hayvanların derisinde, insan vücudunun belli yerlerinde çıkan, üst deri ürünü olan ipliksi uzantı.

k. (24a/5), (24a/8), (24b/2), (25b/1), (30a/7), (31b/3), (33b/13), (34a/5), (34b/10), (37a/2), (37a/6), (44a/3)

k. + ı (15b/8), (31a/6), (31b/12), (37b/5), (39a/10), (41a/5), (9b/11), (9b/3), (9b/5), (9b/6), (9b/7), (9b/9)

k. + lar (14a/5), (35b/10), (37b/3)

k. + ları (30a/4), (30b/3), (40b/3)

[= 30]

kıl- : Etmek, yapmak.

k.-a (19b/9)

k.-dı (1b/11), (1b/9), (2a/5)

k.-miş (2b/5)

[= 5]

kılkuşruk : Ördekgillerden, uzunluğu 55-65 santimetre, kuyruğu sivri, tüyleri ak yeşil karışık, gagası, ayakları mavi bir tür kuş.

k. (51a/12)

kıllı : Kılı olan, kıl ile kaplı.

k. (34b/11), (37b/7), (39b/6)

[= 3]

kılsuz : Kılı olmayan, tüysüz.

k. (34b/8), (38a/10)

[= 2]

kırık : Kırılmış olan.

k. (30a/5)

kırıl- : Kırma işine konu olmak, bir veya birçok parçaya ayrılmak.

k.-masa (35a/13), (9a/8)

[= 2]

kırk : Otuz dokuzdan sonra gelen sayının adı.

k. (1b/2)

kırmızı : Al, kızıl renk.

k. (29b/10)

kışa : Boyu, uzunluğu az olan, uzun karşıtı.

k. (13a/10), (14b/4), (25a/6), (27a/2), (30b/1), (31b/9), (32a/2), (34a/13), (34a/8), (34b/6), (35a/5), (35a/9), (35b/11), (35b/7), (36a/8), (37a/4), (38b/9), (39b/6), (3a/1), (3a/6), (40b/1), (41a/3), (41a/8), (46a/12), (46a/12), (29a/8), (30a/3)

[= 27]

kışacuk : Çok kısa.

k. (35b/5)

kışalık(ğ) : Kısa olma durumu.

k. + inñ (46a/1), (7a/6)

k. + da (39a/6)

[= 3]

kıvrık : Eğrilip bükölmüş, yuvarlak bir biçim verilmiş.

k. (27b/8), (8b/12)

[= 2]

kıyāfet : < Ar. Yüz veya dış görünöme bakılarak ruhsal durumu anlama bilgisi.

k. (3a/9), (4b/11), (4b/9), (7a/3)

k. + i (10a/4), (13a/6), (14a/3), (15b/10), (16a/13), (16b/4), (16b/5), (25a/3), (27b/3), (28b/11), (29b/10), (31b/7), (32b/12), (33b/10), (35a/3), (36b/13), (38a/5), (39a/5), (3a/9), (40a/6), (41a/2), (41b/2), (43a/10), (4a/11), (6a/10), (6a/11), (6a/12), (6a/12), (6a/13), (6a/8), (6a/9), (6b/1), (6b/10), (6b/11), (6b/13), (6b/2), (6b/3), (6b/4), (6b/5), (6b/6), (6b/8), (6b/9), (7a/1), (7a/2), (7a/4), (7a/7), (7a/9), (8b/4)

k. + in (44b/9)

k. + inñ (4b/2)

k. + üñ (4a/11), (5b/5), (7a/10), (5a/3), (5a/7), (4b/13)

k. + lerinde (16b/6)

[= 60]

kıyāfet-nāme : < Ar. + Far. Yüze veya dış görünöme bakılarak ruhsal durumu anlama bilgisinden söz eden kitap.

k. (5b/9), (6a/7)

kıyâş : <Ar. Karşılaştırma, oranlama, mukayese.

k. (4a/1)

[= 2]

kız : Dişi çocuk.

k. + ı (43b/3), (43b/6)

k. + la (23b/3)

[= 3]

kızıl : Parlak kırmızı renk.

k. (10a/6), (16a/12), (17a/11), (17b/2), (17b/2), (18a/6), (22b/9), (24a/7),
(27b/4), (27b/5), (27b/6), (28b/7), (35a/12), (44a/3), (9a/10), (9b/1), (27b/7)

[= 17]

kızılık : Kızıl olma durumu.

k. + da (10a/6)

k. + a (20a/8)

ki : <Far. Anlam bakımından birbirleriyle ilgili cümleleri birbirine bağlayan bir söz.

k. (12a/3), (16b/5), (1b/1), (1b/10), (1b/5), (21b/6), (3a/2), (3a/4), (3a/5),
(42a/10), (42b/5), (44b/11), (44b/13), (44b/9), (45a/3), (46a/7), (4b/1), (5b/11)

[= 18]

kib(i)r : <Ar. Kendini beğenme, başkalarından üstün tutma, büyüklenme, benlik, gurur.

k. (48a/6)

kim : “ki”(bağlaç). “Hangi kişi, kim”(Zamir)

k. (10a/1), (10a/10), (10a/12), (10a/13), (10a/8), (10b/10), (10b/12), (10b/3), (10b/5), (10b/8), (11a/11), (11a/13), (11a/2), (11a/4), (11a/8), (11b/1), (11b/12), (11b/3), (11b/5), (11b/9), (12a/11), (12a/12), (12a/2), (12a/5), (12a/7), (12a/9), (12b/10), (12b/2), (12b/3), (12b/5), (12b/6), (12b/8), (13a/13), (13a/2), (13a/4), (13b/1), (13b/10), (13b/12), (13b/2), (13b/4), (13b/7), (14a/1), (14a/12), (14a/9), (14b/10), (14b/12), (14b/2), (14b/5), (14b/8), (15a/1), (15a/12), (15a/3), (15a/8), (15b/2), (15b/5), (15b/8), (16b/1), (16b/10), (16b/11), (16b/8), (17a/1), (17a/11), (17a/13), (17a/3), (17a/5), (17a/9), (17b/11), (17b/2), (17b/4), (17b/8), (18a/1), (18a/11), (18a/13), (18a/6), (18a/9), (18b/11), (18b/13), (18b/3), (18b/5), (18b/8), (19a/10), (19a/12), (19a/2), (19a/5), (19a/7), (19a/9), (19b/2), (19b/5), (19b/8), (1b/8), (20a/11), (20a/6), (20a/9), (20b/1), (20b/11), (20b/13), (20b/3), (20b/5), (20b/8), (21a/11), (21a/13), (21a/4), (21a/7), (21b/11), (21b/2), (21b/4), (21b/6), (21b/8), (22a/1), (22a/12), (22a/4), (22a/7), (22a/9), (22b/1), (22b/10), (22b/12), (22b/3), (22b/5), (23a/3), (23a/9), (23b/10), (23b/12), (23b/7), (24a/11), (24a/13), (24a/7), (24a/9), (24b/10), (24b/13), (24b/2), (24b/4), (24b/7), (25a/2), (25b/10), (25b/12), (25b/6), (25b/8), (26a/1), (26a/10), (26a/4), (26a/6), (26a/8), (26b/1), (26b/11), (26b/3), (26b/6), (26b/8), (27a/10), (27a/13), (27a/13), (27a/2), (27a/4), (27a/7), (27b/1), (27b/10), (27b/12), (27b/9), (28a/1), (28a/11), (28a/13), (28a/3), (28a/5), (28a/8), (28b/3), (28b/5), (28b/7), (28b/9), (29a/1), (29a/11), (29a/13), (29a/3), (29a/5), (29a/9), (29b/2), (29b/4), (29b/5), (29b/8), (2a/2), (2a/5), (2a/9), (2b/1), (2b/12), (2b/6), (2b/8), (30a/10), (30a/12), (30b/1), (30b/11), (30b/4), (30b/7), (30b/9), (31a/1), (31a/12), (31a/3), (31a/5), (31a/7), (31a/9), (31b/1), (31b/3), (31b/5), (32a/1), (32a/11), (32a/3), (32a/6), (32a/8), (32b/1), (32b/10), (32b/4), (32b/6), (32b/8), (33a/10), (33a/13), (33a/2), (33a/5), (33a/8), (33b/2), (33b/5), (33b/8), (34a/11), (34a/7), (34a/9), (34b/1), (34b/10), (34b/11), (34b/3), (34b/5),

(34b/7), (34b/9), (35a/1), (35b/1), (35b/11), (35b/5), (35b/7), (36a/1), (36a/10), (36a/12), (36a/2), (36a/5), (36a/6), (36b/1), (36b/10), (36b/12), (36b/3), (36b/5), (36b/8), (37a/10), (37a/11), (37a/13), (37a/8), (37b/11), (37b/13), (37b/2), (37b/4), (37b/6), (37b/8), (37b/9), (38a/1), (38a/10), (38a/12), (38a/4), (38b/11), (38b/13), (38b/2), (38b/5), (38b/8), (39a/11), (39a/13), (39a/2), (39b/10), (39b/12), (39b/2), (39b/4), (39b/7), (39b/9), (3a/13), (3a/13), (3a/8), (3b/11), (3b/12), (3b/3), (3b/9), (40a/1), (40a/10), (40a/12), (40a/13), (40a/3), (40a/5), (40b/10), (40b/12), (40b/13), (40b/2), (40b/6), (40b/8), (41a/10), (41a/12), (41a/13), (41a/4), (41a/6), (41a/8), (41b/11), (41b/13), (41b/3), (41b/5), (41b/6), (41b/7), (41b/9), (42a/13), (42a/2), (42a/3), (42a/4), (42a/7), (42a/8), (42b/2), (42b/4), (43a/1), (43a/12), (43a/3), (43a/6), (43a/9), (43b/1), (43b/11), (43b/12), (43b/13), (43b/2), (43b/4), (43b/5), (43b/7), (43b/8), (43b/9), (44a/10), (44a/11), (44a/13), (44a/2), (44a/4), (44a/6), (44a/7), (44b/1), (44b/2), (44b/4), (44b/6), (44b/7), (45a/11), (45a/6), (45a/8), (45b/1), (45b/11), (45b/5), (45b/7), (46a/10), (46a/11), (46a/12), (46a/4), (46a/5), (46b/1), (46b/2), (4a/11), (4a/2), (4a/3), (4a/8), (4b/11), (4b/12), (4b/3), (4b/4), (4b/8), (5a/1), (5b/3), (5b/7), (6a/7), (7b/10), (7b/13), (7b/4), (7b/7), (8a/10), (8a/13), (8a/3), (8a/7), (8b/11), (8b/13), (8b/2), (8b/9), (9a/10), (9a/13), (9a/3), (9a/6), (9a/8), (9b/10), (9b/11), (9b/2), (9b/4), (9b/6), (9b/8), (şekl.i, (şekl.i, (şekl.i :

k. + i (48b/9)

[= 396]

kimesne : kimse.

k. (3b/11), (48b/1), (4b/7), (4b/9), (5a/1), (5a/12), (5a/4), (5a/6), (5a/9), (5b/1)

k. + den (20a/3)

k. + lere (5a/12)

k. + yi (20a/1)

[= 13]

kimî : Birtakımı, bazısı, kimisi.

k. (29a/8), (29a/8)

[= 2]

kimse : Herhangi bir kişi, kim olduğu bilinmeyen kişi.

k. + den (45b/2)

k. + ye (43a/4), (44a/8), (47a/8), (49b/2)

[= 5]

kīndār : <Far. Kin tutan. İçinde kin ve garez besliyen. Öc ve intikam almağa düşkün.

k. (18a/11), (19b/8)

k. + dur (49b/4), (49b/6)

[= 4]

kirām : <Ar. Yüce kişiler, kiramlar.

k. + dan (3b/3)

kireç : Mermer, tebeşir, kireç taşı, alçı taşı gibi birçok taşın özünü oluşturan kalsiyum oksit.

k. (36b/4)

kirpi : Kirpigillerden, uzunluğu 25-30 santimetre olan, sırtı dikenlerle kaplı memeli hayvan.

k. (49a/9)

kirpik(g) : Göz kapağının kenarındaki kıllar veya bu kıllardan her biri.

k. + leri (17b/6), (17b/7), (22b/5), (23a/8)

k. + i (21a/5)

k. + inüñ (21a/6)

[=6]

kişi : Kadın veya erkeğe verilen genel ad, şahıs, zat, nefer.

k. (41a/11), (41a/13), (42a/4), (42a/7), (4a/4), (4a/6), (4a/7), (4b/1), (5a/8)

k. + de (3a/3), (9a/2)

k. + den (23b/9)

k. + nüñ (10a/10), (10a/11), (10a/13), (10a/4), (10b/10), (10b/11), (10b/2), (10b/4), (10b/6), (11a/1), (11a/12), (11a/3), (11a/6), (11a/9), (11b/1), (11b/10), (11b/13), (11b/2), (11b/3), (11b/6), (12a/10), (12a/12), (12a/13), (12a/6), (12a/7), (12b/1), (12b/11), (12b/3), (12b/4), (12b/6), (12b/7), (12b/9), (13a/1)eger, (13a/3), (13a/6), (13b/1), (13b/11), (13b/13), (13b/3), (13b/5), (13b/9), (14a/10), (14a/13), (14a/4), (14b/10), (14b/13), (14b/3), (14b/6), (14b/9), (15a/10), (15a/13), (15a/2), (15a/5), (15b/10), (15b/3), (15b/7), (16a/13), (16b/10), (16b/13), (16b/7), (16b/8), (17a/10), (17a/12), (17a/2), (17a/4), (17a/7), (17a/8), (17b/1), (17b/12), (17b/3), (17b/6), (17b/9), (18a/10), (18a/12), (18a/4), (18a/7), (18b/1), (18b/12), (18b/4), (18b/6), (18b/9), (19a/1), (19a/11), (19a/13), (19a/4), (19a/6), (19a/8), (19b/10), (19b/11), (19b/3), (19b/6), (20a/10), (20a/12), (20a/4), (20a/7), (20b/10), (20b/12), (20b/2), (20b/4), (20b/7), (21a/1), (21a/12), (21a/5), (21a/8), (21b/1), (21b/10), (21b/12), (21b/3), (21b/5), (21b/7), (22a/11), (22a/13), (22a/2), (22a/6), (22a/8), (22b/11), (22b/2), (22b/4), (22b/7), (23a/1), (23a/11), (23a/5), (23b/11), (24a/1), (24a/10), (24a/12), (24a/8), (24b/1), (24b/11), (24b/3), (24b/6), (24b/8), (25a/1), (25a/4), (25b/11), (25b/13), (25b/7), (25b/9), (26a/12), (26a/3), (26a/5), (26a/7), (26a/9), (26b/2), (26b/4), (26b/7), (26b/9), (27a/1), (27a/12), (27a/13), (27a/3), (27a/6), (27a/9), (27b/1), (27b/10), (27b/11), (27b/12), (27b/3), (28a/10), (28a/12), (28a/2), (28a/4), (28a/6), (28b/1), (28b/12), (28b/4), (28b/6), (28b/8), (29a/10), (29a/12), (29a/2), (29a/4), (29a/6), (29b/1), (29b/10), (29b/3), (29b/5), (29b/7),

(30a/11), (30b/1), (30b/10), (30b/13), (30b/3), (30b/6), (30b/8), (31a/1), (31a/11), (31a/13), (31a/4), (31a/6), (31a/9), (31b/2), (31b/4), (31b/7), (32a/13), (32a/2), (32a/4), (32a/7), (32a/9), (32b/12), (32b/2), (32b/5), (32b/7), (32b/9), (33a/12), (33a/4), (33a/7), (33a/9), (33b/1), (33b/11), (33b/3), (33b/6), (34a/10), (34a/13), (34a/8), (34b/11), (34b/12), (34b/2), (34b/4), (34b/6), (34b/8), (34b/9), (35a/3), (35b/13), (35b/4), (35b/6), (35b/9), (36a/11), (36a/13), (36a/2), (36a/4), (36a/6), (36a/8), (36b/11), (36b/2), (36b/4), (36b/6), (36b/9), (37a/1), (37a/11), (37a/12), (37a/9), (37b/1), (37b/10), (37b/12), (37b/13), (37b/3), (37b/4), (37b/7), (37b/8), (38a/11), (38a/2), (38a/6), (38b/1), (38b/10), (38b/12), (38b/3), (38b/7), (39a/1), (39a/13), (39a/5), (39b/1), (39b/10), (39b/11), (39b/13), (39b/3), (39b/6), (39b/8), (3a/5), (3b/3), (40a/11), (40a/13), (40a/2), (40a/4), (40a/7), (40b/1), (40b/10), (40b/13), (40b/3), (40b/7), (40b/9), (41a/3), (41a/5), (41a/7), (41a/9), (41b/10), (41b/12), (41b/2), (41b/4), (41b/5), (41b/7), (41b/8), (42a/1), (42a/12), (42a/2), (42a/6), (42b/10), (42b/13), (42b/2), (42b/3), (42b/5), (42b/8), (43a/11), (43a/13), (43a/2), (43a/5), (43a/8), (43b/10), (43b/11), (43b/12), (43b/2), (43b/3), (43b/4), (43b/6), (43b/7), (43b/9), (44a/1), (44a/10), (44a/12), (44a/13), (44a/2), (44a/5), (44a/6), (44a/8), (44a/9), (44b/2), (44b/3), (44b/5), (44b/6), (46a/13), (4a/11), (4a/3), (4a/5), (4a/6), (5b/6), (5b/7), (7a/13), (7b/13), (7b/6), (7b/9), (8a/12), (8a/2), (8a/5), (8a/9), (8b/1), (8b/10), (8b/12), (8b/5), (9a/1), (9a/12), (9a/4), (9a/7), (9a/9), (9b/1), (9b/3), (3a/11)

k. + yi (49b/6)

[= 369]

kitāb : < Ar. Ciltli veya ciltlessiz olarak bir araya getirilmiş, basılı veya yazılı kâğıt yaprakların bütünü.

k. + a (4b/6), (5b/9)

k. + larında (3b/5)

[= 3]

kitāb-ı münezzel : < Ar. İlâhi kitap.

k. + inde (2a/3)

kitābet : < Ar. Kâtiblik, yazıcılık, yazı yazma ilmi.

k. + i (31a/8)

kitābü'l edeb : < Ar. Edep kitabı.

k. (2b/1)

koğ- : Çürüyüp bozularak kötü bir koku çıkarmak, kokuşmak.

k.-sa (25a/12)

konul- : Koyma veya konma işi yapılmak.

k.-muşdur (7a/13)

kor : İyice yanarak ateş durumuna gelmiş kömür veya odun parçası.

k. (17a/11)

korğak : Çok çabuk ve olmayacak şeylerden korkan.

k. (19a/11)

korğuci : Korkan.

k. + dur (51b/1)

korğut- : Korkmasına yol açmak, kaygıya düşürmek.

k.-mağı (19b/9)

kovıcı : Dedikoducu, söz getirip götüreren, arkadan çekiştiren.

k. (34b/5), (12b/2), (19a/13), (47b/1)

k. + dur (50b/9), (51a/9)

[= 5]

koyun : Geviş getirenlerden, eti, sütü, yapağısı ve derisi için yetiştirilen evcil hayvan.

k. (21b/1), (49b/11)

k. + a (4a/7)

[=3]

köpek(g) : Köpekgillerden, boy ve biçim bakımından pek çok cinsi olan, çok iyi koku alan, sadık, bekçilik ve avcılık gibi işler için beslenen memeli hayvan.

k. + i (50a/6)

köprü : Herhangi bir engelle ayrılmış iki yakayı birbirine bağlayan veya trafik akımının, başka bir trafik akımını kesmeden üstten geçmesini sağlayan ahşap, kâgir, beton veya demir yapı.

k. (26b/9)

köse : < Far. Bıyığı, sakalı çıkmayan.

k. (31a/11), (31a/13), (31b/3)

[=3]

köşe : < Far. Birbirini kesen iki çizginin, iki düzlemin oluşturduğu açı, zaviye.

k. (14b/1)

k. + nün (14b/1)

[=2]

kudret : Güç, iktidar.

k. + le (1b/2)

kulak(ğ) : Başın her iki yanında bulunan işitme organı.

k. + ı (10a/7), (14a/8), (24a/10), (24a/12), (24b/1), (24b/11), (24b/12), (24b/4), (24b/8), (24a/1)

k. + ında (24a/8)

k. + ından (14a/5), (15b/1), (15b/5)

k. + inuñ (25a/1), (24b/6), (43b/9)

k. + uñ (23b/13), (6a/13)

k. + larında (8a/6)

k. + larınıñ (7b/2)

[= 21]

ķurt : Kurt.(yırtıcı hayvan.)

k. (48b/7)

ķuş : Yumurtlayan omurgalılarından, akciğerli, sıcakkanlı, vücudu tüylerle örtülü, gagalı, iki ayaklı, iki kanatlı uçucu hayvanların ortak adı.

k. (41b/7)

ķutlu : Uğurlu.

k. (21b/6)

ķumral : Koyu sarı veya açık kestane rengi.

k. (8b/7)

ķunduz : Kemirgenlerden, kuyruğu geniş ve yassı, art ayāk parmaklarının arası perdeli, ağaçları kemirerek beslenen, su kıyılarında yaşayān, yuvalar ve su setleri kuran, postu değerli bir hayvan, kastor.

k. (50a/7)

ķurʻān : <Ar. İslam dininin temel ilkelerini, Hz. Muhammed'e gönderilen Tanrı buyruklarını içeren, Müslümanlığın temel kitabı, Kur'an-ı Kerim, Kelam-ı Kadim, Mushaf, Mushaf-ı Şerif.

k. (5a/8)

ķurbaga : Yumurta ile üreyen, yavruları gelişimlerini durgun sularda tamamladıktan sonra kuyruğu ve solungacı körelerek karada yaşayabilen, sıçrayarak yürüyen ve suda iyi yüzen küçük hayvan.

k. (50a/9)

ķurd : Bazı böceklere veya bazı dişte bulunan böcek kurtçuklarına verilen ad.

k. + 1 (29b/7)

ķuri : Suyu, nemi olmayan, yaş ve nemli karşıtı.

k. (8b/7)

ķuru : Suyu, nemi olmayan, yaş ve nemli karşıtı.

k. (13a/7), (16a/7), (22b/2), (35a/13), (36b/4)

[= 5]

ķuş : Yumurtlayan omurgalılarından, akciğerli, sıcakkanlı, vücudu tüylerle örtülü, gagalı, iki ayaklı, iki kanatlı uçucu hayvanların ortak adı.

k. + 1 (50b/13)

ķuvve-i ĥāfıza : < Ar. Zihinde hıfzette, belleme kuvveti.

k. + s1 (7b/5)

ķuvvet : < Ar. Fiziksel güç, takat.

k. + i (33a/2), (3b/4)

k. + iyle (4b/4)

[= 3]

ķuvvetlü : < Ar. + T. Güçlü olan.

k. (10a/11), (10a/2), (28b/1), (29a/3), (33a/13), (35b/5), (39b/11), (39b/7), (40a/3), (41b/11), (41b/6), (46b/6), (47a/9), (9b/7)

k. + dür (50a/4)

[= 15]

ķuvvetsüz : < Ar. + T. Güçlü olmayan.

k. (39b/12)

ķuyruk(ğ) : Hayvanların çoğunda, gövdenin sonunda bulunan, omurganın uzantısı olan uzun ve esnek organ.

k. + ı (14a/9), (15b/1)

k. + ında (16a/4)

[= 3]

ķuzğun : Ötücü kuşlar takımının kargagiller familyasından, Kuzey Amerika'nın dağlık, fundalık yerlerinde bulunan, tüyleri siyah renkte olup mavi renkte parlayan bir tür kuş, karakarga.

k. (50b/5)

ķüçücük : Çok küçük.

k. (12b/1), (16a/3), (7b/7)

[= 3]

ķçük : Boyutları, benzerlerinininkinden daha ufak olan, mikro, büyük karşıtı.

k. (10b/7), (11b/4), (12a/8), (13a/9), (16a/7), (16b/7), (20b/10), (20b/2), (20b/7), (21a/1), (23a/1), (23a/12), (24a/4), (24a/6), (24b/4), (25a/5), (28b/2), (32a/13), (32a/5), (34b/9), (35a/4), (36a/8), (37b/11)

[= 23]

ķçüklük : Küçük olma durumu.

k. + de (27b/4)

ķüfrānū'n-ni' me : < Ar. Verilen nimetlere karşı nankörlük yapma.

k. (30b/12)

ķürek : Belin sağında ve solunda bulunan uzun ve geniş kemikler.

k. + leri (32b/13)

kütük : Kalın ağaç gövdesi.

k. (36b/1), (36b/11), (41a/3)

[= 3]

L

lāl : < Far. Dilsiz. Söz söyleyemeyen.

l. (3a/4)

lāzım : < Ar. Gerekli olan.

l. (3a/13), (3a/8), (4b/11)

l. + dur (5b/3)

[= 4]

lāğ : < Far. Şaka, laif, mizah.

l. (26a/2)

laṭīf : < Ar. Hoş, yumuşak, nazik.

l. (25a/12), (27b/9), (38a/11), (40b/6), (41b/3), (9b/10)

[= 6]

laṭīf-ṭab^c : < Ar. Hoş, yumuşak yaratılışı.

l. (15b/9)

laṭīfū'l-ḥareke : < Ar. Nazik, hoş, yumuşak hareketleri olan.

l. (11b/5)

laṭīfū'n-nefis : < Ar. Hoş, yumuşak, nazik nefisli olan.

l. + dūr (49b/3)

leffāf : < Ar. Çok konuşan, çok lâf eden. Pek fazla söyleyen. Can sıkıcı.

l. (13b/8), (26b/6), (27a/5), (15b/3), (18b/8), (14a/13)

[= 6]

leglek : Leyleksilerden, kışın tropikal Afrika'da yaşayān, siyah telekli, uzun gagalı, uzun bacaklı, büyük, beyaz, göçmen kuş.

1. (50b/8)

leh(i)v : < Ar. Günahlı, şehevî, nefşâni meşgûliyet. Kadınla yabancı erkeğin oynaması.

1. + leri (48a/7)

1. + i (41a/7), (14b/12), (47a/1)

1. + e (21b/6), (28b/6)

[= 6]

lehn : ?

1. (11a/13)

lem^çalar : < Ar. Parıltılar.

1. (17a/5)

levn : < Ar. Renk, tür.

1. + i (10a/5)

1. + inde (27a/10)

[= 2]

libās : < Ar. Elbise.

1. + a (4b/12)

1. + dan (4b/12)

[= 2]

lisān-ı ^çarabî : < Ar. Arap dili.

1. + den (2a/12)

lu^çb : < Ar. Oyun, eğlence.

1. (47b/11)

M

mābeyn : < Ar. Aradaki şey, iki şeyin arası.

m. + i (37a/6)

m. + inde (46a/7)

m. + ine (29b/13)

[= 3]

mağdūb : < Ar. Allah'ın gazap ettiği, kızdığı ve gazap ettiği kimseler.

m. (12b/8)

mağlūb : < Ar. Yenilmiş olan.

m. (8b/3)

maḥabbet : < Ar. Sevgi.

m. (14b/10)

maḥabbetlū : < Ar. + T. Sevgisi olan.

m. (13a/4)

maḥbūb : < Ar. Muhabbet olunmuş, sevilmiş, sevilen.

m. (10a/5)

maḥlūkāt : < Ar. Yaratılmışlar. Mahluklar. Allah'ın yarattığı şeyler.

m. + dan (1b/8)

[= 2]

maḥmūd : < Ar. Övülmüş.

m. (39a/12)

maḥrūm : < Ar. Maddi veya manevi nimetlerden uzak kalmak, yoksun.

m. (45a/8)

maḥzūz : < Ar. Zevkli, hoşlanmış.

m. (44a/13)

ma'īšet : < Ar. Geçinme, geçim.

m. + i (45b/8), (44b/6)

m. + ine (45b/2)

[= 3]

maḫhūrluḫ : < Ar. + T. Aşağılanmışlık, hor görülmüşlük.

m. (48b/10)

maḫṣūd : < Ar. İstenilen şey, istek.

m. + ı (49a/1)

māl : < Ar. Varlık, para, kıymetli eşya.

m. (12a/9), (17a/6), (19a/1), (22b/13), (33a/5), (42b/12), (42b/7), (43a/7),
(44a/11)

m. + dan (43a/3)

m. + ı (31a/10)

[= 11]

māldār : < Far. Malı mülkü çok olan. Zengin.

m. (45b/12), (47a/2), (5a/4)

[= 3]

mālik : < Ar. Bir şeye sahip, bir şeyi olan.

m. (45a/12), (45a/9), (45b/6), (45b/9), (45b/9)

[= 5]

Manṣūrī : < Ar.?

m. + ye (6a/2)

marāz : < Ar. Organizmada birtakım değişikliklerin ortaya çıkmasıyla sağlığın bozulması durumu, rahatsızlık, çor, dert, sayrılık, illet, maraz, maraza, esenlik karşıtı.

m. (23b/5)

m. + ma (33a/11)

m. + lar (43a/13)

[= 3]

ma³rifet : < Ar. Ustalık, hüner, uzmanlık

m. (4a/10)

maşlahat : < Ar. Bir işin hayırlı, iyi olmasına vesîle olan şey, iş, mesele.

m. + ında (51b/9)

m. + larında (46b/13)

[= 2]

maşhara : < Ar. Maskara, soytarı.

m. (38b/11)

maşharalık(ğ) : < Ar. + T. Maskaralık, soytarılık.

m. + ı (14b/13), (47a/7)

[= 2]

ma³rifet : < Ar. Ustalık, hüner, uzmanlık, bilim.

m. (47a/11)

m. + i (47a/1)

[= 2]

māyil : < Ar. Eğilimi olan.

m. (10b/13), (11a/13), (20a/9), (20b/11), (20b/9), (22a/5), (22b/1), (22b/11),
(22b/8), (22b/8), (23b/3), (24b/5), (25a/13), (26a/5), (27a/11), (28b/6), (28b/6),
(31a/7), (32a/10), (35a/6), (36b/10), (38a/4), (38b/10), (40b/12), (41a/7), (43b/6),
(44a/10), (47a/5), (9a/12), (9b/4), (21b/7), (20a/12)

[= 32]

maymūn : < Ar. Çirkin, gülünç.

m. (48b/10)

mebzūlü'n-nefs : < Ar. Nefsi çok olan.

m. (35a/1)

mecnūn : < Ar. Deli, çılgın.

m. (19a/7), (20a/1)

[= 2]

mehīb : < Ar. Heybetli, azametli, korkunç kimse.

m. (4a/6)

mekāile : < Ar. Melekler.

m. + dūr (49a/7)

mekkār : < Ar. Hilekâr. Düzenbaz. Çok aldatıcı. Mekir yapan.

m. (10a/12), (15a/9), (18a/1), (18a/11), (18b/3), (18b/6), (21a/1), (23a/4),
(23b/12), (27a/13), (30b/9), (33a/6), (34a/9), (41a/6), (41b/9), (42a/2), (46b/10),
(46b/5), (47a/6), (47b/3), (9a/9)

m. + dur (49a/2)

[= 22]

mekr : < Ar. Hile, düzen.

m. (41a/8)

m. + i (8a/4)

[= 2]

mekr ü hīle : < Ar. Hile, düzen.

m. (23b/9)

melīkü'l-vehhāb : < Ar. Çok fazla bağışlayan, ihsan eden. Allah'ın isimlerinden biri.

m. (51b/12)

memdūhu'l-ḥiṣāl : < Ar. Övülen huyu, karakteri olan.

m. (37a/9)

meme : Yavrularını emzirmek için, memelilerin göğsünde türlü biçim ve sayıda bulunan, meme başı denilen çıkıntıları olan organ.

m. + leri (37a/2)

menfa^cat : < Ar. Fayda, çıkar.

m. + i(31a/6)

Manşūr Şāḥib : < Ar. ?

m. (3b/6)

mercimek : < Ar. Mercimek.

m. (43b/3)

meşelā : < Ar. Örneğin.

m. (2b/13), (3a/5), (3b/9), (46a/2), (4a/3), (4a/5), (4b/8), (5a/1), (5a/7)

[= 9]

mestūru'l-ḥāl : < Ar. Kimliği tespit edilemeyen.

m. (42b/10)

mevcūd : < Ar. Var olan, bulunan.

m. (5a/4)

mevc : < Ar. Dalga.

m. + ler (19b/13)

meyl : < Ar. Eğilim, istek.

m. (21b/8), (8a/8)

m. + i (39a/3), (7b/2)

[= 4]

meyyāl : < Ar. Meyilli, eğilimli.

m. (21b/4)

meyyit : < Ar. Ölmüş.

m. (12b/11)

mezbūr : < Ar. Anılan, belirtilen.

m. (45a/9)

mīr : < Far. Amir, baş, kumandan.

m. + ler (29a/1)

miḡdār : < Ar. Parça, kısım, bölüm.

m. (7b/2)

m. + ı (36a/9)

m. + ına (24a/1)

[= 3]

miras : < Ar. Birine, ölen bir yakınından kalan mal mülk, para veya servet,
kalıt, bırakıt, tereke.

m. + dan (44a/12)

mizāc : < Ar. Karakter, huy.

m. + ı (34a/11), (34b/3), (35b/12), (35b/2), (36a/3), (36b/10), (39b/9), (3a/11),
(3a/5), (40a/3)

m. + ında (43a/13)

m. + ladur (3a/5)

[= 12]

muāmele : < Ar. Davranma, davranış.

m. + leri (47b/6)

muāccib : < Ar. Şaşırtan, şaşkınlık veren.

m. (41a/10), (41b/1)

[= 2]

mu^ʿallem : < Ar. Öğrenim görmüş, eğitimli kişi.

m. (1b/11)

mu^ʿannid : < Ar. İnatçı.

m. (46b/7), (46b/8)

[= 2]

mu^ʿazzam : < Ar. Azametli, ulu.

m. (1b/11), (2a/5)

[= 2]

mu^ʿtedil : < Ar. Ölçülü, aşırı kaçmayan.

m. (10a/5), (13a/6), (14a/8), (22b/4), (24a/4), (25a/7), (27b/4), (30a/1),
(3a/12), (40a/7)

[= 10]

mu^ʿtedilü'l-hāl : < Ar. Görünümü, hali, ölçülü olan.

m. (9b/2)

muḥālefet : < Ar. Bir tutuma, bir görüşe, bir davranışa karşı olma durumu,
aykırılık.

m. (8a/5), (15a/9)

m. + üñ (3a/4)

[= 3]

muḥālif : < Ar. Bir tutuma, bir görüşe, bir davranışa karşı olan, aykırı olan
kimse.

m. (19b/7), (22a/4), (29a/7), (35b/12), (8a/4)

[= 5]

muḥāşamāt : < Ar. Düşmanlıklar. İki taraf arasındaki husumetler.

m. (25b/9), (13b/8)

[= 2]

muħanneş : < Ar. Korkak, namert, kalleş.

m. (16b/8), (36b/12), (39b/1), (41a/10), (5b/1), (5b/2), (9a/9), (5a/12)

m. + dūr (48b/13), (49a/7), (48b/6)

[= 11]

muħanneşlik(g) : < Ar. + T. Korkaklık, namertlik, kalleşlik.

m. + in (5a/13)

muħbit : < Ar. Alçak gönüllü, mütevazi.

m. (19a/8)

muħteliş : < Ar. Karışık, karma.

m. (22b/3), (23b/4)

[= 2]

muħabbet : < Ar. Sevgi.

m. (42b/12), (5a/11)

m. + i (22b/13), (37b/10), (43a/12)

m. + ine (2a/3)

m. + leri (47b/9)

[= 7]

Muħammed bin Ayās : < Ar. Kıyâfetname adlı eserin yazarı.

m. (2b/1)

muħammed-i Rāzi : < Ar.?

m. (3b/7)

m. + ye (6a/3)

muḥkem : < Ar. Dayanıklı, güçlü duruma getirilmiş, sağlamlaştırılmış, sağlam, kuvvetli.

m. (35b/3)

muḥyiddīn-i ġazalī : < Ar.?

m. (3b/8)

muḥyiddin-iʿArabī : < Ar. Muhyiddin Arabi.

m. + ye (6a/5)

muḳābil : < Ar. Bir şeye karşılık olarak yapılan, bir şeyin karşılığı olan.

m. (4b/10)

muḳaddem : < Ar. Önce gelen, önceki.

m. (43a/1), (46b/13)

[= 2]

muḳaddemā : < Ar. Önce gelen, önceki, bundan önce, evvelce, eskiden.

m. (7b/8)

muḳayyet : < Ar. Bir şeye veya kimseye maddî yâhut mânevî bir bağla bağlanmış olan, bağlı, kayıtlı.

m. + dūr (51a/9)

muḳdim : < Ar. İşine dört elle sarılan, işinin gerektirdiği azim, gayret ve çalışmayı gösteren.

m. (38a/13)

muḳtezā : < Ar. Bir şeyin gereği olan, gereken, lâzım gelen şey, gerek, îcap.

m. + sîdur (3a/4), (4b/2)

[= 2]

mūm : < Far. Bir fitilin etrafına erimiş bal mumu, içyağı, stearik asit veya parafin dökülerek genellikle silindir biçiminde dondurulan ince, uzun aydınlatma aracı.

m. (7b/1)

munğabız : < Ar. İçi sıkılmış, sıkıntılı, neşesiz, somurtkan.

m. (23a/2)

munğazır : < Ar.?

m. (26b/10)

murād : < Ar. Erişilmek istenen, olması, gerçekleşmesi arzu edilen şey, istek, dilek, amaç.

m. (13a/2), (49a/8)

m. +1 (45b/8)

[= 3]

murabba^c : < Ar. Kare.

m. (10a/13), (13a/7), (13b/3), (30a/7), (30b/3), (31a/4), (35a/6), (40a/9)

[= 8]

murdār : < Ar. Kirli, pis, iğrenç.

m. + dur (50b/4), (48b/8)

muşāhib : < Ar. Biriyle karşılıklı konuşan, sohbet arkadaşı olan kimse.

m. + i (14a/2)

muşallaṭ : < Ar. Birini bir kimsenin başına sarmak, belâ etmek.

m. (23a/3)

muşannif : < Ar. Bölüm bölüm ayıran, sınıflandıran, tasnif eden.

m. (5b/5)

muşır : < Ar. Düşünce veya isteğinden bir türlü vazgeçmeyen, herhangi bir konuda sürekli direnen, ayak direyen, ısrar eden.

m. (20a/10)

musatṭah : < Ar. Sadece eni boyu olup derinlik ve yüksekliği olmayan, düzlem hâlinde bulunan.

m. (13b/13)

muṭī : < Ar. Uyan, itaat eden, boyun eğen, tabi olan

m. (47b/7)

muṭlak : < Ar. Herhangi bir şart ve kayıtle sınırlı olmayan, kayıtsız şartsız.

m. (23b/10)

muṭṭaşıl : < Ar. Bitişik, yan yana olan.

m. (21b/8)

mutaʿaşşib : < Ar. Benimsediği fikir ve inanışa aşırı derecede bağlı olup başka düşünce ve inanca hak tanımayan, yenilikleri kabul etmeyen, taassup sâhibi.

m. + dur (50b/10)

muttaşif : < Ar. Bir hal ve sıfatla nitelenmiş olan, kendisinde o hal ve sıfat bulunan.

m. (16b/3)

muṭvāfık : < Ar. Uygun, münasip.

m. (13a/7)

m. + dur (48b/8)

[= 2]

muṭṭarib : < Ar. Maddî mânevî bir sıkıntısı, üzüntüsü veya rahatsızlığı olan, acı çeken, ızdırıp içinde kıvranan.

m. (36a/7), (8b/3)

[= 2]

muẓtaribü'l-^ḥakl : < Ar. Akli ızdıraplı, üzgün olan.

m. (12b/1)

muẓtaribü'l-ahlāk : < Ar. Ahlakı müzdarip olan.

m. + dur (51b/4)

muẓtaribü'l-ḥāl : < Ar. Durumu ızdıraplı olan.

m. (17a/3), (20b/1), (36a/1), (36b/8), (3a/1), (40b/10), (46b/9), (8a/11)

[= 8]

mübeşşir : < Ar. Müjde veren.

m. + dür (51a/12)

mübteniü'l-ḥāl : < Ar. Hâli, durumu başkalarına bağlı olan.

m. (14a/9)

müdevver : < Ar. Yuvarlak.

m. (13b/11), (21b/3), (26b/10), (27a/12), (29b/11), (30a/7), (30b/8), (31a/2),
(33b/11), (33b/13), (35a/6), (37a/3), (37b/11), (7b/1), (7b/10)

[= 15]

müdir : < Ar. Çekip çeviren, yöneten, idare eden kimse.

m. (3b/1)

mükerrem : < Ar. Saygı değer, hürmete lâıyk, yüce, aziz, muhterem.

m. (1b/9), (2a/5)

[= 2]

mültefit : < Ar. İlgi ve güler yüz gösteren, iltifat eden, dikkate alan, önem veren.

m. (48a/3)

mülük-i ^ḥizām : < Ar. Çok büyük mülk sahipleri, padişahlar. Çok büyük malikler.

m. (4b/1)

münāfīk : < Ar. İki yüzlü.

m. (47a/6), (47b/4)

[= 2]

münāsib : < Ar. Uygun, yerinde, yakışık.

m. (24a/2), (25a/4), (25b/6)

[= 3]

münbaṣiṭ : < Ar. Yayılan, genişleyen.

m. (35b/3)

münḳalībū'l-ahvāl : < Ar. Halleri, durumları deęişken olan.

m. (30a/13)

münḳalībū'l-hāl : < Ar. Hâli, durumu deęişken olan.

m. (21a/7)

mürüvvetlü : < Ar. + T. Cömertlik, yiğitlik.

müṣahḫar : < Ar. Büyülenmiş, büyü, büyü ile aldatılmış.

m. (49b/9)

m. (16b/2), (28b/7)

[= 2]

müşelleṣ : < Ar. Üçgen.

m. (10b/4)

müşābehet : < Ar. Benzerlik.

m. + i (4a/4), (5b/6)

[= 2]

müşevveṣ : < Ar. Düzensiz, karışık, karmakarışık.

m. (19a/10)

mütehevvir : < Ar. Çabuk sinirlenen, öfkesine hâkim olamayān, öfkeli, kızgın.

m. + dūr (50b/13), (51a/8), (51b/4)

[= 3]

mütekaddim : < Ar. Zaman itibâriyle eskimiş, eski.

m. + inden (42a/10)

mütekebbir : < Ar. Büyüklük taslayan, kendini beğenmiş (kimse), kibirli.

m. (13b/8), (14a/13), (15a/9), (15b/3), (21b/1), (25b/9), (26a/8), (26b/6),
(27a/13), (27a/5), (27a/8), (27b/2), (41a/10), (41b/1), (47a/4), (47a/7), (48a/5), (42a/3)

m. + dūr (48a/12), (48b/2), (49a/4), (50a/5), (50b/1), (50b/2), (51a/2), (51a/9)

[= 26]

mütelevvīn : < Ar. Çabuk fikir değiştiren, dōnek, kararsız, sebatsız

m. (12a/6), (21b/4)

[= 2]

mütereddid : < Ar. Bir türlü karar veremeyen, kararsız, tereddütlü.

m. (48a/6)

mütereddidü'l-ahvāl : < Ar. Bir türlü karar veremeyen, kararsız, tereddütlü bir hâli olan.

m. (46b/5)

mütevassıt : < Ar. Orta.

m. (15b/11)

müyesser : < Ar. Kolay gelen, kolaylıkla olan.

m. (13a/3)

N

nā-mahrem : < Far. Őer'an evlenmeye mani akrabalığı olmayan erkek veya kadın.

n. + e (20a/2)

nā-gāh : < Far. Zamansız, vakitsiz.

n. (5a/2)

nākıř : < Ar. Eksik, tam olmayan.

n. (22a/7), (26b/8), (29b/6), (38a/2)

[=4]

nākıřu'l-akl : < Ar. Aklı eksik olan, tam olmayan.

n. (47b/11)

nākıřü'l-fehm : < Ar. Anlayışı eksik olan, tam olmayan.

n. (24b/2)

nās : < Ar. İnsanlar.

n. + da (2b/12)

n. + (s)ı (27a/1)

nāřih : < Ar. Bir kimseye doğru yolu göstermek, yapması ve yapmaması gereken şeyler üzerine dikkatini çekmek için söylenen söz, öğüt, pend.

n. (48a/6)

n. + dür (51a/11)

[=2]

nāzır : < Ar. Bakan, nazar eden.

n. (18b/2)

naql : < Ar. Taşıma, aktarma, geçirme

n. (3b/3), (42a/10), (5b/11)

n. + inde (43a/11)

n. + ler (6a/6)

[=5]

naķř : < Ar. Resmini, tasvîrini yapmak, resmini çizmek

n. + ı (31a/8)

naşihat : < Ar. Bir kimseye doğru yolu göstermek, yapması ve yapmaması gereken şeyler üzerine dikkatini çekmek için söylenen söz, öğüt, pend.

n. (5a/8)

nazar : < Ar. Bakma, göz atma.

n. (15a/7), (16b/11), (18b/2), (21a/3), (23b/10), (45a/5), (46a/3), (4a/10), (4b/6)

[= 9]

ne : Hangi şey.

n. (13a/10), (13a/10), (13a/2), (13a/2), (13a/7), (13a/8), (13a/9), (13a/9), (13a/9), (16a/2), (16a/2), (16a/3), (16a/3), (16a/3), (19b/11), (21a/2), (25a/5), (25a/5), (25a/5), (25a/6), (29b/13), (30a/2), (30a/2), (30a/2), (30a/3), (31b/8), (31b/8), (31b/9), (37a/7), (39a/10), (39a/11), (40a/9), (40a/9), (41a/3), (41a/3), (41a/3), (41a/3), (42a/13), (51b/2), (8b/5), (8b/5), (8b/6), (8b/6), (8b/6), (8b/6), (8b/6), (8b/6), (8b/7), (8b/7), (8b/7), (8b/8), (9b/1), (9b/1)

[= 51]

nefes : < Ar. Soluk.

n. + i (25a/11), (28b/1)

[= 2]

nefis : < Ar. Bir kimsenin kendi öz varlığı, öz benliği, kişiliği. Bedene âit yeme, içme vb. ihtiyaçların bütünü.

n. + leri (46b/13), (47b/13), (47b/7), (48a/2)

n. + lerinüñ (47b/2)

[= 5]

nefislü : < Ar. + T. Nefsi olan.

n. (16b/12), (8a/7)

nefs : <Ar. . Bir kimsenin kendi öz varlığı, öz benliği, kişiliği. Bedene âit yeme, içme vb. ihtiyaçların bütünü.

n. (20a/10)

n. + i (17b/4), (18a/11), (19b/5), (22a/10), (28a/6), (32a/12), (33a/11), (33b/2), (33b/5), (35b/3), (35b/6), (35b/8), (36a/7), (36b/8), (37a/10), (37b/2), (38a/2), (38a/2), (38b/2), (40b/10), (41b/3), (43a/4), (48a/11), (48b/8), (49a/13), (49a/2), (49a/4), (49b/2), (50a/4), (51b/3), (51b/7)

n. + ĩ (33a/13)

n. + in (32b/10), (44b/7), (48b/2), (49a/6), (49b/4), (51a/10), (51a/7)

n. + inde (12a/3), (44b/1), (48a/12), (49a/9), (50a/8)

n. + ine (49b/10), (50b/1), (51a/2)

[= 48]

nefsāni: <Ar. Canlı olmanın gerektirdiği arzularla ilgili, bedene ait olan maddî isteklere, nefse âit.

n. + si (8a/1)

nesne : Belli bir ağırlığı ve hacmi, rengi olan her türlü cansız varlık, şey, obje.

n. (17a/1), (20a/6), (23b/6)

n. + de (10a/9)

n. + dūr (4b/7)

n. + si (26b/13)

n. + ye (18a/3), (5a/10)

[= 8]

nevā : <Far. Çeşit, tür.

n. (4a/11)

nevî : < Ar. Çeşit, tür.

n. (46a/7)

nışf : < Ar. Yarım.

n. + ı (11a/7), (14a/1), (15a/1)

n. + ma (45a/13)

n. + ından (11a/7), (11a/9)

[= 6]

nîmet : < Ar. İhsan, iyilik, bağış.

n. + e (42b/7)

nice : Kaç, ne kadar.

n. (43a/7)

niḥāyet : < Ar. Sonunda, en sonunda.

n. (45a/4)

nisyan : < Ar. Unutma, unutkanlık.

n. + ı (49a/12)

nitekim : Cümle başında kendisinden önce gelen cümledeki hükmü doğrulamak için “gerçekten, hakîkaten, nasıl ki ... olduğu gibi” anlamlarında kullanılır

n. (2a/7)

niyyet : < Ar. Niyet, meram.

n. (27a/3), (28a/2), (8a/1)

n. + i (11a/6), (20a/2), (22a/4), (30b/4), (31b/4), (34a/9), (34b/7), (38a/4), (17b/11), (17b/8), (37a/13), (38b/11)

[= 15]

niyyetli : < Ar. + T. Niyetli olma durumu.

n. + dür (50b/13)

noқта : < Ar. Çok küçük boyutlarda işaret, benek.

n. + lar (16a/1), (19b/10), (19b/4), (22b/9), (22b/9), (19b/1)

[= 6]

nūr : < Ar. Aydınlık, parıltı.

n. + ı (3b/12)

n. + uyla (4a/10), (4b/7)

[= 3]

nūrli : < Ar. + T. Aydınlık, ışıklı, parlak.

n. (13a/1)

nitekim : Nasıl ki, şöyle ki, gibi.

N. (1b/11), (1b/3), (1b/7), (2a/3), (2a/9)

[= 5]

nūn : Arap alfabesinde bir harf.

N. (10a/9), (10b/1), (10b/9), (11b/13), (11b/9), (12a/4), (12b/3), (13a/3), (13b/11), (13b/8), (14a/13), (15a/13), (15a/4), (15b/3), (15b/7), (16b/13), (16b/7), (17a/10), (17a/12), (17a/8), (17b/1), (17b/12), (17b/9), (18a/4), (18a/7), (18b/1), (18b/4), (19a/5), (19b/3), (19b/6), (20a/10), (20a/4), (20b/10), (21a/4), (22a/2), (22b/2), (24a/12), (25b/7), (25b/9), (26a/5), (26a/9), (26b/1), (26b/4), (26b/7), (27a/1), (27a/11), (27a/5), (27b/10), (28a/2), (28a/9), (28b/1), (28b/4), (29a/4), (29b/1), (29b/4), (30a/11), (30b/1), (30b/10), (31a/13), (31a/4), (32a/13), (32a/2), (32b/5), (32b/9), (33a/3), (33a/6), (33a/9), (34a/7), (34b/1), (34b/8), (34b/9), (35b/4), (36a/2), (36a/4), (36a/5), (36a/8), (36b/2), (36b/9), (37a/10), (37a/9), (37b/4), (37b/8),

(39a/12), (39b/3), (39b/6), (40a/4), (41a/4), (41a/7), (41b/12), (41b/2), (41b/8),
(42a/1), (42a/5), (8b/1), (8b/10), (8b/11), (9a/11), (9a/4), (9a/7), (9a/9)

[= 100]

O

o : O (Üçüncü teklik şahıs zamiri)

o. (34a/5), (4a/6)

[= 2]

oda : Oda.

o. (9a/10)

oğ(u)l : Oğul, erkek evlat.

o. + ı (43b/3), (43b/6)

o. + a (43b/6)

o. + dan (4b/4)

o. + ı (4b/3)

[= 5]

oğlancık : Oğullara sevgiyle yaklaşıldığını belirten bir söz.

o. (18b/9)

ol : O (İşaret sıfatı), O (İşaret Zamiri)

o. (14b/1), (16b/6), (1b/1), (1b/5), (2a/1), (37a/7), (41b/7), (42b/1), (45a/1),
(45a/2), (45a/2), (45a/7), (45a/7), (45a/9), (46a/5), (46a/9), (4a/11), (4a/4), (4a/7),
(4b/10), (4b/13), (51b/2), (5a/13), (5b/1), (5b/7), (5b/8), (9a/2)

o. + dur (3a/13), (4a/8), (4b/3)

[= 30]

ol- : Olmak, uygun olmak.

o.-a (10a/1), (10a/11), (10a/12), (10a/3), (10a/3), (10a/9), (10b/1), (10b/1),
(10b/11), (10b/13), (10b/13), (10b/3), (10b/4), (10b/5), (10b/6), (10b/6), (10b/8),
(10b/9), (10b/9), (112/12), (112/12), (11a/11), (11a/11), (11a/13), (11a/2), (11a/2),
(11a/3), (11a/5), (11a/6), (11a/8), (11a/9), (11b/13), (11b/2), (11b/3), (11b/5), (11b/6),
(11b/9), (12a/11), (12a/11), (12a/13), (12a/3), (12a/3), (12a/6), (12a/7), (12a/9),
(12b/1), (12b/10), (12b/10), (12b/13), (12b/13), (12b/3), (12b/4), (12b/5), (12b/7),
(12b/8), (13a/13), (13a/3), (13a/5), (13a/5), (13b/1), (13b/11), (13b/12), (13b/3),
(13b/4), (13b/8), (14a/10), (14a/13), (14a/13), (14a/2), (14a/2), (14a/9), (14b/10),
(14b/3), (14b/5), (14b/6), (14b/9), (15a/10), (15a/10), (15a/13), (15a/2), (15a/4),
(15a/4), (15a/8), (15a/9), (15b/3), (15b/3), (15b/6), (15b/7), (15b/9), (16b/1), (16b/10),
(16b/10), (16b/12), (16b/12), (16b/2), (16b/2), (16b/2), (16b/3), (16b/3), (16b/3),
(16b/8), (17a/10), (17a/11), (17a/2), (17a/3), (17a/3), (17b/1), (17b/11), (17b/12),
(17b/5), (17b/5), (17b/5), (17b/8), (17b/8), (18a/1), (18a/11), (18a/11), (18a/2),
(18a/2), (18a/6), (18a/7), (18a/9), (18a/9), (18b/1), (18b/11), (18b/12), (18b/12),
(18b/13), (18b/3), (18b/4), (18b/6), (18b/6), (18b/8), (19a/1), (19a/1), (19a/11),
(19a/11), (19a/11), (19a/13), (19a/13), (19a/3), (19a/5), (19a/7), (19a/8), (19b/2),
(19b/5), (19b/8), (19b/8), (20a/1), (20a/10), (20a/12), (20a/12), (20a/3), (20b/1),
(20b/11), (20b/12), (20b/2), (20b/4), (20b/6), (20b/7), (20b/9), (20b/9), (21a/1),
(21a/11), (21a/12), (21a/13), (21a/4), (21a/4), (21a/7), (21a/8), (21b/1), (21b/12),
(21b/12), (21b/2), (21b/2), (21b/4), (21b/4), (21b/6), (21b/7), (21b/9), (22a/1),
(22a/10), (22a/10), (22a/12), (22a/12), (22a/13), (22a/2), (22a/2), (22a/5), (22a/5),
(22a/5), (22a/7), (22a/7), (22a/8), (22b/1), (22b/10), (22b/11), (22b/13), (22b/3),
(22b/6), (23a/10), (23a/10), (23a/11), (23a/3), (23a/3), (23a/4), (23a/4), (23b/13),
(23b/8), (23b/8), (23b/9), (24a/11), (24a/11), (24a/12), (24a/13), (24a/8), (24a/9),
(24a/9), (24b/10), (24b/10), (24b/13), (24b/3), (24b/3), (24b/3), (24b/4), (24b/5),

(24b/5), (24b/6), (24b/7), (25a/3), (25b/11), (25b/11), (25b/13), (25b/13), (25b/7),
(25b/7), (25b/9), (26a/11), (26a/11), (26a/11), (26a/12), (26a/2), (26a/5), (26a/5),
(26a/7), (26a/8), (26a/9), (26b/1), (26b/12), (26b/12), (26b/3), (26b/6), (26b/7),
(26b/8), (27a/11), (27a/11), (27a/13), (27a/13), (27a/13), (27a/3), (27a/5), (27a/5),
(27a/8), (27a/8), (27a/8), (27b/10), (27b/11), (27b/12), (27b/2), (27b/2), (28a/1),
(28a/11), (28a/12), (28a/2), (28a/3), (28a/6), (28a/6), (28a/9), (28a/9), (28a/9),
(28b/1), (28b/10), (28b/3), (28b/3), (28b/6), (28b/6), (28b/7), (29a/11), (29a/13),
(29a/2), (29a/4), (29a/6), (29a/9), (29b/2), (29b/2), (29b/4), (29b/6), (29b/6), (29b/9),
(30a/11), (30a/12), (30a/13), (30a/13), (30b/12), (30b/13), (30b/13), (30b/2), (30b/2),
(30b/5), (30b/5), (30b/7), (30b/9), (31a/1), (31a/1), (31a/10), (31a/10), (31a/12),
(31a/3), (31a/4), (31a/4), (31a/5), (31a/6), (31a/8), (31b/2), (31b/2), (31b/2), (31b/4),
(31b/6), (32a/1), (32a/11), (32a/11), (32a/12), (32a/12), (32a/2), (32a/3), (32a/4),
(32a/4), (32a/6), (32a/8), (32a/9), (32b/1), (32b/11), (32b/4), (32b/5), (32b/6), (32b/7),
(32b/9), (33a/11), (33a/3), (33a/3), (33a/5), (33a/6), (33a/8), (33a/9), (33a/9), (33b/1),
(33b/3), (33b/6), (33b/6), (33b/9), (34a/11), (34a/12), (34a/12), (34a/13), (34a/7),
(34a/7), (34a/9), (34b/1), (34b/10), (34b/12), (34b/3), (34b/5), (34b/7), (34b/7),
(34b/8), (34b/9), (35a/1), (35b/1), (35b/1), (35b/12), (35b/12), (35b/12), (35b/13),
(35b/2), (35b/2), (35b/2), (35b/3), (35b/3), (35b/3), (35b/5), (35b/8), (35b/9), (36a/1),
(36a/10), (36a/11), (36a/11), (36a/13), (36a/13), (36a/3), (36a/5), (36a/7), (36a/8),
(36b/11), (36b/12), (36b/12), (36b/2), (36b/3), (36b/5), (36b/8), (36b/8), (37a/10),
(37a/12), (37a/13), (37a/8), (37a/8), (37a/9), (37b/1), (37b/10), (37b/10), (37b/10),
(37b/12), (37b/13), (37b/2), (37b/4), (37b/6), (37b/8), (38a/10), (38a/11), (38a/13),
(38a/13), (38a/13), (38a/2), (38a/5), (38a/5), (38b/10), (38b/11), (38b/13), (38b/13),
(38b/2), (38b/3), (38b/6), (38b/7), (38b/8), (38b/9), (39a/12), (39a/12), (39a/12),
(39a/3), (39a/3), (39b/1), (39b/1), (39b/11), (39b/11), (39b/12), (39b/3), (39b/5),

(39b/5), (39b/5), (39b/7), (39b/7), (39b/8), (39b/9), (3a/10), (3a/12), (3a/13), (3a/13), (3a/8), (3a/8), (3a/9), (3b/1), (3b/2), (40a/1), (40a/1), (40a/10), (40a/11), (40a/12), (40a/2), (40a/3), (40a/4), (40a/5), (40b/1), (40b/10), (40b/12), (40b/3), (40b/6), (40b/8), (41a/1), (41a/1), (41a/1), (41a/10), (41a/12), (41a/4), (41a/6), (41a/7), (41a/7), (41a/8), (41a/9), (41b/1), (41b/1), (41b/1), (41b/10), (41b/10), (41b/11), (41b/12), (41b/3), (41b/4), (41b/5), (41b/5), (41b/6), (41b/8), (41b/9), (42a/1), (42a/2), (42a/3), (42a/5), (42a/7), (42a/8), (42b/1), (42b/10), (42b/12), (42b/12), (42b/3), (42b/4), (42b/7), (42b/8), (43a/1), (43a/10), (43a/12), (43a/13), (43a/3), (43a/3), (43a/4), (43a/6), (43a/6), (43a/7), (43a/7), (43a/9), (43b/10), (43b/11), (43b/12), (43b/2), (43b/4), (43b/6), (43b/7), (43b/8), (44a/10), (44a/13), (44a/2), (44a/4), (44a/6), (44a/7), (44b/2), (44b/4), (44b/5), (44b/6), (44b/7), (44b/8), (45a/11), (45a/8), (45a/8), (45b/12), (45b/12), (45b/13), (45b/2), (45b/2), (45b/6), (45b/8), (45b/9), (45b/9), (46a/10), (46a/12), (46a/13), (46a/4), (46a/6), (46a/7), (46b/1), (46b/11), (46b/11), (46b/13), (46b/2), (46b/2), (46b/4), (46b/7), (47a/13), (47a/13), (47a/3), (47a/6), (47a/8), (47a/8), (47b/1), (47b/10), (47b/10), (47b/10), (47b/11), (47b/12), (47b/12), (47b/2), (47b/5), (47b/6), (47b/6), (47b/7), (47b/8), (48a/1), (48a/3), (48a/4), (48a/5), (48a/6), (48a/7), (48a/8), (4a/11), (4a/6), (4a/6), (4a/7), (4b/11), (7b/10), (7b/11), (7b/11), (7b/12), (7b/12), (7b/4), (7b/5), (7b/5), (7b/6), (7b/7), (7b/8), (8a/1), (8a/11), (8a/13), (8a/2), (8a/3), (8a/4), (8b/1), (8b/1), (8b/11), (8b/11), (8b/13), (8b/13), (8b/2), (8b/3), (8b/3), (8b/9), (8b/9), (9a/1), (9a/11), (9a/11), (9a/12), (9a/13), (9a/13), (9a/3), (9a/3), (9a/4), (9a/6), (9a/6), (9a/7), (9a/9), (9b/10), (9b/12), (9b/12), (9b/2), (9b/2), (9b/4), (9b/4), (9b/7), (9b/7), (9b/8), (9b/9), (22b/6), (23a/10)

o.-alar (46b/10), (46b/10), (46b/10), (46b/11), (46b/12), (46b/12), (46b/12), (46b/13), (46b/4), (46b/5), (46b/6), (46b/6), (46b/7), (46b/7), (46b/7), (46b/8),

(46b/8), (46b/9), (47a/1), (47a/1), (47a/10), (47a/11), (47a/11), (47a/11), (47a/11), (47a/12), (47a/12), (47a/13), (47a/2), (47a/3), (47a/3), (47a/4), (47a/5), (47a/6), (47a/7), (47a/7), (47a/7), (47a/9), (47b/1), (47b/1), (47b/12), (47b/2), (47b/3), (47b/3), (47b/4), (47b/5), (47b/6), (47b/7), (47b/8), (47b/8), (47b/9), (48a/1), (48a/2), (48a/5), (48a/6), (48a/7), (48a/8)

o.-an (15b/11), (16a/13), (20a/3), (23a/7), (26a/6), (2a/13), (2b/13), (31b/11), (34a/3), (3a/1), (3a/4), (42a/11), (42a/9), (48a/13), (5b/3), (6a/6), (7a/3), (7b/8)

o.-ana (5b/3)

o.-anı (23a/7), (50a/9)

o.-dı (16b/5), (5b/11)

o.-duğı (5b/6), (5b/8), (45a/2)

o.-duğına (5b/12)

o.-acak (45b/10), (46a/11), (46a/12), (46a/13), (46a/5), (46b/1), (16b/6), (38b/9)

o.-mağa (8a/7), (8a/8)

o.-mağı (7a/12)

o.-mağıla (5a/13), (5b/2)

o.-makdan (44b/10)

o.-mağla (5a/5), (5a/5), (5a/6), (5a/11)

o.-malu(3b/10)

o.-masa (10a/1), (10a/2), (11b/4), (13a/10), (13a/10), (13a/11), (13a/11), (13a/12), (13a/12), (13a/7), (13a/8), (13a/9), (14a/5), (14a/6), (16a/1), (16a/4), (17a/4), (24a/3), (24a/3), (24a/4), (24a/5), (25a/10), (25a/13), (25a/7), (25a/8)ve, (25a/8)ve, (25b/1), (25b/10), (25b/12), (25b/2), (25b/3), (25b/4), (25b/4), (25b/5), (25b/6), (27b/7), (27b/8), (27b/8), (28b/13), (29b/12), (29b/8), (30a/1), (30a/3),

(30a/3), (30a/4), (30a/6), (30a/6), (30a/7), (30a/8), (31a/11), (31a/2), (31a/5),
(31b/12), (31b/13), (31b/13), (31b/3), (33a/2), (33b/13), (34a/1), (34a/1), (34a/5),
(35a/5), (35a/5), (35a/6), (35a/6), (35a/9), (36b/6), (37a/5), (37a/6), (37b/5), (38b/7),
(39a/10), (39a/10), (39a/8), (39a/9), (39a/9), (7b/10), (7b/2), (9b/9)

o.-masına (2a/13)

o.-maya (14a/10), (18a/9), (19a/8), (43b/6), (45a/12), (45a/9), (45b/3), (45b/6),
(48a/3), (48a/4), (48a/6)

o.-mayalar (47a/9), (47b/8)

o.-mayan (26b/13)

o.-mayup (11b/11), (14a/7), (16a/11), (16a/12), (16a/13), (16a/7), (16a/7),
(22b/4), (25a/10), (30a/5), (30a/9), (33b/4), (33b/7), (36b/7), (39a/7), (3a/10)

o.-maz (2b/13), (4b/13)

o.-miş (13a/8), (5a/1)

o.-mişdur (4b/1)

o.-sa (10a/10), (10a/11), (10a/13), (10a/2), (10a/5), (10a/5), (10a/5), (10a/6),
(10b/10), (10b/12), (10b/2), (10b/4), (10b/5), (10b/7), (10b/7), (11a/1), (11a/10),
(11a/13), (11a/3), (11a/8), (11b/1), (11b/10), (11b/11), (11b/12), (11b/2), (11b/4),
(11b/7), (11b/8), (11b/8), (12a/1), (12a/10), (12a/12), (12a/13), (12a/2), (12a/4),
(12a/5), (12a/6), (12a/8), (12a/8), (12b/1), (12b/11), (12b/3), (12b/4), (12b/6), (12b/7),
(12b/9), (13a/1)eger, (13a/13), (13a/2), (13a/4), (13a/4), (13a/7), (13a/7), (13b/10),
(13b/11), (13b/12), (13b/13), (13b/2), (13b/3), (13b/4), (13b/5), (13b/5), (13b/6),
(13b/6), (13b/7), (13b/9), (14a/1), (14a/11), (14a/11), (14a/11), (14a/4), (14a/4),
(14a/6), (14a/7), (14a/8), (14a/8), (14a/9), (14b/1), (14b/11), (14b/2), (14b/4), (14b/4),
(14b/6), (14b/9), (15a/11), (15a/12), (15b/1), (15b/11), (15b/12), (15b/13), (15b/13),
(15b/2), (15b/4), (15b/8), (16a/1), (16a/1), (16a/10), (16a/11), (16a/11), (16a/12),

(16a/13), (16a/2), (16a/2), (16a/3), (16a/4), (16a/7), (16a/8), (16b/7), (16b/9), (17a/1),
(17a/11), (17a/13), (17a/3), (17a/4), (17a/5), (17b/1), (17b/13), (17b/13), (17b/2),
(17b/4), (17b/7), (17b/9), (18a/1), (18a/10), (18a/13), (18a/5), (18a/6), (18a/8),
(18a/8), (18b/11), (18b/13), (18b/2), (19a/10), (19a/2), (19a/4), (19a/9), (19b/1),
(19b/11), (19b/13), (19b/13), (19b/3), (19b/3), (19b/4), (19b/5), (19b/8), (20a/11),
(20a/13), (20a/5), (20a/6), (20a/8), (20a/9), (20b/10), (20b/11), (20b/11), (20b/13),
(20b/2), (20b/3), (20b/5), (20b/5), (20b/7), (20b/8), (20b/8), (21a/12), (21a/2), (21a/9),
(21b/1), (21b/3), (21b/6), (22a/3), (22a/4), (22a/6), (22a/9), (22b/1), (22b/10),
(22b/11), (22b/12), (22b/3), (22b/5), (22b/5), (22b/7), (22b/8), (22b/8), (22b/9),
(23a/1), (23a/12), (23a/12), (23a/12), (23a/13), (23a/13), (23a/2), (23a/2), (23a/5),
(23a/5), (23a/6), (23a/8), (23a/9), (23b/1), (23b/12), (23b/2), (23b/2), (23b/3), (23b/5),
(23b/6), (24a/10), (24a/11), (24a/12), (24a/13), (24a/2), (24a/4), (24a/6), (24a/7),
(24b/1), (24b/11), (24b/12), (24b/6), (24b/8), (24b/9), (24b/9), (25a/1), (25a/11),
(25a/12), (25a/13), (25a/2), (25a/4), (25a/5), (25a/5), (25a/6), (25a/7), (25a/9),
(25b/1), (25b/10), (25b/12), (25b/6), (25b/8), (26a/10), (26a/13), (26a/4), (26a/6),
(26a/8), (26a/9), (26b/2), (26b/5), (26b/5), (26b/7), (27a/10), (27a/10), (27a/12),
(27a/12), (27a/13), (27a/13), (27a/2), (27a/2), (27a/4), (27a/6), (27a/7), (27b/10),
(27b/12), (27b/13), (27b/13), (27b/4), (27b/4), (27b/5), (27b/6), (27b/6), (27b/6),
(27b/7), (27b/8), (28a/10), (28a/13), (28a/3), (28a/4), (28a/5), (28b/12), (28b/13),
(28b/2), (28b/4), (28b/7), (28b/8), (29a/1), (29a/11), (29a/12), (29a/13), (29a/3),
(29a/5), (29a/7), (29a/8), (29a/8), (29b/1), (29b/10), (29b/11), (29b/11), (29b/12),
(29b/5), (29b/7), (30a/1), (30a/10), (30a/12), (30a/2), (30a/2), (30a/5), (30a/7),
(30a/9), (30b/1), (30b/10), (30b/11), (30b/13), (30b/3), (30b/4), (30b/6), (30b/8),
(30b/9), (31a/11), (31a/2), (31a/2), (31a/4), (31a/7), (31a/7), (31a/9), (31b/1),
(31b/12), (31b/13), (31b/3), (31b/5), (31b/8), (31b/8), (31b/9), (31b/9), (32a/10),

(32a/13), (32a/13), (32a/3), (32a/5), (32a/5), (32a/7), (32b/10), (32b/13), (32b/13),
(32b/3), (32b/5), (32b/8), (33a/1), (33a/1), (33a/1), (33a/10), (33a/13), (33a/5),
(33a/7), (33b/1), (33b/11), (33b/12), (33b/12), (33b/2), (33b/4), (33b/5), (33b/7),
(33b/8), (33b/8), (34a/11), (34a/13), (34a/2), (34a/2), (34a/3), (34a/4), (34a/5),
(34a/5), (34a/6), (34a/6), (34a/6), (34a/8), (34b/10), (34b/11), (34b/13), (34b/2),
(34b/4), (34b/6), (34b/8), (35a/10), (35a/10), (35a/11), (35a/12), (35a/13), (35a/13),
(35a/3), (35a/4), (35a/4), (35a/6), (35a/8), (35a/8), (35a/9), (35b/10), (35b/11),
(35b/13), (35b/13), (35b/5), (35b/7), (35b/7), (35b/9), (36a/11), (36a/2), (36a/4),
(36a/6), (36a/8), (36a/9), (36b/1), (36b/10), (36b/11), (36b/3), (36b/4), (36b/7),
(36b/7), (37a/1), (37a/1), (37a/11), (37a/13), (37a/2), (37a/2), (37a/3), (37a/3),
(37a/4), (37a/4), (37a/5), (37a/6), (37a/8), (37a/9), (37b/11), (37b/11), (37b/12),
(37b/2), (37b/3), (37b/5), (37b/7), (37b/7), (37b/9), (38a/1), (38a/1), (38a/10),
(38a/12), (38a/3), (38a/3), (38a/6), (38a/7), (38a/7), (38a/8), (38a/8), (38a/9), (38a/9),
(38b/10), (38b/12), (38b/2), (38b/4), (39a/11), (39a/13), (39a/2), (39a/2), (39a/2),
(39a/6), (39a/7), (39a/7), (39b/10), (39b/12), (39b/13), (39b/13), (39b/2), (39b/3),
(39b/4), (39b/4), (39b/6), (39b/8), (39b/9), (3a/6), (3a/6), (40a/10), (40a/12), (40a/13),
(40a/3), (40a/5), (40a/7), (40a/8), (40a/8), (40a/8), (40a/9), (40b/11), (40b/13),
(40b/2), (40b/3), (40b/4), (40b/4), (40b/5), (40b/5), (40b/8), (40b/9), (41a/10),
(41a/3), (41a/4), (41a/5), (41a/5), (41a/6), (41a/8), (41b/11), (41b/3), (41b/4), (41b/4),
(41b/8), (42a/12), (42a/13), (42b/11), (42b/13), (42b/2), (42b/4), (42b/6), (42b/9),
(43a/11), (43a/12), (43a/2), (43a/5), (43a/8), (43b/1), (43b/10), (43b/12), (43b/13),
(43b/2), (43b/4), (43b/5), (43b/7), (43b/8), (43b/9), (44a/1), (44a/11), (44a/12),
(44a/3), (44a/4), (44a/5), (44a/7), (44a/8), (44a/9), (44b/1), (44b/2), (44b/4), (44b/5),
(44b/7), (4a/4), (4b/5), (51b/2), (5a/2), (7b/1), (7b/1), (7b/1), (7b/10), (7b/13), (7b/2),
(7b/3), (7b/7), (7b/9), (8a/10), (8a/12), (8a/13), (8a/3), (8a/6), (8b/10), (8b/12), (8b/2),

(8b/5), (8b/5), (8b/6), (8b/7), (8b/7), (9a/10), (9a/2), (9a/2), (9a/5), (9a/6), (9a/8),
(9b/1), (9b/11), (9b/13), (9b/3), (9b/5), (9b/6), (9b/8), (9b/9)

o.-salar (3b/11)

o.-sun (11a/4), (21a/2), (26a/10), (28b/5), (2a/2), (2a/9)

o.-up (15a/8), (16a/6), (18a/11), (23b/4), (34a/4), (35a/13), (45b/12), (45b/6),
(45b/8), (4b/10), (8b/8), (3b/2), (8a/4)

o.-ur (16b/7), (2b/12), (2b/13), (3a/1), (3a/11), (3a/11), (3a/12), (3a/12),
(3a/2), (3a/3), (3a/3), (3a/7), (3a/7), (3a/7), (3a/8), (3b/11), (47b/13), (4a/8), (4b/12),
(4b/9), (51b/2), (5a/1), (5a/12), (5a/2), (5a/6), (5a/9), (5b/2), (9a/1)

o.-ursa (11a/4), (15b/5), (16b/1), (21a/2), (26a/10), (28b/4), (38b/9), (42b/1),
(45a/10), (45a/12), (45a/13), (45a/9), (45b/10), (45b/11), (45b/4), (45b/5), (45b/7),
(46a/10), (46a/11), (46a/12), (46a/4), (46a/5), (46a/6), (46b/1), (4b/9)

[= 1541]

olucı : Olan.

o. + dur (50b/2)

olun- : Olma işine konu olmak.

o.-a (4a/1), (4a/2)

o.-dı (5b/11), (5b/13), (5b/9), (6a/8)

o.-mişdur (3b/3), (5b/7)

o.-ur (42a/10)

[= 9]

omuz : Boynun iki yanında, kolların gövdeye bağlandığı bölüm.

o. + dan (33b/13)

o. + ları (32b/12), (33a/7), (38a/8), (38b/1)

o. + larında (9a/5)

o. + larınıñ (33a/4)

o. + ı (33a/10)

o. + ında (33b/1), (43b/13), (9b/13), (9b/3)

o. + ından (33a/10)

o. + ınıñ (33a/12), (33b/3), (33b/7), (44a/2), (44a/1)

o. + uñ (32b/12), (6b/5)

[= 20]

on : Dokuzdan sonra gelen sayının adı.

o. (42a/11)

onuncı : On sayısının sıra sıfatı, sırada dokuzuncudan sonra gelen.

o. (4b/3)

orta : Bir şeyin kenarlarından merkeze doğru yaklaşık olarak aynı uzaklıkta olan yer.

o. (25b/3), (25b/4), (25b/8), (26a/13), (26a/5), (26b/9), (33b/4), (38b/4), (43b/5), (45a/6), (45b/4), (46a/11), (46a/6), (46a/7)

o. + sı (38a/6)

o. + sında (14b/1), (44a/10), (44a/3), (45a/8)

[= 19]

oturak : Oturulacak yer veya şey.

o. (39a/4), (39a/9), (39b/11), (39b/13), (6b/11)

[= 5]

oyna- : Vakit geçirme, eğlenme, oyalanma vb. amaçlarla bir şeyle uğraşmak.

o. -magı (14b/12)

Ö

öbür : Öteki, diğer.

ö. (44b/13)

öm(ü)r : < Ar. Ömür, yaşama, hayat

ö. (46a/1), (7a/6)

ö. + i (18b/11), (24b/13), (24b/5), (25b/7), (29b/8), (32b/6), (38a/10), (42b/7), (43a/6), (45b/11), (46a/10), (46a/11), (46a/12), (46a/4), (46a/6), (46a/6), (46a/7), (50a/4), (16b/1)

[= 21]

öñegü : İnat eden, inatçı.

ö. (28a/6), (30b/9), (32a/3), (32a/6), (36b/3), (40a/1), (46b/8), (48a/3)

ö. + dür (48b/12), (48b/9), (50b/5), (51b/7), (13b/1), (18b/13), (20b/1), (20b/6), (8b/13)

[= 17]

ög- : Birinin veya bir şeyin iyiliklerini, üstünlüklerini söyleyerek değerini yüceltmek, methetmek, sena etmek, yermek karşıtı.

ö.-erler (4b/4)

ö.-megi (35b/4), (15b/9)

ö.-üci (32b/10)

[= 3]

ögül- : Övme işine konu olmak.

ö.-megi (47a/9)

ögün- : Övme işine konu olmak.

ö.-üci (47a/2), (50a/7)

ökçe : Ayakkabı altının topuğa rastlayan yüksek bölümü, topuk.

ö. (40b/13)

ö. + sinüñ (40b/4)

[= 2]

öksürük : Ciğerlerdeki havanın, solunum organlarının kasılması ve zorlanmasıyla ağızdan gürültü ile çıkması.

ö. (41b/13)

öl- : Yaşamaz olmak, hayâtı sona ermek, can vermek.

ö.-ürse (46b/2)

ölç- : En, boy, hacim, süre gibi nicelikleri kendi cinslerinden seçilmiş bir birimle karşılaştırıp kaç birim geldiklerini belirtmek.

ö. + esin (45a/2)

öldür- : Bir canlının hayâtına son vermek.

ö.-üci (10b/8)

öñ : Bir şeyin esas tutulan yüzü, arka karşıtı.

ö. + inde (29b/3)

ö. + inden (8a/9)

ö. + ine (7b/13)

[= 3]

ördek : Perde ayaklılardan, evcil ve yabani türleri bulunan su kuşu, badi, badik.

ö. (50b/11)

ört- : Korumak, görünmez duruma getirmek veya gizlemek için üstüne bir şey koymak

ö.-miş (33b/5)

ö.-se (21b/11), (38b/4)

[= 3]

örtül- : Örtme işine konu olmak.

ö.-miş (39a/9)

örtülü : Örtüsü olan.

ö. (34a/3), (35a/7), (40a/2)

[=3]

öt- : Kuş veya böcekler, değişik tonda ses çıkarmak.

ö.-er (50a/10)

ötürü : Bir şeyden dolayı, bir şey yüzünden, dolayı, naşı.

ö. (5b/10)

öv- : Birinin veya bir şeyin iyiliklerini, üstünlüklerini söyleyerek değerini yüceltmek, methetmek, sena etmek, yermek karşıtı.

ö.-megi (26b/12)

öykeli : Öfkeli.

ö. (9a/7)

P

pādişāh : < Far. Büyük hükümdar, sultan. Cihan sahibi. Zararı def eden, ıslah eden, muslih.

p. + lar (14a/2)

pāk : < Far. Temiz, saf, katıksız.

p. (13a/12), (13a/5), (30a/10), (37b/11), (43b/11)

[=5]

p. + sı (33b/11), (34a/10), (34a/13), (34a/8)

[=6]

parmak(ğ) : İnsanda ve bazı hayvanlarda ellerin ve ayakların son bölümünü oluşturan, boğumlu, oynak, uzunca organların her biri.

p. (35a/2), (40a/6), (6b/7)

p. + ı (46a/3)

p. + in (44b/13), (45a/6), (45b/4) (44b/12), (45a/10)

p. + inuñ (46a/3), (46a/9), (34b/13), (44b/13), (45a/5)

p. + ları (35a/9), (35b/11), (35b/4), (35b/7), (36a/11), (36a/4), (36a/6), (36a/9),
(36b/4), (40b/11), (40b/7), (40b/9), (6b/13)

p. + larından (36a/6)

p. + larınıñ (35a/7), (35b/10), (36a/13), (36b/9), (40b/5), (44a/6)

p. + laruñ (7a/5)

p. + ıyla (45a/6), (45b/10)

[= 37]

pars : < Far. Nâmuslu, iffetli, temiz ve doğru insan.

p. (48b/2)

pāzū : < Far. Kolum omuz ile dirsek arasındaki bölümünde bulunan, şişkince kas kitlesi.

p. (33b/10), (6b/6)

p. + dan (34a/6)

[= 3]

pes : < Far. Arka

p. (3a/13), (3a/3), (3a/8), (4b/11), (5b/2)

[= 5]

pıñar : Gözyaşı damlalarının çıktığı yer, kaynak, memba.

p. + ı (16a/11)

p. + ma (21b/8)

[= 2]

R

ra : Arap alfabesinde bir harf.

r. (10b/11), (10b/13), (11a/6), (12a/7), (12b/5), (13a/3), (14b/3), (15a/2), (17a/12), (17a/4), (17a/8), (17b/9), (18a/12), (18b/9), (19a/8), (20a/7), (21a/8), (21b/12), (21b/5), (21b/7), (22a/13), (22b/13), (24b/1), (24b/11), (26a/2), (26b/9), (28a/4), (30b/8), (32a/4), (32a/9), (32b/1), (33b/6), (36a/5), (36a/8), (37b/8), (38a/11), (38b/11), (38b/3), (38b/7), (39a/1), (39b/8), (40b/7), (40b/9), (42a/4), (7b/6), (7b/8), (8a/5), (9a/1)

[=48]

rağbet : < Ar. İstek, arzu.

b. (42b/12)

raḥmetullāhi ʿaleyh : < Ar. Allah'ın rahmeti onun üzerine olsun.

r. (3b/8)

raḳīḳ : < Ar. İnce, hassas.

r. (3a/10)

reʿy : < Ar. Oy, görüş, fikir.

r. (27b/2)

r. + i (27a/9)

r. + inde (8b/3)

r. + inden (27a/9)

[=3]

redd : < Ar. Geri döndürmek, kabul etmemek, çevirmek, def etmek.

r. + i (16a/13), (24a/11)

[=2]

reddi^ct-ṭab^c : < Ar. Basılmamış, tab edilmeyen.

r. (29a/11)

reddiü'l nefis : < Ar. Nefsin isteklerini reddeden.

r. (20a/9)

reddiü'l-hulk : < Ar. Huyu, karakteri reddedilen.

r. (20b/3)

refāhiyyet : < Ar. Bolluk, zenginlik.

r. (43a/7), (44b/9), (49a/6)

r. + i (48b/3)

[=4]

renk(g) : Cisimler tarafından yansılan ışığın gözde oluşturduğu
duyum.

r. (35a/12)

r. + e (23b/4)

r. + de (21a/2)

r. + i (23b/2), (23b/3), (24a/7), (25a/12), (27b/4), (30a/1), (31a/7), (36b/6),
(36b/9), (9a/10)

r. + inde (19b/1), (19b/4), (20a/5), (51b/2)

r. + ine (19b/7), (22a/4), (22b/1)

r. + le (19b/7)

[=21]

rız(ı)k : < Ar. Yiyecek, içecek şey, azık.

r. + ı (43a/6), (43a/9)

r. + lar (44a/4)

r. + ına (49a/12)

[=4]

ricā : < Ar. Dileyiş, dileme, dilek.

r. (13a/2)

rikkâtlü : < Ar. + T. Acınacak, acındırıcı.

r. (13b/10)

risâle : < Ar. Mektup; bir mes'eleye, bir ilme ve fenne dâir yazılan müstakil küçük kitap.

r. + niñ (2a/12)

risâlet : < Ar. Peygamberlik.

r. (2a/10)

rūy : < Far. Yüz, sima

r. (44b/4)

rūh : < Ar. Dinlerin ve dinci felsefelerin insanda vücuttan ayrı bir varlık olarak kabul ettiği öz, tin, can.

r. (40b/12)

r. + ı (18b/11)

[= 2]

S

şabāh : < Ar. Gün doğmasına yakın vakitten, öğle vaktine kadar olan zaman.

s. (1b/2)

şabır : < Ar. Olacak veya gelecek bir şeyi telaş göstermeden bekleme.

s. + ları (47b/1)

şabırlu : < Ar. + T. Sabır gösteren, katlanan, sabreden.

s. + dur (50b/8), (32a/4)

şābir : < Ar. Sabreden, dayanan, sabırlı.

s. (38a/13), (3a/1), (3a/13)

s. + dür (48b/5), (49b/7), (51a/1)

[= 6]

şābit : Yerinden oynamayan, yerini değiştirmeyen, durağan.

s. (28b/1), (2b/5)

[= 2]

şabūr : < Ar. Çok sabırlı.

s. (40a/3)

s. + dur (48a/10), (49a/8), (49b/13), (51a/13), (49b/4)

[= 6]

şaç : Baş derisini kaplayan kıllar.

s. + ı (11b/4), (14a/1), (14a/11), (8b/12), (8b/5), (9a/1), (9a/10), (9a/12), (9a/4),
(9a/7), (9b/1)

s. + uñ (6a/9), (8b/4)

s. + ıñā (30a/8)

s. + inuñ (14a/7)

s. + lar (30a/5)

[= 16]

şad : Arap alfabesinde bir harf.

s. (10b/11), (10b/13), (11a/6), (12a/7), (12b/5), (13a/3), (13b/1), (14a/10),
(14a/13), (15a/10), (15a/13), (15a/2), (15b/7), (17a/12), (17a/4), (17b/1), (17b/3),
(17b/5), (18a/12), (18a/4), (18b/9), (19a/3), (20a/4), (20b/7), (21a/4), (21a/8), (21b/1),
(21b/12), (22b/13), (22b/6), (24b/1), (24b/11), (26a/12), (26a/2), (26a/7), (26b/8),
(27a/13), (28a/12), (29a/6), (30b/13), (31a/8), (32a/4), (32a/9), (32b/1), (33a/3),
(33b/3), (33b/6), (34a/10), (34b/1), (34b/10), (34b/4), (34b/5), (35b/4), (36b/6),
(37b/1), (37b/10), (37b/12), (38a/11), (38a/2), (38b/10), (38b/11), (38b/3), (38b/7),

(39a/1), (39b/1), (39b/6), (40b/13), (40b/9), (41b/5), (42a/7), (6a/2), (7b/12), (7b/6),
(8a/5), (8b/11), (9a/1), (9a/4), (9a/9), (9b/1)

[= 79]

şādīk : < Ar. Doğru, yalan ve uydurma olmayan. Doğru sözlü, sözünde
duran.

s. (47b/7), (48a/6)

[= 2]

şādīku'l-ḳavl : < Ar. Sözü çok doğru olan, doğru sözlü.

s. (27b/9)

şāfī : < Ar. Temiz, arı, hâlis

s. (18a/12), (18a/8), (20a/11), (21b/5), (35a/11)

[= 5]

şāfiyye : < Ar. Temiz, katışıksız, bozuk olmayan.

s. (4a/9)

şāğ : Vücutta kalbin bulunduğu tarafın karşısında olan, sol karşıtı. Sağlam,
esen.

s. (37b/10), (40b/5), (44b/1), (44b/12), (11a/12), (43b/6), (44a/1)

s. + ina (32a/9), (13b/5)

[= 9]

şāğīr : Çok küçük.

s. (3a/10)

şāhib : < Ar. Herhangi bir şey üstünde mülkiyeti olan, onu yasaya uygun bir
biçimde dilediği gibi kullanabilen kimse, iye, malik.

s. (3b/6),

s. + i (10a/1), (10a/10), (10a/12), (10a/13), (10a/8), (10a/9), (10b/3), (10b/5), (112/12), (11a/13), (11b/1), (11b/12), (11b/5), (11b/9), (12a/11), (12a/12), (12a/2), (12a/5), (12a/7), (12a/9), (12b/10), (12b/4), (12b/5), (12b/6), (13a/13), (13a/2), (13a/4), (13b/1), (13b/10), (13b/12), (13b/7), (14a/1), (14a/12), (14a/9), (14b/10), (14b/12), (14b/8), (15a/12), (15a/3), (15b/2), (15b/5), (15b/8), (16b/10), (16b/12), (16b/8), (17a/1), (17a/10), (17a/11), (17a/13), (17a/3), (17a/6), (17b/2), (18a/1), (18b/13), (18b/8), (19a/3), (19a/7), (19b/2), (19a/5), (14b/5), (19b/5), (19b/8), (20a/1), (20a/11), (20a/6), (20a/9), (20b/1), (20b/3), (20b/6), (20b/9), (21a/1), (21a/13), (21a/4), (21a/7), (21b/4), (21b/6), (21b/9), (22a/1), (22a/7), (22a/9), (22b/1), (22b/10), (22b/13), (22b/5), (23b/12), (23b/7), (24a/11), (24a/13), (24a/7), (24a/9), (24b/10), (24b/13), (24b/2), (24b/7), (25b/13), (25b/6), (25b/8), (26a/11), (26a/2), (26a/8), (26b/11), (26b/3), (26b/6), (27a/11), (27a/13), (27a/13), (27a/3), (27a/5), (27a/7), (27b/11), (27b/12), (27b/2), (27b/9), (28a/1), (28a/11), (28a/5), (28a/8), (28b/3), (28b/5), (28b/7), (28b/9), (29a/1), (29a/11), (29a/6), (29b/2), (29b/4), (30a/10), (30b/7), (30b/9), (31a/5), (31a/9), (31b/5), (32a/3), (32a/6), (32a/8), (32b/10), (33a/5), (33a/8), (34a/7), (35a/1), (35b/5), (36b/12), (39b/10), (39b/12), (39b/2), (39b/7), (3a/13), (3a/8), (40a/12), (40a/13), (40b/12), (40b/2), (41a/1), (41a/10), (41a/13), (41a/4), (41a/6), (41a/8), (41a/9), (41b/5), (41b/6), (42a/2), (42a/3), (42a/7), (42a/8), (42b/3), (42b/4), (43a/1), (43a/3), (43b/1), (43b/11), (43b/13), (43b/4), (43b/5), (43b/7), (43b/8), (44a/10), (44a/13), (44a/4), (44a/6), (44b/3), (44b/4), (44b/7), (45a/11), (45a/8), (45b/1), (45b/13), (45b/5), (4b/11), (8a/13), (8b/13), (8b/2), (9a/13), (9a/6), (9a/8), (9b/12), (9b/2), (9b/4), (9b/6), (9b/8), (28a/3), (11a/2), (10b/10), (12b/8), (13b/2), (14b/2), (19a/12), (8a/10), (8a/7)

s. + ine (51b/6)

s. + inüñ

s. + iniñ (10b/12), (11a/5), (28b/1), (18b/11), (39b/4), (11a/11), (11a/8), (11b/3), (13b/4), (15a/1), (15a/8), (16b/1), (17b/11), (17b/4), (17b/8), (18a/11), (18a/13), (18a/6), (18a/9), (18b/3), (18b/5), (19a/10), (21a/11), (21b/11), (21b/2), (22a/12), (22a/4), (22b/3), (23a/3), (23a/9), (24b/4), (25a/2), (26a/4), (26a/7), (26b/1), (26b/8), (29a/13), (29a/3), (29a/9), (29b/5), (29b/8), (30a/12), (30b/11), (30b/4), (31a/1), (31a/12), (31a/3), (31a/7), (31b/1), (31b/4), (32a/1), (32a/11), (32b/1), (32b/4), (32b/6), (32b/8), (33a/11), (33a/13), (33a/2), (33b/2), (33b/5), (33b/8), (34a/9), (34b/1), (34b/10), (34b/12), (34b/3), (34b/5), (34b/7), (34b/9), (35b/1), (35b/11), (35b/8), (36a/1), (36a/10), (36a/12), (36a/3), (36a/5), (36a/7), (36b/1), (36b/10), (36b/3), (36b/5), (36b/8), (37a/10), (37a/12), (37a/13), (37a/8), (37b/11), (37b/13), (37b/2), (37b/4), (37b/6), (37b/8), (37b/9), (39a/13), (8b/9), (9a/11), (9a/3), (9b/10), (38a/10), (38a/12), (38a/2), (38a/4), (38b/11), (38b/13), (38b/2), (38b/5), (38b/8), (39a/11), (39a/3), (39b/9), (40a/1), (40a/10), (40a/3), (40a/5), (40b/10), (40b/6), (40b/8), (41a/12), (41b/11), (41b/13), (41b/3), (41b/9), (42a/5), (43a/12), (43a/6), (43a/9), (43b/3), (43b/9), (44a/11), (44a/7), (44b/6), (45b/8), (46a/4), (46a/5), (45b/11), (46a/10), (46a/11), (46b/1)

[= 357]

şālih : < Ar. İyi insan. Dünyâya kıymet vermeyen, îtikâdı doğru olup, Allahü teâlânın rızâsını, sevgisini kazanmak için çalışan müslüman.

s. (43b/11), (47b/1)

[= 2]

şahîh : < Ar. Doğru, gerçek, tam, eksiksiz.

s. (35b/2), (40a/3), (4b/6), (33b/9)

s. + iyle (2b/8)

[= 5]

şahīhu'l-mizāc : < Ar. Sağlam karakterli.

s. (33a/9)

şakal : Yetişkin erkeklerde yanak ve alt çenede çıkan kılların tümü.

s. (29b/9), (6b/3)

s. + a (30a/8)

s. + ı (30a/9), (30b/10), (30b/13), (30b/3), (30b/6), (30b/8), (31a/1), (31a/11),

(31a/13), (31a/4), (31a/9), (31a/9), (31b/3), (31b/5)

s. + muñ (30a/1), (31a/6)

[= 19]

şakın- : Herhangi bir korku veya düşünce ile bir şeyi yapmaktan uzak durmak, içtinap etmek.

s.-alar (18a/4)

s.-mağ (17a/7)

s.-ur (17a/7), (18a/4)

[= 4]

şakınıcı : Sakınan.

s. + dur (50a/8), (50b/10), (50b/3), (50b/6), (51a/7), (51a/7), (51a/8)

[= 7]

şalla- : Düzenli bir biçimde ve hep aynı doğrultuda hareket ettirmek.

s.-yorsa (41a/13)

şallan- : Bağlı bulunduğu yerde gevşek duruma gelip yerinden oynamak, kımıldamak.

s. -up (24a/3)

şan^fat : Bir duygu, tasarı, güzellik vb.nin anlatımında kullanılan yöntemlerin tamamı veya bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılık. Ustalık, hüner.

s. + lar (47b/4)

şark- : Aşağıya doğru uzamak veya uzanmak.

s.-miş (26a/3), (25a/2)

s. -an (24a/6)

[= 3]

şaru : Yeşil ile turuncu arasında bir renk, limon kabuğu rengi.

s. (18b/13), (51b/4), (8b/6), (19b/12), (8b/10), (9a/2)

s. + sına (22b/8)

s. + ya (23b/3), (36b/9)

s. + yla (19a/4)

[= 10]

şavāb : < Ar. Doğruluk, dürüstlük.

s. (7b/5)

şavt : < Ar. Ses.

s. + ı (41b/4)

şayd : Av, avlanma.

s. + ı (39a/3)

şıcan : Fareden iri, zararlı birçok türü bulunan kemirgen, memeli hayvan.

s. (49a/11)

şifat : < Ar. Yüz, kılık ve dış görünüş.

s. + ı (38a/11), (23a/10), (39a/12)

s. + ında (41b/8)

s. + la (4b/2)

s. + ları (5b/7)

[= 6]

şıgır : Geviş getirenlerden, boynuzlu büyükbaş evcil hayvanların genel adı.

s. +1 (49b/8) (20a/7)

[=2]

şıgırcık : Siyah renkli, uzun gagalı, serçeden iri, ötücü bir kuş, çoğurcuk, çekirge kuşu.

s. (51a/7)

şığ : Çevresine sarılarak veya bir şey sararak çepeçevre basınç altına almak.

s. -sa (21a/13)

şıhhat : < Ar. Sağlık, esenlik.

s. (10b/1) (7b/12)

[=2]

şır : < Far. Varlığı veya bazı yönleri açığa vurulmak istenmeyen, gizli kalan, gizli tutulan şey.

s. (28b/12), (29a/5)

s. + dur (49a/9)

[=3]

şıra : Yan yana, art arda olan şey veya kimselerin tümü, dizi.

s. (19b/4)

şırça : Cam, camdan yapılmış.

s. + ya (23b/2)

şırtlan : Genellikle leşle beslenen, etçil, postu benekli bir hayvan, yeleli kurt.

s. (48b/5)

şol : Vücutta kalbin bulunduğu tarafta olan, sağ karşıtı.

s. (11a/12), (43b/8), (44b/2)

s. + ina (32a/10)

[= 4]

şu : Hidrojenle oksijenden oluşan, sıvı durumunda bulunan, renksiz, kokusuz, tatsız madde,ab.

s. (42a/3), (50a/11), (50a/4), (50a/4)

[= 4]

şūret : < Ar. Görünüm, biçim.

s. + i (32a/1)

şudġ : Göz ile kulak arası ve onun üzerine sarkan zülūf.

s. + ina (14b/11), (14a/12)

[= 2]

şuġravī : < Ar. Bir çeşit huy, karakter.

s. (3a/6)

şulu : Suyu olan, içinde su bulunan, koyu karşıtı.

s. (22b/11), (35a/13)

[= 2]

şungur : Doğana benzeyen, yırtıcı, avcı kuş.

s. (50a/13)

şuşıġırı : Manda.

s. (49b/5)

şakīl : < Ar. Ağır.

s. (46b/5)

şebātsuz : < Ar. Sebat etmeyen.

s. (32a/12)

sābi^c : < Ar. Küçük çocuk.

s. (42b/13)

sāfi : < Ar. Katışıksız. Temiz, süzölmüş ve temiz.

s. (35a/12)

sākin : < Ar. Hareket etmeyen, kımıldamayān, durgun.

s. (3a/1)

sāyir : < Ar. Başka, öteki, diğeri.

s. (2a/4), (36a/9), (7a/12)

[= 3]

sāzende : < Ar. Çalgıcı, sazıcı.

s. (43b/12)

saādet : < Ar. Mutluluk.

s. (44b/10), (45b/12)

[= 2]

saādü'l ahvāl : < Ar. Mutlu bir hāli olan.

s. (42b/10)

saczi : ?

s. (50b/2)

saḥī : < Ar. Cömert, eli açık.

s. (9b/10), (46b/11), (148a/10)

s. + dūr (48a/10)

[= 5]

şāḥib-i hüsn : < Ar. Güzellik sahibi.

s. (21b/7)

sakın- : Herhangi bir korku veya düşünce ile bir şeyi yapmaktan uzak durmak, içtinap etmek.

s.-mağ (49a/4)

sakımcı : Sakınan.

s. + dur (50b/11), (51b/6)

[= 2]

sakla- : Elinde bulundurmak, tutmak.

s.-mağ (45b/2)

saklayıcı : Saklayan.

s. + dur (51a/3)

salavât : < Ar. Peygamberimize (a.s.m.) edilen rahmet ve esenlik duaları.

s. (2a/1)

saz : < Far. Çalgılı eğlence yeri. Her tür müzik aracı, çalgı.

s. + ı (43b/12), (47a/5)

[= 3]

seb^â : < Ar. Yedi.

s. (2a/2), (46b/3)

[= 2]

seb^â-i tãhire : < Ar. Yedi temiz yer

s. (7a/11)

sebeb : < Ar. Bir şeyin olmasına veya belli bir hâlde bulunmasına yol açan şey.

s. + den (5b/6), (5b/8)

[= 2]

sefer : < Ar. Yolculuk.

s. (44a/4)

s. + inde (44a/4), (50b/12)

[= 3]

sefih : < Ar. Zevk ve eğlenceye düşkün, uçarı.

s. (11b/9)

segirt- : Sıçrayarak yakın bir yere doğru koşmak.

s.-se (15a/7)

selīm : < Ar. Sağlam, kusursuz. Refah ve selâmet üzere bulunan.

s. (48a/5)

semāvāt : < Ar. Gökler, semalar.

s. (2a/2)

semiz : Şişman, yağı çok olan.

s. (37a/5), (37b/9), (39a/8), (25a/7), (29b/13), (32b/13)

[= 6]

semüzlük : Şişmanlık.

s. + de (39a/5)

sene : < Ar. Yıl.

s. + sinde (2b/5)

serçe : İnsanlara yakın yerlerde yaşayān, kışın göçmeyen, koyu boz renkli, ötücü küçük bir kuş.

s. (45a/10), (45a/5), (45b/10), (45b/4), (46a/3), (46a/8), (51a/8)

[= 7]

serhoş : < Far. Alkollü içki veya keyif verici bir madde sebebiyle kendini bilmeyecek durumda olan (kimse), esrik, mest(I), sermest, başı dumanlı, kafası bulutlu, kafası iyi, kafası dumanlı, kafası kıyak.

s. (41a/9)

serī : < Ar. Çbuk, süratli, hızlı.

s. (25b/10), (7b/4), (46b/11)

[= 3]

sev- : Sevgi ve bağılılık duymak.

s.-e (11b/13), (12a/4), (13b/4), (13b/8), (14b/12), (14b/13), (15a/9), (15b/6), (15b/9), (16b/13), (17a/10), (17a/12), (17a/6), (17b/3), (19a/3), (19b/2), (19b/6), (19b/6), (19b/9), (20a/7), (21b/9), (22a/10), (22a/9), (22b/2), (23a/11), (25b/9), (26a/12), (26b/13), (26b/4), (28b/5), (30b/12), (30b/2), (30b/5), (31a/10), (31a/8), (33a/6), (35b/4), (35b/6), (39a/3), (40b/12), (40b/2), (41a/1), (41a/7), (43b/12), (9a/13)

s.-eler (47a/1), (47a/10), (47a/5), (47a/7), (48a/7)

s.-er (48a/13), (48b/3), (49a/6), (49b/1), (50b/7)

s.-meye (17a/6), (25b/11), (27a/1), (27a/9), (43a/13)

s.-mez (48b/13), (49b/6), (51a/11)

[= 63]

sevāhīl : < Ar. Sahiller, kıyılar.

s. (46b/10)

sevdā : < Ar. Fazla sevgi sebebiyle meydana gelen bir çeşit hastalık. Aşk.

s. (34a/12)

sevdāvī : < Far. Bir tür huy, karakter.

s. (3a/6), (43a/13)

sevgülü : Sevilen ve âşık olunan kimse, yavuklu, dost, yâr, canan

s. (43b/4)

sevici : Seven kimse.

s. + dür (49b/12), (50b/9)

[= 2]

seyrek : Aralıklı olarak, aralıklı bir biçimde.

s. (29a/11), (29a/12), (31a/6), (37a/2)

[= 4]

seyreklik(g) : Aralıklı olma durumu.

s. + inde (29a/12)

[= 2]

sibā^c : < Ar. ?

s. (3b/10)

sigil : Deride, özellikle ellerde oluşan zararsız, pürüklü küçük ur.

s. (25a/13), (44a/3)

[= 2]

simā : < Ar. Yüz, çehre, beniz.

s. + sı (4a/5)

[= 2]

sincap : Ağaçlarda yaşayān, genellikle meyveyle beslenen, çok tüylü, uzun kuyruklu, ince gövdeli bir hayvan.

s. (49a/11)

siñek : Çift kanatlılardan, birtakım uçucu böceklerin genel adı.

s. (51b/7)

siñir : Herhangi bir şey, bir olay karşısında tepki gösterme duyarlığı ve kişinin ruhsal niteliği.

s. + leri (31b/10), (31b/11), (31b/12), (31b/13), (32b/3), (33a/12), (33b/12), (35a/7), (38a/9), (38b/4), (40a/2), (40b/7)

[= 12]

siñirlü : Sinirli olma durumu.

s. (39b/10), (40a/8)

[= 2]

sivri : Ucu keskin ve batıcı olan. Ucuna doğru gittikçe incelen

s. (10b/5), (20a/13), (33a/4), (34a/1), (34b/2), (38a/12)

s. + sidür (45a/3)

[= 7]

siyāh : < Ar. Kara.

s. (30a/2)

siyāset : < Ar. Memleket idare etme san'atı. Devlet idare tarzı.

s. (46b/6)

soñra : Daha ileri bir zamanda, müteakiben, önce karşıtı.

s. (22a/1), (48a/11)

[= 2]

söyle- : Düşündüğünü veya bildiğini sözle anlatmak.

s.-digi (15a/5)

s.-mişdür (6a/7)

s.-rken (17b/6), (41b/12)

s.-se (41b/9)

s.-ye (26b/13)

[= 6]

söylen- : Söyleme işi yapılmak.

s.-ür (4a/5)

söyleyici : Söyleyen.

s. + dür (51a/8)

söz : Bir düşünceyi eksiksiz olarak anlatan kelime dizisi, lakırtı, kelam, laf, kaviil.

s. (15b/3)

s. + lerinde (47a/1)

[=2]

sözlü : Sözle, konuşma biçiminde yapılan, şifahi, oral, yazılı karşıtı.

s. (12a/11), (14a/12), (28a/11)

[=3]

s. (11a/6)

sū-i şerīr : < Ar. Kötü niyetli.

s. (11a/11), (15a/8)

[=2]

süflī : < Ar. Aşağı, alçak.

s. (47a/10)

sümük : Sümük doku hücrelerinin ve üzerinde bulunan bezlerin, doku yüzünde nemli, akıcı, kaygan bir tabaka oluşturan salgısı.

s. (25b/2)

sür^{at} : < Ar. Hızlılık, çabukluk, ivinti.

s. (3b/4)

s. + le (11b/6), (41a/11)

[=2]

sürme : Kirpik diplerine sürülen siyah boya, sürme, is.

s. (16a/9)

sürür : < Ar. Sevinç, mutluluk.

Ş

s. (10a/7)

şād : Arap alfabesinde bir harf.

ş. (33b/1), (33b/6), (47b/6)

ş. + dur (49a/3), (50b/12), (51a/6)

[= 6]

şāhāne : < Far. Çok güzel, mükemmel.

ş. + dūr (50a/13), (50a/13), (50b/2), (48a/11)

[= 4]

şāz : < Ar. Ayır, müstesna.

ş. + dur (49a/6), (18b/10)

[= 2]

şābeze : < Ar. El çabukluğu.

ş. + yi (31a/8)

şakī : < Ar. Yol kesen, haydut, haylaz.

ş. (43b/8), (44b/7), (45a/8)

ş. + dūr (51b/3)

[= 4]

şark : < Ar. Doğu.

ş. (46b/3)

şecī : < Ar. Yiğit, cesur, kahraman.

ş. (23a/11)

şecāat : < Ar. Cesaret, yiğitlik.

ş. (19b/9)

ş. + i (33a/2)

ş. + in(5b/2)

[= 3]

şecā^catlü : < Ar. + T. Cesareti olan.

ş. (29a/3), (35b/5), (27a/7)

[= 3]

şeci^c : < Ar. Cesur, yiğit.

ş. (10a/1), (10a/10), (11a/2), (11b/5), (15a/4), (21b/9), (27b/11), (30a/10),
(30b/7), (32a/4), (32b/9), (33a/8), (33b/9), (34a/7), (35a/1), (37a/8), (38a/11), (39b/3),
(3a/8), (40a/1), (40a/12), (41a/4), (41b/1), (47a/12), (5a/12), (5b/1), (8b/11)

ş. + dür (51b/9)

[= 28]

şeffāf : < Ar. Işığa mâni olmayan, ışık geçiren parlak cisim. Saydam.

ş. (35a/10), (36b/6)

[= 2]

şehādet : < Ar. Şehitlik, tanıklık.

ş. (45a/6)

şehlā : < Ar. Elâ göz. Koyu mavi göz.

ş. (23a/5)

ş. + sı (23a/5)

[= 2]

şehvet : < Ar. Erkek ve dişinin birbirine karşı duydukları güçlü cinsel istek.

ş. + i (15a/4), (18b/1), (18b/8), (22a/7), (26a/4), (27a/11), (29a/4), (29a/9),
(31a/10), (34b/12), (35b/12), (36b/5), (37b/4), (37b/9), (38a/13), (39b/1), (39b/11),
(39b/7), (40a/4), (41b/11), (48a/4), (49b/10), (49b/8), (50a/3)

ş. + leri (46b/11), (47a/13), (47a/8), (47b/12), (47b/7)

[= 29]

şehvetlü : < Ar. + T. Şehveti olan.

ş. (20a/12)

şehvetperest : < Ar. + Far. Şehvet düşküni.

ş. (8a/8), (9b/8)

[= 2]

şek(i)l : < Ar. Biçim, dış görünüş. Çehre. Tarz.

ş. (42a/12), (42b/11), (42b/13), (42b/2), (42b/4), (42b/6), (42b/8), (43a/2),
(43a/5), (43a/8)

ş. + i (4a/6)

ş. + inde (14b/4)

ş. + inüñ (42a/9)

ş. + iñ (5b/10)

[= 14]

şerh : < Ar. Açıklama. Anlaşılana anlatma. Bir yazı veya konuşmayı kolay anlaşılması için izah etme, tafsil etme.

ş. (4b/2)

şerīr : < Ar. Kötülük eden, kötü.

ş. (11a/11), (19a/13), (21a/4)

ş. + dür (49a/10), (49b/2), (50a/6), (50b/7), (51a/10), (51b/3), (51b/5), (51b/8)

[= 11]

şerīāt-ı kāmīl : < Ar. Tam ve eksiksiz ilahi kanunlar.

ş. (2a/7)

şerr : < Ar. Kötülük.

ş. (28b/5), (34b/8)

ş. + e (11a/6), (17b/5), (17b/8), (18a/2), (22a/5), (22b/10), (24b/5), (32b/4),
(38a/4)

ş. + i (11a/11), (12a/3), (15a/9), (17a/10), (17a/12), (18a/9), (19b/2), (19b/6),
(21b/2), (30b/2), (49b/11), (50a/5), (51a/11), (51a/6)

ş. + inden (18a/3), (18a/3)

[= 27]

Şeyh Muhyiddin-i ʿArabī : < Ar. İspanya'da doğup Suriye'de ünlü İslam
mutasavvıfidır.

ş. (6a/4), (3b/8)

[= 2]

şikār : < Far. Av, av hayvanı.

ş. (16b/13)

şiş : Şişmiş olan yer, şişlik.

ş. (23b/5)

şiş- : İçi hava veya gazlarla dolarak gerilmek.

ş.-miş (10b/2), (26b/2), (26b/5), (39b/8)

[= 4]

şöyle : Şunun gibi, şuna benzer biçimde.

ş. (4b/5)

şük(ü)r : < Ar. Nimete karşı memnunluk göstermek. Allah'a karşı minnet
duyma, teşekkür etme.

ş. + i (1b/1)

şürefâ : < Ar. Şerefliiler. Allah (C.C.) yolunda sabır ve sebat ile devam eden
temiz insanlar.

ş. (5a/3)

T

ṭāʿat : < Ar. Allah'ın emirlerini yerine getirme, ibadet.

t. + i (11a/9)

ṭabʿ : < Ar. Tabiat. Karakter. Yaratılış.

t. (23b/8), (26a/11), (26b/3), (27a/5), (31a/4),

t. + ı (11a/11), (11a/5), (16b/2), (17b/11), (18a/6), (22a/7), (25a/2), (26a/4),
(26a/7), (29a/13), (31b/2), (31b/4), (32b/8), (36a/5), (37a/13), (38a/13), (38b/8),
(39a/11), (40a/10), (40b/2), (40b/6), (41b/13), (41b/5), (47a/6), (49b/7), (50a/10),
(50a/11), (50a/6), (50b/6), (51b/2), (51b/3), (51b/5), (5b/8), (8a/13), (9a/3), (9b/10),
(9b/2)

[= 42]

ṭābiʿ : < Ar. Uyan, tabi olan.

t. (51b/7)

[= 1]

tābiʿ : < Ar. Uyan, tabi olan.

t. (16b/12), (8a/1), (26a/9)

[= 3]

ṭābiʿat : < Ar. Yaratılış, huy, karakter.

t. (5a/13)

t. + ı (3a/12), (10b/13), (34b/3), (3a/7), (9a/11)

t. + ın (48a/10)

t. + ları (46b/7), (46b/9), (47b/10), (48a/8)

[= 11]

ṭābiʿatlu : < Ar. + T. Karakter sahibi, karakterli.

t. + dur (49a/10)

tafzīl : < Ar. Üstün tutma

t. (16a/12)

tağıl- : Toplu durumdayken ayrılıp birbirinden uzaklaşmak.

t.-miş (30b/4)

tağmıķ : Geniş bir alana yayılmış olan.

t. + (31a/5)

taḥavvürlü : < Ar. Aceleci.

t. (13b/12), (15b/7), (26b/11)

[= 3]

tāhir : < Ar. Temiz, pak.

t. + e (7a/11)

tahiyyat : < Ar. Selamlar.

t. (2a/12)

taḥmīr : < Ar. Mayālandırma, yoğurma.

t. (1b/2),

taḥrīr : < Ar. Yazma.

t. (3b/5)

taḥşil : < Ar. Öğrenim. İlim edinmek. İlim öğrenmek veya öğretmek için çalışmak.

t. (44a/5)

taḥūr : < Ar. Temiz, temizleyici, çok temiz.

t. + (1b/3)

tāife : < Ar. Cemaat, grup, kabile, takım.

t. (42b/12)

t. + sini (17a/6), (43a/13)

[= 3]

taḳazā : < Ar. Azarlama, başa kakma.

t. + sını (5a/7)

t. + sı (3a/12)

[= 2]

taḳī : < Ar. Kendini koruyan, saklayan.

t. (13a/4)

ṭalak : < Ar. Boşama, boşanma.

t. (34a/12)

ṭālib : < Ar. İsteyen, istekli.

t. (2b/3)

taḳlīm : < Ar. Eğitim, öğretim, alıştırma.

t. (1b/6)

ṭamar : Canlı varlıklarda kanın veya besleyici sıvıların dolaştığı kanal.

t. + lar (16a/1), (17b/2), (18a/6), (25b/1), (34a/1), (35a/8), (37b/7)

t. + ları (13b/10), (13b/7), (31b/10), (34a/6), (35b/9), (7b/2)

[= 13]

ṭamām : < Ar. Eksiksiz, tam.

t. (15b/11), (16b/6), (16b/6), (19a/8), (31a/2), (3a/10), (3b/1), (44b/12),
(45a/1), (45a/2), (46a/2), (5b/3), (7b/4)

[= 13]

ṭammā^c : < Ar. Çok aç gözlü olan.

t. (14b/5), (24b/13), (47a/7)

t. + dur (48b/12)

[= 4]

tar : İine alacağı Şeye oranla lleri yetersiz olan, geniş ve bol karşıtı.

t. (9a/11), (13a/9), (15a/2), (16a/4), (21a/12), (27a/12), (27b/11), (33b/4),
(34b/7), (37a/9), (43a/10)

[= 11]

tar : Sıkıntılı.

t. (9a/11)

taraf : < Ar. Yan, yn, yer.

t. + a (16b/11)

t. + dan (12a/10)

t. + ına (21a/3), (23b/7)

t. + ında (43b/3)

t. + ından (14a/5)

t. + ınıñ (46a/13)

[= 7]

tarī : < Ar. Birden bire ortaya çıkan.

t. (7b/12)

tarīk : < Ar. Yol, yöntem.

t. + i (44b/11)

tarīkat : < Ar. Tarz, yöntem, yol.

t. (4a/8)

tarlık : Dar olma durumu.

t. + da (39a/6)

tarıağan : Darmadağın, periŐan.

t. (30a/6)

taşavvur : < Ar. Zihinde kurma, düşünce.

t. (5b/5)

taşra : Dış taraf, dışarı.

t. (25a/6), (35a/8)

t. + sına (11a/1), (20a/8), (23a/12), (27b/8), (31a/5)

[= 7]

tatlu : Acı olmayan, acı karşıtı.

t. (27b/5)

tavşan : Eti yenen, hızlı koşan, kemirgen, postundan yararlanılan bir tür memeli.

t. (49a/8)

tavus : Tavus kuşu.

t. (51a/2)

taʿyin : < Ar. Yerini belirleme, atama.

t. (2a/5), (5b/13)

[= 2]

tebdīl : < Ar. Değişme.

t. (4b/13)

tebdil-i ahlāk : < Ar. Ahlakın değişmesi.

t. (5a/11), (5a/9)

[= 2]

tecellī : < Ar. Görünme, ortaya çıkma.

t. (4a/10)

tecrübe : < Ar. Deneyim.

t. (3b/11), (4b/4)

[= 2]

tedbīr : < Ar. Önlem

t. + i (43b/10)

t. + leri (48a/3)

[= 2]

tedbīr-i muḥalif : < Ar. Karşı önlem almak.

t. (8a/4)

tehevvrülü : < Ar. + T. Kızgın, öfkeli, sinirli.

t. (22a/1)

tek : Yalnız.

t. (46b/1)

tekebbür : < Ar. Büyük taslama.

t. (20a/9)

tekebbürlik : < Ar. + T. Büyüklük, kibir sahibi olma.

t. (26b/1)

teʿlīf : < Ar. Kaleme alma, yazma.

t. (47b/4)

temmetü'l-kitāb : < Ar. Kitap tamamlandı.

t. (51b/11)

temyīz : < Ar. Bir şeyi diğerinden seçip tarif etmek, ayırmak. Seçmek. İyiyi kötüden ayırmak.

t. (3b/1)

tendürüst : < Far. Sağlıklı, sağlam yapılı.

t. (35b/2)

terbiyet : < Ar. Belli bir amaca erişecek şekilde geliştirme, olgunlaştırma.

t. + e (50a/2)

tercīh : < Ar. Üstün tutma, seçme.

t. (4b/4)

tercüme : < Ar. Çeviri, bir sözü bir dilden başka dile çevirme.

t. (2a/13), (6a/7)

[=2]

tergīb : < Ar. Rağbet ettirme, istek uyandırma.

t. (5a/10)

tesbīh : < Ar. Sena edip övmek, anmak.

t. (5a/8)

teşahhūs : < Ar. Kendine has kimlik kazanma.

t. (3b/1)

teşbīh : < Ar. Benzetme.

t. + dir (4a/3)

tevāriḥ : < Ar. Tarihler.

t. (3a/13)

tez : Çabuk.

t. (16a/5), (16a/5), (16b/12), (17b/6), (17b/6), (21a/3), (21a/9), (25a/11),
(30a/13), (31a/4), (35b/1), (41a/11), (41a/11), (45a/12), (45a/9), (46b/2), (13b/4)

t. + dir (48b/3)

[=18]

ṭı : Arap alfabesinde bir harf.

t. (10b/1), (11b/9), (12a/4), (12b/4), (13b/11), (14a/10), (15a/10), (15a/4),
(16b/13), (17a/12), (17a/4), (17a/8), (17b/12), (17b/9), (18a/7), (18b/1), (18b/12),
(19a/13), (19a/3), (19b/3), (20a/12), (20b/10), (20b/7), (22a/13), (24b/13), (24b/6),
(25b/9), (26a/9), (26b/8), (27a/1), (27a/3), (27a/5), (27b/11), (27b/12), (28b/8),

(29a/2), (29b/3), (29b/6), (30b/10), (30b/8), (31a/1), (31a/10), (32a/2), (32b/2), (32b/9), (33a/9), (33b/1), (34a/13), (34b/8), (34b/9), (35b/13), (35b/6), (36a/11), (36a/2), (36a/5), (36b/6), (37a/9), (37b/13), (37b/3), (38b/10), (39a/12), (39b/6), (40a/2), (41a/7), (41a/9), (42a/5), (6a/1), (7b/8), (8a/9), (8b/10), (9a/11), (9a/7)

[= 72]

tırnak(ğ) : İnsanda ve birçok omurgalı hayvanda parmak uçlarının dış bölümünü örten boynuzsu tabaka.

t. (35a/2), (6b/7)

t. + ı (44b/13), (36b/11)

t. + ları (35a/10), (35a/11), (36b/2), (36b/6), (40b/5)

[= 9]

tışarı : Dış çevre, dış yer, hariç, içeri karşıtı.

t. + sına (37a/4)

tıynet : < Ar. Yaradılış, mizac, ayna.

t. + e (1b/4)

ticāret : < Ar. Ticari iş yapma, ticaret.

t. + den (44b/3)

timsāh : Sıcak bölgelerin akarsularında yaşayān, kalın derili, uzun kuyruklu, iri bir hayvan.

t. (50a/5)

titregen : Titreyen.

t. (36a/2)

tīz : < Far. Tez.

t. (8b/7)

toğan : Sırtı kül rengi ve enine çizgili, küçük kuş, fare vb. ile beslenen ve alıştırılarak kuş avında kullanılan yırtıcı bir kuş.

t. (19a/12)

toğrı : Doğru. Gerçek olan.

t. (14b/6), (24b/12), (38a/9), (3b/5), (44b/12), (45a/4), (48b/4), (26a/6), (31b/7)

[= 9]

tol- : Dolu duruma gelmek.

t.-miş (15b/12)

tolayı : Çevre, yan.

t. + sında (19b/1)

t. + sında (19b/4)

tolu : İçi boş olmayan, dolmuş.

t. (23b/1), (33b/11), (33b/7), (34a/1), (34a/3), (34b/9), (37a/1), (40a/8)

[= 8]

tolu : Dolu, boş olmayan.

t. (13a/12)

tonuq : Parlak olmayan, mat.

t. (17a/4), (36b/7), (41b/8)

[= 3]

toprak(ğ) : Toprak.

t. + ı (51b/2)

topuq(ğ) : Ayāğın yuvarlakça olan alt bölümü.

t. + ı (40b/3), (40b/13)

[= 2]

töhmet : < Ar. Birine yüklenen, işlendiği sanılan fakat henüz aydınlanmamış olan suç, suçlama.

t. (46b/8)

tır- : Durmak.

t.-masa (16b/11), (21a/6), (22a/1)

t.-sa (21a/5), (26b/11), (28a/8), (29b/3), (32a/10), (8b/10), (21a/10), (24b/12), (28a/7), (28b/2), (28b/9)

t.-up (16a/5), (24a/6)

t.-ur (48b/4)

[= 17]

turna : Avrupa ve Kuzey Afrika'da toplu olarak yaşayān, göçebe, iri bir kuş.

t. (50b/13)

tut- : Elde bulundurmak, ele almak.

t.-asın (44b/12)

t.-sa (15a/1)

[= 2]

tutak(ğ) : Ağızın, dişleri örten ve dışarıya doğru az veya çok kıvrılan üst ve alt kenarlarından her biri.

t. + ı (28a/10), (28a/12), (28a/13), (28a/4), (28a/7), (28b/8), (28b/9), (29b/1)

t. + ından (28a/5)

t. + ını (25b/5)

t. + ınıñ (43b/5)

t. + ları (27b/13), (27b/7), (28a/2), (10b/12), (28b/2), (28b/6)

t. + larınıñ (27b/4)

t. + ınıñ (28a/7), (27b/5)

t. + uñ (6b/2)

[= 21]

tutuk : Olması gereken gibi olmayan, tıkalı.

t. (23b/2)

tuyür : < Ar. Kuşlar.

t. (3b/10), (50a/12)

t. + uñ (48a/9), (7a/8)

[= 4]

tur- : Hareketsiz durumda olmak.

t.-sa (18b/4)

tükür- : Tükürüğü ağız içinden dışarıya atmak.

t.-dügi (27b/5)

tükürük : Tükürük bezlerinin ağza akan salgısı.

t. (41b/12)

türki̇ : Türkçe dili.

t. (2a/12)

U

uç(c) : Bir şeyin baş veya son noktası.

u. + ı (14b/1), (14b/7), (27b/1), (34b/13), (45a/4), (45a/5), (45a/6), (45b/10),
(45b/4), (45b/7), (46a/8), (36b/1)

u. + ın (45a/4)

u. + ina (34b/13)

u. + ını (45a/10), (45a/3)

[= 16]

uç : Bir şeyin baş veya son noktası.

u. + ları (14b/7), (15a/12)

u. + undadır (45a/3)

[= 2]

uğra- : Yola devam etmek üzere, bir yerde kısa bir süre kalmak.

u.-ya (33a/11)

uğrı : Hırsız.

u. (36a/10)

u. + dur (48b/7), (49a/11), (49a/13), (49a/5), (50a/8), (50b/10), (50b/6)

[= 8]

uğrılı : Uğurlu olmak.

u. (35b/8)

uğun- : Ağlarken kendinden geçip bir süre sessiz soluksuz kalmak, kendinden geçmek.

u.-mağ (42a/8)

ulaş- : Varmak, gelmek.

u.-duğı (30a/8)

u.-mış (30a/8)

[= 2]

ulaşık : Ulaşma işi.

ulemā : < Ar. Alimler, ilim sahipleri.

u. (44b/11), (3b/3), (44a/13)

[= 3]

ulu : Erdemleri bakımından çok büyük, yüce:

u. (14a/2)

u. + dur (51a/4)

[= 2]

ulü'l-^uilmi : < Ar. İlim sahibi.

u. + i (2a/8)

ulüm-ı evvel : < Ar. İlk, önceki ilimler, bilimler.

^uu. + iñ (1b/5),

ulüm-ı mükāşefe : < Ar. Sırlar ilmi

^uu. (4a/9)

ulüvv : < Ar. Büyüklük, yücelik, ululuk.

^uu. (7b/10)

umur : < Ar. Aldırış etme, önem verme.

u. + larında (46b/5), (48a/3)

[= 2]

umūr-ı dünyāvī: < Ar. Dünya işleri.

u. (3b/1)

unnābī: < Ar. Unnab renginde.

^uu. (30a/1)

u. (30a/9)

ur- : Elini veya elinde tuttuğu bir şeyi bir yere hızla çarpmak.

u.-sa (42a/4)

urul- : Vurma işine konu olmak.

u.-sa (24a/2)

utancağ : Utangaç olan.

u. + dur (48a/13)

uy- : Ölçüleri birbirini tutmak.

u.-masa (12b/2), (34b/6), (36a/10), (7b/6), (8b/2)

u.-sa (10a/7)

[= 6]

uy- : Bir inanca, bir anlayışa, bir duruma veya egemen bir güce uygun davranışta bulunmak, riayet etmek

u.-maya (44a/8)

uyan- : Uyku durumundan çıkmak.

u.-mağa (11a/13)

uyanık : Uyanık.

u. + dur (49a/4), (51a/4) (49a/1)

[= 3]

uykusuz : Uyumamış veya uykusunu alamamış.

u. + dur (50b/11)

uyluğ(g) : Kalçadan dize kadar olan bacak bölümü

u. + larında (9b/11), (9b/13)

u. + ında (44b/1), (44b/2)

[= 4]

uzan- : Bir alana yayılmak.

u.-a (8b/8)

u.-sa (9a/8)

u.-up (46a/9)

[= 3]

uzun : İki ucu arasında fazla uzaklık olan, maksî, kısa karşıtı.

u. (10a/11), (10b/11), (12a/4), (13a/10), (13b/5), (14a/11), (14b/11), (16b/1), (18b/11), (24b/13), (25a/5), (25b/12), (25b/7), (27a/6), (29a/2), (29a/8), (29b/8), (2b/13), (30a/11), (30a/12), (30a/3), (30b/10), (31b/9), (32a/13), (32a/5), (32a/7),

(32a/9), (34b/12), (35a/13), (35a/5), (35a/9), (36a/11), (36a/4), (36a/9), (37b/12),
(38a/10), (39b/4), (3a/12), (40a/13), (40b/7), (41a/3), (41a/5), (42b/7), (43a/6),
(46a/10), (46a/4), (7b/9)

u. + dur (50a/4)

[= 48]

uzunluk(g) : Bir şeyin bir uçtan öbür uca kadar olan uzaklığı.

u. + a (35a/6)

u. + da (14a/8), (39a/6)

u. + ina (24b/11), (18a/10)

u. + inuñ (46a/1)

u. + in (7a/6)

[= 7]

Ü

ülfet : < Ar. Alışma.

ü. (14b/10), (48b/1), (49b/3)

ü. + i (43b/1), (49a/7)

[= 5]

ülfetlü : < Ar. + T. Alışkanlığı olan.

ü. + dür (48b/11), (49a/11), (49a/6), (49b/11), (49b/13), (49b/3), (49b/4),
(49b/6), (49b/7), (50a/12), (50a/2), (51a/11), (51a/6), (51b/1), (51b/4), (51b/6)

[= 16]

ülfetsiz : < Ar. + T. Alışkanlığı olmayan.

ü. + dür (51b/5)

ümmet : < Ar. Bir peygambere inanan tabi olan insanlar. Bir dine bağlı topluluğun tamâmı.

ü. + i (2a/4)

ü. + in (1b/12)

ü. + ini (2a/4)

[= 3]

ürkek : Korkak.

ü. + dür (48a/11), (49a/9)

[= 2]

ürkütüci : Korkutucu olan.

ü. + dür (49a/2)

ürküt- : Ürküntü vermek. Korkutmak.

ü.-megi (19b/9)

üst : Bir şeyin yukarı, göğe doğru olan yanı, üzeri, fevk, alt karşıtı.

ü. (16a/2), (22a/11), (22a/8), (25b/4), (28a/12), (28a/5), (28a/7), (29b/3),
(43b/5)

ü. + i (30b/8), (32b/13), (33a/1), (7b/3), (26b/7)

ü.-in (24a/5)

ü. + inde (11b/11), (13a/11), (25a/13), (26a/3), (26b/10), (28a/7), (31b/13),
(33b/13), (34a/4), (35b/10), (37b/7), (43b/2), (44b/6)

ü. + inden (14b/13)

ü. + ine (12a/1), (14a/6), (14a/7), (35a/12), (7b/1)

[= 34]

üşengen : Üşengeç.

ü. (24a/9)

üzeri : Bir şeyin yukarı, göğe doğru olan yanı.

ü. + nde (16a/1), (17b/2), (18a/5), (37a/2), (37a/6), (44a/3)

ü. + nden (15a/3)

ü. + ne (10b/1), (11b/7), (16a/12), (17b/7), (20a/2), (20b/13), (26b/3), (28a/13), (28b/13), (29a/8), (29b/1), (2a/1), (2a/4), (2a/8), (35b/3), (3a/10), (3b/2), (40b/11), (43a/7), (43b/13), (45b/12), (45b/8), (47b/8), (4b/1), (5a/2), (5b/11), (7b/12)

ü. + nedür (49a/4)

[= 35]

V

vācibü'l-vüçud : < Ar. Vücudu zorunlu olan.

v. + uñ (1b/1)

vāki : < Ar. Olmak, meydana gelmek, gerçekleşmek.

v. (3a/3)

vāsi : < Ar. Geniş.

v. (35a/13), (3a/12)

[= 2]

vāziha : < Ar. Açık, belli.

v. (2b/5)

va^ˆde : < Ar. Bir iş için önceden belli edilen zaman. Bir işi te'hir etmek, sonraya bırakmak için olan belli vakit.

v. + sine(15a/9)

vaḥdāniyyet : < Ar. Allah'ın "bir" olması.

v. + ine (1b/1)

vaḳarlu : < Ar. + T. Ağırbaşlı.

v. + dur (49b/1)

vaḳ(i)t : < Ar. Vakıt, zaman.

v. (18b/7), (18b/9), (21b/10)

v. + i (45b/8), (50a/10)

v. + in (15a/7), (21b/13), (41b/13), (42a/4), (42a/7), (42a/6)

v. + inde (49a/8)

[= 12]

var : Mevcut, evrende veya düşüncece yer alan, yok karşıtı.

v. + dur (45a/6), (46a/8)

[= 2]

var- : Erişilmek istenen yere ayak basmak, ulaşmak, vasıl olmak.

v.-maz (48b/4)

v.-mişdur (45a/7)

v.-sa (14a/12)

v.-ur (48b/4)

[= 4]

vaşf : < Ar. Özellik, sıfat.

v. (4b/2), (5b/11)

v. + ında (23a/8)

[= 3]

ve : İki kelime veya iki cümle arasına girerek aralarında bir bağ olduğunu anlatan söz.

v. (10a/1), (10a/11), (10a/11), (10a/12), (10a/2), (10a/3), (10a/6), (10a/6), (10a/6), (10a/7), (10a/7), (10a/8), (10a/8), (10a/9), (10b/1), (10b/11), (10b/12), (10b/13), (10b/3), (10b/6), (10b/6), (10b/6), (10b/7), (10b/8), (10b/8), (10b/9), (10b/9), (11a/12), (11a/13), (11a/2), (11a/2), (11a/3), (11a/5), (11a/9), (11b/10), (11b/12), (11b/4), (11b/5), (11b/6), (11b/7), (11b/8), (11b/9),

(12a/1), (12a/13), (12a/3), (12a/3), (12a/6), (12a/7), (12a/8), (12a/9), (12b/1), (12b/1),
(12b/10), (12b/13), (12b/2), (12b/2), (13a/1)eger, (13a/1)eger, (13a/10), (13a/10),
(13a/10), (13a/11), (13a/11), (13a/12), (13a/13), (13a/2), (13a/4), (13a/5), (13a/5),
(13a/5), (13a/7), (13a/7), (13a/9), (13a/9), (13a/9), (13b/1), (13b/10), (13b/11),
(13b/12), (13b/2), (13b/2), (13b/3), (13b/4), (13b/5), (13b/6), (13b/8), (13b/8),
(13b/9), (14a/10), (14a/11), (14a/11), (14a/13), (14a/13), (14a/2), (14a/4), (14a/5),
(14a/5), (14a/6), (14a/7), (14a/8), (14a/9), (14b/10), (14b/11), (14b/12), (14b/12),
(14b/3), (14b/4), (14b/4), (14b/5), (14b/5), (14b/5), (14b/9), (15a/10), (15a/10),
(15a/2), (15a/4), (15a/5), (15a/6), (15a/6), (15a/7), (15a/8), (15a/9), (15a/9), (15a/9),
(15a/9), (15b/1), (15b/12), (15b/13), (15b/13), (15b/3), (15b/4), (15b/6), (15b/6),
(15b/6), (15b/7), (15b/8), (15b/8), (15b/9), (15b/9), (16a/1), (16a/1), (16a/10),
(16a/11), (16a/12), (16a/3), (16a/3), (16a/3), (16a/4), (16a/6), (16a/7), (16a/8),
(16a/9), (16b/10), (16b/10), (16b/13), (16b/2), (16b/2), (16b/3), (17a/10), (17a/12),
(17a/13), (17a/3), (17a/5), (17a/5), (17a/6), (17a/7), (17a/8), (17a/9), (17b/1),
(17b/11), (17b/12), (17b/12), (17b/12), (17b/2), (17b/3), (17b/5), (17b/7), (18a/11),
(18a/2), (18a/2), (18a/2), (18a/5), (18a/7), (18a/9), (18a/9), (18b/10), (18b/12),
(18b/3), (18b/3), (18b/4), (18b/5), (18b/5), (18b/8), (18b/8), (19a/1), (19a/1), (19a/11),
(19a/11), (19a/11), (19a/13), (19a/13), (19a/13), (19a/3), (19a/3), (19a/4), (19a/5),
(19a/6), (19a/7), (19b/11), (19b/11), (19b/12), (19b/12), (19b/12), (19b/13), (19b/2),
(19b/2), (19b/4), (19b/4), (19b/6), (19b/6), (19b/8), (19b/9), (19b/9), (19b/9), (1b/10),
(1b/11), (1b/4), (1b/6), (20a/10), (20a/13), (20a/2), (20a/2), (20a/2), (20a/3), (20a/4),
(20a/5), (20a/6), (20a/8), (20a/9), (20a/9), (20b/1), (20b/1), (20b/11), (20b/11),
(20b/11), (20b/12), (20b/3), (20b/4), (20b/5), (20b/6), (20b/6), (20b/6), (20b/7),
(20b/8), (20b/9), (20b/9), (21a/1), (21a/10), (21a/10), (21a/11), (21a/12), (21a/13),
(21a/2), (21a/3), (21a/4), (21a/5), (21a/6), (21a/6), (21a/7), (21a/9), (21b/1), (21b/13),

(21b/2), (21b/4), (21b/4), (21b/7), (21b/9), (21b/9), (22a/1), (22a/10), (22a/10), (22a/12), (22a/2), (22a/5), (22a/5), (22a/5), (22a/7), (22a/7), (22b/1), (22b/1), (22b/10), (22b/10), (22b/11), (22b/12), (22b/13), (22b/2), (22b/3), (22b/8), (22b/9), (23a/1), (23a/10), (23a/10), (23a/10), (23a/10), (23a/11), (23a/11), (23a/12), (23a/13), (23a/13), (23a/2), (23a/2), (23a/3), (23a/3), (23a/4), (23a/4), (23a/4), (23a/5), (23a/8), (23a/8), (23a/9), (23a/9), (23b/1), (23b/10), (23b/11), (23b/12), (23b/12), (23b/12), (23b/2), (23b/4), (23b/5), (23b/5), (23b/6), (23b/7), (23b/8), (23b/8), (23b/9), (24a/10), (24a/11), (24a/12), (24a/13), (24a/2), (24a/3), (24a/4), (24a/4), (24a/4), (24a/4), (24a/5), (24a/5), (24a/7), (24a/7), (24a/8), (24a/9), (24a/9), (24b/1), (24b/10), (24b/10), (24b/11), (24b/13), (24b/13), (24b/3), (24b/3), (24b/3), (24b/5), (24b/5), (24b/7), (24b/8), (24b/9), (25a/10), (25a/11), (25a/12), (25a/12), (25a/13), (25a/13), (25a/2), (25a/3), (25a/5), (25a/6), (25a/7), (25a/9), (25b/1), (25b/1), (25b/1), (25b/11), (25b/12), (25b/13), (25b/13), (25b/2), (25b/3), (25b/3), (25b/4), (25b/4), (25b/4), (25b/7), (25b/7), (25b/9), (26a/1), (26a/10), (26a/11), (26a/11), (26a/12), (26a/12), (26a/12), (26a/2), (26a/2), (26a/4), (26a/5), (26a/6), (26a/7), (26a/8), (26a/9), (26b/1), (26b/11), (26b/11), (26b/12), (26b/12), (26b/12), (26b/13), (26b/3), (26b/4), (26b/5), (26b/6), (26b/6), (26b/6), (26b/8), (27a/11), (27a/13), (27a/13), (27a/13), (27a/13), (27a/2), (27a/3), (27a/5), (27a/5), (27a/6), (27a/7), (27a/7), (27a/8), (27a/8), (27a/8), (27a/8), (27b/11), (27b/13), (27b/2), (27b/4), (27b/4), (27b/5), (27b/5), (27b/6), (27b/6), (27b/7), (27b/7), (27b/7), (27b/8), (27b/8), (27b/8), (27b/9), (27b/9), (28a/1), (28a/1), (28a/11), (28a/11), (28a/12), (28a/2), (28a/3), (28a/4), (28a/6), (28a/6), (28a/8), (28a/8), (28a/9), (28a/9), (28b/1), (28b/10), (28b/10), (28b/12), (28b/13), (28b/2), (28b/3), (28b/5), (28b/6), (28b/6), (28b/7), (29a/1), (29a/1), (29a/2), (29a/3), (29a/3), (29a/4), (29a/4), (29a/6), (29a/6), (29a/8), (29a/9), (29a/9), (29b/11), (29b/11), (29b/11), (29b/12), (29b/12), (29b/13), (29b/2), (29b/4), (29b/4), (29b/6),

(29b/6), (29b/7), (29b/8), (29b/9), (2a/1), (2a/1), (2a/11), (2a/11), (2a/2), (2a/4), (2a/5), (2a/6), (2a/6), (2a/8), (2a/8), (2a/9), (2b/10), (2b/11), (2b/13), (2b/3), (2b/7), (2b/9), (2b/9), (30a/1), (30a/10), (30a/10), (30a/11), (30a/13), (30a/13), (30a/2), (30a/3), (30a/3), (30a/4), (30a/4), (30a/5), (30a/6), (30a/6), (30a/7), (30a/8), (30a/9), (30b/10), (30b/11), (30b/11), (30b/12), (30b/12), (30b/12), (30b/13), (30b/13), (30b/2), (30b/2), (30b/2), (30b/3), (30b/3), (30b/5), (30b/5), (30b/5), (30b/7), (30b/7), (30b/8), (30b/9), (31a/10), (31a/10), (31a/13), (31a/2), (31a/3), (31a/4), (31a/6), (31a/7), (31a/8), (31a/8), (31a/8), (31b/10), (31b/10), (31b/11), (31b/11), (31b/12), (31b/13), (31b/2), (31b/2), (31b/4), (31b/5), (31b/6), (31b/8), (31b/8), (31b/8), (31b/9), (31b/9), (31b/9), (32a/1), (32a/11), (32a/12), (32a/12), (32a/12), (32a/12), (32a/2), (32a/2), (32a/3), (32a/4), (32a/4), (32a/5), (32a/5), (32a/6), (32a/6), (32a/7), (32a/8), (32a/8), (32b/1), (32b/10), (32b/10), (32b/13), (32b/13), (32b/2), (32b/4), (32b/5), (32b/5), (32b/6), (32b/6), (32b/8), (32b/9), (32b/9), (33a/1), (33a/1), (33a/1), (33a/11), (33a/13), (33a/13), (33a/2), (33a/3), (33a/3), (33a/5), (33a/5), (33a/6), (33a/6), (33a/7), (33a/8), (33a/8), (33a/8), (33a/9), (33b/10), (33b/10), (33b/11), (33b/11), (33b/12), (33b/12), (33b/12), (33b/12), (33b/13), (33b/13), (33b/13), (33b/2), (33b/3), (33b/3), (33b/4), (33b/4), (33b/6), (33b/6), (33b/8), (33b/9), (33b/9), (33b/9), (34a/1), (34a/1), (34a/11), (34a/12), (34a/12), (34a/13), (34a/2), (34a/2), (34a/3), (34a/4), (34a/5), (34a/6), (34a/6), (34a/7), (34a/9), (34a/9), (34b/1), (34b/11), (34b/3), (34b/5), (34b/6), (34b/6), (34b/7), (35a/1), (35a/1), (35a/10), (35a/10), (35a/11), (35a/12), (35a/12), (35a/13), (35a/2), (35a/2), (35a/3), (35a/4), (35a/5), (35a/5), (35a/5), (35a/6), (35a/6), (35a/6), (35a/7), (35a/8), (35a/9), (35a/9), (35b/1), (35b/1), (35b/10), (35b/10), (35b/10), (35b/11), (35b/12), (35b/12), (35b/12), (35b/12), (35b/13), (35b/2), (35b/2), (35b/2), (35b/3), (35b/3), (35b/5), (35b/6), (35b/7), (35b/8), (35b/8), (35b/8), (35b/9), (36a/1), (36a/10), (36a/11), (36a/12), (36a/13), (36a/3), (36a/3), (36a/4), (36a/5),

(36a/7), (36a/7), (36a/7), (36a/9), (36a/9), (36b/10), (36b/12), (36b/13), (36b/2),
(36b/2), (36b/3), (36b/5), (36b/6), (36b/7), (36b/8), (37a/1), (37a/1), (37a/10),
(37a/10), (37a/11), (37a/12), (37a/13), (37a/2), (37a/2), (37a/2), (37a/3), (37a/3),
(37a/4), (37a/4), (37a/5), (37a/5), (37a/5), (37a/6), (37a/9), (37b/1), (37b/1), (37b/10),
(37b/10), (37b/11), (37b/12), (37b/13), (37b/13), (37b/2), (37b/4), (37b/5), (37b/5),
(37b/6), (37b/6), (37b/7), (37b/8), (37b/9), (38a/1), (38a/10), (38a/11), (38a/11),
(38a/13), (38a/13), (38a/2), (38a/3), (38a/3), (38a/4), (38a/5), (38a/6), (38a/7),
(38a/7), (38a/8), (38a/9), (38a/9), (38a/9), (38a/9), (38a/9), (38b/11), (38b/11),
(38b/13), (38b/13), (38b/2), (38b/2), (38b/4), (38b/5), (38b/6), (38b/6), (38b/6),
(38b/8), (38b/9), (38b/9), (39a/1), (39a/10), (39a/11), (39a/12), (39a/12), (39a/13),
(39a/2), (39a/3), (39a/3), (39a/4), (39a/4), (39a/5), (39a/6), (39a/6), (39a/6), (39a/6),
(39a/7), (39a/7), (39a/8), (39a/8), (39a/9), (39a/9), (39b/1), (39b/1), (39b/1), (39b/11),
(39b/13), (39b/3), (39b/4), (39b/5), (39b/5), (39b/6), (39b/7), (39b/7), (39b/7),
(39b/7), (3a/1), (3a/1), (3a/1), (3a/10), (3a/10), (3a/10), (3a/12), (3a/12), (3a/12),
(3a/13), (3a/13), (3a/13), (3a/13), (3a/2), (3a/2), (3a/2), (3a/7), (3a/7), (3a/7), (3a/8),
(3a/9), (3a/9), (3a/9), (3a/9), (3a/9), (3b/1), (3b/1), (3b/10), (3b/10), (3b/11), (3b/12),
(3b/13), (3b/13), (3b/3), (3b/4), (3b/5), (3b/5), (3b/9), (40a/1), (40a/1), (40a/1),
(40a/10), (40a/11), (40a/11), (40a/12), (40a/12), (40a/2), (40a/3), (40a/3), (40a/4),
(40a/5), (40a/6), (40a/6), (40a/6), (40a/7), (40a/8), (40a/8), (40a/8), (40a/9), (40a/9),
(40a/9), (40b/1), (40b/1), (40b/10), (40b/12), (40b/12), (40b/13), (40b/2), (40b/2),
(40b/3), (40b/4), (40b/4), (40b/5), (40b/5), (40b/6), (40b/6), (40b/7), (40b/8), (41a/1),
(41a/1), (41a/1), (41a/10), (41a/10), (41a/12), (41a/2), (41a/3), (41a/3), (41a/3),
(41a/4), (41a/5), (41a/5), (41a/6), (41a/6), (41a/7), (41a/7), (41a/8), (41a/8), (41a/9),
(41b/1), (41b/1), (41b/1), (41b/10), (41b/10), (41b/11), (41b/2), (41b/3), (41b/3),
(41b/4), (41b/5), (41b/6), (41b/9), (42a/1), (42a/3), (42a/5), (42a/5), (42b/10),

(42b/10), (42b/12), (42b/12), (42b/12), (42b/7), (42b/7), (43a/1), (43a/11), (43a/12), (43a/13), (43a/3), (43a/6), (43a/7), (43a/9), (43b/11), (43b/12), (43b/3), (43b/7), (43b/8), (44a/13), (44a/3), (44a/4), (44b/10), (44b/10), (44b/12), (44b/12), (44b/13), (44b/4), (44b/7), (44b/9), (45a/11), (45a/2), (45a/4), (45a/8), (45b/10), (45b/13), (45b/2), (46a/1), (46a/1), (46a/2), (46a/7), (46b/10), (46b/11), (46b/11), (46b/11), (46b/12), (46b/12), (46b/13), (46b/13), (46b/13), (46b/13), (46b/4), (46b/4), (46b/5), (46b/5), (46b/5), (46b/6), (46b/6), (46b/6), (46b/7), (46b/7), (46b/8), (46b/8), (46b/8), (46b/8), (46b/9), (46b/9), (47a/1), (47a/1), (47a/1), (47a/10), (47a/11), (47a/11), (47a/12), (47a/12), (47a/12), (47a/13), (47a/13), (47a/13), (47a/13), (47a/2), (47a/2), (47a/2), (47a/2), (47a/3), (47a/3), (47a/4), (47a/4), (47a/4), (47a/5), (47a/5), (47a/5), (47a/6), (47a/6), (47a/6), (47a/7), (47a/7), (47a/7), (47a/8), (47a/8), (47a/8), (47a/9), (47a/9), (47a/9), (47b/1), (47b/1), (47b/10), (47b/10), (47b/11), (47b/11), (47b/11), (47b/11), (47b/11), (47b/12), (47b/12), (47b/13), (47b/2), (47b/3), (47b/3), (47b/3), (47b/4), (47b/4), (47b/4), (47b/5), (47b/6), (47b/6), (47b/7), (47b/7), (47b/7), (47b/8), (47b/8), (47b/9), (48a/1), (48a/1), (48a/1), (48a/13), (48a/2), (48a/2), (48a/3), (48a/3), (48a/3), (48a/4), (48a/5), (48a/6), (48a/7), (48a/7), (48a/8), (48a/8), (48a/8), (48a/8), (48a/9), (48a/9), (48b/3), (48b/3), (48b/4), (48b/6), (48b/6), (48b/6), (48b/6), (48b/9), (49a/13), (49a/3), (49a/4), (49a/5), (49a/7), (49b/10), (49b/13), (49b/13), (4a/1), (4a/2), (4a/6), (4a/7), (4a/8), (4a/9), (4a/9), (4a/9), (4b/11), (4b/6), (50a/13), (50a/5), (50b/8), (51a/12), (51a/2), (51a/4), (51a/4), (51a/4), (51a/5), (51a/6), (51a/9), (5a/12), (5a/3), (5a/3), (5a/4), (5a/6), (5a/8), (5a/8), (5a/9), (5b/1), (5b/10), (5b/11), (5b/13), (5b/5), (5b/6), (5b/8), (6a/6), (6b/11), (6b/11), (6b/12), (6b/12), (6b/2), (6b/2), (6b/3), (6b/3), (6b/6), (6b/6), (6b/7), (6b/7), (6b/7), (6b/9), (7a/1), (7a/11), (7a/11), (7a/2), (7a/5), (7a/6), (7a/8), (7a/8), (7a/9), (7b/2), (7b/4), (7b/4), (7b/5), (8a/1), (8a/10), (8a/11), (8a/11), (8a/12), (8a/13), (8a/3), (8a/4), (8a/4), (8a/6), (8a/7), (8a/8), (8a/8), (8a/9),

(8b/1), (8b/13), (8b/3), (8b/3), (8b/5), (8b/6), (8b/6), (8b/6), (8b/7), (8b/7), (8b/7),
(8b/8), (8b/9), (9a/1), (9a/11), (9a/13), (9a/13), (9a/13), (9a/2), (9a/4), (9a/5), (9a/5),
(9a/5), (9a/6), (9a/7), (9a/7), (9a/9), (9a/9), (9b/1), (9b/10), (9b/11), (9b/12), (9b/12),
(9b/13), (9b/13), (9b/2), (9b/3), (9b/4), (9b/5), (9b/5), (9b/7), (9b/7), (9b/7), (9b/9),
(9b/9), (9b/9), (şekil :)

[= 1270]

vecih : < Ar. Yön, yüz.

v. + le (20a/3), (42a/12), (42b/11), (42b/13), (42b/2), (42b/4), (42b/6), (42b/8),
(43a/2), (43a/5), (43a/8)

[= 11]

vefā : < Ar. Sözünde durma.

v. (47a/2), (47b/2), (47a/8), (47b/9)

v. + ları (47b/5)

[= 4]

vesāyire : < Ar. Ve diğerleri.

v. (2b/13)

vesvese : < Ar. Kuruntu, gereksiz kaygı.

v. (5a/10)

veyā : < Ar. Ayrı olmakla birlikte aynı değerde tutulan iki şeyi anlatan
kelimelerden ikincisinin önüne getirilen söz, yahut.

v. (19b/3), (20a/5), (20a/5), (22a/1), (22a/3), (23a/13), (23a/6), (23a/6),
(23b/3), (23b/3), (24a/3), (32a/10), (3a/11), (3b/10), (3b/10), (5a/5)

[= 16]

veyāḥud : < Ar. + Far. Yahut.

v. (16a/6), (36b/9), (3b/13), (44a/12), (45a/13), (4b/13), (5a/10), (22b/9),
(23b/3), (30a/1), (45b/4)

[= 10]

vilāyet : < Ar. Velilik, ermişlik.

v. (45b/12)

v. + e (42b/1), (44a/2)

[= 3]

vir- : Üzerinde, elinde veya yakınında olan bir şeyi birisine erişirmek,
iletmek.

v.-ür (3b/13), (4a/1)

[= 2]

viril- : Verme işine konu olmak.

v.-di (5b/9)

vuhūş : < Ar. Vahşiler, yabaniler.

v. + uñ (7a/8)

vüs'at : < Ar. Genişlik.

v. (43b/13)

[= 11]

Y

yābis : < Ar. Kuru.

y. (25b/2)

yāḥud : < Far. Veya, ya da.

y. (13b/7)

ya'ni : < Ar. Demek oluyor ki anlamlarında bir söz

y. (28a/7), (14b/2)

[= 2]

yabansığırı : Boynuzlu büyükbaş evcil hayvanların genel adı.

y. (49b/8)

y. + da (48b/6)

[= 2]

yakın : Az bir ara ile ayrılmış olan (zaman veya yer), uzak karşıtı.

y. (18a/2)

yaklaş- : Arada az bir aralık kalacak biçimde ilerlemek, aradaki uzaklığı azaltmak veya bütünü ortadan kaldırmak için ileri gitmek.

y.-sa (14b/7)

yalancı : Yalan söylemeyi huy edinmiş olan kimse.

y. (17b/12), (18b/8), (19a/1), (19a/5), (21a/13), (24a/12), (29a/4), (29a/6), (30b/13), (47a/13), (48a/1)

y. + dur (48b/4), (50b/5)

[= 13]

yalñuz : Yanında başkaları bulunmayan.

y. (10a/2), (46b/5), (51a/3), (9b/12)

[= 4]

yalñuzluk(đ) : Yalnız olma durumu, kimsesizlik.

y. + 1 (50b/6)

yaltur- : Ateşini alevlendirmek

y.-sa (23b/6)

yan : Yan, taraf, cihet.

y. (39a/4), (39a/7), (40a/2), (40a/4), (6b/11)

y. + a (15a/11)

y. + ı (11a/12), (14a/5), (15b/4), (15b/5), (23b/5), (24a/6), (37a/3), (38a/3),
(7b/3)

y. + ın (48b/4)

y. + ına (12a/4), (14a/8), (17b/10), (24a/10), (32b/7), (39a/10)

y. + ında (32b/2), (34a/5)

y. + ındağı (46a/3)

y. + ından (8a/10)

y. + ları (30a/5)

y. + larında (31a/12), (47b/2)

[= 29]

yanaş- : Bir şeyin, bir kimsenin yanına gelmek.

y.-up (45a/7)

yañ : Bir şeyin ön, arka, alt ve üst dışında kalan bölümü.

y. + ları (38b/3)

yaña : Taraf, tarafa, yana.

y. (10b/5), (14b/7), (21b/8), (43b/13)

[= 4]

yañaq(g) : Yüzün göz, kulak ve burun arasındaki bölümü.

y. (29b/9), (6b/3)

y. + ı (29b/10), (29b/11)

y. + ında (43b/6), (43b/8)

y. + ınıñ (29b/13)

y. + ları (10b/2)

y. + larına (30a/9)

[= 9]

yapış- : Yapışkan bir maddeye bulanmış olan bir şey ayrılmayacak bir biçimde bir yere tutunup kalmak.

y.-miş (24a/3), (37b/5)

y.-ur (50b/1)

[= 3]

yapışık : Bir yere yapışmış olan.

y. (38a/1)

yaramaz : Söz dinlemeyen, uslu durmayan, yasaklanan şeyleri yapmakta ayak direyen.

y. (12b/12), (11a/5), (11a/8), (12a/11), (12a/12), (12b/10), (12b/5), (14a/12), (14b/5), (15a/10), (15a/2), (15a/4), (15b/2), (15b/7), (17b/11), (17b/12), (18a/6), (18a/7), (19a/11), (20b/12), (20b/4), (21a/11), (21a/4), (21a/7), (21b/12), (22a/2), (22a/5), (22a/5), (23a/3), (24a/13), (26a/11), (26b/12), (27a/13), (28a/11), (28a/6), (28b/10), (29b/2), (29b/6), (30b/12), (30b/5), (31b/4), (32a/11), (32a/6), (32b/4), (32b/6), (32b/8), (33b/6), (34a/11), (34b/1), (34b/10), (34b/3), (34b/5), (35b/11), (35b/8), (36a/10), (36a/13), (36a/3), (36a/7), (36b/3), (36b/8), (37a/12), (37a/13), (37b/13), (37b/4), (37b/8), (38b/13), (38b/8), (39b/7), (39b/9), (40a/1), (40b/2), (40b/8), (41a/12), (41b/13), (41b/9), (43b/10), (44a/7), (46b/7), (47a/13), (47b/12), (49a/10), (4b/9), (5a/12), (5a/8), (8a/4), (8a/7), (8b/11), (8b/13), (9a/11), (9a/13), (9a/3), (9a/4)

y. + a (4b/10)

y. + dur (3b/13), (48b/12), (48b/9), (50a/10), (50a/11), (50a/4), (50a/6), (51b/2), (51b/3)

y. + ina (4a/2)

[= 103]

yaramazlık(ğ) : Yaramaz olma durumu.

y. (5a/4)

y. + a (50b/8), (22b/10)

y. + ı (22b/6)

[= 4]

yarasa : Ön ayakları perdeli kanat biçiminde gelişmiş, vücudu yumuşak sık kıllarla kaplı, iskeletleri hafif yapılı, uçabilen memeli hayvan.

y. (51a/10)

yaratıl- : Yaratma işine konu olmak.

y.-dı (2a/3)

yaşşı : Yayvan ve düz.

y. (10b/10), (11b/10), (13b/5), (14b/4), (26a/8), (29b/5), (30b/13), (32b/13), (35a/6), (37a/1), (38a/8), (38b/1), (39a/1), (8a/3), (10b/7)

[= 15]

yaşşılık(ğ) : Yassı olma durumu.

y. + ında (39a/2)

yaş : Nemli, ıslak, kuru karşıtı.

y. (16a/8)

yaşa- : Canlılığını, hayātını sürdürmek.

y.-maya (43b/3)

yatım : Eğim.

y. + ı (14a/7)

yatuğ : Dik olmayan, eğik, yatırılmış bir durumda olan.

y. (29b/12)

yavaşlık(ğ) : Yavaş olma durumu.

y. + ın (3b/13)

yavrı : Yeni doğmuş hayvan veya insan.

y. + sın (50b/8)

yavuz : Güçlü, çetin olma.

y. (36b/5), (10a/3)

[= 2]

yavuzluk(ğ) : Yavuz olma durumu. Güçlü, çetin olma.

y. + ın (3b/13)

yay : Ok atmaya yarayan, iki ucu arasına kiriş gerilmiş, eğri ağaç veya metal çubuk.

y. (26a/13)

yemek : Yenmek için pişirilip hazırlanmış yiyecek, aş, taam, ekmek.

y. (49a/1)

yengeç : Eklem bacaklılardan, kabuklu, birinci ayak çifti iki kıskaç olarak gelişmiş, eti için avlanan, suda yaşayan bir böcek.

y. (20a/13), (50a/8)

[= 2]

yer : Bulunulan, yaşanılan, oturulan bölge. Durum, konum, vaziyet.

y. + e (15a/6), (19a/6), (21b/10), (21b/13), (48b/5), (49b/11)

y. (17a/5), (17a/5)

y. + de (16b/11), (25a/10), (25b/5), (30a/8), (43b/1), (45a/2), (51b/2), (5a/5),

(5a/6)

y. + den (36a/12)

y. + dür (3b/9), (45a/5)

y. + i (31a/2), (33b/4), (37a/7), (39a/4), (39b/12), (39b/13), (3b/12), (4b/5),
(6b/11)

y. + inde (10a/2), (26a/6), (28b/9), (43b/5), (4a/3)

y. + indeki (38b/4)

y. + inden (26b/10)

y. + leriniñ (35a/7)

y. + üñ (51b/2)

[= 38]

yeşil : Yeşil.

y. (18a/1), (18b/13), (19a/4), (19b/12), (22b/2), (22b/7), (22b/8), (23b/2)

y. + den (23a/6), (23a/7)

[= 10]

yet- : Bir gereksinimi karşılayacak, geydürececek nicelikte olmak.

y.-miş (24b/9)

yetiş- : Ulaşmak, ermek, varmak, vasıl olmak.

y.-dügi (3b/9)

yeyincek : Ağırbaşlı olmayan.

y. (12b/2)

yakılı : ?

y. (22a/9)

yılan : Yılan.

y. (51b/1)

y. + ı (50a/11)

[= 2]

yaldur- : Parlatmak, alevlendirmek.

y.-ur (19b/13), (20a/6)

[= 2]

yigirmi : Yirmi.

y. (45a/11), (5b/10)

[= 2]

yine : Yeniden, bir daha, tekrar, gene.

y. (19a/7), (45a/12), (45a/9), (46b/2)

[= 4]

yitür- : Ne olduğunu, nerede bulunduğunu bilememek, kaybetmek.

y.-üp (5b/2)

yiv : Bir yüzeyin üzerinde çizgi biçiminde olan, sarmal girinti veya çıkıntı.

y. (27b/7), (27b/7)

y. + ler (13a/12)

y. + leri (11b/11), (12a/10), (12a/8), (13b/3), (13b/6), (24a/5)

[= 9]

yivsiz : Girintisiz, çıkıntısı olmayan.

y. (13b/9)

yoğun : Dolu, sıkı, sıkışık, kalın.

y. (11b/8), (11b/8), (24a/12), (25a/8)ve, (25b/3), (25b/6), (26a/1), (31b/8),
(32a/5), (35b/13), (40b/13), (41b/4), (45a/6)

[= 13]

yoksa : Aksi takdirde` anlamında kullanılan bir söz.

y. (20a/8)

yol : Yol, tarik.

y. + ları (12a/2), (24b/6)

[= 2]

yol (göstermek) : Birisine bir işi yapması için yöntem ve usul öğretme.

y. (1b/7), (2a/7)

yoldaş : Arkadaş, dost.

y. (5a/13), (5b/2)

y. + ina (48b/8)

y. + larına (50b/10)

[= 4]

yorulğanlık(ğ): Yorulma.

y. + un (4a/1)

yögrüklük(g) : Yörük, tez koşan.

y. + in (3b/13)

yufka : Zayıf, ince, dayanıksız.

y. (24b/8), (32a/9), (34a/4), (35b/7)

[= 4]

yukaru : Bir şeyin üst bölümü, fevk, aşağı karşıtı.

y. (11a/7), (11b/10), (13a/8), (15a/11), (15a/6), (15b/1), (23b/11), (45b/10),
(45b/7)

y. + dan (12a/1), (25a/9)

y. + ları (35a/10)

y. + sı (39a/1)

y. + sına (45b/5), (7b/9), (11b/8), (17a/8), (27b/1), (15b/2)

y. + sından (11a/10), (34a/10)

y. + suña

[= 20]

yumma- : Kıсарak kapamak, sıkarak kapalı duruma getirmek.

y.-sa (16a/5)

yumrı : Yuvarlak, şişkin şey.

y. (10b/2), (13b/11), (20a/13), (24b/7), (24b/7), (25b/4), (25b/5), (38a/4),
(8a/6), (37a/11), (38b/12), (39a/9), (39b/9), (8a/10), (8a/10), (8a/13)

y. + lar (44a/4)

[= 17]

yumrulan- : Yumru durumuna gelmek, yumru gibi olmak.

y.-up (16b/9), (32b/3), (35a/8)

[= 3]

yumul- : Kapamak, örtölmek.

y.-sa (17b/6), (42a/1)

[= 2]

yumuşak(g) : Dokunulduğunda veya üzerine basıldığında çukurlaşan, eski biçimini kaybeden, katı karşıtı.

y. (15b/8), (18b/7), (22a/10), (22a/11), (22b/12), (27b/7), (30a/4), (31b/12),
(34a/2), (34a/3), (35a/4), (36a/4), (37a/3), (37a/5), (37b/5), (37b/9), (39a/7), (40a/8),
(41b/3), (8b/6), (9a/7)

y. + ı (25a/1)

[= 22]

yuva : Kulak.

y. + nından (14a/5)

yüksek : Altı ile üstü arasındaki uzaklık çok olan, alçak karşıtı

y. (14a/6), (15b/4), (25a/8)ve, (26a/6), (27a/6)

yüreklü : Tehlikeyi korkusuzca karşılayān, hiçbir şeyden korkusu olmayan, gözü pek, babayiğit, koçak, cesaretli, cesur, cüretli, cüretkār.

y. (39b/5), (40a/1), (11a/2)

y. + dür (48b/6)

[=4]

yürü- : Adım atarak ilerlemek, gitmek.

y.-mek (41a/2), (7a/1)

y.-se (41a/11)

y. -rken (41a/13)

[=4]

yürügen : Yürüyen.

y. (44b/4)

yürüyici : Yürüyen kişi.

y. + dür (51a/3), (49b/13)

[=2]

yürüyüş : Yürüme işi.

y. + ü (41a/9)

yüz : Başta, alın, göz, burun, ağız, yanak ve çenenin bulunduğu ön bölüm, sima, çehre, surat.

y. (2b/4), (45b/3), (45b/6)

y. + i (10a/10), (10a/11), (10a/13), (10a/4), (10b/10), (10b/11), (10b/4), (10b/6), (11a/1), (11a/3), (12b/1), (12b/11), (12b/11), (12b/3), (12b/4), (12b/6), (12b/7), (12b/9), (12b/9), (13a/1)eger, (13a/3), (13a/7), (13a/8), (14b/6), (19b/11), (27b/5), (32a/5)

y. + ine (10a/7), (25a/4)

y. + inüñ (11a/12), (11a/7), (26b/10), (41a/5)

y. + inde (43a/11), (9b/5)

y. + inden (10a/7), (43b/12), (44b/13)

y. + üñ (10a/4), (6a/10)

[=43]

yüzlü : Yüzü herhangi bir nitelikte olan.

y. + dür (50a/8)

Z

za^ʿferān : < Ar. Güzel kokulu meşhur bir çiçek. Safran.

z. (20a/5)

z. + a (19a/9)

[=2]

zāhir : < Ar. Belli, açık, aşikar.

z. (16b/7), (5a/6)

z. + lerinde (48a/5)

[=3]

zāid : < Ar. Gereksiz, fazla.

z. + i (4b/10)

za^ʿif : < Ar. Zayıf, güçsüz.

z. (30b/1), (32a/12), (32a/8), (33a/11), (33a/6), (33b/2), (34a/12), (34b/7),
(35b/12), (35b/8), (36a/3), (36a/7), (37a/10), (37b/2), (38a/2), (39b/5), (40a/5),
(42a/5), (47b/7)

z. + dür (49a/4)

[=20]

za^ʿifü'l-başar : < Ar. Anlayışı zayıf olan.

z. (17b/9)

ẓa'ifü'l-hāl : < Ar. Durumu, hâli zayıf olan.

z. + dir (50b/12), (51a/10)

[= 2]

ẓa'ifü'n-nefs : < Ar. Nefsi zayıf olan.

z. (12b/10)

ẓālim : < Ar. Acımasız ve haksız davranan, zulmeden.

z. (39a/3), (41a/1)

z. + dür (48b/7), (49b/2), (50a/6), (51b/5), (51b/3)

[= 7]

ẓa'k : < Ar.

z. + dan (3b/11)

zanbak : < Ar. 90-100 santimetre yüksekliğinde, güzel ve iri çiçekli, çok yıllık bir süs bitkisi, top zambak.

z. (16a/6)

ẓānī : < Ar. Zina eden.

z. (24b/3)

z. + dür (48b/10), (48b/4), (48b/9), (49a/13), (49b/1)

[= 6]

ẓann : < Ar. Sanma, düşünme.

z. (15a/8)

z. + ı (30b/12)

[= 2]

ẓarar : < Ar. Ziyar, eksiklik, kayıp.

z. + ı (23b/10)

zarīf : < Ar. Zarafetli. İnce ve nâzık tavırlı. Güzel. Şık. İnce nükteli.

z. (37b/6)

zekāvet : < Ar. Zekilik, zeki olma.

z. + i (35b/2), (39b/5)

z. + leri (47a/7)

[= 3]

zekī : < Ar. Zekâ sahibi. Çabuk anlayışlı.

z. (15b/8), (16b/3), (24b/10), (26a/7), (27b/12), (31b/6), (36a/5), (38b/6),
(39a/11), (40a/10), (46b/12), (46b/4), (47a/3), (47a/6), (47a/9), (47b/3), (48a/8),
(8b/1), (8b/9)

z. + dür (48b/11), (49a/11), (49a/13), (49b/10), (49b/2), (49b/5), (49b/7),
(50a/7), (50b/6), (51a/12)

[= 29]

zekīyyü't-ṭab^f : < Ar. Zeki yaratılışlı.

z. (14b/8), (33a/8)

[= 2]

zelīl : < Ar. Düşkün, zavallı.

z. (32a/12), (37a/10), (33b/3)

z. + dür (49a/2), (51b/5)

[= 5]

zemmām : < Ar. Ayıplayıcı, kötüleyici.

z. (28b/6)

zencīr : < Far. Birbirine geçmiş bir sıra metal halkadan oluşan bağ.

z. (38a/7)

zerniḥ : < Ar. Limon sarısı renginde.

z. (22b/7)

zeyrek : < Far. Zeki, uyanık.

z. (29a/13), (31a/3), (31b/2)

[= 3]

zıbık : Kamıştan ya da benzeri bir nesneden yapılan düdük.

z. (23b/5)

zihn : < Ar. Bilinç, akıl, bellek.

z. + i (22b/3), (9b/12)

[= 2]

zıkr : < Ar. Anma, söyleme, sözünü etme.

z. (5b/3), (7b/8), (5b/7)

[= 3]

zimmi : < Ar. İslâm devletindeki müslüman olmayan vatandaşlar.

z. (48a/3)

zinā : < Ar. Aralarında evlilik bağı olmayan kişiler arasındaki cinsel ilişki.

z. (20a/2)

z. + y1 (17b/3), (19a/3)

[= 3]

ziyāde : < Ar. Artma, çoğalma.

z. (14a/10), (20a/12), (22a/12), (23a/10), (24b/4), (26a/4), (26a/7), (28a/9),
(29a/13), (29a/4), (29a/9), (31a/10), (31a/8), (31b/2), (33a/2), (34b/12), (35b/12),
(35b/2), (36a/5), (36a/6), (36b/5), (37a/8), (37b/4), (37b/9), (38a/13), (38b/2), (39b/1),
(39b/11), (39b/8), (3a/9), (40a/11), (40a/4), (40b/6), (41b/11), (45b/6), (46b/13),
(47a/13), (47a/13), (47a/8), (47b/12), (47b/13), (47b/5), (47b/7), (48a/4), (9a/1)

z. + dür (49b/10), (49b/8), (50a/3)

[= 48]

ziyān : < Ar. Çok, daha çok, daha fazla.

z. + a (28b/5)

zūhūr : < Ar. Ortaya çıkma, görünme, belirme, baş gösterme, meydana çıkma.

z. (4a/10),

z. + a (5a/3), (5a/13), (3a/5)

[= 4]

zūl(ü)m : < Ar. Haksızlık, zulüm.

z. + ı (26b/4)

z. + de (48b/8), (20b/6)

[= 3]

zūrāfa : Afrika'da yaşayan, çok uzun boylu ve boyunlu, derisi benekli, ot yiyen hayvan.

z. (49b/3)

zümre-i Muḥammediyye : < Ar. Hazreti Muhammed'in zümresinden, ona tabi olanlar.

z. (1b/11)

SONUÇ

Bu çalışmamız Türk ve İslâm tarihinde önemli bir yere sahip olan ve birçok şair ve yazar tarafından ele alınan kıyâfet ilmi ve kıyâfet-nâmeler üzerinedir. Muhammed bin Ayâs tarafından tahminen 15. yüzyılda Arapçadan Türkçeye tercüme edilen Kıyâfet-nâme, bir edep ve siyâset kitabıdır. Kitabın orijinal ismi “Kitâbü’l-Edeb Ves’siyâseti ‘İlmi’n-nażari ve’l-Firâsetihi”dir. Yazarı ise Ebu Abdullah bin Muḥammed bin Ebi Talib el-Afşari ed-Dımeşki’dir. Eseri Türkçeye çeviren Muhammed bin Ayâs’tır. Eserde Eski Anadolu Türkçesinin dil özellikleri hakimdir.

Eserin dikkat çekici özelliklerinden biri içinde şimdiki zaman ekinin (-yor) geçmesidir. Bu ek şimdiki zamanın şartı olarak sadece bir kez kullanılmıştır:

Eger bir kişi yürürken bir elini **şallayorsa** delâlet ider kim şāhibi mu’accib ve mütekebbir ola ve şecī̄ ola ve ġāfil ola (41a/13-41b/1)

Eserde düzenli bir yazım özelliği yoktur. Örneğin “dolu” kelime metnimizde hem /t/ hem de /t/ (13a/12) ile yazılmıştır:

ṭolu طلو (33b/11)

tolu تولو (13a/12)

Çalışmamızın sonunda metindeki bütün kelimler “Dizin”de bir araya getirilmiştir. Bu şekilde eserimizin zengin olan söz varlığı ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

KAYNAKÇA

Kitaplar:

- ALTINTAŞ, Hayrani, *Erzurumlu İbrahim Hakkı*, MEB Yayınları, İstanbul 1997.
- BANARLI, Nihat Sami, *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*, MEB yayınları, İstanbul 1998.
- BURSALI, Mehmet Tahir, *Osmanlı Müellifleri*, c. 1, Meral Yayınları (trz).
- DEVELLİOĞLU, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 2014.
- DİLÇİN, Cem, *Yeni Tarama Sözlüğü*, TDK Yayınları, Ankara, 2013.
- ERCİLASUN, Ahmet B., *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2004.
- ERGİN, Muharrem, *Türk Dil Bilgisi*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul, 1981.
- GÜLSEVİN, Gürer, *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*, TDK Yayınları, Ankara, 1997.
- GÜLSEVİN, Gürer-BOZ, *Erdoğan, Eski Anadolu Türkçesi*, Gazi Kitabevi, Ankara, 2004.
- KAFESOĞLU, Prof. Dr. İbrahim, *Kutadgu Bilig ve Kültür Tarihimizdeki Yeri*, Kültür Bakanlığı Yayınları, İstanbul 1980.
- KORKMAZ, Zeynep, *Türkiye Türkçesi Grameri: (Şekil Bilgisi)*, TDK Yayınları, Ankara, 2009.
- TDK, *Türkçe Sözlük*, TDK Yayınları, Ankara, 2011.
- TİMURTAŞ, Faruk Kadri, *Eski Türkiye Türkçesi: XV. Yüzyıl*, Gramer-Metin-Sözlük, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1989.

Tezler:

- BOZKURT, Kenan, *Kıyâfet İlmi, Türk Edebiyatında Kıyâfet-nâmeler ve Şa'ban-ı Sivri Hisarının Kıyâfet-namesi*, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır, 2008.
- YERDELEN, Cevat, *Türk Edebiyatında Kıyafetnameler ve Niğdeli Visali'nin Vesiletü'l-İrfan Adlı Kıyafetnamesi*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Erzurum, 1988.

Ansiklopedi Maddesi:

MENĐİ, Mine, “Kıyâfet-name” *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C 25, Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2002.

Makaleler:

ÇAKIR, Müjgan, “Kıyâfet-name’ler Hakkında Bir Bibliyografya Denemesi” *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C 5, 2007.

ÇAKIR, Müjgan, “Kıyâfet-name’ler Hakkında Bir Bibliyografya Denemesi” *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C 5, 2007

Bildiri:

ÇELEBİOĞLU, Amil, “Akşemşettin-zade Hamdullâh Hamdi Çelebi ve *Pendnamesi*”.1. Akşemsettin Sempozyumu Tebliğler Bolu 1988, s. 34-60.

Elyazması:

Kıyâfet-name, Bursa İnebey Yazma Eserler Kütüphanesi Haraççioğlu Kitaplığı. [HO1098/1] Kıyâfetnâme/Muhammed bin Ayâs/Sınıflama/Yer 133136 Koleksiyonu

Bağlantılar:

<http://sozluk.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 03.03.2019)

<https://www.luggat.com/index.php#ceviri> (Erişim Tarihi: 03.03.2019)

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı	Çetin CAN
Doğum Yeri	Bismil
Doğum Tarihi	10.09.1985

LİSANS EĞİTİM BİLGİLERİ

Üniversite	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Fakülte	Fen-Edebiyat Fakültesi
Bölüm	Türk Dili ve Edebiyatı

YABANCI DİL BİLGİSİ

İngilizce

İŞ DENEYİMİ

Atatürk Meslek Lisesi	2011-2012	MEB
İHA Muhabiri	2012-2014	Muhabirlik/İHA
Şahinbey Belediyesi	2014	Redaktörlük
Şahinbey Belediyesi	2015-2017	Öğretmen
Bahçeşehir Koleji	2017-2019	Öğretmen
Simya Koleji	2019-	Öğretmen

İLETİŞİM

E-mail	cetincan23865@gmail.com
--------	-------------------------